

**Еўрапейскае кіраўніцтва па прызнанні
для вышэйшых навучальных устаноў**

**Практычнае кіраўніцтва
для спецыялістаў па ацэнцы кваліфікацый
і супрацоўнікаў прыёмных камісій з мэтай
забяспячэння справядлівага і індывідуальнага падыходу
да прызнання
замежных ступеняў і навучання за мяжой**

Другое выданне, 2016 г.

Гэты праект фінансуецца пры падтрымцы Еўрапейскай камісіі. Дадзеная публікацыя адлюстроўвае выключна пункт гледжання аўтара, і Еўрапейская камісія не нясе адказнасць за любое магчымае выкарыстанне выкладзенай ніжэй інфармацыі.

Выкарыстанне

Дадзенае Кіраўніцтва прызначанае для спецыялістаў па ацэнцы кваліфікацый і супрацоўнікаў прыёмных камісій вышэйшых навучальных устаноў. Гэты дакумент даможа ім прымяняць на практыцы прынцыпы справядлівага прызнання ў адпаведнасці з Лісабонскай канвенцыяй па прызнанні - нарматыўна-прававой базай міжнароднага акадэмічнага прызнання ў Еўрапейскім рэгіёне. Галоўным прадметам разгляду дадзенага Кіраўніцтва з'яўляюцца аспекты прызнання для атрымання доступу да вышэйшай адукацыі (акадэмічнае прызнанне).

Кіраўніцтва дае практычныя парады і рэкамендацыі па рэалізацыі прынцыпаў Лісабонскай канвенцыі шляхам індывідуальнага падыходу да прызнання, які засяроджваецца на верагодных выніках будучага навучання студэнтаў па канкрэтнай праграме. Таму Кіраўніцтва можа быць карысным для любога спецыяліста па ацэнцы кваліфікацый або супрацоўніка прыёмнай камісіі, які хацеў/-ла бы залічыць на курс сваёй ВНУ студэнтаў з адпаведнымі патрабаванням іх праграмы кваліфікацыямі, з мэтай паляпшэння агульнай якасці праграмы і павышэння працэнта паспяховасці сваіх студэнтаў.

Больш канкрэтна, гэта Кіраўніцтва створае для выкарыстання спецыялістамі па ацэнцы кваліфікацый з усіх краін-членаў Лісабонскай канвенцыі па прызнанні (галоўным чынам, гэта еўрапейскія краіны і некаторыя дзяржавы Паўночнай Амерыкі, Азіі і Акіяніі), а таксама спецыялістамі з краін-удзельнікаў іншых рэгіянальных канвенцый па прызнанні, якія грунтуюцца на прынцыпах Лісабонскай канвенцыі (напрыклад, краін Азіяцка-Ціхаакіянскага і Афрыканскага рэгіёнаў).

Варта таксама адзначыць, што рэкамендацыі ў Кіраўніцтве выкладаюцца з пункту гледжання іх прымянення ў рамках Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі і таму будуць найбольш карыснымі для спецыялістаў па ацэнцы кваліфікацый з 47-мі краін Еўрапейскай прасторы.

Вядома, карыстальнікі Кіраўніцтва могуць мець розныя ўзроўні досведу ацэнкі розных кваліфікацый, таму дадзены дакумент можа быць выкарыстаны і як кароткі даведнік, і як уводзіны да асноўных паняццяў прызнання, і як інструмент для адпрацоўкі навыкаў ацэнкі кваліфікацый.

Гэта было свядомым намерам аўтараў - з дапамогай дадзенага Кіраўніцтва гадаваць культуру справядлівага прызнання кваліфікацый сярод спецыялістаў і спрыяць паляпшэнню якасці працэдур прызнання згодна прынцыпам Лісабонскай канвенцыі.

Змест

Удзячнасць.....	6
Прадмова да Еўрапейскага кіраўніцтва па прызнанні для вышэйшых навучальных устаноў.....	8
Пра Кіраўніцтва	11
ЧАСТКА I: Уводзіны ў прызнанне	15
1. Уводзіны ў прызнанне	16
2. Пяць элементаў кваліфікацыі	25
ЧАСТКА II: Працэс ацэнкі	32
3. Акрэдытацыя і забеспячэнне якасці	33
4. Фабрыкі дыпламаў і акрэдытацый	41
5. Аўтэнтычнасць	47
6. Мэта прызнання.....	58
7. Вынікі навучання	62
8. Крэдыты, адзнакі, назапашванне і перанос крэдытаў	68
9. Істотныя і неістотныя адрозненні	78
10. Альтэрнатыўнае прызнанне і права апеляцыі	85
ЧАСТКА III: Практыкі інстытуцыйнага прызнання.....	91
11. Даступнасць інфармацыі і яе забеспячэнне.....	92
12. Практыкі інстытуцыйнага прызнання.....	100
ЧАСТКА IV: Інфармацыйныя інструменты.....	112
13. Як знайсці і выкарыстоўваць інфармацыю.....	113
14. Дадатак да дыплама (і іншыя інфармацыйныя інструменты).....	121

15. Рамкі кваліфікацый.....	127
ЧАСТКА V: Асаблівыя віды кваліфікацый.....	135
16. Кваліфікацыі папярэдняй адукацыі.....	136
17. Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання індывідуальных адукацыйных траекторый.....	141
18. Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання транснацыянальных адукацыйных праграм.....	146
19. Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання сумесных праграм	150
20. Кваліфікацыі, прысуджаныя адукацыйнымі ўстановамі, якія не прызнаныя нацыянальнымі органамі адукацыі.....	156
21. Уладальнікі кваліфікацый без адпаведных дакументаў.....	160
22. Моўныя тэсты	168
ЧАСТКА VI: Крэдытная мабільнасць у кантэксце студэнцкага абмену	173
23. Прызнанне перыядаў навучання за мяжой	174
Крыніцы і спасылкі	181
Кансорцыумы вышэйшых навучальных устаноў Еўрапейскай зоны прызнання і праекта STREAM.....	187

Удзячнасць

Гэта другое выданне Еўрапейскага кіраўніцтва па прызнанні для вышэйшых навучальных устаноў. У аснове яго ляжыць Кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання для сетак ENIC-NARIC¹, апублікаванае ў 2009 годзе. Адпаведна, я хацела б падзякаваць першапачатковай камандзе праекта Еўрапейскай зоны прызнання за стварэнне такога высакаякаснага кіраўніцтва.

З самага запуску ў 2012 годзе праекта па стварэнні Еўрапейскага кіраўніцтва па прызнанні для вышэйшых навучальных устаноў (у выніку было апублікавана першае выданне Кіраўніцтва) мы прадугледжвалі, што вышэйшыя навучальныя ўстановы і супрацоўнікі іх прыёмных камісій будуць выражаць свае пажаданні і прапановы лепшыя ідэі падчас распрацоўкі дадзенага Кіраўніцтва.

Паўнаўладданы ахоп мэтавай групы па ўсёй Еўропе выглядаў для нас нялёгкай задачай, асабліва з прычыны таго, што нашы асноўныя інструментальныя сродкі складаліся з двух дастаткова грунтоўных апытанняў. Таму мы былі вельмі радыя, што каля 450 прадстаўнікоў еўрапейскіх ВНУ знайшлі час і магчымасці адказаць на пытанні двух нашых анкетаванняў, і я хачу падзякаваць ім усім за каштоўныя і глыбокія адказы.

Пры распрацоўцы дадзенага Кіраўніцтва для вышэйшых навучальных устаноў мы некалькі разоў кансультаваліся па ключавых пытаннях з Бюро Еўрапейскіх інфармацыйных цэнтраў у Еўрапейскім рэгіёне і Кансультатыўнай радай Нацыянальных інфармацыйных цэнтраў акадэмічнага прызнання ў Еўрапейскім саюзе. Я дзякую ім за каментары, парады і падтрымку, а таксама, без перабольшванняў, за пастаноўку Кіраўніцтва на парадак дня дзейнасці сеткі інфармацыйных цэнтраў ENIC-NARIC.

Акрамя таго, я хацела б падзякаваць Еўрапейскай камісіі - не толькі за фінансаванне праектаў Еўрапейскай зоны прызнання, але таксама за падтрымку і натхняльны настрой на сустрэчах сеткі, якімі кіраўніцтва сустракаліся з моманту іх стварэння. Я таксама хацела б выказаць удзячнасць спецыялістам па прызнанні Рады Еўропы і ЮНЕСКА за актыўную і нястомную падтрымку Кіраўніцтва.

Былая Балонская Назіральная рабочая група па прызнанні, якая існавала да самай сустрэчы ў Бухарэсце ў 2012 годзе², вельмі шмат зрабіла для папулярызацыі

¹ ENIC-NARIC network - Сетка Еўрапейскіх інфармацыйных цэнтраў у Еўрапейскім рэгіёне (ENIC) і Нацыянальных інфармацыйных цэнтраў акадэмічнага прызнання ў Еўрапейскім саюзе (NARIC).

² 26-27 красавіка 2012 г. у Бухарэсце прайшла канферэнцыя міністраў, адказных за сферу вышэйшай адукацыі, вынікам чаго стала складанне Бухарэсцкага камюніке.

папярэдняга кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання. Згадка пра Кіраўніцтва ў Бухарэсцкім камюніке таксама стварыла добры падмурак для дзейнасці ў рамках Еўрапейскай зоны прызнання, мадэрнізацыі і аптымізацыі практык прызнання па ўсёй Еўропе. Дапамога не спынялася, і Кіраўніцтва было згаданае ў апошняй справаздачы па рэалізацыі Балонскага працэса за 2015 год - у якасці інструмента для гадавання культуры справядлівага прызнання і падтрымкі працэдур паляпшэння якасці прызнання згодна прынцыпам Лісабонскай канвенцыі.

Каманда нашага праекта таксама мела трывалыя сувязі з першапачатковай Структурнай рабочай групай Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі і Даследчай групай па аўтаматычным прызнанні. Я ўдзячная ім за прапанову нам больш шырокага ракурса ў разглядзе аспектаў акрэдытацыі, вынікаў навучання і кваліфікацыйных рамак.

Я таксама хацела б адзначыць унёсак многіх экспертаў з розных абласцей, з якімі мы сустракаліся ў розных абставінах, такіх, як сустрэчы Еўрапейскай асацыяцыі міжнароднай адукацыі і канферэнцыі Nexus³, якія спрыяюць папулярызацыі Лісабонскай канвенцыі па прызнанні ў Германіі.

І, нарэшце, я хацела б падзякаваць членам праектнай групы па стварэнні Еўрапейскага кіраўніцтва па прызнанні для вышэйшых навучальных устаноў і праекта *STREAM*⁴, а таксама Кансультатыўным групам, якія эфектыўна і з вялікім энтузіязмам сумесна працавалі цягам апошніх чатырох гадоў, рэзультатам чаго стаў выпуск першага і другога выданняў дадзенага Кіраўніцтва. Непасрэдняя апісанні лепшых прыкладаў прызнання ад спецыялістаў у гэтай галіне, экспертаў у сферы вышэйшай адукацыі, супрацоўнікаў прыёмных камісій і студэнтаў спалучаюцца ў гэтым Кіраўніцтве, якое вызначае стандарт справядлівых, адкрытых і эфектыўных інстытуцыйных працэдур прызнання.

Люсі дэ Бруін - каардынатар праекта стварэння Еўрапейскага кіраўніцтва па прызнанні для вышэйшых навучальных устаноў і праекта *STREAM*, старшыня Міжнароднага дэпартамента па прызнанні, галандскага офіса сеткі інфармацыйных цэнтраў ENIC-NARIC, галандскай арганізацыі міжнароднага супрацоўніцтва ў сферы адукацыі EP-Nuffic⁵.

³ Серыя канферэнцый Nexus "Матэматыка ў архітэктуры", першая з якіх прайшла ў 1996 годзе, аб'ядноўвае прызнаных па ўсім свеце навукоўцаў, акадэмікаў, даследчыкаў і студэнтаў, якія працуюць у гэтай галіне.

⁴ Еўрапейскі праект "Мадэрнізацыя інстытуцыйнага прызнання: трэніровачная платформа для супрацоўнікаў прыёмных камісій"

⁵ Галандская арганізацыя інтэрнацыяналізацыі вышэйшай адукацыі

Прадмова

Працэсы, працэдурны і метады прызнання замежных адукацыйных кваліфікацый знаходзяцца сёння ў цэнтры еўрапейскіх і глабальных дыскусій, датычных сферы вышэйшай адукацыі. У Камюніке 2012 года, якое стала вынікам канферэнцыі ў Бухарэсце, міністры Балонскага працэсу абвясцілі справядлівае і бесперашкоднае прызнанне кваліфікацый перадумовай мабільнасці і асновай для далейшага супрацоўніцтва ў рамках Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі. У 2015 годзе на адукацыйнай канферэнцыі ў Ерэване міністры прынялі рашэнне па перагляду нацыянальных заканадаўстваў з мэтай іх поўнай узгодненасці з Лісабонскай канвенцыяй па прызнанні. Паралельна з гэтым, ЮНЕСКА стварыла камітэт для падрыхтоўкі тэкста новай міжнароднай канвенцыі па прызнанні з мэтай садзеяння справядліваму прызнанню і ўзаемасувязі практык і прынцыпаў прызнання ў глабальным маштабе.

У цяперашні час прызнана, што практыкі справядлівага прызнання з'яўляюцца асновай для студэнцкай мабільнасці і спрыяюць выхату вышэйшай адукацыі на сусветную арэну.

Гэтае другое выданне Еўрапейскага кіраўніцтва па прызнанні для вышэйшых навучальных устаноў дае практычны слухны адказ на выклікі і чаканні дзяржаўных дзеячоў, палітыкаў, студэнтаў, бацькоў і працадаўцаў ва ўсім свеце. Яно было створана ў якасці дапаўнення і лагічнага працягу Кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання. Вышэйпазначанае Кіраўніцтва было засяроджанае на працэдурах прызнання офісамі ENIC-NARIC і было ўхвалена міністрамі Балонскага працэса ў Бухарэцкім камюніке як збор каштоўных кіруючых прынцыпаў і паспяховых практык прызнання. Дапрацаваная версія Кіраўніцтва, якую вы зараз чытаеце, адказвае на сучасныя выклікі міграцыйнага крызісу ў Еўропе, падрабязна разглядаючы прыклады паспяховага прызнання кваліфікацый, у тым ліку - кваліфікацый пры адсутнасці адпаведных дакументаў іх уладальнікаў.

Пашырэнне вышэйшай адукацыі ва ўсім свеце і ўсё большая арыентацыя вышэйшых навучальных устаноў на мабільнасць студэнтаў і персаналу павысіла неабходнасць у такім кіраўніцтве па прызнанні, якое б асобна разглядала пытанні прызнання ў ВНУ. У сувязі з гэтым, Кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання па вышэйшай адукацыі было распрацавана спецыяльна для супрацоўнікаў прыёмных камісій і спецыялістаў па ацэнцы кваліфікацый. Гэтыя людзі прымаюць рашэнні па пераносу крэдытаў, прызнанню перыядаў навучання за мяжой, а таксама займаюцца працэдурамі

прызнання і адбору абітурыентаў, якія запытваюць допуск да праграм поўнага курса навучання на аснове кваліфікацый, атрыманых у іншых краінах.

Дадзенае Кіраўніцтва змяшчае лепшыя прыклады прызнання, якія ахопліваюць увесь дыяпазон працэдур: ад невялікіх, але неабходных задач, такіх як пацвярджэнне атрымання заяўкі абітурыента, да прызнання замежных кваліфікацый на аснове папярэдняга навучання і рэкамендацый па пераносу крэдытаў і адзнак. Літаральна кажучы, Кіраўніцтва паслядоўна праводзіць супрацоўнікаў прыёмных камісій і спецыялістаў па ацэнцы кваліфікацый праз усе працэдурны прызнання ў рамках ВНУ, наглядна ілюструе кожны крок гэтага працэсу належнымі прыкладамі і падмацоўвае іх карыснымі рэкамендацыямі. Таксама Кіраўніцтва прапаноўвае практычныя парады для адукацыйных устаноў, якія запрашаюць на навучанне студэнтаў-уцекачоў з часта няпоўным спісам дакументаў.

Акрамя таго, Кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання па вышэйшай адукацыі арыентаванае на адказных асоб і палітыкаў у вобласці вышэйшай адукацыі. Дакумент асобна разглядае пытанні, звязаныя з просьбай міністраў Балонскага працэса да вышэйшых навучальных устаноў вынесці аспекты прызнання на ўзровень унутраных і знешніх працэсаў забеспячэння якасці.

Наша мэта - у тым, каб працэдурны прызнання ў ВНУ паслядоўна і ўзгоднена грунтаваліся на Лісабонскай канвенцыі. Гэта канвенцыя з'яўляецца абавязковым да выканання юрыдычным дакументам аўтарства ЮНЕСКА і Рады Еўропы, датычным прызнання замежных кваліфікацый. Прынцыпы і працэдурны, выкладзеныя ў Лісабонскай канвенцыі, непасрэдным чынам датычаць працэсаў інстытуцыйнага прызнання. А паколькі прыклады перадавога досведу, выкладзеныя ў дадзеным Кіраўніцтве, цесна звязаныя з вышэйзгаданымі прынцыпамі і працэдурамі, дакумент забяспечвае адукацыйныя ўстановы дасканалым інструментам, які гарантуе ім сістэматычнае выкананне імі юрыдычных абавязкаў.

У якасці прадстаўнікоў Бюро камітэта Лісабонскай канвенцыі па прызнанні і Еўрапейскай асацыяцыі ўніверсітэтаў адпаведна, мы цалкам ухваляем Еўрапейскае кіраўніцтва па прызнанні для вышэйшых навучальных устаноў і выступаем у падтрымку яго выкарыстання як важнага даведачнага інструмента для ўсіх аспектаў інстытуцыйнага прызнання, а таксама ў якасці асновы для фармулявання ўстановамі вышэйшай адукацыі паслядоўных практык прызнання з апорай на прынцыпы і працэдурны Лісабонскай канвенцыі.

Алан Бруун Педерсен, віцэ-прэзідэнт Камітэта Лісабонскай канвенцыі па прызнанні

Говард

Дэвіс,

Еўрапейская

асацыяцыя

ўніверсітэтаў

Пра Кіраўніцтва

Еўрапейская зона прызнання

Гэты дакумент з'яўляецца рэзультатам дзейнасці праекта Еўрапейскай зоны прызнання па стварэнні Кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання па вышэйшай адукацыі, якое прызначанае для дапамогі спецыялістам па ацэнцы кваліфікацый і супрацоўнікам прыёмных камісій ВНУ на практыцы прымяняць прынцыпы справядлівага прызнання. Дадзенае Кіраўніцтва абавязана на Кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання, апублікаванае ў 2012 годзе, якое было створана для мадэрнізацыі практык прызнання нацыянальнымі інфармацыйнымі цэнтрамі па прызнанні - сеткамі ENIC-NARIC. Акрамя таго, Кіраўніцтва грунтуецца на Лісабонскай канвенцыі па прызнанні і яе дапаможных тэкстах, а таксама на рэкамендацыях рабочых груп, сумежных праектах і публікацыях.

Дадзены дакумент кіруецца рэкамендацыямі Кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання, сфармуляванымі ў цесным супрацоўніцтве і пры падтрымцы нацыянальных інфармацыйных цэнтраў па прызнанні. У якасці такіх, рэкамендацыі прапануюць стандарт справядлівага прызнання ў Еўрапейскім рэгіёне. Акрамя таго, выкарыстанне Кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання было рэкамендавана міністрамі вышэйшай адукацыі Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі ў Бухарэцкім камюніке ад 2012 года. Такім чынам, Кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання з'яўляецца не проста яшчэ адным кіраўніцтвам. Гэта адзіны еўрапейскі дапаможны дакумент для спецыялістаў па ацэнцы кваліфікацый і супрацоўнікаў прыёмных камісій, які змяшчае збор усеагульна ўзгодненых прыкладаў перадавога досведу на аснове Лісабонскай канвенцыі па прызнанні.

Рэкамендацыя Бухарэцкага камюніке (2012 год) па выкарыстанні Кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання:

“Справядлівае акадэмічнае і прафесійнае прызнанне, уключаючы прызнанне нефармальнай і інфармальнай адукацыі, з'яўляецца стрыжнем Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі.... Мы вітаем Кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання і рэкамендуем яго выкарыстанне ў якасці збору кіруючых прынцыпаў для прызнання замежных кваліфікацый і перадавых практык, а таксама заахвочваем вышэйшыя навучальныя ўстановы і агенцтвы забеспячэння якасці праводзіць свае працэдуры ацэнкі інстытуцыйнага прызнання праз унутраны і знешні кантроль якасці”.

Ідэя распрацаваць кіраўніцтва, спецыяльна арыентаванае на ВНУ, з'явілася ў той момант, калі праект Кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання быў завершаны. А

паколькі цяпер у веданні экспертаў быў збор належных прыкладаў прызнання, то чаму б ім было не выкарыстаць іх і не скласці кіраўніцтва, прызначанае менавіта для той мэтавай групы, якой прымаецца большасць рашэнняў па прызнанні, - для вышэйшых навучальных устаноў?

Для распрацоўкі гэтага Кіраўніцтва па прызнанні спатрэбілася вялікая колькасць экспертных ацэнак, досведу і ўключанасці ў працу саміх прадстаўнікоў навучальных устаноў. Адпаведна, акрамя нацыянальных агенцтваў па прызнанні з Польшчы, Францыі, Літвы, Ірландыі, Даніі, Латвіі і Нідэрландаў (каардынатар), а таксама старшыні Камітэта Лісабонскай канвенцыі па прызнанні (у 2007-2013 гг.), старшыні Еўрапейскай сеткі інфармацыйных цэнтраў (у 2011-2013 гг.) і спецыяльнага дарадчыка сеткі ЗША па пытаннях адукацыйнай інфармацыі, каманда праекта ўключала экспертаў з Еўрапейскай асацыяцыі ўніверсітэтаў, Нямецкай асацыяцыі дзяржаўных і прызнаных універсітэтаў, праекту Узаеманаладжвання еўрапейскіх адукацыйных структур і Еўрапейскага студэнцкага саюза.

Акрамя таго, аўтары праекта імкнуліся атрымаць як мага больш кампетэнтных каментараў і прапаноў падчас распрацоўкі Кіраўніцтва. Найбольш істотнымі сталі два Інтэрнэт-апытанні для спецыялістаў па ацэнцы кваліфікацый і супрацоўнікаў прыёмных камісій Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі.

Першае даследаванне засяроджвалася на вызначэнні патрэбаў экспертаў па ацэнцы кваліфікацый і супрацоўнікаў прыёмных камісій у Еўрапейскай адукацыйнай прасторы. Вынікі апытання забяспечылі каманду прапановамі і ацэнкамі ў тых тэмах, якія павінны былі ўвайсці ў першапачатковае Кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання, але ў выніку не былі ім асобна ахопленыя: прыклады ацэнкі кваліфікацый, моўныя тэсты, крэдытная мабільнасць. Другое даследаванне было задуманае для атрымання зваротнай сувязі па першым праекце Кіраўніцтва і вызначэння аспектаў, якія неабходна дапоўніць і перапрацаваць. Вынікі апытання былі выкарыстаныя для напісання канчатковай версіі дадзенага Кіраўніцтва. Вынікі абодвух даследаванняў распаўсюджваліся інфармацыйнымі сеткамі кожнай краіны і прадстаўнікамі сетак на ўзроўні ўстаноў, а таксама ў рамках некалькіх еўрапейскіх сетак, такіх як супольнасць спецыялістаў па рэформе вышэйшай адукацыі Балонскага працэса. У абодвух даследаваннях ўзялі ўдзел прадстаўнікі больш за 400 устаноў вышэйшай адукацыі. Іх падрабязныя адказы на пытанні анкетаванняў забяспечылі каманду праекта вялікай колькасцю карысных і канструктыўных дадзеных. У рэзультатае гэтай працы і з'явілася Еўрапейскае кіраўніцтва па прызнанні для вышэйшых навучальных устаноў, якое ляжыць перад вамі.

Змест

Дадзенае Кіраўніцтва складаецца з сямі частак, кожная з якіх у далейшым абапіраецца на астатнія часткі, і ўсе яны разам ствараюць паўнаўтасную карціну ацэнкі і прызнання замежных кваліфікацый.

Першая частка мае на мэце забяспечыць больш глыбокае разуменне прызнання, прапануючы апісанне прававой рамкі, структур і разнастайнасці працэдур прызнання і адукацыйных сістэм. Гэтая частка таксама змяшчае пяць элементаў кваліфікацыі, якія неабходна ўлічваць пры ацэнцы кожнай кваліфікацыі.

Пасля апісання ў першай частцы кантэксту ацэнкі і прызнання кваліфікацый, у другой частцы ў храналагічным парадку абмяркоўваюцца ўсе аспекты, якія неабходна ўлічваць у працэсе ацэнкі: акрэдытацыя і сістэма забеспячэння якасці ўстановаў, якая прысудзіла кваліфікацыю; праверка кваліфікацыі ці дыплама з мэтай пераканацца, што яны не былі выдадзеныя фабрыкай акрэдытацый або дыпламаў; праверка аўтэнтчнасці кваліфікацыі; вызначэнне мэты прызнання; усталяванне вынікаў навучання па праграме, за якую была прысуджаная ступень; падлік крэдытаў і атрыманых адзнак; прызнанне кваліфікацыі - пры адсутнасці істотных адрозненняў паміж кваліфікацыямі і, нарэшце, калі гэта прыстасавальна да дадзенай заяўкі, частковае прызнанне і забеспячэнне права заяўніка на апеляцыю.

Трэцяя частка - “Практыкі інстытуцыйнага прызнання” - разглядае неабходныя элементы для бесперашкоднага і справядлівага працэсу прызнання. Гэтая частка апісвае, з аднаго боку, “інфраструктуру прызнання”, якая патрэбная для палягчэння працэсу прызнання і забеспячэння яго якасці. Акрамя таго, тут прапануецца больш глыбокае разуменне працэдур інстытуцыйнага прызнання ў рамках нацыянальнага заканадаўства, а таксама ў рамках адукацыйнай установы (як элемента працэсу паступлення ў ВНУ). У гэтай частцы выкладаюцца і абавязкі адукацыйнай установы ў адносінах да абітурыента ў тым, што датычыць даступнасці інфармацыі і яе забеспячэння.

Наступная частка, “Інфармацыйныя інструменты”, апісвае рэсурсы, якія неабходна выкарыстоўваць у працэсе ацэнкі. Яна прапануе да абмеркавання магчымасці і месцы пошуку надзейных крыніц інфармацыі і разглядае Дадатак да дыплама і Рамкі кваліфікацый як карысныя інфармацыйныя інструменты.

Пятая частка прапануе канкрэтныя віды кваліфікацый, з якімі магчыма сутыкнуцца ў працэсе прызнання, такія як сумесныя ступені і кваліфікацыі, прысуджаныя за праходжанне індывідуальных адукацыйных траекторый, і транснацыянальная

адукацыя. Такія кваліфікацыі павінны разглядацца і трактавацца як “звычайныя кваліфікацыі”, але яны могуць запатрабаваць дадатковага разгляду ў ходзе працэдур ацэнкі.

Шостую частку Кіраўніцтва аўтары асобна вылучылі для рэкамендацый па перыядах навучання за мяжой. У адрозненне ад папярэдніх главаў, якія ахопліваюць дыпломную мабільнасць, у гэтай частцы разглядаецца крэдытная мабільнасць.

У канцы Кіраўніцтва прыведзены агляд асноўных інфармацыйных крыніц і спасылак, якія выкарыстоўваліся для напісання кожнай главы.

ЧАСТКА I

Уводзіны ў прызнанне

Першая частка Кіраўніцтва дае лепшае разуменне прызнання праз апісанне яго прававой асновы, структур і разнастайнасці працэдур прызнання і разгляд адукацыйных сістэм. У гэтай частцы таксама прыведзеныя пяць элементаў кваліфікацыі, якія неабходна ўлічваць пры ацэнцы кожнай кваліфікацыі.

1. Уводзіны ў прызнанне

Рэзюмэ

Гэтая глава ўводзіць паняцце прызнання. Яна прапануе агляд прававой асновы прызнання ў Еўрапейскім рэгіёне (Лісабонская канвенцыя па прызнанні), ролі, якую адыгрываюць нацыянальныя інфармацыйныя цэнтры ў практычнай рэалізацыі працэдур прызнання (сеткі інфармацыйных цэнтраў ENIC-NARIC), і разнастайнасці працэдур прызнання і адукацыйных сістэм, якія трэба пастаянна прымаць у разлік.

Лісабонская канвенцыя па прызнанні

Лісабонская канвенцыя па прызнанні фарміруе аснову і ўсталёўвае стандарты для працэдур прызнання ў Еўрапейскім рэгіёне. Канвенцыя з'яўляецца дамовай паміж дзяржавамі, пад якой бакі і кампетэнтныя органы кожнага з бакоў падпісаліся выконваць свае абавязкі (а менавіта, прытрымлівацца прынцыпаў і працэдур прызнання) у дачыненні да іншых бакоў дамовы. Кампетэнтныя органы ўключаюць у сябе вышэйшыя навучальныя ўстановы, якія прымаюць рашэнні па прызнанні і якія, адпаведна, абавязаныя прытрымлівацца прынцыпаў Канвенцыі.

Дадзены дакумент усталёўвае асноўныя правілы справядлівага прызнання кваліфікацый і перыядаў навучання. Яна падкрэслівае, што праца па пацверджанні аўтэнтычнасці дыплама ляжыць на адукацыйнай установе, якая запрашае студэнта, а не на самім абітурыенце. Адпаведна, адказнасць пацверджання таго, што замежная кваліфікацыя не адказвае патрабаванням пэўнай установы, ляжыць на кампетэнтным органе па прызнанні, адказным за ацэнку. Больш таго, Канвенцыя патрабуе, каб першым памкненнем кожнай краінай было прызнанне замежных кваліфікацый; акрамя тых выпадкаў, калі можа быць пацверджаная наяўнасць істотных адрозненняў паміж замежнай кваліфікацыяй, для якой запытваецца прызнанне, і адпаведнай кваліфікацыяй дадзенай краіны.

Канвенцыя была прынятая і адкрытая для падпісання 11 красавіка 1997 года ў Лісабоне, адкуль і ўзнікла яе назва - Лісабонская канвенцыя па прызнанні. Амаль усе дзяржавы-члены Рады Еўропы, а таксама некаторыя краіны Еўрапейскага рэгіёну ЮНЕСКА падпісалі і/або ратыфікавалі "Канвенцыю па прызнанні кваліфікацый, якія адносяцца да вышэйшай адукацыі ў Еўрапейскім рэгіёне" пад аўтарствам Рады Еўропы/ЮНЕСКА.

У наступныя гады пасля прыняцця Канвенцыі ў яе былі ўключаныя дапаможныя тэксты. Гэта папоўніла збор рэкамендацый, узбагаціла іх і зрабіла больш падрабязнымі, а

Кіраўніцтва - удасканаліла і зрабіла яшчэ лепшым дапаможным дакументам для вышэйшых навучальных устаноў і спецыялістаў па ацэнцы кваліфікацый.

Асноўныя дапаможныя тэксты, якія былі ўключаныя ў Канвенцыю:

- Рэкамендацыі па крытэрах і працэдурах ацэнкі замежных кваліфікацый, Тлумачальная запіска (2001 г.; перапрацаваныя ў 2010 г.);
- Кодэкс належнай практыкі ў прадастаўленні транснацыянальных адукацыйных паслуг, Тлумачальная нататка (2001 г.);
- Рэкамендацыя па прызнанні сумесных ступеняў, Тлумачальная нататка (2004 г.);
- Рэкамендацыі па кваліфікацыях міжнароднага доступу (1999 г.);
- Рэкамендацыі па выкарыстанні кваліфікацыйных рамак у прызнанні замежных кваліфікацый (2013 г.).

Лісабонская канвенцыя па прызнанні і сучасная методыка прызнання

Асноўныя прынцыпы Канвенцыі ляжаць у аснове сучаснай методыкі ацэнкі, якая называецца “прыняцце”. Прыняцце заснаванае на ідэі пра тое, што ў выніках навучання розных адукацыйных сістэм заўсёды будуць адрозненні паміж кваліфікацыямі і гэта варта разглядаць у якасці станоўчага аспекту інтэрнацыяналізацыі вышэйшай адукацыі, а не перашкодай для прызнання і мабільнасці.

Гэта, аднак, не заўсёды было адзіным падыходам да ацэнкі кваліфікацый. З 1950-х да сярэдзіны 1970-х гадоў у многіх краінах распаўсюджанай методыкай была “эквівалентнасць”, або поўная адпаведнасць (яна існуе ў некаторых краінах і па сённяшні дзень). У выніку, кваліфікацыя ацэньвалася як супастаўленне курсаў, у якім кожны адукацыйны кампанент нацыянальнай праграмы павінен быў адпавядаць кампаненту супастаўнай праграмы ў краіне, якая запрасіла студэнта на навучанне. Сёння “эквівалентнасць” падыход лічыцца састарэлай практыкай, якая супярэчыць прынцыпам Лісабонскай канвенцыі і стварае перашкоды для справядлівага прызнання і студэнцкай мабільнасці.

У сувязі з ростам памежнага адукацыйнага супрацоўніцтва і павелічэння разнастайнасці праграм вышэйшай адукацыі, эквівалентнасць паступова перастала адпавядаць патрабаванням рэчаіснасці, і ў 1980-х гадах яе змяніў падыход “прызнання”. У рамках гэтага новага падыходу, кваліфікацыі не павінныя быць цалкам эквівалентнымі, калі замежная кваліфікацыя мае аналагічныя мэты і задачы і забяспечвае яе ўладальніка

тымі ж правамі і прывілеямі, што і супастаўная ёй кваліфікацыя ў краіне, якая запрасіла студэнта. Падыход прызнання праклаў шлях для методыкі, якая прызнаецца еўрапейскімі экспертамі найлепшай практыкай ацэнкі, пачынаючы з 1990-х гадоў, а менавіта методыкі “прыняцця”.

Лісабонская канвенцыя па прызнанні займае цэнтральнае месца ў еўрапейскіх стратэгіях і палітычных ініцыятывах, датычных пытанняў прызнання. Балонскі працэс, распачаты ў 1999 годзе, з самага свайго запуску адыгрываў важную ролю ў падняцці статуса прызнання на ўзровень самых актуальных еўрапейскіх праблем, паколькі прызнанне лічыцца найважнейшым элементам для стварэння Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі. У рамках Балонскага працэсу, Лісабонская канвенцыя па прызнанні разглядаецца як галоўны міжнародны нарматыўны дакумент, створаны для пашырэння практык справядлівага прызнання кваліфікацый папярэдняй адукацыі і кваліфікацый вышэйшай адукацыі.

Балонскі працэс меў сваім вынікам з’яўленне шматлікіх ініцыятыў, якія спрыяюць адкрытасці працэдур прызнання кваліфікацый. Прыкладамі з’яўляюцца падтрымка ў стварэнні Еўрапейскай сістэмы пераносу і назапашвання крэдытаў і Дадатка да дыплама, а таксама заснаванне рамак кваліфікацый, пра якія гаворка пойдзе далей у дадзеным Кіраўніцтве.

У Бухарэсцкім камюніке 2012 года еўрапейскія міністры адукацыі абвясцілі, што яны “гатовыя, з апорай на інструменты Балонскага працэсу, сумесна працаваць для дасягнення доўгатэрміновай мэты Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі - аўтаматычнага прызнання супастаўных акадэмічных ступеняў”. Была створана даследчая група для вывучэння найлепшых шляхоў дасягнення аўтаматычнага прызнання супастаўных ступеняў. Эксперты прыйшлі да папярэдняй высновы, што такое аўтаматычнае прызнанне можа адбывацца на сістэмным узроўні, у той час як фактычнае рашэнне па прызнанні будзе браць пад увагу той момант, ці адпавядае характарыстыка дадзенай кваліфікацыі канкрэтнай мэце прызнання.

Акрамя таго, па-за межамі Еўрапейскага рэгіёну Лісабонская канвенцыя стала ўзорам для іншых рэгіянальных канвенцый ЮНЕСКА, такіх як перапрацаваная Азіяцка-Ціхаакіянская рэгіянальная канвенцыя па прызнанні кваліфікацый у галіне вышэйшай адукацыі (“Такійская канвенцыя”, 2011 г.) і рэдагаваная Канвенцыя Афрыканскага рэгіёну (“Арушская канвенцыя”, 2011 г.).

Роля інфармацыйных цэнтраў ENIC-NARIC

У Еўрапейскім рэгіёне існуе дзве сеткі інфармацыйных цэнтраў нацыянальнага прызнання, створаных для кансультацый і палягчэння працэсаў прызнання: сеткі ENIC і NARIC. Гэтыя цэнтры з'яўляюцца нацыянальнымі даведачнымі базамі для тых, каго цікаваць пытанні прызнання кваліфікацый.

Інфармацыйная сетка ENIC

Еўрапейская сетка інфармацыйных цэнтраў (ENIC) была створана Радай Еўропы і ЮНЕСКА ў 1994 годзе. Яе заснаванне стала часткай рэалізацыі праекта Лісабонскай канвенцыі па прызнанні з мэтай распрацоўкі палітык і практык прызнання кваліфікацый праз прадстаўленне сеткай інфармацыі па замежных кваліфікацыях, адукацыйных сістэмах, схемах мабільнасці і прызнання адзнак, прысуджаных за мяжой. Інфармацыйная сетка складаецца з нацыянальных інфармацыйных цэнтраў краін-членаў Лісабонскай канвенцыі і цесна супрацоўнічае з сеткай NARIC.

Інфармацыйная сетка NARIC

Сетка нацыянальных інфармацыйных цэнтраў прызнання (NARIC) з'яўляецца ініцыятывай Еўрапейскай камісіі. Дадзеная супольнасць была створана ў 1984 годзе для ўдасканалення прызнання акадэмічных дыпламаў і перыядаў навучання ў краінах-членах Еўрапейскага саюза. У сетку таксама ўваходзіць Еўрапейская эканамічная зона і Турцыя. Ва ўсіх краінах-членах створаныя нацыянальныя цэнтры, задачай якіх з'яўляецца дапамога ў развіцці мабільнасці студэнтаў, выкладчыкаў і даследчыкаў праз прапанову кансультацый і інфармацыі па прызнанні акадэмічных дыпламаў і перыядаў навучання. Асноўнымі спажывальцамі паслуг гэтых цэнтраў з'яўляюцца ВНУ, кампетэнтныя органы па прызнанні, студэнты і іх дарадцы, бацькі, выкладчыкі і патэнцыйныя працадаўцы.

Інфармацыйныя цэнтры ENIC-NARIC былі прызначаныя міністэрствамі адукацыі або іншымі органамі, якія ажыццяўляюць аналагічныя функцыі ў краінах-удзельніках, але статус і аб'ём работ асобных цэнтраў могуць адрознівацца (глядзіце таксама главу 12 “Практыкі інстытуцыйнага прызнання”). У большасці дзяржаў-членаў, установы вышэйшай адукацыі працуюць аўтаномна, самастойна прымаючы рашэнні па прыёму замежных студэнтаў і вызваленні іх ад часткі навучальнай праграмы, вывучэнне якой можа быць залічана студэнтам на аснове атрыманых за мяжой кваліфікацый. У выніку, большасць цэнтраў NARIC не прымаюць рашэнні, якія маюць абавязковую сілу, але забяспечваюць інфармацыю па запыце і кансультуюць па пытаннях замежных сістэм

адукацыі і кваліфікацыі. У любым выпадку, ВНУ і сеткі ENIC-NARIC працуюць у рамках сваіх абавязкаў, выкладзеных у Лісабонскай канвенцыі.

Геаграфічны агляд размяшчэння цэнтраў ENIC-NARIC (па краінах):

Краіны, у якіх створаныя абедзве сеткі ENIC/NARIC - 34 цэнтры

Краіны, у якіх створаныя толькі сеткі ENIC - 22 цэнтры

Краіны-удзельнікі Балонскага працэса - 47 цэнтраў

Рост глабалізацыі адукацыі і прафесійнай падрыхтоўкі спрыяе ўсё больш цеснаму супрацоўніцтву паміж дзвюма інфармацыйнымі сеткамі і аналагічнымі ім арганізацыямі ў іншых рэгіёнах свету, з мэтай далейшай распрацоўкі адэкватных крытэраў і працэдур прызнання. Сеткі ENIC і NARIC, хоць фармальна яны і з'яўляюцца адасобленымі, на справе цесна супрацоўнічаюць: у краінах (або іх частках), дзе працуюць абедзве інфармацыйныя супольнасці, адзіны цэнтр з'яўляецца прадстаўніком абодвух сетак. Яны арганізуюць сумесныя штогадовыя сустрэчы прадстаўнікоў усіх сваіх аддзяленняў, а таксама імкнуцца павышаць эфектыўнасць сваёй працы праз супрацоўніцтва з міжнароднымі сеткамі па акрэдытацыі і агенцтвамі забеспячэння якасці.

Кантактныя дадзеныя ўсіх цэнтраў ENIC-NARIC прадстаўлены на вэб-сайце: www.enic-naric.net. Там можна таксама знайсці дадатковую інфармацыю па прызнанні, уключаючы спіс неабходных дакументаў, такіх як Лісабонская канвенцыя.

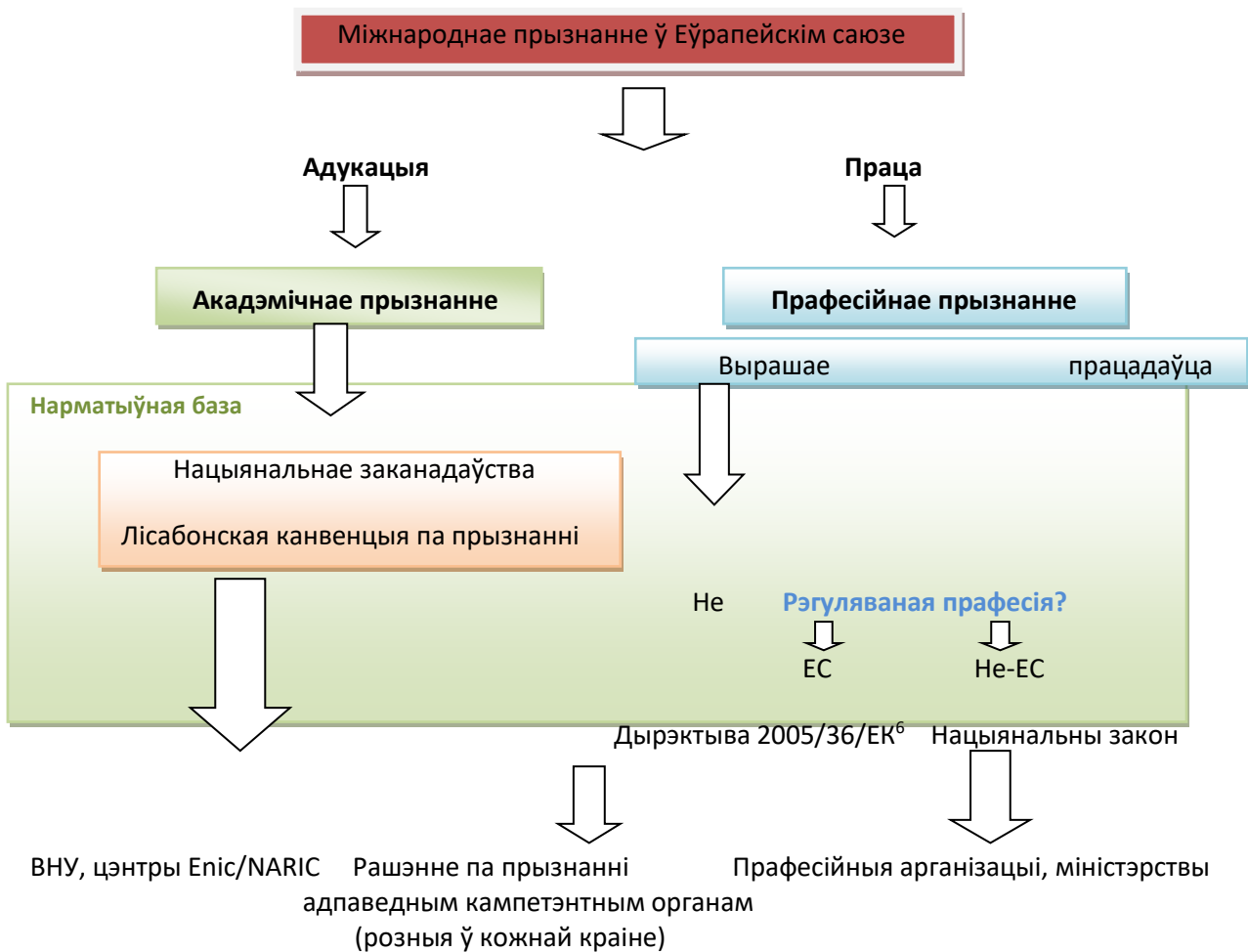
Разнастайнасць працэдур прызнання

Прызнанне замежных кваліфікацый з'яўляецца афіцыйнай працэдурай, якая праходзіць у розных працэсуальных формах з рознымі мэтамі. Культура і працэдурны прызнання ў розных краінах і адукацыйных установах адрозніваюцца паміж сабой, у сувязі з чым для вырашэння гэтых пытанняў можа запатрабавацца шырокі спектр кампетэнтных улад. Часам заяўнікі самі не ведаюць, што ацэнка іх кваліфікацыі ў некаторых формах ужо адбылася; у іншых выпадках яны самі запытваюць пісьмовую ацэнку кваліфікацыі для асабістага выкарыстання.

Працэдурамі, якія ў некаторых краінах могуць ужо ўключаць у сябе нейкія формы прызнання, з'яўляюцца: атрыманне дазволу на працу, атрыманне афіцыйнага статусу высокакваліфікаванага мігранта, падача заявы на прыём на працу ў дзяржаўным сектары або падача заявы на прыём на працу пэўнай (больш высокай) катэгорыі.

Єсть два асноўных тыпа працэдур прызнання ў Еўрапейскай зоне - акадэмічнае і прафесійнае прызнанне. Акадэмічнае прызнанне датычыцца прызнання кваліфікацыі, якая дазволіць працягнуць навучанне або дасць права насіць вучонае званне. Прафесійнае прызнанне запытваецца для выхаду на рынак працы (асабліва ў выпадку рэгуляваных прафесій).

Рамкі для міжнароднага прызнання ў Еўрапейскім рэгіёне:

Працэдуры акадэмічнага прызнання на практыцы

Пераважная большасць студэнтаў звяртаецца непасрэдна да ВНУ, дзе жадае вучыцца, і тым самым уключаецца ў працэс паступлення ў навучальную ўстанову, які ўжо ўтрымлівае некаторыя формы прызнання. Таму, хоць інстытуцыйныя працэдуры прызнання моцна адрозніваюцца адна ад адной, абітурыент можа і не здагадацца пра прызнанне нейкай часткі яго кваліфікацыі.

Акадэмічнае прызнанне можа праходзіць на розных узроўнях ВНУ. Напрыклад, перыяды навучання за мяжой могуць прызнавацца на ўзроўні факультэта або ўстановы,

⁶ Дырэктыва Еўрапейскай камісіі, створаная для палягчэння ўзаемнага прызнання прафесійных кваліфікацый паміж краінамі-членамі ЕС: <https://www.education.ie/en/The-Education-System/Qualifications-Recognition/EU-Directive-2005-36-EC-User-Guide.pdf>

у той час як признание ступеняў адбываецца ў цэнтральным офісе. Признание кваліфікацый папярэдняй адукацыі можа быць увогуле адасобленай працэдурай.

У краінах з нацыянальнымі інфармацыйнымі цэнтрамі акадэмічнага прызнання, якія эфектыўна дзейнічаюць і развіваюцца, супрацоўнікі прыёмных камісій дасылаюць запыт у такі цэнтр для атрымання інфармацыі пра пэўную замежную кваліфікацыю, ці могуць нават запытваць ацэнку кваліфікацыі ў пісьмовай форме. Такія паслугі таксама прапануюцца камерцыйнымі арганізацыямі, якія дзейнічаюць на міжнароднай аснове.

У іншых выпадках, супрацоўнікі прыёмнай камісіі праводзяць уласнае даследаванне замежнай кваліфікацыі з дапамогай інфармацыйных інструментаў, даступных праз Інтэрнэт або ў папяровым выглядзе, а таксама шляхам выкарыстання досведу сваіх калег па адукацыйнай установе.

Найбольш распаўсюджанай схемай акадэмічнага прызнання ў многіх краінах з'яўляецца такая: ВНУ мае справу непасрэдна з заяўнікам і самастойна прымае канчатковае рашэнне, якое можа грунтавацца на рэкамендацыях інфармацыйнага цэнтра па прызнанні.

Разнастайнасць сістэм адукацыі

Веданне нацыянальных адукацыйных сістэм і адрозненняў паміж імі мае важнае значэнне для працэдур прызнання, таму што нацыянальныя кваліфікацыі, якія адносяцца да іншых адукацыйных сістэм, супастаўляюцца з кваліфікацыямі сістэмы адукацыі той краіны, якая запрашае студэнта на навучанне. У сувязі з гэтым, падчас параўнання і ацэнкі кваліфікацый вельмі важна памятаць пра разнастайнасць адукацыйных сістэм у Еўропе і па ўсім свеце, а таксама ўлічваць складанасць і адрозненні паміж навучальнымі ўстановамі, праграмамі і кваліфікацыямі.

Нацыянальныя сістэмы адлюстроўваюць адукацыйныя прынцыпы, ідэі і методыкі, якія грунтуюцца на нацыянальных культурах і спадчыне розных цывілізацый, а таксама на ўніверсальных мадэлях і ўзорах. У той час як рост міжнароднага супрацоўніцтва і глабалізацыя адукацыі маюць сваім вынікам узаемаўплыў адукацыйных сістэм і іх частковае ўзгадненне (у прыватнасці - у Еўропе, дзякуючы Балонскаму працэсу), гэта таксама прывяло да з'яўлення новых навучальных устаноў, праграм і кваліфікацый. Узнікаюць новыя распрацоўкі ў галіне забеспячэння якасці, назапашвання і пераносу крэдытаў і метадаў аказання адукацыйных паслуг.

Па сутнасці, адрозненні на сістэмным (інстытуцыйным або праграмным) узроўні не павінныя станавіцца перашкодай для справядлівага прызнання кваліфікацый. У

некоторых випадках адрозненні паміж сістэмамі (у прыватнасці, іх структурнымі асаблівасцямі) або вынікамі навучання па праграмах могуць ускладніць прамы перанос вынікаў навучання. Але ў большасці выпадкаў гэта не так, і адрозненні паміж кваліфікацыямі не павінныя рабіць перанос немагчымым.

2. Пяць элементаў кваліфікацыі

Рэзюмэ

Для апісання кваліфікацыі неабходныя пяць элементаў: узровень кваліфікацыі, працавыдаткі, якасць, характарыстыка кваліфікацыі і вынікі навучання студэнта. Хоць гэтыя элемента часткова супадаюць, яны ўсе маюць дачыненне да кваліфікацыі, і іх неабходна ўлічваць пры ацэнцы, асабліва для ўсталявання наяўнасці істотных адрозненняў паміж замежнай і нацыянальнай кваліфікацыямі. Аднак самым важным фактарам павінны быць для спецыяліста вынікі навучання заяўніка, ацэнка якіх абапіраецца на ўсе астатнія элементы кваліфікацыі.

1. Узровень кваліфікацыі

Узровень кваліфікацыі вышэйшай адукацыі, як правіла, вызначаецца спісам дэскрыптараў узроўняў. Яны ўсталёўваюць неабходны ўзровень вынікаў навучання, якога павінен дасягнуць студэнт для прысуджэння яму/ёй кваліфікацыі. Краіны, якія маюць сістэму нацыянальных рамак кваліфікацый, прадстаўляюць спіс дэскрыптараў узроўняў для кожнага ўзроўню кваліфікацыі. Дэскрыптары таксама могуць быць звязанымі з усёабдымнымі кваліфікацыйнымі рамкамі, такімі як Рамка кваліфікацый Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі і Еўрапейская рамка кваліфікацый для навучання на працягу ўсяго жыцця, якія палягчаюць супастаўленне нацыянальных рамак.

У цяперашні час у вышэйшай адукацыі шырока распаўсюджаныя тры кваліфікацыйныя ўзроўні (бакалаўрыят, магістратура і дактарантура), якія суадносяцца як узроўні 1, 2 і 3 Рамкі кваліфікацый Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі і ўзроўні 6, 7 і 8 Еўрапейскай рамкі кваліфікацый. У абедзвюх кваліфікацыйных рамках вызначаецца таксама агульны спіс дэскрыптараў узроўняў.

Прыклад 2.1 Дэскрыптары Еўрапейскай рамкі кваліфікацый для навучання на працягу ўсяго жыцця

У дадзенай рамцы кваліфікацый, кожны з васьмі кваліфікацыйных узроўняў апісваецца ў тэрмінах ведаў, навыкаў і кампетэнцый. Для ўзроўню бакалаўра (узровень 6) агульныя дэскрыптары апісваюцца як:

Ведаы: Глыбокія ведаы ў прафесійнай вобласці або ў сферы навучання, якія ўключаюць крытычнае разуменне тэорый і прынцыпаў;

Навыкі: Перадавыя прафесійныя навыкі, якія сведчаць пра майстэрства і валоданне інавацыйнымі метадамі, неабходнымі для вырашэння складаных і непрадказальных задач у спецыялізаванай вобласці або ў даследванні;

Кампетэнцыі: Арганізацыя кіравання складанай тэхнічнай або прафесійнай дзейнасцю або комплексам праектаў; адказнасць за прыняцце рашэнняў у непрадказальных працоўных ці навучальных кантэкстах. Адказнасць за прафесійны рост і развіццё асобных супрацоўнікаў і груп супрацоўнікаў.

Аднак, у святле нядаўняга прыняцця у Еўропе мадэлі трох адукацыйных цыклаў, не ўсе кваліфікацыі супастаўныя з гэтымі ўзроўнямі. Нягледзячы на тое, што ўсёабдымныя еўрапейскія рамкі кваліфікацый маюць тры асноўных узроўні кваліфікацый вышэйшай адукацыі, унутры нацыянальных кваліфікацыйных рамак асобных краін могуць быць дадатковыя ўзроўні або падраздзяленні. Напрыклад, ганаровая ступень бакалаўра і ступень бакалаўра без адзнакі могуць знаходзіцца на асобных узроўнях у нацыянальных рамках кваліфікацый (і апісвацца рознымі дэскрыптарамі ўзроўняў), але яны размяшчаюцца на той жа ступені, што і ступень Еўрапейскай рамкі кваліфікацый для навучання на працягу ўсяго жыцця (узровень 6). Прафесійныя праграмы магістра могуць адрознівацца ад магістарскіх праграм, заснаваных галоўным чынам на даследаваннях, асабліва ў тым, што датычыць дэскрыптараў у здольнасцях правядзення незалежных даследаванняў і/або дэскрыптараў, звязаных з прафесійнай падрыхтоўкай. У такіх выпадках, кваліфікацыйныя дэскрыптары могуць адносіцца да двух тыпаў праграм на тым жа ўзроўні нацыянальнай рамкі кваліфікацый. Увогуле, дэскрыптары, якія звязаныя або вынікаюць з кваліфікацыі заяўніка, павінны адпавядаць дэскрыптарам узроўню адукацыйнай сістэмы эксперта па ацэнцы, што дазволіць абітурыенту запісацца на дадзеную навучальную праграму.

2. Працавыдаткі

У большасці выпадкаў, час, затрачаны на набыццё пэўнай кваліфікацыі, вымяраецца ў акадэмічных гадах і колькасці крэдытаў, якія прысвойваюцца за адзін навучальны год (напрыклад, у Еўропе 60 крэдытаў Еўрапейскай сістэмы пераносу і назапашвання крэдытаў роўныя працавыдаткам 1 поўнага года навучання па вочнай форме). Кожны крэдыт звязаны з адпаведнай навучальнай нагрузкай студэнта. Крэдыты прысуджаюцца за завяршэнне модуля курса на здавальняючым узроўні, а не за наведванне курса. Крэдыты таксама назапашваюцца, і студэнт набірае адпаведную колькасць крэдытаў на кожным узроўні праграмы з мэтай атрымання кваліфікацыі.

Працавыдаткі студэнта з'яўляюцца колькаснай мерай: праз пагадзінны падлік відаў навучальнай дзейнасці, неабходных для дасягнення вынікаў навучання па праграме, прысуджаецца адпаведная колькасць крэдытаў. [Кіраўніцтва па выкарыстанні Еўрапейскай сістэмы пераносу і назапашвання крэдытаў \(2015 г.\)](#) прапануе прыблізную колькасць гадзін за акадэмічны год - паміж 1500 і 1800 гадзінамі, або каля 25 гадзін за адзін крэдыт. Падлік працавыдаткаў студэнта павінен улічваць яго/яе агульны акадэмічны досвед (аўдыторная праца, збор інфармацыі, стажыроўкі на працоўным месцы, час, затрачаны на чытанне, выкананне заданняў або іх ацэнка, і г.д.), а не толькі фармальную працу ў аўдыторыі або колькасць аўдыторных гадзін.

Працавыдаткі часам становяцца спрэчным пытаннем пры параўнанні кваліфікацый, таму што, нягледзячы на свой колькасны характар, яны разлічваюцца па-рознаму ў розных сістэмах. Напрыклад, у краінах-падпісантах Балонскай дэкларацыі колькасць працавыдаткаў студэнта, за якую прысуджаюцца крэдыты, у межах акадэмічнага года вар'іруецца ў межах 40%.

Працавыдаткі за розныя дысцыпліны могуць вар'іравацца нават у рамках адной сістэмы, асабліва, калі веданне дысцыпліны патрабуе практычнага досведу. Працавыдаткі таксама могуць залежаць ад узроўню кваліфікацыі. Так, напрыклад, прафесійныя праграмы магістра могуць мець зададзеную колькасць працавыдаткаў, у той час як магістарскія праграмы, заснаваныя галоўным чынам на даследаваннях, могуць мець проста зададзеную фармальную колькасць гадзін навучання. Заяўнік мог атрымаць кваліфікацыю, напрыклад, у навучальнай установе, дзе пэўная колькасць акадэмічных крэдытаў была прысуджаная яму/ёй праз прызнанне папярэдняга навучання, а гэта азначае, што студэнт мог не наведваць усе праграмныя модулі для прысваення кваліфікацыі. Такія дэталі варта адзначыць у Акадэмічнай даведцы студэнта.

Такія розныя падыходы да вымярэння працавыдаткаў азначаюць, што, з пункту гледжання Лісабонскай канвенцыі па прызнанні, не варта настойваць на фіксаванай колькасці гадзін, гадоў або крэдытаў для належнага працэса прызнання. Працавыдаткі трэба разглядаць у якасці аднаго з элементаў, які адыгрывае пэўную ролю ў дасягненні вынікаў навучання па праграме.

3. Якасць

Паняцце якасці прымяняецца да акадэмічных праграм па трох накірунках. Па-першае, у накірунку ўнутранай ацэнкі якасці вынікаў навучання студэнта. Гэта, як правіла, выражаецца праз шкалу адзнак, крытэры якой у розных краінах і розных навучальных

установах адной краіны могуць моцна адрознівацца паміж сабой (глядзіце главу 8 “Крэдыты, адзнакі, назапашванне і перанос крэдытаў”).

Па-другое, праграма і звязаныя з ёй структуры інстытуцыйнай падтрымкі могуць падлягаць працэдурам вонкавага забеспячэння якасці. Гэта можа быць заканадаўча ўсталяванай сістэмай або ініцыятывай самой ВНУ, якая, як правіла, грунтуецца на мадэлі “адпаведнасці мэце”. Сістэма забеспячэння якасці разглядаецца як неабходны элемент для ўмацавання даверу да кваліфікацый вышэйшай адукацыі, адукацыйных устаноў і іх сістэм.

Па-трэцяе, ВНУ, яго аддзяленні або факультэты могуць ранжыравацца на нацыянальным або міжнародным узроўнях. Значэнне гэтага паказчыка апісана ніжэй.

Ранжыраванне

Адным з аспектаў, які неабходна прымаць ва ўвагу пры ацэнцы замежных кваліфікацый, з'яўляецца якасць самой установы і кваліфікацый, якія яна выдае. Звычайна, супрацоўнікі прыёмнай камісіі ўсталёўваюць, ці з'яўляецца ўстанова і/або праграма прызнанай або акрэдытаванай, што азначае іх адпаведнасць пэўнаму мінімуму адукацыйных стандартаў. Часам можа з'явіцца спакуса скарыстацца адным з міжнародных рэйтынгаў вышэйшых навучальных устаноў, якія публікуюцца рознымі арганізацыямі па ўсім свеце. Аднак эксперты па прызнанні не рэкамендуюць выкарыстоўваць гэты метады ў якасці перадавой практыкі, па меншай меры, па наступных прычынах:

- Большасць рэйтынгаў фактуецца на ацэнцы даследчай дзейнасці ў ВНУ і не заўсёды належным чынам адлюстроўвае якасць адукацыйных праграм;
- Рэйтынгі не даюць прамых спасылак на вынікі навучання, дасягнутыя кожным студэнтам;
- У спіс рэйтынгаў звычайна ўваходзіць толькі некалькі соцень навучальных устаноў, што азначае: прынамсі 97% сусветных вышэйшых навучальных устаноў не ахопліваюцца ранжыраваннем. Гэта сур'ёзна абмяжоўвае выкарыстанне рэйтынгаў для параўнання кваліфікацый.

Паказчыкі, якія выкарыстоўваюцца ў рэйтынгах, не заўсёды аб'ектыўныя і могуць мець хібы.

Вы можаце прачытаць больш пра якасць кваліфікацыі ў главе 3 “Акрэдытацыя і забеспячэнне якасці”.

4. Характарыстыка кваліфікацыі

Паняцце характарыстыкі выкарыстоўваецца рознымі спосабамі - для апісання агульнай мэты або зместу праграмы. Вось тыповыя аспекты кваліфікацыйнай характарыстыкі, якія маюць дачыненне да працэсу прызнання:

- Праграма можа ставіць мэтай альбо толькі падрыхтоўку студэнтаў да далейшай навуковай дзейнасці, або толькі да далейшага працаўладкавання.

У першым выпадку праграма прызначана для забеспячэння грунтоўнай тэарэтычнай падрыхтоўкі і развіцця ў студэнта навыкаў, неабходных для навуковай дзейнасці. У другім выпадку акцэнт робіцца на прыкладных мастацтвах і навукх і развіцці прафесійных навыкаў, а сама праграма можа ўключаць у сябе стажыроўкі на працоўным месцы.

Па сутнасці, практычна ўсе праграмы ВНУ накіраваныя на забеспячэнне студэнтаў абодвума тыпамі навыкаў. У сістэмах вышэйшай адукацыі з выразным размежаваннем паміж навукова-даследчай і прыкладной дзейнасцю (бінарныя сістэмы) адрозненні паміж гэтымі двума тыпамі кваліфікацыйных характарыстык можна правесці больш лёгка.

- Праграма можа ахопліваць шырокае кола дысцыплін або быць моцна зарыентаванай на спецыялізацыю студэнта.

У першым выпадку праграма распрацавана для забеспячэння студэнтам увадзінаў у шырокае кола прадметаў (гуманітарная адукацыя), у той час як у другім выпадку праграмы складаюцца з дысцыплін, звязаных з канкрэтнай вобласцю даследавання (напрыклад, біяхімія). На практыцы, існуе вялікая колькасць варыянтаў праграм шырокага і вузкага профілю.

- Праграмы могуць быць мультыдысцыплінарнымі, міждысцыплінарнымі і аднадысцыплінарнымі.

У першых двух выпадках, праграмы спалучаюць у сабе дзве ці больш прадметных вобласці і могуць мець спецыялізацыю, якая спалучае ў сабе веды з абедзвюх абласцей.

Прыклад 2.2 Выкарыстанне кваліфікацыйнай характарыстыкі ў прызнанні

Уступныя патрабаванні на канкрэтную праграму ВНУ для заяўнікаў з замежнай кваліфікацыяй могуць быць сфармуляваныя на аснове кваліфікацыйнай характарыстыкі

(напрыклад, “спецыялізаваная праграма бакалаўра ў бізнэс-даследаваннях з акцэнтам на прафесійную дзейнасць”). У гэтым выпадку ўсё кваліфікацыі, якія адпавядаюць гэтаму апісанню (і задавальняюць іншым крытэрам, такім як аўтэнтычнасць і акрэдытацыя праграмы), бяспрэчна, будуць прызнаныя.

Кваліфікацыі, якія не адпавядаюць дадзеным характарыстыкам, могуць быць даследаваны больш дасканала з мэтай выяўлення дастатковай адпаведнасці іх вынікаў навучання патрабаванням праграмы. У залежнасці ад гэтага, можа быць сфармуляваная вельмі спецыфічная характарыстыка або цэлы спектр характарыстык (напрыклад, “бакалаўр у галіне машынабудавання, хіміі, фізікі або біялогіі”).

Выкарыстоўваючы кваліфікацыйную характарыстыку такім чынам, можна паскорыць працэс ацэнкі і пазбегнуць залішніх праверак.

Даступнасць інфармацыі пра характарыстыку кваліфікацыі з'яўляецца вельмі карысным аспектам у працэсе прызнання, паколькі гэта адкрывае поўную перспектыву вынікаў навучання па праграме. Не заўсёды магчыма атрымаць дакладнае ўяўленне пра характарыстыку праграмы толькі на аснове кваліфікацыі і Акадэмічнай даведкі, выдадзеных ВНУ роднай краіны студэнта. Фармат Дадатку да дыплама (глядзіце главу 14 “Дадатак да дыплама (і іншыя інфармацыйныя інструменты”) дазваляе адукацыйным установам даваць больш падрабязную інфармацыю пра характарыстыку праграмы. Акрамя таго, нядаўна створана мадэль характарыстык праграмы на атрыманне ступені⁷ прапануе своеасаблівую мапу для апісання канкрэтнай ступені. Гэтая характарыстыка праграмы ўключае ў сябе прадметную вобласць і накіраванасць кваліфікацыі (прафесійная ці даследчая), любыя характэрныя асаблівасці праграмы, якія адрозніваюць яе ад іншых праграм, апісанне праграмы з пункту гледжання кампетэнцый, якія набывае студэнт, і вынікаў навучання, якія ацэньваюцца акадэмічным персаналам, а таксама кароткі агляд метадаў выкладання, навучання і ацэнкі па праграме.

5. Вынікі навучання

Вынікі навучання могуць быць вызначаныя як “фармуліроўка ведаў, разумення і навыкаў студэнта, якія ён/яна павінен/-на быць здольным прадэманстраваць пасля

⁷ Гэта характарыстыка ступені, пра якую Вы можаце знайсці больш падрабязную інфармацыю на с.86-88 выдання: Lokhoff, J. et al, [A guide to formulating degree programme profiles. Including competences and programme learning outcomes](#), 2010.

завяршэння працэсу навучання. Вынікі навучання могуць быць сфармуляваныя для модуля або праграмнага кампанента, цэлай праграмы ці ўзроўню кваліфікацыі або любога падобнага вызначэння”. Існуюць розныя сістэмы для апісання вынікаў навучання і прывязвання іх да адпаведных узроўняў нацыянальных і ўсёабдымных кваліфікацыйных рамак. Крэдыты, якія прысвойваюцца студэнту, сведчаць, што ён/яна прадэманстраваў/-ла засваенне неабходных вынікаў навучання па модулі або праграме на здавальняючым узроўні, дадзеныя пра што прыведзеныя ў характарыстыках праграмы і/або Дадатку да дыплама. Больш інфармацыі пра вынікі навучання можна знайсці ў главе 7 “Вынікі навучання”.

ЧАСТКА II

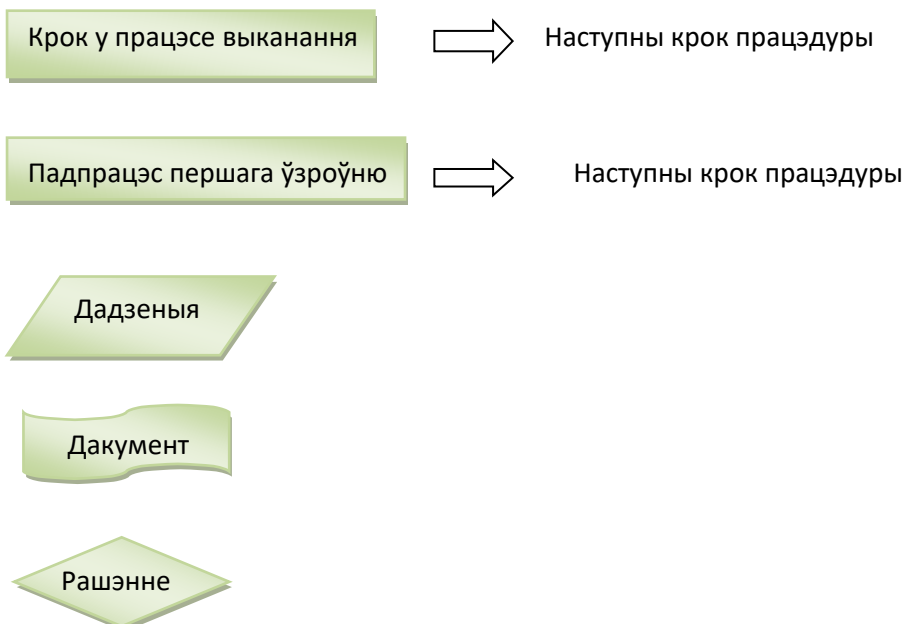
Працэс ацэнкі

Частка II дадзенага Кіраўніцтва разглядае ў храналагічным парадку асноўныя аспекты, якія неабходна прымаць ва ўвагу ў працэсе ацэнкі: акрэдытацыя і забеспячэнне якасці ў ВНУ, якая прысудзіла кваліфікацыю; праверка таго, ці не была выдадзеная кваліфікацыя фабрыкай дыпламаў і акрэдытацый; праверка аўтэнтычнасці кваліфікацыі; вызначэнне мэты прызнання; усталяванне вынікаў навучання па праграме, за якую была прысуджаная ступень; падлік заробленых крэдытаў і адзнак; прызнанне кваліфікацыі - пры ўмове адсутнасці істотных адрозненняў з кваліфікацыяй установы, у якой была атрыманая кваліфікацыя, і нарэшце, калі гэта прыстасавальна да дадзенай заяўкі, частковае прызнанне і забеспячэнне права заяўніка на апеляцыю.

Пачынаючы з гэтай часткі, усе далейшыя главы будуць мець аналагічную структуру. Глава адкрываецца рэзюмэ, якое ўключае ў сябе блок-схему асноўных раздзелаў главы; далей ідуць кароткія ўводзіны, якія працягваюцца асноўным раздзелам з пранумараванымі рэкамендацыямі і прыкладамі.

У блок-схемах прамавугольныя скрынкі пранумараваныя ў адпаведнасці з рэкамендацыямі, да якіх яны адносяцца. Формы розных скрынак і стрэлак, якія выкарыстоўваюцца ў блок-схемах, вынікаюць з наступных лагічных сімвалаў:

Легенда мапы:

3. Акрэдытацыя і забеспячэнне якасці

Рэзюмэ

У гэтай главе разглядаюцца паняцці акрэдытацыі і забеспячэння якасці як неад’емнага кампанента працэсу прызнання, а таксама прымаюцца вынікі такіх працэдур, як знаходжанне дастатковых доказаў якасці праграмы або адукацыйнай установы вышэйшай адукацыі, і даецца спіс практычных інструментаў для пошуку адпаведнай інфармацыі.

Блок-схема

Глава 3. Акрэдытацыя⁸ і забеспячэнне якасці

⁸ Тут: акрэдытацыя азначае “прызнанне” або “акрэдытацыя”

Уводзіны

Замежная кваліфікацыя не можа быць належным чынам ацэнена без уліку афіцыйнага статусу адукацыйнай установы, якая прысудзіла кваліфікацыю, і/або засвоенай студэнтам праграмы. Іншымі словамі, неабходна ўсталяваць, ці з'яўляецца дадзеная ўстанова ўпаўнаважанай прысуджаць ўхваленыя для акадэмічных і прафесійных мэт кваліфікацыі ў краіне заяўніка і/або, калі гэта магчыма, ці была дадзеная праграма акрэдытаваная. Той факт, што адукацыйная ўстанова і/або праграма былі прызнаныя або акрэдытаваныя ў сваёй краіне, сведчыць пра тое, што прысуджаная кваліфікацыя ўяўляе неабходны мінімальны ўзровень якасці.

У розных краінах выкарыстоўваюцца розныя тэрміны для пазначэння статусу ўстановы ці праграмы. Два найбольш распаўсюджаных тэрміны - "прызнанне" і "акрэдытацыя". Яны часта выкарыстоўваюцца як сінонімы, але гэта не так. Сістэмы забеспячэння якасці не заўсёды ўключаныя ў нацыянальныя працэдурны прызнання і акрэдытацыі, але яны разглядаюцца у гэтай главе для найбольш дасканаллага апісання апошніх распрацовак у гэтай галіне.

Прызнанне

Прызнанне адукацыйнай установы адпаведным паўнамоцным органам ў канкрэтнай краіне мае мэтай забяспечыць пэўны ўзровень якасці яе дзейнасці. Органы прызнання часта ідуць у адным звязку з паўнамоцнымі органамі прысуджэння кваліфікацый і выдачы навуковых ступеняў.

Часам выкарыстоўваюцца іншыя тэрміны для абазначэння прызнанай установы, такія як "ратыфікаваная", "зарэгістраваная", "ліцэнзаваная" і "прынятая". Аднак варта памятаць, што, у залежнасці ад нацыянальнага кантэксту, гэтыя тэрміны могуць датычыцца толькі прадстаўлення ўстанове пэўных правоў, а не з'яўляцца сведчаннем яе якасці. Напрыклад, адукацыйная ўстанова магла атрымаць ад адпаведнага паўнамоцнага органа права на выкладанне прыватных прафесійных курсаў, без права, аднак, на прысуджэнне нацыянальных кваліфікацый вышэйшай адукацыі.

Такім чынам, пры ацэнцы кваліфікацыі важна высвятліць, якой якасці "прызнанне" неабходнае для той установы, якая прысудзіла кваліфікацыю. Неабходныя дакументы і крыніцы інфармацыі, якія могуць дапамагчы ў гэтым, пералічаныя ў канцы гэтай главы і ў главе 13 "Як знайсці і выкарыстоўваць інфармацыю".

У некаторых адукацыйных сістэмах гэты тып інстытуцыйнага прызнання з'яўляецца адзінай даступнай формай кантролю якасці, таму яго трэба прыняць у якасці дастатковага доказу якасці адукацыйнай установы.

Акрэдытацыя

Акрэдытацыя часта згадваецца ў тым жа кантэксце, што і забеспячэнне якасці. Гэтыя тэрміны не з'яўляюцца сінонімамі, нягледзячы на тое, што яны могуць сустракацца ў аднолькавых кантэкстах і абодва з'яўляюцца паказчыкамі якасці кваліфікацыі. Акрэдытацыя азначае, што дзейнасць адукацыйнай установы або аказанне адукацыйных паслуг па канкрэтнай праграме было дазволена юрыдычна ўпаўнаважаным на гэта органам. Гэтым органам можа быць урадавае міністэрства або агенцтва па акрэдытацыі або забеспячэнні якасці, якое займаецца праверкай аспектаў прадастаўлення паслуг вышэйшай адукацыі. Акрэдытацыя з'яўляецца знешнім працэсам. Для таго, каб атрымаць яе, установы і праграмы павінны адпавядаць умовам, якія ўскладзеныя на іх знешнімі органамі.

Забеспячэнне якасці

У апошнія гады многія краіны ўвялі афіцыйныя працэдурны забеспячэння якасці сваіх адукацыйных праграм і кваліфікацый. Асноўнай рухаючай сілай гэтага працэса стала падтрымка і заахвочванне працэсаў забеспячэння якасці ў рамках Балонскага працэсу, а таксама ўмацаванне інстытуцыйнай аўтаноміі. Еўрапейская прастора вышэйшай адукацыі на сённяшні дзень мае збор прынцыпаў і працэдур, замацаваных у “Стандартах і рэкамендацыях забеспячэння якасці Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі”. У Стандартах прапанаваная мадэль, у адпаведнасці з якой адукацыйная ўстанова бярэ на сябе адказнасць за самастойнае забеспячэнне якасці сваіх адукацыйных паслуг. Гэты працэс павінен мець арганічны характар і быць часткай функцыянавання ВНУ, каб садзейнічаць яе ўнутранай “культуры якасці”, аднак павінен праходзіць перыядычны кантроль агенцтвамі знешняга забеспячэння якасці.

Акрэдытацыя можа прадастаўляцца адукацыйным установам, праграмам, або і тым і другім. Для ацэнкі кваліфікацыі важна высвятліць, які тып акрэдытацыі патрабуецца ў той кваліфікацыйнай сістэме, дзе была прысуджаная кваліфікацыя. Нацыянальная акрэдытацыя павінна прымацца як дастатковы доказ якасці кваліфікацыі, паколькі яна непасрэдна звязаная з узроўнямі нацыянальнай сістэмы адукацыі пэўнай краіны і/або з узроўнямі і вынікамі навучання нацыянальнай рамкі кваліфікацый.

У дадатак да нацыянальнай акрэдытацыі, існуюць іншыя формы акрэдытацыі на міжнародным і нацыянальным узроўнях для пэўных тыпаў праграм або пэўных відаў

прафесійнай дзейнасці. З кожным годам усё больш глабальны характар вышэйшай адукацыі робіць акрэдытацыю замежным паўнамоцным органам вельмі прывабнай перспекывай для тых устаноў, дзейнасць якіх залежыць ад колькасці набраных на курс замежных студэнтаў або якія высока ацэньваюць навучанне або даследванні сваіх студэнтаў на міжнародным узроўні. Ёсць шмат паўнамоцных органаў, якія дзейнічаюць на памежнай аснове ў пэўных сферах. Яны могуць запатрабаваць ад адукацыйнай установы прад'явіць наяўнасць адукацыйных магчымасцяў, якія перавышаюць магчымасці нацыянальных або рэгіянальных устаноў, такім чынам, забяспечваючы дадзенай ВНУ высокі попыт і прывабнасць для асобных катэгорый студэнтаў. Варта падкрэсліць, аднак, што адсутнасць такіх дадатковых форм акрэдытацыі замежнай кваліфікацыі ў ніякай ступені не азначае, што ў прызнанні будзе адмоўлена.

Рэкамендацыі

1. Пры ацэнцы замежнага дыплама важна правяраць наяўнасць прызнання і/або акрэдытацыі кваліфікацыі і ВНУ, якая прысудзіла гэтую кваліфікацыю, і прымаць ва ўвагу наступныя фактары:

a. Якія органы задзейнічаныя ў працэсе прызнання/акрэдытацыі; ці з'яўляюцца гэтыя органы цалкам прызнанымі ў нацыянальнай сістэме адукацыі;

b. Якая тэрміналогія выкарыстоўваецца ў дадзенай сістэме вышэйшай адукацыі ў адносінах да прызнання і акрэдытацыі ВНУ, напрыклад: “акрэдытаваная”, “прызнаная”, “ратыфікаваная”, “зарэгістраваная”, “ліцэнзаваная” ці “прынятая”;

c. Ці адносіцца сістэма прызнання і/або акрэдытацыі да адукацыйнай установы, праграмы, або і той і другой;

d. Якія працэдуры ўваходзяць у працэсы прызнання/акрэдытацыі і якія ўзроўні і віды адукацыі яны ахопліваюць:

- Ці кіруецца выдача адукацыйнага дыплама нацыянальным/рэгіянальным/мясцовым заканадаўствам і ці прадстаўляе яно статус дадзенай ВНУ;

- Ці ўключанае забеспячэнне якасці ў гэты спіс працэдур;

e. Ці была ўстанова, якая прысудзіла кваліфікацыю і/або засведчыла засваенне праграмы, прызнанай і/або акрэдытаванай на дату прысуджэння кваліфікацыі.

Прыклад 3.1 Паўнамоцныя органы, задзейнічаныя ў працэсе прызнання/акрэдытацыі (1)

Заяўнік запытвае прызнання атрыманай ступені магістра. Яго/яе кваліфікацыя была прысуджаная прызнанай у краіне ВНУ, якая ўключаная ў афіцыйны спіс устаноў на афіцыйным вэб-сайце Міністэрства адукацыі. У краіне, дзе была атрымана ступень, не прымяняецца ніводнай сістэмы акрэдытацыі, таму ні адукацыйная ўстанова, ні праграма не былі акрэдытаваныя.

Прызнанне дадзенай установы Міністэрствам адукацыі гарантуе, што і ВНУ, і праграма адпавядаюць нацыянальнаму заканадаўству па вышэйшай адукацыі і што прысуджаная кваліфікацыя ўяўляе сабой нацыянальна прыняты ўзровень адукацыі.

Прыклад 3.2 Паўнамоцныя органы, задзейнічаныя ў працэсе прызнання/акрэдытацыі (2)

Супрацоўнік прыёмнай камісіі праводзіць ацэнку ступені магістра і ўсталёўвае, што ўстанова, якая прысудзіла ступень, з'яўляецца прызнанай ВНУ у краіне В. Аднак у сістэме адукацыі гэтай краіны адной толькі прызнання ўстановы недастаткова, неабходная яшчэ і акрэдытацыя праграмы. Адпаведна, супрацоўнік прыёмнай камісіі дадаткова правярае ўзгаданую ўстанову па базе дадзеных акрэдытаваных праграм нацыянальнай арганізацыі па акрэдытацыі краіны В, каб пераканацца, што гэтая праграма акрэдытаваная.

Неабходна заўсёды правяраць інфармацыю, прадстаўленую адукацыйнай установай, параўноўваючы яе, прынамсі, з адной дадатковай знешняй крыніцай (глядзіце ніжэй у “Інфармацыйных інструментах і крыніцах інфармацыі”).

Звярніце ўвагу, што ў некаторых выпадках патрабуюцца дадатковае даследаванне датычна прызнанасці адукацыйнай установы або праграмы. Чатыры канкрэтныя выпадкі, калі гэта асабліва важна, падрабязна апісаныя ў главе 4 “Фабрыкі дыпламаў і акрэдытацыі”, главе 18 “Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання транснацыянальных адукацыйных праграм”, главе 19 “Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання сумесных праграм” і главе 20 “Кваліфікацыі, прысуджаныя адукацыйнымі ўстановамі, якія не прызнаныя нацыянальнымі органамі адукацыі”.

Абагульняючы вышэйсказанае, можна падвесці рысу: прыняцце вынікаў прызнання і акрэдытацыі замежных адукацыйных сістэм з'яўляецца перадавой практыкай (нават калі іх ацэнка была заснаваная на правілах, адрозных ад правіл вашай нацыянальнай сістэмы прызнання). Таму сёння рэкамендуецца засноўваць свае працэсы прызнання на выніках гэтых ацэнак.

Прыклад 3.3 Прыняцце вынікаў акрэдытацыі

Супрацоўнік прыёмнай камісіі краіны X праводзіць ацэнку ступені магістра, прысуджанай акрэдытаванай прыватнай адукацыйнай установай у краіне Z. Аднак у самой краіне X акрэдытоўваецца толькі дзяржаўная вышэйшая адукацыя. Супрацоўнік прыёмнай камісіі павінен, аднак, давяраць сістэме акрэдытацыі краіны Z і прызнаць дадзеную кваліфікацыю.

2. Калі вы выканалі рэкамендацыю № 1 гэтай главы і выявілі, што адукацыйная ўстанова і/або праграма не была належным чынам прызнанай/акрэдытаванай на момант прысуджэння заяўніку кваліфікацыі, у вас ужо няма дакладнай інфармацыі пра якасць дадзенай кваліфікацыі. Гэта можа разглядацца як істотная розніца ў тэрмінах Лісабонскай канвенцыі па прызнанні.

У такім выпадку, вы маеце некалькі варыянтаў дзеянняў:

- паспрабаваць усталяваць, ці могуць быць прызнаныя асобныя часткі праграмы (напрыклад, праз перанос крэдытаў, якасць якіх магла быць пацверджаная ў іншай ВНУ);
- паспрабаваць усталяваць, што ўстанова з'яўляецца непрызнанай, але законнай (глядзіце главу 20 "Кваліфікацыі, прысуджаныя адукацыйнымі ўстановамі, якія не прызнаныя нацыянальнымі органамі адукацыі");
- папрасіць заяўніка прайсці працэдуру ацэнкі, у выніку чаго ён/яна зможа атрымаць сертыфікат прызнання папярэдняга навучання, які ў стане забяспечыць частковае прызнанне кваліфікацыі;
- спыніць працэдуру ацэнкі, адмовіць у прызнанні і праінфармаваць пра гэта заяўніка.

Прыклад 3.4 Неакрэдытаваная праграма

Заяўнік робіць запыт на навучанне па праграме магістра ў бізнес-даследаваннях і прадстаўляе засваенне першай ступені адукацыйнага цыклу, прысуджанай навучальнай установай у краіне Z. Гэта ўстанова спецыялізуецца на бізнес-даследаваннях, прапаноўвае мноства кароткіх курсаў і адну праграму бакалаўра. Краіна Z мае ўласную сістэму акрэдытацыі праграм, але супрацоўнік прыёмнай камісіі выяўляе, што менавіта гэтая бакалаўрская праграма страціла акрэдытацыю за некалькі гадоў да таго, як ступень была прысуджана заяўніку. Гэта азначае, што вынікі праграмы з'яўляюцца нявызначанымі, таму спецыяліст па прызнанні кваліфікацый не можа прапанаваць заяўніку поўнае ці нават частковае прызнанне.

З іншага боку, вынікі навучання, атрыманага гэтым студэнтам у дадзенай навучальнай установе, не могуць быць цалкам адкінутымі ў сувязі з папярэднім і сучасным статусам адукацыйнай установы. Таму супрацоўнік прыёмнай камісіі накіроўвае заяўніка на працэдуру прызнання папярэдняга навучання, дзе заяўнік можа быць ацэнены з пункту гледжання дасягнутых вынікаў навучання па праграме бізнес-даследаванняў. У выпадку паспяховых вынікаў апошняй працэдуры, студэнт працягне навучанне па праграме бакалаўра ў галіне бізнес-даследаванняў на адпаведным сваім ведам узроўні, з выключэннем частак ужо засвоенай праграмы.

Крыніцы і спасылкі

Прызнанне і акрэдытацыя

Вы можаце звярнуцца да пералічаных ніжэй крыніц, поўны спіс якіх цалкам прыведзены ў главе 13 “Як знайсці і выкарыстоўваць інфармацыю”, з мэтай усталявання статуса адукацыйнай установы і/або праграмы:

- Дакументацыя, прадстаўленая ўстановай, якая прысудзіла кваліфікацыю;
- Нацыянальныя афіцыйныя крыніцы, такія як вэб-сайты органаў па акрэдытацыі ці органаў забеспячэння якасці, вэб-сайты Міністэрства адукацыі, асацыяцый агенцтваў забеспячэння якасці/агенцтваў па акрэдытацыі;
- Афіцыйныя публікацыі ў краіне заяўніка, датычныя нацыянальнай адукацыйнай сістэмы;
- Міжнародныя афіцыйныя крыніцы, такія як вэб-сайты міжнародных арганізацый і вэб-сайты сетак спецыялістаў па ацэнцы кваліфікацый;
- Публікацыі, якія змяшчаюць інфармацыю пра нацыянальную адукацыйную сістэму або пра акрэдытацыю і прызнанне краіны заяўніка;
- Сайты міжнародных арганізацый і інфармацыйных інструментаў, датычных забеспячэння якасці і акрэдытацыі.

Асацыяцыі і рэестры органаў акрэдытацыі/забеспячэння якасці

- Міжнародная сетка агенцтваў забеспячэння якасці ў сферы вышэйшай адукацыі прапануе міжнародны агляд сетак такіх агенцтваў. Спісам членаў гэтых сетак можна скарыстацца для пошуку нацыянальных агенцтваў забеспячэння якасці/агенцтваў акрэдытацыі. Спасылка: www.inqaahe.org/members/list-networks.php;

- Еўрапейская асацыяцыя забеспячэння якасці вышэйшай адукацыі. Спасылка: www.enga.eu;
- Еўрапейскі кансорцыум па акрэдытацыі вышэйшай адукацыі. Спасылка: <http://ecahe.eu>;
- Еўрапейскі рэестр забеспячэння якасці вышэйшай адукацыі. Спасылка: www.eqar.eu/register.html.

Прафесійныя органы акрэдытацыі

- Глобальны альянс кіравання адукацыяй. Спасылка: www.cems.org/www.cems.org;
- Еўрапейская асацыяцыя ўстаноў ветэрынарнай адукацыі. Спасылка: www.eaeve.org/evaluation/standard-operation-procedures.html;
- Акрэдытацыя адукацыі ў сферы кіравання. Спасылка: www.efmd.org/index.php/accreditation-main/equis;
- Еўрапейская сетка акрэдытацыі інжынернай адукацыі. Спасылка: www.enaee.eu/eur-ace-system;
- Еўрапейскі саюз медыцынскіх спецыялістаў. Спасылка: www.uems.eu.

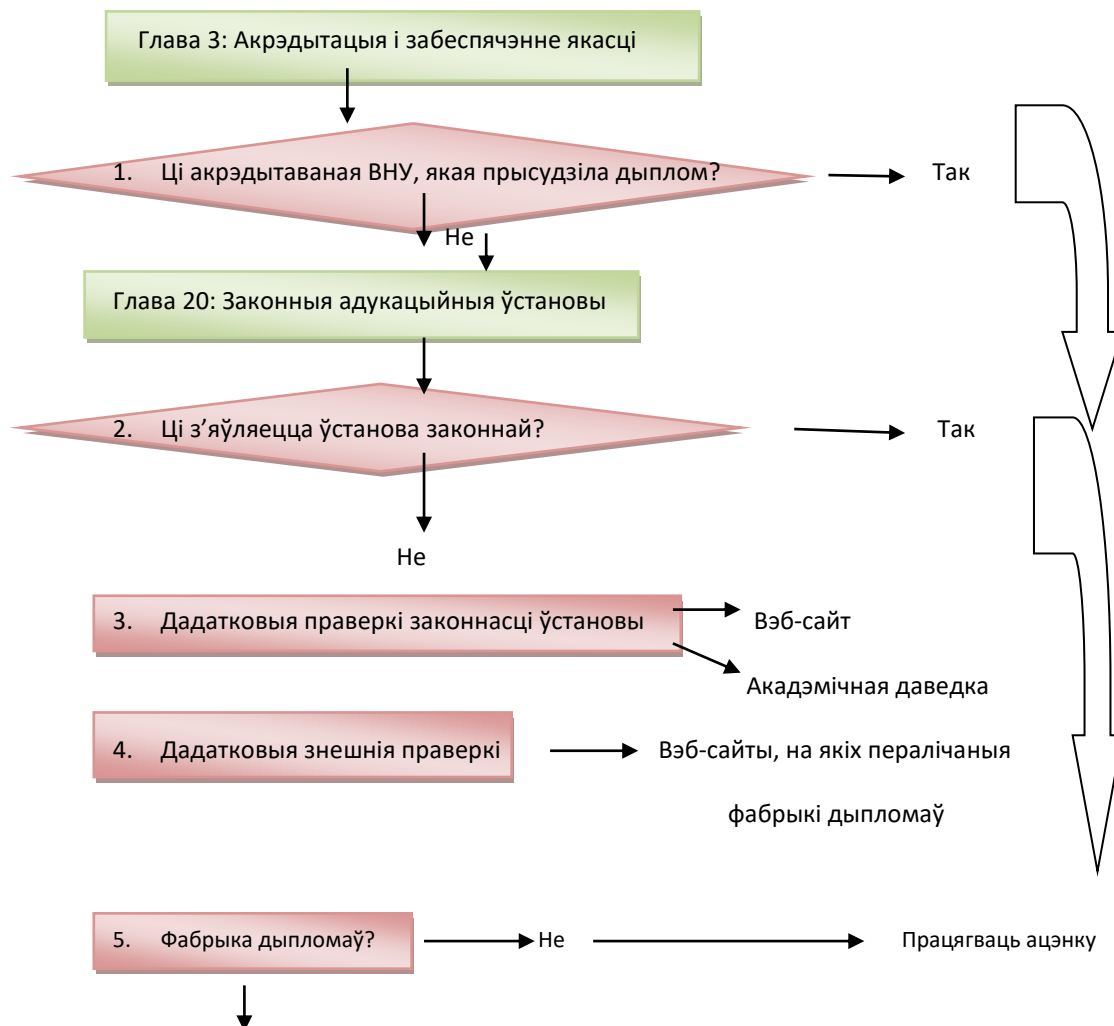
4. Фабрыкі дыпламаў і акрэдытацый

Рэзюмэ

У гэтай главе разглядаюцца фабрыкі дыпламаў і акрэдытацый, якія застаюцца сур'ёзнай праблемай для спецыялістаў па ацэнцы кваліфікацый у інфармацыйных цэнтрах ENIC-NARIC, супрацоўнікаў прыёмных камісій, спецыялістаў па падбору персаналу, працадаўцаў і шырокай грамадскасці. Дадзеная глава прыводзіць вызначэнні фабрык дыпламаў і акрэдытацый, прапануе парады па распазнанні фальшывых дыпламаў і фабрык акрэдытацый, а таксама дае рэкамендацыі, што рабіць пры неабходнасці ацэнкі такога роду дыпламаў і адукацыйных паслуг.

Блок-схема

Глава 4. Фабрыкі дыпламаў і акрэдытацый

Так

Праінфармаваць заяўніка пра адмову ў прызнанні

6. Захаваць знойдзеную інфармацыю па ступені, прысуджанай фабрыкай дыпламаў, для яе далейшага выкарыстання.

Уводзіны

Фабрыка дыпламаў

Тэрмін “фабрыка дыпламаў” адносіцца да камерцыйнай арганізацыі, якая пазіцыянуе сябе як навучальная ўстанова. Такія арганізацыі маюць наступныя рысы:

- Яны прадаюць фіктыўныя кваліфікацыі без сур'ёзнага адпаведнага навучання, правядзення даследаванняў або іспытаў;
- Яны не прызнаныя нацыянальнымі кампетэнтнымі органамі або агенцтвамі па акрэдытацыі, хаця могуць мець ліцэнзію на правядзенне камерцыйнай дзейнасці;
- Часцей за ўсё яны не маюць фізічнага адраса і працуюць толькі ў рэжыме онлайн.

Вось некаторыя з найбольш характэрных рысаў фабрык дыпламаў:

- Крэдыты і кваліфікацыі, якія яны прапануюць, грунтуюцца амаль выключна на жыццёвым досведзе;
- У апісанні кваліфікацыі і навучальнага курса прысутнічае выразны акцэнт на фінансавых рахунках і варыянтах аплаты; вы можаце, напрыклад, знайсці лагатыпы банкаў на такім вэб-сайце;
- Працягласць курсаў можа быць вельмі кароткай: у некаторых фабрык дыпламаў ступень бакалаўра можна набыць усяго за 5 дзён;
- На вэб-сайце фабрыкі дыпламаў можна знайсці доўгі спіс “нацыянальных”, “міжнародных” або “сусветных” акрэдытацыйных агенцтваў і іх філіялаў, большасць з якіх таксама незаконныя;

- На вэб-сайце фабрыкі дыпламаў нельга знайсці юрыдычнага адрасу дадзенай установы, акрамя адрасу офіснай кватэры, або нумару паштовай скрыні. Фізічны адрас і тэлефон могуць адрознівацца ад заяўленых адрасу і тэлефону ўстановы;
- Кваліфікацыі, якія такая ўстанова прысуджае, маюць малаверагодныя назвы;
- Назва ўстановы нагадвае назву адной з шырока вядомых аўтарытэтных адукацыйных устаноў;
- Для атрымання кваліфікацыі амаль не патрабуецца ўзаемадзеяння з выкладчыкамі, ці яно патрабуецца ў невялікай ступені.

Звярніце ўвагу, што не ўсе неакрэдытаваныя вышэйшыя навучальныя ўстановы могуць быць класіфікаваныя як фабрыкі дыпламаў. Каб атрымаць больш падрабязную інфармацыю, глядзіце главу 20 “Кваліфікацыі, прысуджаныя адукацыйнымі ўстановамі, якія не прызнаныя нацыянальнымі органамі адукацыі”.

Фабрыка акрэдытацый

Тэрмін “фабрыка акрэдытацый” адносіцца да камерцыйнай арганізацыі, якая пазіцыянуе сябе як агенцтва забеспячэння якасці. Такія фабрыкі маюць наступныя рысы:

- Яны не прызнаныя нацыянальнымі кампетэнтнымі органамі як орган па акрэдытацыі;
- Яны сцвярджаюць, што маюць права выдаваць акрэдытацыю, не маючы, насамрэч, дазволу на гэта;
- Іх акрэдытацыю можна набыць за грошы без сапраўднага працэсу ацэнкі;
- У многіх выпадках фабрыкі акрэдытацый цесна звязаныя з фабрыкамі дыпламаў і могуць нават мець аднаго ўласніка.

Звярніце ўвагу, што не ўсе непрызнаныя агенцтвы па акрэдытацыі з’яўляюцца фабрыкамі акрэдытацый. Важна ўсведамляць неабходнасць правядзення адпаведных працэдур акрэдытацыі і стандартаў забеспячэння якасці. Каб атрымаць больш падрабязную інфармацыю, глядзіце главу 3 “Акрэдытацыя і забеспячэнне якасці”.

Рэкамендацыі

Прызнаваць кваліфікацыі або крэдыты фабрык дыпламаў ні ў якім разе нельга. У прыватнасці, пры ацэнцы замежных крэдытаў або кваліфікацый трэба пачаць з

наступных крокаў, каб не дапусціць прызнання дакументаў, выдадзеных фабрыкамі дыпламаў:

1. Праверце, ці з'яўляецца ўстанова, якая выдала дыплом, адпаведным чынам прызнанай кампетэнтным органам краіны заяўніка (глядзіце главу 3 “Акрэдытацыя і забеспячэнне якасці”);
2. Калі ўстанова, якая выдала дыплом, не акрэдытаваная і/або належным чынам не прызнаная кампетэнтным органам, праверце законнасць пастаўшчыка адукацыйных паслуг (глядзіце главу 10 “Альтэрнатыўнае прызнанне і права апеляцыі”);
3. Калі вы не можаце пацвердзіць легальнасць і/або статус адукацыйнай установы, якая выдала дыплом, праверце кваліфікацыю, Акадэмічную даведку і вэб-сайт установы на адпаведнасць рысам згаданых вышэй фабрык дыпламаў;
4. Праверце адзін з вэб-сайтаў фабрык дыпламаў (глядзіце крыніцы ніжэй). Майце на ўвазе, аднак, што ніводзін спіс такога роду не з'яўляецца поўным, паколькі ўвесь час з'яўляюцца новыя фабрыкі дыпламаў, а старыя пастаянна мяняюць свае назвы;
5. Калі вы знайшлі пацверджанне таго факта, што адукацыйная ўстанова з'яўляецца фабрыкай дыпламаў, не прызнавайце кваліфікацыю або дыплом заяўніка ні ў якой форме. Праінфармуйце заяўніка пра свае высновы, але не выдавайце яму/ёй альтэрнатыўнае прызнанне. Безумоўна, заяўнік мае права на падачу апеляцыі супраць вашага рашэння;
6. Збірайце і захоўвайце прыклады кваліфікацый, выдадзеных фабрыкамі дыпламаў, для спасылак на іх у будучыні. Гэта дапаможа вам лягчэй распазнаваць найбольш распаўсюджаныя тыпы фабрык дыпламаў і кваліфікацый.

Прыклад 4.1 Выяўленне фабрык дыпламаў

Заяўнік, які хоча прайсці навучанне па праграме магістра, прадставіў шэраг кваліфікацый, якія сведчаць пра атрыманне ім папярэдняй адукацыі. Звычайная праверка акрэдытацыйнага статуса ўстаноў, якія прысудзілі яму кваліфікацыю, паказала, што ступень бакалаўра дзелавога адміністравання была выдадзена заяўніку ўстановай, не акрэдытаванай кампетэнтнымі органамі ў краіне заяўніка. Вывучэнне вэб-сайта дадзенай адукацыйнай установы сведчыць, што для атрымання кваліфікацыі ад студэнта не патрабуецца ні навучання, ні даследванняў, а фізічны адрас установы на яе вэб-сайце адсутнічае. Далейшае супастаўленне з Арэгонскім дзяржаўным спісам неакрэдытаваных устаноў пацвярджае, што дадзеная ўстанова лічыцца фабрыкай дыпламаў. Эксперт па ацэнцы кваліфікацый размяшчае падрабязную інфармацыю пра

гэтую ўстанову ва ўнутранай базе дадзеных сваёй арганізацыі, дзе змешчаны спіс распазнаных фабрык дыпламаў. Тым самым спецыяліст палягчае працу сабе і сваім калегам у будучыні.

Такім чынам, заяўніку паведамляецца, што ў прызнанні яго/яе кваліфікацыі адмоўлена і што ён/яна не можа быць дапушчаны да навучання на аснове сваёй ступені.

Прыклад 4.2 Выяўленне фабрык акрэдытацый

Падчас праверцкі сайта невядомай яму ВНУ, супрацоўнік прыёмнай камісіі знаходзіць інфармацыю пра статус акрэдытацыі яе магістарскіх праграм у галіне кіравання. Выяўляецца, што гэтыя праграмы былі акрэдытаваныя арганізацыяй “Еўрапейскія ўніверсітэты забеспячэння якасці”. Гэтая арганізацыя мае вэб-сайт, на якім згадваецца, што арганізацыя з’яўляецца паўнапраўным членам Еўрапейскай асацыяцыі забеспячэння якасці вышэйшай адукацыі. Супрацоўнік прыёмнай камісіі добра знаёмы з мэтамі Асацыяцыі і яе працэдурамі ацэнкі членскіх агенцтваў, таму ён гатовы прыняць членства ў Еўрапейскай асацыяцыі ў якасці дастатковага доказу якасці акрэдытацыі дадзенай арганізацыі.

Аднак, на самім сайце Еўрапейскай асацыяцыі забеспячэння якасці вышэйшай адукацыі арганізацыя “Еўрапейскія ўніверсітэты забеспячэння якасці” адсутнічае ў спісе яе членаў, хаця там прысутнічаюць некалькі арганізацый з надзіва падобнымі назвамі. Супрацоўнік прыёмнай камісіі вырашае звязацца з абедзвюма арганізацыямі. Усе электронныя лісты і тэлефонныя званкі “навучальнай установе” застаюцца без адказу, у той час як Еўрапейская асацыяцыя забеспячэння якасці паведамляе, што “Еўрапейскія ўніверсітэты забеспячэння якасці” з’яўляецца малавядомай фабрыкай акрэдытацый, якая мае толькі вэб-сайт і згадваецца на сайтах трох вядомых фабрык дыпламаў.

Інфармацыйныя інструменты

Спасылкі на дадатковую інфармацыю пра фабрыкі дыпламаў:

- Сусветныя адукацыйныя паслугі. Спасылка: www.wes.org/ewenr/DiplomaMills.htm;

- Цэнтр інфармацыі па фабрыках дыпламаў. Спасылка: www.diplomamills.nl/index_engels.htm;

- Дэпартамент адукацыі ЗША. Спасылка:
<http://www2.ed.gov/students/prep/college/diplomamills/diploma-mills.html#fake>

- Карысныя пытанні пра фабрыкі дыпламаў і акрэдытацый. Спасылка:
[www.chea.org/pdf/fact sheet 6 diploma mills.pdf](http://www.chea.org/pdf/fact_sheet_6_diploma_mills.pdf);

- Урад штата Мэн, Дэпартамент вышэйшай адукацыі па фабрыках ступеняў і акрэдытацый. Спасылка: www.maine.gov/doe/highered/nonaccredited/index.html;

- Інфармацыйны цэнтр прызнання акадэмічнай мабільнасці, італьянская сетка інфармацыйных цэнтраў - супраць фабрык дыпламаў і акрэдытацый. Як іх выявіць і як ім супрацьстаяць. Спасылка:
<http://www2.ed.gov/students/prep/college/diplomamills/diploma-mills.html#fake>.

Nota Bene: першапачатковай рэакцыяй спецыялістаў па ацэнцы кваліфікацый на з'яўленне фабрык дыпламаў было складанне “чорных спісаў” такіх устаноў. Насуперак чаканням, гэта аказалася стымулам для пастаяннага з'яўлення новых і перайменавання старых фабрык дыпламаў. Акрамя таго, існавала рызыка атрымаць позову ў суд ад гэтых устаноў. З гэтых прычын многія спецыялісты па прызнанні ў цяперашні час аддаюць перавагу “белым спісам” прызнаных і акрэдытаваных устаноў.

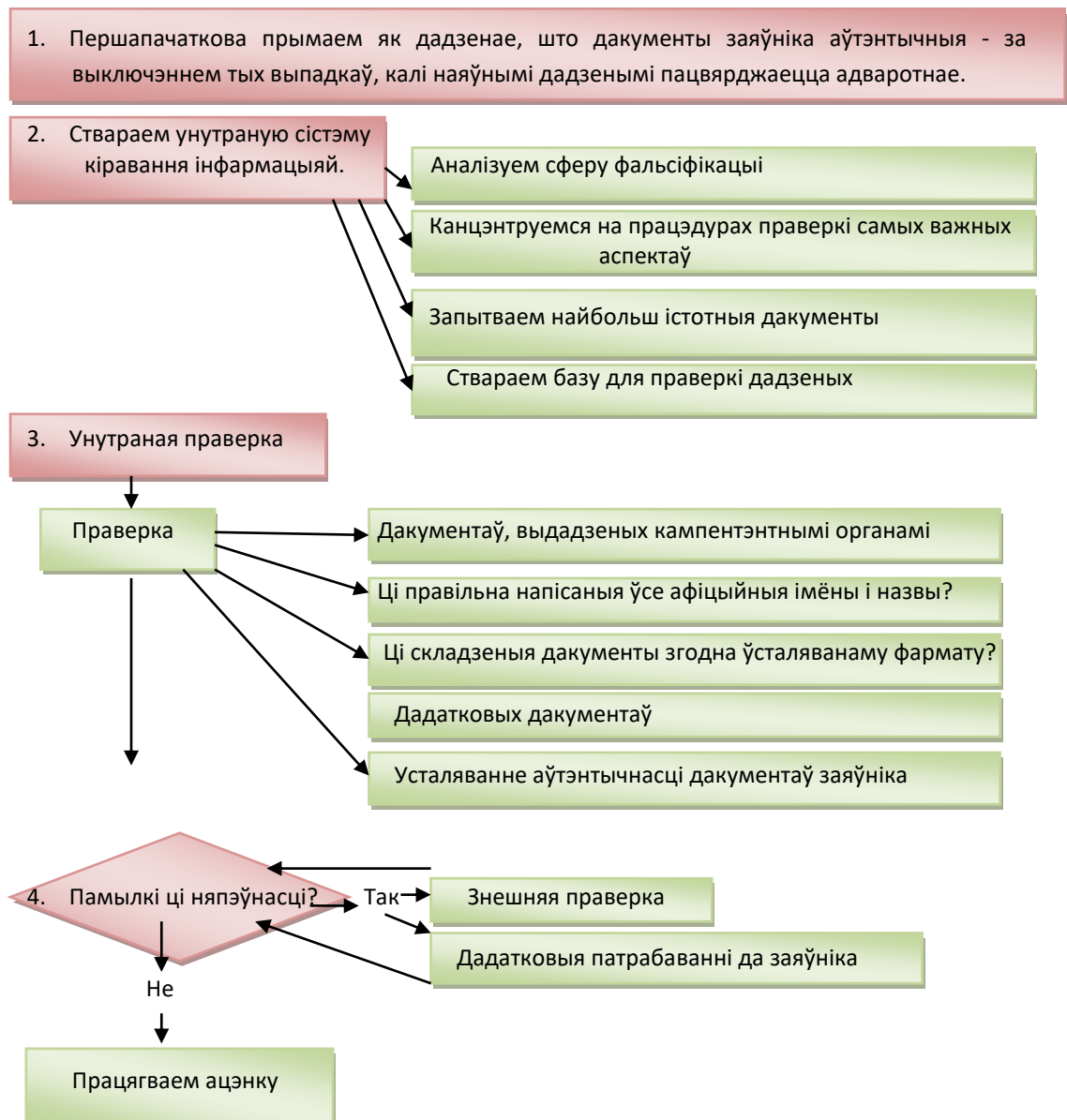
5. Аўтэнтычнасць

Рэзюмэ

Гэтая глава змяшчае інфармацыю пра ўнутраныя і знешнія працэдуры праверкі дакументаў, прадстаўленых заяўнікам. Яна таксама ўключае ў сябе спіс інфармацыйных крыніц, у якіх можна праверыць дакументы, а таксама іншыя інструменты, карысныя ў высвятленні аўтэнтычнасці пададзеных заяўнікам дакументаў.

Блок-схема

Глава 5. Аўтэнтычнасць

Уводзіны

Працэс усталявання аўтэнтчнасці прадстаўленых заяўнікам дакументаў (іншымі словамі, усталяванне таго, што яны не фальшывыя) называецца верыфікацыяй (праверкай). Верыфікацыя дакументаў - вельмі важны працэс, паколькі ў цяперашні час назіраецца рост колькасці падробленых кваліфікацыяй. І гэта нядзіўна, улічваючы высокую вартасць пэўных кваліфікацыяй, правы, якімі забяспечвае ўладанне такімі дакументамі (напрыклад, імігрантаў), або магчымасці для працаўладкавання іх уладальнікаў на высокія пасады і перспектывы далейшага навучання.

Існуюць розныя віды фальшывых дакументаў. У цэлым, яны могуць быць згрупаваныя наступным чынам:

- Сфабрыкаваныя/падробленыя дакументы;
- Пераробленыя дакументы;
- Нелегальна выдадзеныя дакументы (напрыклад, асобам, якія не прайшлі адпаведную адукацыю і/або не здалі іспытаў па заяўленай кваліфікацыі, але атрымалі адпаведныя дакументы шляхам хабару).

Калі ласка, звярніце ўвагу, што ў дадатак да згаданых вышэй тыпаў фальшывых дакументаў вы павінны ўсведамляць магчымасць выдачы дакументацыі фабрыкамі дыпламаў і памятаць пра іншыя варыянты падмен, такія як некарэктны пераклад. Для атрымання дадатковай інфармацыі пра фабрыкі дыпламаў глядзіце главу 4 "Фабрыкі дыпламаў і акрэдытацыяй".

Рэкамендацыі

1. Першапачаткова трэба прыняць як дадзенае, што дакументы заяўніка аўтэнтчныя (за выключэннем выпадкаў, калі наяўнымі дадзенымі пацвярджаецца адваротнае).

Хоць праверка з'яўляецца важнай часткай працэсу прызнання, у роўнай ступені важна не даць заяўніку адчуць сябе ў сітуацыі празмернага кантролю. Такім чынам, першае, што вы павінны зрабіць пры ацэнцы дакументаў, - прыняць на веру, што яны аўтэнтчныя (толькі калі пазней вы не знойдзеце доказаў адваротнага). Праца з ксеракопіямі ўсіх неабходных для паступлення дакументаў, якія часцей за ўсё бываюць заверанымі, - агульнапрынятая практыка. Выключэнне ў такой практыцы складаюць толькі Акадэмічныя даведкі, якія дасылаюцца супрацоўніку прыёмнай камісіі непасрэдна самой установай, якая прысудзіла дыплом.

Прыклад 5.1 Баланс паміж неабходнасцю верыфікацыі дылома і эфектыўнай працай офіса

Супрацоўнік прыёмнай камісіі выявіў у заяўніка некалькі падробленых дакументаў, таму ён/яна вырашае ўзмацніць кантроль за працэдурамі падачы далейшых заявак. Замест завераных копій, усе кандыдаты цяпер павінны дасылаць у ВНУ арыгінальную дакументацыю па сваёй кваліфікацыі, якая даследуецца метадамі інфрачырвонага і ўльтрафіялетавага выпраменьвання. Гэтыя змены ў працэдуры маюць наступныя вынікі:

1. Сярэдні час, затрачаны на апрацоўку дакументацыі заяўнікаў, павялічваецца з 30 хвілін да трох гадзін, што прыводзіць да нагрувашчвання дакументаў і нашмат зніжае прадукцыйнасць офіса;
2. У сувязі з тым, што частка арыгінальных дакументаў губляецца або пашкоджваецца ў офісе прыёмнай камісіі, неабходна выплочваць кампенсацыю ўсім пацярпелым заяўнікам;
3. Таленавітыя студэнты вырашаюць не рызыкаваць сваім часам і патэнцыялам і дасылаюць заяўкі ў іншыя вышэйшыя навучальныя ўстановы, якія прапануюць больш лёгкія працэдуры падачы заявак.

Аптимальнае рашэнне можа быць знойдзена, калі супрацоўнік прыёмнай камісіі паспрабуе вызначыць тып атрыманых ім сфальсіфікаваных дакументаў і цягам выпрабавальнага тэрміну будзе запытваць арыгіналы дакументаў толькі ў тых заяўнікаў, якія дасылаюць менавіта гэты тып дакументаў або якія паходзяць з краіны, адкуль паступае найбольш падробленых дакументаў. Гэта патрабаванне можа быць адменена па сканчэнні выпрабавальнага тэрміну і адсутнасці новых выпадкаў падачы ашуканскіх дакументаў.

2. Стварыце ўнутраную сістэму кіравання інфармацыяй для праверкі дакументаў. Для таго, каб стварыць эфектыўны ўнутраны працэс праверкі дакументаў, вы павінны:
 - a. Навучыцца выяўляць і распазнаваць тыпы дакументаў, якія часцей за ўсё аказваюцца сфальсіфікаванымі. Вашы пошукі могуць абмежавацца проста пэўнай кваліфікацыяй або навучальнай установай;
 - b. Адаптаваць працэдуры праверкі дакументаў, прымяняючы строгія працэдуры толькі да падазроных тыпаў дакументаў; астатнюю дакументацыю правярайце стандартным чынам;

с. Запытваць найбольш важны спіс дакументаў для кожнай канкрэтнай краіны, паколькі гэта павысіць шанс належнай праверкі розных тыпаў дакументаў;

Прыклад 5.2 Запытвайце найбольш істотныя дакументы

У некаторых краінах арыгінальныя дыпламы выдаюцца, у асноўным, толькі каб змясціць іх у рамку і павесіць на сцяну. Гэта могуць быць прыгожа аздобленыя дакументы вялікага фармату, якія змяшчаюць, аднак, вельмі мала інфармацыі. Ёсць краіны, дзе ВНУ звычайна рыхтуюць афіцыйныя Акадэмічныя даведкі выпускнікоў па запыце, і такі дакумент можа быць прадстаўлены ў любой афіцыйнай установе, дзе заяўнік павінен прадаставіць інфармацыю пра атрыманую кваліфікацыю.

Было б не вельмі канструктыўна даследаваць копію такога дыплама ў пошуках памылак ці няпэўнасцяў; замест гэтага вы можаце запытаць па Акадэмічную даведку і папрасіць, каб яе накіравала непасрэдна ВНУ, якая прысудзіла дадзеную кваліфікацыю, у ваш офіс прыёмнай камісіі.

d. Для праверкі дакументацыі стварыць базу дадзеных, якая можа ўключаць у сябе наступныя кампаненты:

- 1) Спіс агульнапрынятых і надзейных працэдур праверкі тых дакументаў, якія паступаюць з вызначаных краін;
- 2) Усе правераныя і прызнаныя аўтэнтычнымі кваліфікацыі разам з датамі іх верыфікацыі і рысамі, па якіх можна вызначыць іх аўтэнтычнасць, для выкарыстання ў якасці даведачнага матэрыяла ў далейшай працы. Гэта дапаможа вам засвоіць тыпы, фармат і змест адукацыйных дакументаў, якія паступаюць з пэўных краін і навучальных устаноў, а таксама засвоіць неабходную адукацыйную тэрміналогію;
- 3) Фальшывыя дакументы з прыкладамі найбольш распаўсюджаных метадаў ашуканства (напрыклад, выкарыстанне адсканаваных подпісаў);
- 4) Гласарый агульнапрынятых адукацыйных тэрмінаў на замежных мовах. Не варта спадзявацца выключна на добры пераклад.

Для працэсу якаснай праверкі вельмі важна, каб ваша база дадзеных пастаянна аднаўлялася, папаўнялася новымі прыкладамі ашуканства і ўключала ў сябе самыя апошнія дадзеныя. Калі ацэнка кваліфікацый і дыпламаў не праводзіцца на

цэнтральным узроўні, будзе мэтазгодна стварыць агульную базу дадзеных разам з калегамі па вашай установе.

Прыклад 5.3 Пошук надзейных працэдур праверкі ў дачыненні да пэўных краін

Вы атрымліваеце кваліфікацыю з Малдовы, якую вы перакладаеце з малдаўскай мовы як “дыплом бакалаўра”. Вы ніколі раней не сустракалі гэтага тыпу кваліфікацыі і не можаце знайсці такі прыклад у вашай базе дадзеных правяраных кваліфікацый, таму вы не ўпэўненыя ў яе аўтэнтычнасці. Вашыя калегі таксама не часта ацэньвалі кваліфікацыі з Малдовы, таму вы пачынаеце шукаць на вэб-старонках розных малдаўскіх нацыянальных органаў інфармацыю пра іх сістэму адукацыі, а таксама пра магчымасці праверкі дакументаў.

На вэб-старонцы Міністэрства адукацыі Малдовы вы знаходзіце спасылку на вэб-сайт па верыфікацыі дакументаў. Вы заходзіце на старонку <http://www.edu.gov.md/> і націскаеце кнопку “verificarea actelor de studiu” (рум.“праверка адукацыйных дакументаў”), уваходзіце ў сістэму і выбіраеце дыплом бакалаўра, затым уводзіце год выпуска, асабісты нумар заяўніка і нумар дыплама для праверкі яго дадзеных. Такім чынам, ваша далейшае рашэнне будзе залежаць ад інфармацыі, атрыманай на вэб-сайце малдаўскага Міністэрства адукацыі.

3. Праводзьце ўнутраную верыфікацыю.

Уся дакументацыя павінна падвяргацца якой-небудзь форме ўнутранай праверкі. Гэта азначае, што ўліковыя дадзеныя трэба правяраць на аўтэнтычнасць на аснове прадстаўленай дакументацыі і даступных вам крыніц інфармацыі. Для правядзення ўнутранай верыфікацыі вам неабходна правярыць:

а. Ці былі выдадзеныя прадстаўленыя дакументы належным органам канкрэтнай краіны. Вы можаце правярыць гэта на вэб-сайтах інфармацыйных крыніц, пералічаных у канцы дадзенай главы;

Прыклад 5.4 Кваліфікацыі, выдадзеныя належнымі кампетэнтнымі органамі

Возьмем Нігерыю ў якасці прыкладу. Пераканаўцеся, што атэстаты за кваліфікацыі, засвоеныя ў гімназіі (поўнай сярэдняй школе), былі выдадзены заяўніку Заходнеафрыканскай экзаменацыйнай радай або Нацыянальнай экзаменацыйнай радай, а не кіраўніцтвам сярэдняй школы. Гэтыя рады не толькі забяспечваюць якасць правядзення іспытаў, якія здаюць будучыя студэнты, але і даюць магчымасць правяраць на аўтэнтычнасць іх вынікі навучання.

b. Ці ўсё афіцыйныя назвы і імёны на дакументах напісаныя правільна; ці адпавядае фармат кваліфікацыі заяўніка прынятаму нацыянальнаму або інстытуцыйнаму фармату. Калі ласка, звярніце ўвагу, што некаторыя краіны маюць агульнапрыняты нацыянальны стандарт дакументаў, у той час як у іншых краінах фарматы дакументаў могуць адрознівацца адзін ад аднаго ў залежнасці ад узроўню кваліфікацыі, ВНУ або нават факультэту;

c. Ці адпавядае змест кваліфікацыі стандартнаму зместу кваліфікацый гэтай краіны. Правярайце, напрыклад, лагатып установы, кампэтэнтнасць органаў, якія прысуджаюць кваліфікацыю, тэрміны і працягласць курсаў, колькасць засвоеных прадметаў, шкалу адзнак, абавязковыя дысцыпліны;

d. Правярайце дакументы на памылкі ці няпэўнасці, напрыклад: празмерная колькасць розных тыпаў шрыфтоў і іх несупамернасць; адсутнасць афіцыйных пячатак і/або подпісаў; няроўна разлінаваны дакумент; наяўнасць адсканаваных подпісаў; надпісы на нефармальнай мове ці на слэнгу; наяўнасць арфаграфічных і тэрміналагічных памылак; малаверагодныя назвы кваліфікацый. Усе гэтыя паказчыкі могуць быць прыкметамі махлярства. Правярайце таксама адпаведнасць дат і тэрмінаў у дакуменце. Напрыклад, правярайце, ці адпавядае працягласць сярэдняй адукацыі заяўніка пазначанай у дакуменце колькасці гадоў навучання або ці з'яўляецца ўзрост заяўніка верагодным;

e. Ці стасуецца інфармацыя пра навучальную траекторыю заяўніка, пазначаную ў дакуменце, з сістэмай дзейнасці адукацыйнай сістэмы ў яго краіне (напрыклад, ці адпавядаюць дадзеныя заяўніка (яго ўзровень ведаў і адзнакі за сярэдняю школу) уступным патрабаванням пазначанай у дакуменце праграмы;

e. Ці не змяняецца інфармацыя пра асобу заяўніка на працягу дакумента. Тут трэба прыняць да ўвагі, што напісанне імён і прозвішчаў можа змяняцца па розных прычынах (шлюб, развод, нацыянальная асаблівасць напісання імён і прозвішчаў, рознае напісанне імён і прозвішчаў на розных мовах і розныя правілы транскрыпцыі, якія вядуць да адрозненняў у арфаграфіі).

Прыклад 5.5 Праверка асобы заяўніка

Заяўнік, які паходзіць з Расіі, прыкладае да заяўкі дакумент, у якім змешчаныя брытанскія і нямецкія назвы кваліфікацый. Брытанская кваліфікацыя была атрыманая асобай з прозвішчам “Иванов”, у той час як уладальнік нямецкай кваліфікацыі пазначаны як “Ифановф”. Аднак, паколькі ў транскрыпцыі рускіх імёнаў на ангельскую і нямецкую мовы ёсць адрозненні, а ўся астатняя інфармацыя заяўніка (дата

нараджэння, і інш.) адпавядае інфармацыі ў дакуменце, далейшага даследвання аўтэнтычнасці яго дакументаў асобы праводзіцца не будзе.

У некаторых краінах прысутнічаюць дзве дзяржаўныя мовы, што дазваляе людзям выкарыстоўваць дзве формы свайго імя. Цалкам магчыма, што кіраўніцтва сярэдняй навучальнай установы і кіраўніцтва ВНУ у дадзеным выпадку прымянілі розныя формы напісання імя заяўніка. Напрыклад, у Ірландыі імя Райан (ангельская форма) можа выглядаць як О'Рыйэн (ірландская форма).

4. У выпадку памылак ці няпэўнасцяў, праводзьце знешнюю праверку і/або прад'яўляйце заяўніку дадатковыя патрабаванні.

Звычайна аказваецца дастаткова напрацовак офісаў ацэнкі кваліфікацый і іх досведу працы з рознымі тыпамі дакументаў, каб пазнаць пераробленыя або сфабрыкаваныя дыпламы. Аднак, у тых выпадках, калі ўнутраная праверка выяўляе больш сур'ёзныя тыпы парушэнняў, вы можаце разгледзець магчымасць правядзення знешняй праверкі або прад'явіць заяўніку дадатковыя патрабаванні, калі гэта дазволіць вам усталяваць аўтэнтычнасць дакументаў. Як лепш паступіць, залежыць ад канкрэтнага выпадку і выяўленай памылкі.

а. Знешняя верыфікацыя - усталяванне аўтэнтычнасці дакументаў праз знешнюю праверку - можа ўключаць у сябе наступныя крокі:

1) Звярніцеся ва ўстанову, якая выдала заяўніку дыплом, для праверкі яго/яе кваліфікацыі;

2) Прасіце заяўнікаў, каб навучальная ўстанова, якая прысудзіла дыплом, дасылала Акадэмічную даведку непасрэдна да вас у запячатаным канверце;

3) Звяртайцеся да адпаведных кампетэнтных ці паўнамоцных органаў краіны заяўніка або звязвайцеся з вашым нацыянальным цэнтрам па прызнанні па прафесійную кансультацыю датычна аўтэнтычнасці дакументаў заяўніка;

4) Перадавайце арыгіналы дакументаў на судовую экспертызу.

Nota Bene: развіццё сучасных камунікацыйных тэхналогій значна паскорыла працэсы судовай экспертызы і дазволіла праводзіць іх са значна меншымі выдаткамі. Аднак звярніце ўвагу, што, па меркаваннях прыватнасці, перад правядзеннем знешняй праверкі неабходна атрымаць на яе дазвол заяўніка. Запыт на дазвол можна даслаць у форме стандартнай заяўкі, якая выкарыстоўваецца вашай навучальнай установай. Калі

ласка, памятайце, што некаторыя краіны і ўстановы могуць не адказваць на такія запыты; гэта, аднак, не павінна вамі ўспрымацца як віна ці наўмысная шкода заяўніка.

Звярніце ўвагу на нядаўні праект, створаны для спрашчэння верыфікацыі замежных кваліфікацый праз адкрыты доступ да студэнцкіх баз дадзеных па ўсім свеце, - "Дэкларацыя г.Гронінген" ([http://groningendeclaration.net](http:// groningendeclaration.net)).

Прыклад 5.6 Праверка ўстановы, якая выдала дыплом

Заяўнік падаў заяўку і дакументы на паступленне. Вы параўноўваеце яго/яе дакументы з правяраным сертыфікатам і Акадэмічнай даведкай, якія знаходзяцца ва ўнутраным банку дадзеных вашага офіса і якія былі выдадзеныя той жа ўстановай і ў тым жа годзе, што і дакументы заяўніка. На гэтым этапе вы знаходзіце істотныя адрозненні ў знешнім выглядзе дакументаў: лагатып аформлены не так і знаходзіцца не ў тым месцы, як у арыгінальным варыянце; тэкст выраўнены па правым баку ліста, а не па цэнтры, а ў самім тэксце вы знаходзіце шэраг арфаграфічных памылак і хібаў.

Пасля гэтага вы дасылаеце запыт на верыфікацыю дакументаў у навучальную ўстанову, якая прысудзіла заяўніку дыплом, і прыкладаеце да ліста копіі атрыманых вамі дакументаў. Далейшыя вашы дзеянні будуць залежаць ад адказу дадзенай навучальнай установы.

в. Дадатковыя патрабаванні да заяўніка ўключаюць:

1) Просьбу даслаць арыгіналы дакументаў; калі гэтыя дзеянні прадугледжаныя ў працэдурах прызнання вашага офіса, пераканайцеся, што працэдуры, якія вы прымяняеце, надзейныя. Працэдуры павінны ўключаць: інструкцыі заяўніку наконт бяспечнай дасылкі арыгіналаў дакументаў (напрыклад, праз заказную карэспандэнцыю), а таксама інструкцыі супрацоўнікам вашага офіса акуратна атрымліваць і захоўваць дакументы, асцярожна абыходзіцца з імі падчас праверкі і карэктна і бяспечна вярнуць іх заяўніку. Вы павінны ўлічваць выдаткі на гэтую працэдуру і хто будзе яе фінансаваць, а таксама фінансавы рызыкі ў выпадку непрадбачаных акалічнасцяў;

2) Просьбу легалізаваць/заверыць дакументы апастылем Гаагскай канвенцыі (1961 г.) у краінах, дзе распаўсюджана выкарыстанне легалізацыі ці апастыля. Майце на ўвазе, што легалізацыя пятак і завярэнне апастылем не сведчаць пра аўтэнтычнасць дакументаў, паколькі не ва ўсіх краінах дакументацыя правяраецца перад яе легалізацыяй. Такім чынам, апастыль не дае ніякай гарантыі таго, што ўстанова або адукацыйная праграма з'яўляюцца законнымі.

Майце на ўвазе, што адсутнасць легалізацыі не з'яўляецца падставай для падазрэння ў ашуканстве. Легалізацыю трэба запытваць толькі ў выключных выпадках, калі ёсць падазрэнні ў махлярстве заяўніка, каб не падвяргаць астатніх прэтэндэнтаў залішнім працэдурам прызнання, да таго ж занадта складаным і дарагім.

Nota Bene: Дадатковыя патрабаванні да заяўніка павінны выстаўляцца толькі ў выключных выпадках.

Крыніцы і спасылкі

Прапановы нацыянальных інфармацыйных рэсурсаў для праверкі пэўных тыпаў дакументаў

Наступныя крыніцы могуць быць выкарыстаны для праверкі пэўных тыпаў дакументаў. Звярніце ўвагу, што ніводны спіс не з'яўляецца поўным, і гэты спіс таксама няпоўны і можа аднаўляцца:

- Бангладэш: рэзультаты іспытаў за сярэднюю і старэйшую школу. Спасылка: www.educationboardresults.gov.bd;
- Кітай: служба верыфікацыі кітайскіх кваліфікацый. Спасылка: www.vetassess.com.au/migrate_to_australia/verify_chinese_documents.cfm;
- Гамбія: Заходнеафрыканская экзаменацыйная рада (WAEC). Спасылка: www.waecdirect.org;
- Гана: Заходнеафрыканская экзаменацыйная рада (WAEC). Спасылка: www.waecdirect.org;
- Індыя:
 - Цэнтральная рада сярэдняй адукацыі. Спасылка: www.cbse.nic.in;
 - Рэзультаты Індыі. Спасылка: www.indiaresults.com;
- Кенія: Кенійская нацыянальная экзаменацыйная рада (KNEC). Спасылка: www.knec.ac.ke/main/index.php;
- Нігерыя:
 - Заходнеафрыканская экзаменацыйная рада (WAEC). Спасылка: www.waecdirect.org;
 - Нацыянальная экзаменацыйная рада (NECO). Спасылка: www.mynecoexamns.com;

- Пакістан (HEC, Камісія вышэйшай адукацыі Пакістана):
- Рэзультаты іспытаў за сярэднюю школу і прамежкавыя рэзультаты ў гэтай краіне часта можна праверыць на вэб-сайце адукацыйнай установы, якая выдала заяўніку дыплом (напрыклад, на вэб-сайце Рады сярэдняй і прамежкавай адукацыі г.Лахор. Спасылка: www.biselahore.com);
- Верыфікацыя ступеней. Спасылка: www.hec.gov.pk/insidehec/divisions/QALI/DegreeAttestationEquivalence/DegreeAttestationServices/Pages/Default.aspx;
- Верыфікацыя кваліфікацый Універсітэта Пенджаб. Спасылка: <http://pu.edu.pk/home/results>;
- Румынія: www.ebacalaureat.ro;
- Сьера-Леонэ: Заходнеафрыканская экзаменацыйная рада (WAEC). Спасылка: www.waecsierra-leone.org;
- Паўднёвая Афрыка:
- Паўднёваафрыканскія паўнамоцныя органы па ацэнцы кваліфікацый. Спасылка: <http://verisearch.octoplus.co.za/>;
- Дэпартамент сярэдняй адукацыі. Спасылка: www.education.gov.za (Аддзяленне матрычных вынікаў);
- Танзанія: Вынікі пашыраных іспытаў пасля сканчэння сярэдняй адукацыі (ACSE) за 2009 год можна знайсці на вэб-сайце Танзанійскай экзаменацыйнай рады. Спасылка: www.necta.go.tz;
- Малдова: Служба верыфікацый кваліфікацый Малдовы. Спасылка: <http://www.edu.gov.md/>;
- Украіна: Служба верыфікацый. Спасылка: www.osvita.net.

Спецыялізаваныя інфармацыйныя рэсурсы, датычныя дакументаў нацыянальнага ўзору

- Францыя. Спасылка: http://cache.media.enseignementsuprecherche.gouv.fr/file/43/59/0/annexe9139_367590.pdf (толькі ступені ўніверсітэтаў);

- Росія. Спасьылка: www.russianenic.ru/rus/diplom.html;

- Украіна. Спасьылка: www.osvita.net/html.php?link=3.

Nota Bene: толькі абмежаваная колькасць краін выкарыстоўвае дакументы нацыянальнага ўзору.

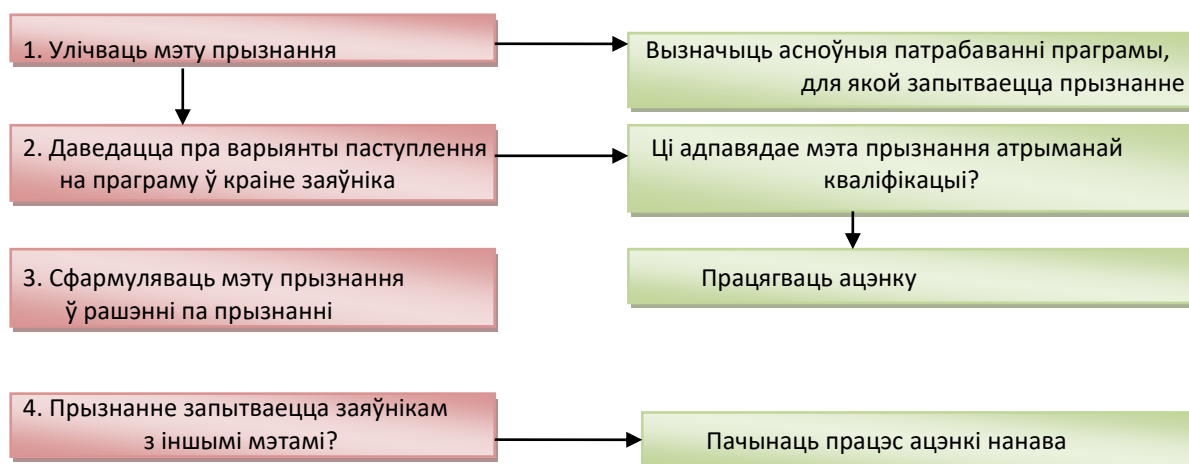
6. Мэта прызнання

Рэзюмэ

У гэтай главе выкладзеныя асноўныя мэты, з якімі можа быць запытана прызнанне, і тлумачыцца роля мэты прызнання ў працэсе ацэнкі і прыняцці адпаведных рашэнняў. На практыцы, супрацоўнікі прыёмных камісій маюць справу з акадэмічнай мэтай прызнання. Дадзеная глава дае лепшае разуменне таго, што ўяўляе сабой мэта акадэмічнага прызнання, і прапануе яскравыя прыклады такога прызнання.

Блок-схема

Глава 6. Мэта прызнання

Уводзіны

Мэта прызнання

Прызнанне замежных кваліфікацый можа запытвацца з рознымі мэтамі. Найбольш распаўсюджанымі з іх з'яўляюцца працяг далейшай адукацыі і прафесійнай падрыхтоўкі (акадэмічнае прызнанне) і/або магчымасць выхаду на рынак працы (прафесійнае прызнанне).

Акадэмічнае прызнанне

Акадэмічнае прызнанне засяроджваецца на прызнанні перыядаў навучання або выдадзеных навучальнай установай кваліфікацый і адносіцца да асобы заяўніка,

які/якая жадае працягнуць або пачаць навучанне ці пачаць працаваць у новым кваліфікацыйным статусе.

Ацэнка замежнай кваліфікацыі і мэта прызнання

Пры ацэнцы замежнай кваліфікацыі важна прымаць ва ўвагу мэту прызнання, каб забяспечыць дакладнасць і значнасць ацэнкі. Ацэнка і прызнанне кваліфікацый для выхаду заяўніка на рынак працы або рынак рэгуляваных прафесій можа адрознівацца ад ацэнкі і прызнання кваліфікацыі з мэтай доступу заяўніка да далейшага навучання. Прыняцце рашэнняў па акадэмічным прызнанні таксама можа адрознівацца ў залежнасці ад узроўню і спецыялізацыі праграм навучання, для якіх запытваецца прызнанне. Іншымі словамі, ацэнка вынікаў навучання і кампетэнцый, звязаных з атрыманай кваліфікацыяй, можа вар'іравацца ў залежнасці ад мэтай прызнання.

Рэкамендацыі

1. Улічвайце мэту праграмы, для якой запытваецца прызнанне. Вызначце асноўныя патрабаванні да навучальнай праграмы, доступ да якой просіць заяўнік.

Прыклад 6.1 Улічвайце мэту прызнання

Звычайна доступ да ўступных патрабаванняў у ВНУ адкрыты для заяўнікаў з кваліфікацыяй, атрыманай імі ў рамках вашай нацыянальнай сістэмы адукацыі, а самі патрабаванні дакладна вызначаныя. Для іх можа нават быць складзены выразны набор норм і правіл, якія прымяняюцца да пэўных відаў нацыянальных кваліфікацый.

Для таго, каб стварыць эфектыўныя і празрыстыя ўступныя працэдуры для заяўнікаў з замежнай кваліфікацыяй, вам трэба перавесці нацыянальныя і інстытуцыйныя патрабаванні ў сукупнасць супастаўных патрабаванняў, пад якія павінны падыходзіць заяўнікі з замежнай кваліфікацыяй, каб мець высокія шанцы паспяховага навучання на курсе. Паколькі патрабаванні для паступлення на праграму бакалаўра ў галіне стаматалогіі будуць моцна адрознівацца ад патрабаванняў допуску на праграму магістра ў галіне бізнэс-адміністравання, мэта прызнання ў значнай ступені вызначае вынікі працэсу прызнання.

2. Некаторыя кваліфікацыі могуць даваць абмежаваны доступ да вышэйшай адукацыі ў краіне заяўніка. Абмежаванне можа прымяняцца да пэўных узроўняў праграм, тыпаў ВНУ і/або дысцыплінарных сфер. У залежнасці ад дысцыплінарнага выбару заяўніка, у вашай установе могуць прымяняцца тыя ж абмежаванні.

Прыклад 6.2 Улічвайце выпадкі абмежаванага доступу да навучання

Заяўнік запытвае прызнанне прафесійна арыентаванай кваліфікацыі ў галіне камп'ютэрных даследаванняў. З дадзенай кваліфікацыяй у роднай краіне заяўнік можа і працаваць па сумежных спецыяльнасцях, і працягнуць навучанне ў ВНУ, але толькі ў адпаведнай прадметнай вобласці. Супрацоўнік прыёмнай камісіі, які працуе ў ВНУ іншай краіны, выдае заяўніку поўнае прызнанне для навучання па праграме бакалаўра ў галіне камп'ютэрных навук. З іншага боку, калі заяўнік будзе запытваць допуск да праграмы бакалаўра ў вобласці медыцыны, супрацоўнік прыёмнай камісіі вымушаны будзе канстатаваць істотную розніцу ў характарыстыках кваліфікацый і выніках навучання праграм.

3. Рашэнне па прызнанні, якое перадаецца заяўніку, павінна змяшчаць усю датычную прызнання інфармацыю, быць канкрэтным і выразна паведамляць пра мэту прызнання.

Прыклад 6.3 Фармулюйце мэту прызнання ў рашэнні па прызнанні

Офіс прыёмнай камісіі вышэйшай навучальнай установы краіны А прадстаўляе заяўніку з краіны В наступную інфармацыю ў рашэнні па прызнанні:

- мэта прызнання (той праграмы ВНУ, да якой запытваўся допуск у краіне А);
- параўнанне кваліфікацыі з краіны В з адпаведнай кваліфікацыяй сістэмы адукацыі краіны А. Калі кваліфікацыя краіны В не цалкам адпавядае пэўнаму ўзроўню ў сістэме адукацыі краіны А, рашэнне павінна выражаць узровень кваліфікацыі ў сэнсе пэўнай часткі (або колькасці крэдытаў) навучальнай праграмы ў краіне А;
- рашэнне па поўным, частковым або альтэрнатыўным прызнанні (пазначанае ў тэрмінах істотных адрозненняў);
- інфармацыя па частковым (магчымасць пераносу крэдытаў на аснове кваліфікацыі з краіны В) або альтэрнатыўным прызнанні (магчымасць даслаць заяўку на навучанне па іншай праграме ў блізкадысцыплінарнай вобласці, якая лепш адпавядае кваліфікацыі заяўніка).

4. У выпадку, калі заяўнік запытвае прызнанне з мэтамі, адрознымі ад мэты папярэдняга прызнання, рэкамендуецца новая ацэнка.

Прыклад 6.4 Для новай мэты прызнання неабходная новая ацэнка

Уладальнік ступені бакалаўра гуманітарных навук не атрымаў поўнае прызнанне для прыёму ў аспірантуру, праграма якой патрабуе наяўнасці папярэдняй ступені з высокім узроўнем спецыялізацыі ў гэтай галіне. Заяўнік запытвае допуск да іншай праграмы аспірантуры ў той жа ВНУ, дзе патрабуецца ступень бакалаўра без адзнакі. Супрацоўнік прыёмнай камісіі выкарыстоўвае ранейшую інфармацыю заяўніка, якая знаходзіцца ў пададзеных ім/ёй дакументах (напрыклад, праверка статусу акрэдытацыі і аўтэнтычнасць кваліфікацыі), змяняе мэту прызнання ў рашэнні па прызнанні і выносіць новую ацэнку кваліфікацыі - на гэты раз на карысць поўнага прызнання.

7. Вынікі навучання

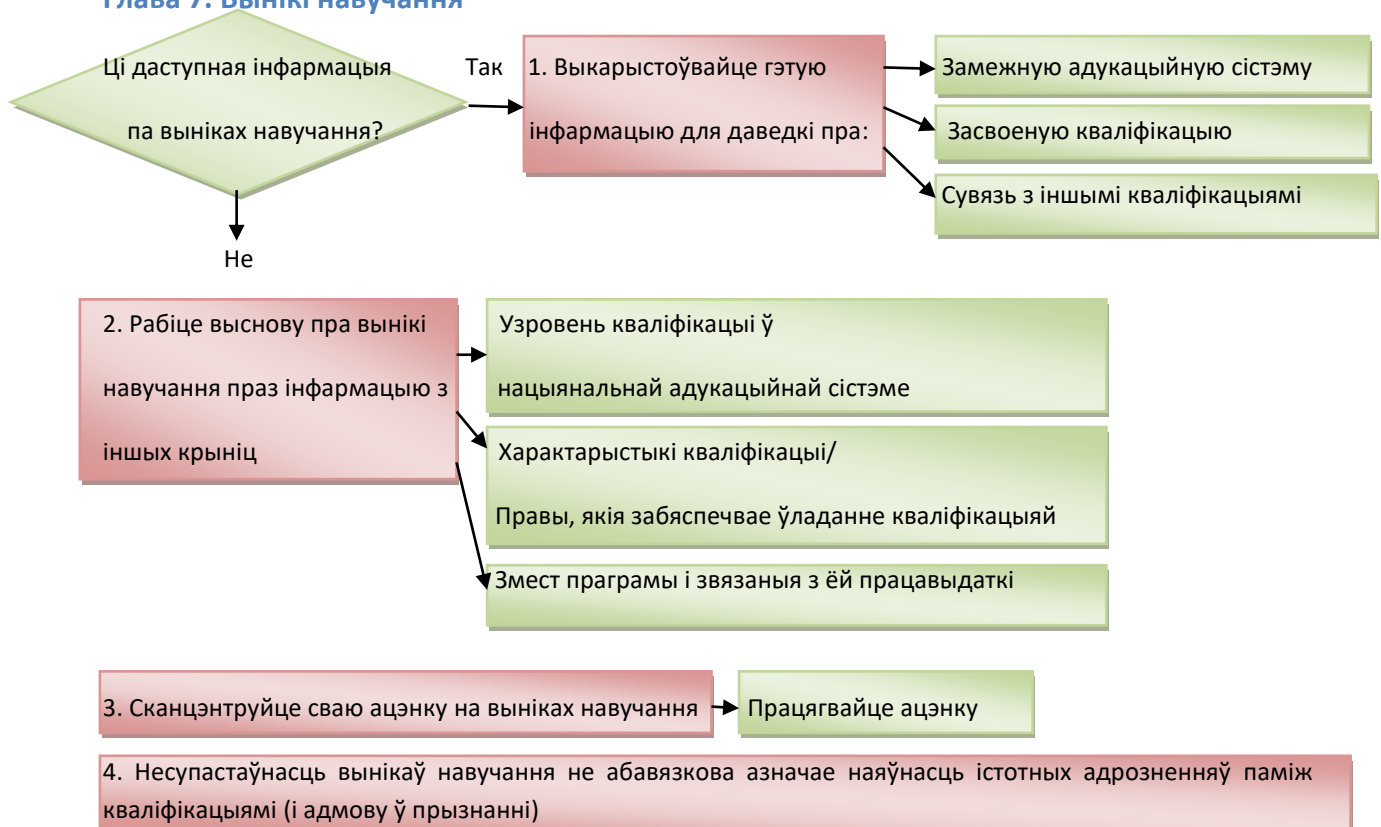
Рэзюмэ

Прызнанне замежных кваліфікацый не павінна засяроджвацца на дэталёвай ацэнцы фармальных крытэраў замежнай кваліфікацыі, але павінна, наколькі гэта магчыма, улічваць веды, разуменне і здольнасці заяўніка. Гэтага можна дасягнуць шляхам уліку вынікаў навучання па кваліфікацыі.

У гэтай главе змешчана інфармацыя і рэкамендацыі па выкарыстанні вынікаў навучання ў мэтах прызнання і каратка ўводзіцца паняцце “вынікаў навучання”, а ў канцы даюцца асноўныя крыніцы інфармацыі.

Блок-схема

Глава 7. Вынікі навучання

Уводзіны

Што такое вынікі навучання?

Вынікі навучання можна вызначыць як фармулёўку таго, што студэнт павінен ведаць, разумець і быць у стане прадэманстраваць пасля завяршэння любога віду навучальнай дзейнасці. Яны могуць складацца з аднаго модуля або кампанента праграмы, асобнай праграмы, узроўню кваліфікацыі ці нейкага адукацыйнага элемента. На практыцы, аднак, тэрмін “вынікі навучання” выкарыстоўваецца для абазначэння агульных вынікаў навучання па праграме, а не пазначанай вышэй вузкай тэхнічнай фармулёўкі.

Вынікі навучання часта дзеляцца на два тыпы:

- Канкрэтныя вынікі навучання па спецыялізацыі;
- Агульныя вынікі навучання, якія датычацца розных акадэмічных дысцыплін.

У цяперашні час выкарыстоўваюцца або развіваюцца розныя сістэмы апісання вынікаў навучання. Напрыклад, агульныя вынікі навучання звязаныя з цыкламі або узроўнямі Рамкі кваліфікацый Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі і Еўрапейскай рамкі кваліфікацый для навучання на працягу ўсяго жыцця (за больш падрабязнай інфармацыяй звяртайцеся да главы 15 “Кваліфікацыйныя рамкі”).

Нацыянальныя рамкі кваліфікацый выкарыстоўваюць некалькі дэскрыптараў:

- Кваліфікацыйныя дэскрыптары, якія выкарыстоўваюцца ў якасці агульных апісанняў розных тыпаў кваліфікацый;
- Дэскрыптары ўзроўняў, якія выкарыстоўваюцца ў якасці агульных апісанняў розных узроўняў навучання;
- Фармулёўкі нацыянальных дысцыплінарных крытэраў, якія апісваюць прадметныя характарыстыкі і стандарты праграм.

Дзе можна знайсці інфармацыю па выніках навучання?

Агульную інфармацыю па нацыянальных выніках навучання можна знайсці па наступных асаблівасцях нацыянальных рамак кваліфікацый:

- Нацыянальныя кваліфікацыйныя дэскрыптары;
- Нацыянальныя дэскрыптары ўзроўняў;

- Фармуліроўкі нацыянальных дысцыплінарных крытэраў.

Інфармацыю па выніках навучання на ўзроўні праграмы можна знайсці ў:

- Дадатку да дыплома;

- Апісанні навучальнай праграмы;

- Характарыстыках кваліфікацыі або ступені.

Як вынікі навучання выкарыстоўваюцца ў прызнанні замежных кваліфікацый і перыядаў навучання?

Паколькі для апісання кваліфікацый і распрацоўкі навучальных праграм усё часцей выкарыстоўваюцца вынікі навучання, то яны паступова становяцца ключавым элементам у прызнанні замежных кваліфікацый і перыядаў навучання. Вынікі навучання датычацца і адлюстроўваюць ўсе астатнія элементы кваліфікацыі, паколькі яны непасрэдна стасуюцца з узроўнем і характарыстыкай кваліфікацыі і звязаныя з належнымі (або адпаведнымі) працавыдаткамі і якасцю навучальнай установы і праграмы.

Калі вынікі навучання прымаюцца ва ўвагу пры ацэнцы замежнай кваліфікацыі, то працэдура прызнання непасрэдна засяроджваецца на дасягнутых выніках і засвоеных кампетэнцыях, а не абавіраецца толькі на ўваходных крытэры праграмы (напрыклад, працавыдаткі і змест праграмы). Такім чынам, галоўным пытаннем, якое зададуць замежнаму выпускніку ў першую чаргу падчас ацэнкі яго/яе кваліфікацыі, будзе наступнае: “Кала ласка, прадэманструйце свае веды і навыкі па атрыманай вамі кваліфікацыі”.

Варта адзначыць, што выкарыстанне вынікаў навучання ў прызнанні моцна залежыць ад даступнасці і якасці апісання вынікаў навучання і ў некаторай ступені - ад досведу спецыялістаў па ацэнцы кваліфікацый, паколькі яны могуць мець больш ведаў і навыкаў у ацэнцы колькасных крытэраў навучання па праграме (яе ўзровень і працавыдаткі), а не якасных.

Рэкамендацыі

Пры ацэнцы кваліфікацыі рэкамендуецца:

1. Выкарыстоўваць наяўную інфармацыю пра вынікі навучання замежнай сістэмы адукацыі, пра атрыманую кваліфікацыю і яе сувязь з іншымі кваліфікацыямі, прысуджанымі ў рамках гэтай сістэмы.

Прыклад 7.1 Выкарыстанне агульных вынікаў навучання для ацэнкі кваліфікацыі

Супрацоўнік прыёмнай камісіі ўпершыню атрымлівае на ацэнку кваліфікацыю з Мальты. Ён прымае рашэнне суаднесці гэту кваліфікацыю з дэскрыптарамі ўзроўню Мальтыйскай рамкі кваліфікацый, якая апісвае вынікі навучання ўсіх яе васьмі ўзроўняў з пункту гледжання ведаў, навыкаў, кампетэнцый і вынікаў навучання. Такім чынам, супрацоўнік прыёмнай камісіі атрымлівае пачатковую інфармацыю пра агульныя вынікі навучання дадзенай кваліфікацыі і адрозненні паміж узроўнямі ў мальтыйскай рамцы кваліфікацый.

Прыклад 7.2 Выкарыстанне вынікаў навучання для разумення сувязі паміж кваліфікацыямі

У некаторых сістэмах адукацыі (у тым ліку ў сістэме Ірландыі) існуюць адрозненні паміж ганаровымі ступенямі бакалаўра і ступенямі бакалаўра без адзнакі. Тым не менш, у кожнай краіне гэтыя адрозненні выражаюцца па-рознаму. Вывучаючы нацыянальныя кваліфікацыйныя дэскрыптары, навучанне на атрыманне ступені бакалаўра без адзнакі і ганаровай ступені бакалаўра ў ірландскай сістэме адукацыі, супрацоўнік прыёмнай камісіі можа даведацца пра вынікі навучання абодвух тыпаў з мэтай знайсці адрозненні паміж імі. Напрыклад, на аснове гэтай інфармацыі супрацоўнік здольны вызначыць, ці можа адна са ступеняў увогуле забяспечыць доступ да праграм магістра або кандыдата навук у краіне заяўніка.

2. У выпадку адсутнасці інфармацыі па выніках навучання па кваліфікацыі паспрабуйце зрабіць выснову пра іх з іншых крыніц, напрыклад:

- a. Месца кваліфікацыі ў нацыянальнай сістэме адукацыі (узровень кваліфікацыі);
- b. Мэта праграмы і правы, якія дае валоданне кваліфікацыяй (характарыстыкі кваліфікацыі);
- c. Змест праграмы і яе абавязковыя элементы (такія як тэзіс дысертацыі або стажыроўка на працоўным месцы);
- d. Аб'ём працавыдаткаў па праграме.

Прыклад 7.3 Адсутнасць інфармацыі пра вынікі навучання

Пры традыцыйным спосабе ацэнкі кваліфікацыі супрацоўнік прыёмнай камісіі правярае спіс фармальных крытэраў. Гэта па-ранейшаму з'яўляецца важнай часткай працэсу ацэнкі і адзіным магчымым варыянтам пры адсутнасці прамой інфармацыі пра вынікі навучання. Вашы далейшыя дзеянні могуць быць такімі: паспрабаваць здабыць інфармацыю пра вынікі навучання па кваліфікацыі са спіса крытэраў. Напрыклад, ад магістарскай праграмы, якая ўключае ў сябе напісанне дысертацыі і забяспечвае доступ да дактарантуры ў краіне заяўніка, чакаюцца вынікі навучання, дастатковыя для выканання незалежных даследаванняў. Калі вы будзеце выкарыстоўваць гэты спосаб ацэнкі, вы з меншай верагоднасцю будзеце засяроджвацца на пошуку адрозненняў паміж асобнымі элементамі кваліфікацыі.

3. У ацэнцы замежных кваліфікацый канцэнтруйцеся на выніках навучання.

Прыклад 7.4 Выкарыстанне вынікаў навучання па канкрэтных дысцыплінах для доступу да канкрэтнай навучальнай праграмы

Заяўнік падаў кваліфікацыю для прыёму на навучанне па магістарскай праграме ў галіне фізікі. На падставе спісу дысцыплін у Акадэмічнай даведцы заяўніка, у супрацоўніка прыёмнай камісіі ствараецца ўражанне, што засвоеная ім/ёй праграма галоўным чынам прафесійна арыентаваная. Дададзеныя да заяўкі дакументы таксама змяшчаюць характарыстыкі праграмы (глядзіце главу 2 "Пяць элементаў кваліфікацыі"), дзе ўвага засяроджаная на выніках навучання па праграме.

На аснове гэтай інфармацыі супрацоўнік прыёмнай камісіі прыходзіць да высновы, што заяўнік засвоіў/-ла агульную і шматдысцыплінарную праграму бакалаўра ў галіне фізікі з моцнай тэарэтычнай базай і элементамі даследаванняў. Гэтыя факты сведчаць, што кваліфікацыя арыентаваная больш акадэмічна, а не прафесійна.

Такім чынам, ніякіх істотных адрозненняў паміж праграмамі няма, і гэта адкрывае заяўніку доступ да любога тыпу праграм магістра па фізіцы.

4. Майце на ўвазе, што дзве праграмы, спісы вынікаў навучання якіх не супадаюць, зусім не абавязкова маюць істотныя адрозненні паміж сабой.

Розныя сістэмы апісання вынікаў навучання, якія існуюць у цяперашні час, не дазваляюць проста супастаўляць вынікі навучання спосабам "адзін да аднаго". А значыць, параўнанне вынікаў патрабуе дастаткова сур'ёзнай інтэрпрэтацыі спецыялістамі па ацэнцы кваліфікацый.

Прыклад 7.5 Адсутнасць вынікаў навучання

Бывае, што адзін з важных вынікаў навучання па праграме аказаўся неахопленым складальнікам спісу, у той час як са зместу праграмы і астатніх характарыстык відавочна: такі вынік навучання павінен быў развівацца ў рамках праграмы. Вынікі навучання, прысвоеныя за канкрэтную праграму, заўсёды варта разглядаць у кантэксце агульных вынікаў навучання, прысвоеных за кваліфікацыю дадзенага ўзроўню і выражаных у тэрмінах нацыянальных кваліфікацыйных дэскрыптараў і дэскрыптараў узроўняў.

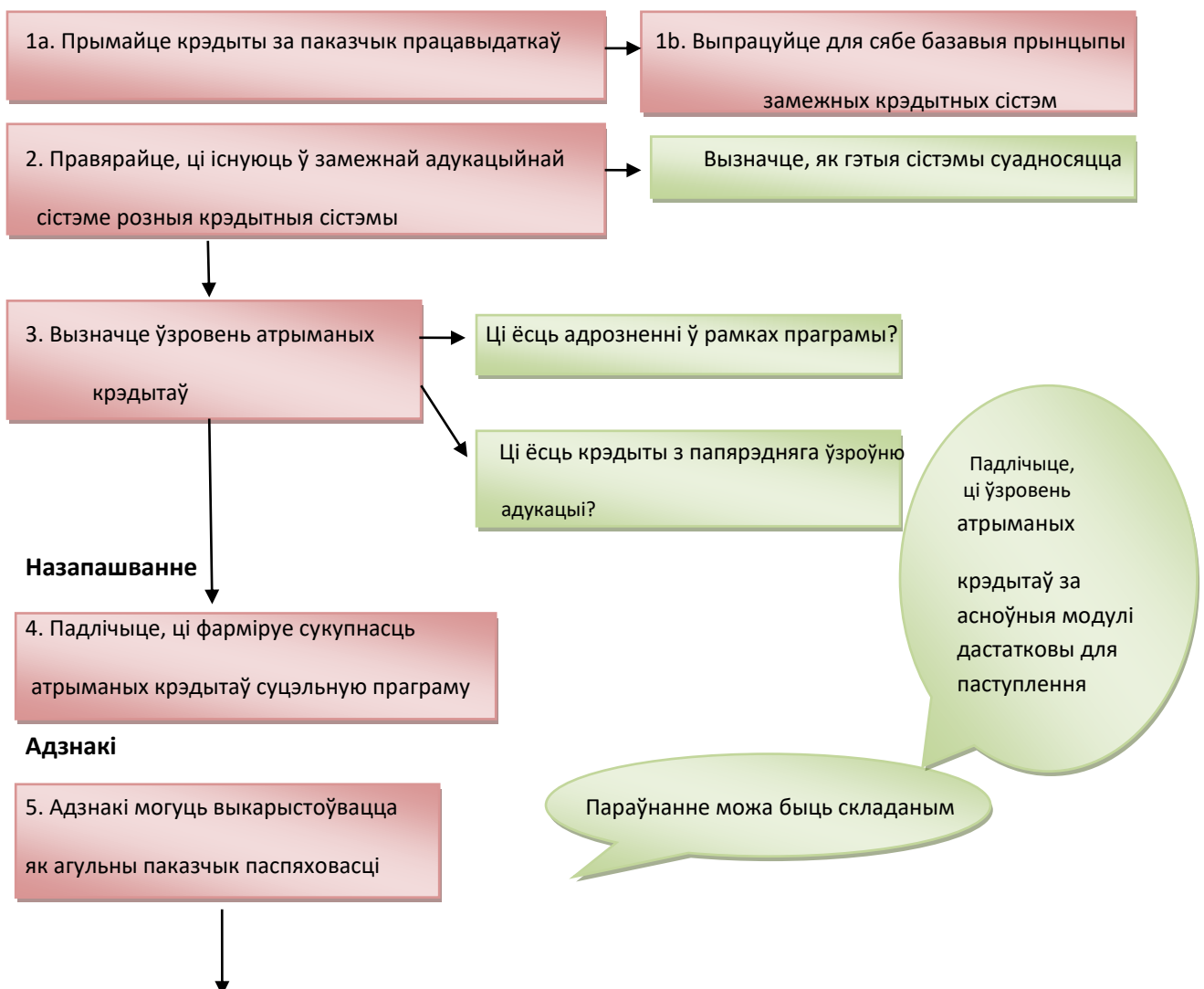
8. Крэдыты, адзнакі, назапашванне і перанос крэдытаў

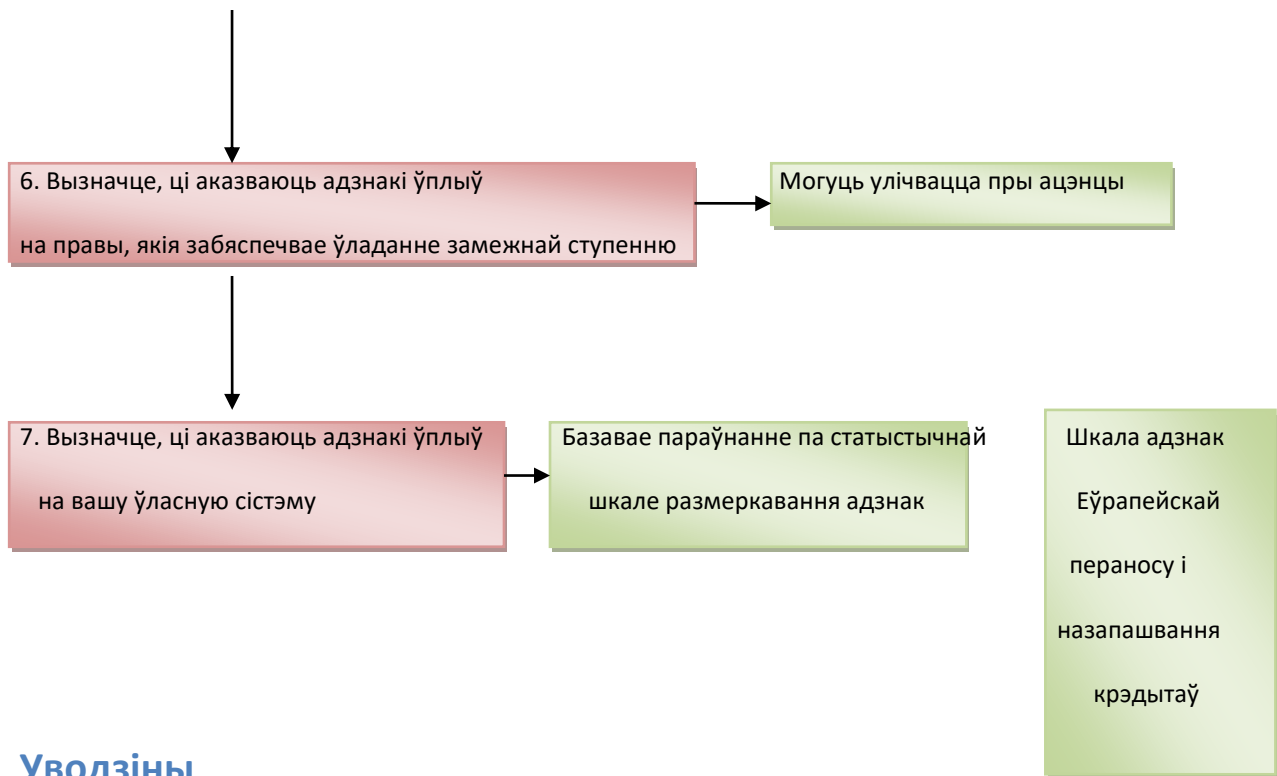
Рэзюмэ

Крэдыты колькасна апісваюць навучальныя дасягненні. Яны прысвойваюцца пасля паспяховага завяршэння праграмы або модулю. У цэлым, крэдыты датычацца працавыдаткаў студэнта, хоць практыка іх прымянення вар'іруецца ў розных краінах. З крэдытамі могуць быць звязаныя і адзнакі. Не існуе адзінай міжнародна ўзгодненай сістэмы канвертацыі адзнак, таму параўнанне адзнак павінна грунтавацца на іх статыстычным размеркаванні.

Блок-схема

Глава 8. Крэдыты, адзнакі, назапашванне і перанос крэдытаў

Уводзіны

Крэдыты

Крэдыты вымяраюць аб'ём навучання на аснове дасягнення вынікаў навучання і звязаных з імі працавыдаткаў, выражаных у адзінках часу. Навучальныя дасягненні прысуджаюцца навучэнцу пасля паспяховага завяршэння ім/ёй пэўнай адзінкі навучальнай праграмы і/або цэлай праграмы. Крэдытамі звычайна не ўлічваецца ўзровень прадукцыйнасці навучэнца, акрамя рэдкіх выключэнняў.

Розныя крэдытныя сістэмы існуюць у розных сектарах і на ўсіх узроўнях міжнароднай адукацыі. Крэдытная сістэма можа абмяжоўвацца адной установай, краінай або з'яўляцца адзінай сістэмай для некалькіх нацыянальных сістэм адукацыі (кшталту Еўрапейскай сістэмы пераносу і назапашвання крэдытаў). На міжнародным узроўні крэдыты звычайна прысуджаюцца на аснове прыблізнага аб'ёму працавыдаткаў, неабходных для дасягнення вынікаў навучання. Аднак сістэмы, якія выкарыстоўваюцца для пераўтварэння навучальнай нагрукі ў колькасць крэдытаў, вар'іруюцца. Так, навучальныя працавыдаткі могуць адносіцца да гадзін акадэмічнай нагрукі студэнта або проста да акадэмічных гадзін.

Назапашванне крэдытаў

Назапашванне крэдытаў - тэрмін, які выкарыстоўваецца для апісання працэсу збору крэдытаў, выдзеленых за дасягненне кожнага кампанента навучальнай праграмы. Пасля паспяховага назапашвання пэўнай колькасці крэдытаў па неабходных прадметах навучэнец можа паспяхова завяршыць семестр, навучальны год ці поўную праграму

навучання. Працэс назапашвання крэдытаў вызначаецца крэдытнай сістэмай, у рамках якой адбываецца падлік крэдытаў, што часта дазваляе студэнтам прытрымлівацца індывідуальных траекторый навучання. Акрамя таго, назапашванне крэдытаў у розных сістэмах можа адбывацца па-рознаму. Крэдыты назапашваюцца на розных узроўнях, якія з'яўляюцца паказчыкамі адносных патрабаванняў да навучання і навыкаў самастойнага навучання студэнта. Звычайна, чым вышэйшая ступень самастойнасці студэнта, тым вышэйшы будзе ўзровень прысуджанага крэдыту.

Перанос крэдытаў

Важна разумець, што назапашванне і перанос крэдытаў не з'яўляюцца паралельнымі працэсамі: назапашванне ў простае форме адбываецца, калі студэнт не ўдзельнічае ў праграме мабільнасці; працэс пераносу крэдытаў пачынаецца, каб дазволіць мабільным студэнтам назапашваць крэдыты бесперарыўна. У той час як назапашванне, у большасці выпадкаў, датычыцца сукупнасці крэдытаў у межах адной крэдытнай сістэмы, то перанос крэдытаў адносіцца да працэсу перадачы крэдытаў, назапашаных у рамках адной крэдытнай сістэмы або ўстановаў, у іншую крэдытную сістэму або ўстанову, з той жа мэтай - зарабіць пэўную колькасць крэдытаў і атрымаць кваліфікацыю.

Такім чынам, перанос крэдытаў уключае ў сябе працэс прызнання і з'яўляецца базавым інструментам для навучання на працягу ўсяго жыцця і студэнцкай мабільнасці. Паспяховага пераносу крэдытаў паміж адукацыйнымі сістэмамі можна дасягнуць шляхам заключэння пагадненняў паміж рознымі органамі, якія прысуджаюць кваліфікацыі, і/або пастаўшчыкамі адукацыйных паслуг. Крэдытныя рамкі могуць спрыяць узаемнаму прызнанню вымяральнага навучання. Гэта можа стымуляваць далейшае навучанне і дазволіць студэнтам пераносіць крэдыты паміж рознымі ўстановамі або ў рамках адной установы без адрыву ад навучання ці неабходнасці паўторных іспытаў, а таксама з дакладным падлікам сваіх навучальных дасягненняў. Шэраг крэдытных сістэм, такіх як Еўрапейская сістэма пераносу і назапашвання крэдытаў і Еўрапейская сістэма крэдытаў для прафесійнай адукацыі і навучання, былі распрацаваныя спецыяльна для палягчэння пераносу крэдытаў паміж рознымі сістэмамі адукацыі. Адной з асноўных пераваг выкарыстання адзінай крэдытнай сістэмы або сістэмы, аналагічнай ёй, з'яўляецца тое, што яна палягчае ўваход студэнта ў сферу міжнароднай адукацыі і павысіць яго/яе мабільнасць.

Кваліфікацыйныя рамкі засяроджваюцца на крэдытах, якія прысуджаюцца пэўнаму ўзроўню кваліфікацыі і дазваляюць студэнтам праходзіць па гнуткіх траекторыях навучання. Кваліфікацыйныя рамкі спрыяюць назапашванню і пераносу крэдытаў на

нацыянальным узроўні і могуць уключацца ў іншыя нацыянальныя або міжнародныя рамкі.

Адзнакі

Адзнакі ўяўляюць сабой прамежжавую або канчатковую ацэнку якасці навучальных дасягненняў і ацэньваюць прадукцыйнасць студэнта на пэўным узроўні. Шкала адзнак звычайна ўключае ў сябе алфавітныя ці лічбавыя сімвалы, працэнтны ці дэскрыптары, якія пазначаюць узровень дасягненняў студэнта (такія як “выдатна”, “задавальняюча”, “ганарова” або “нездавальняюча”). Сістэма і крытэры адзнак адрозніваюцца ў розных адукацыйных сістэмах і часта нават паміж рознымі ўзроўнямі адукацыі. Адзнакі могуць прысуджацца на аснове ўнутранай (інстытуцыйнай) або знешняй ацэнкі, або на аснове абедзвюх ацэнак. Шкала адзнак можа быць абсалютнай (адзнака адлюстроўвае ўзровень студэнта ў дачыненні да абсалютнай шкалы) або адноснай (адзнака адлюстроўвае ўзровень студэнта ў параўнанні з папярэднімі групамі студэнтаў). Сама прырода шкал і культур выстаўлення адзнак у розных краінах робіць цяжкай, калі не немагчымай, дакладную канвертацыю адзнак з адной шкалы ў іншую.

Еўрапейская сістэма пераносу і назапашвання крэдытаў спрабуе вырашыць гэтую праблему, прапануючы табліцу адзнак, якая дае інфармацыю пра рэзультаты навучання заяўніка ў дачыненні да рэферэнтнай групы (кагорты). Апісанне працэдуры канвертацыі можна знайсці ў [Кіраўніцтве па выкарыстанні Еўрапейскай сістэмы пераносу і назапашвання крэдытаў](#) на с.29 - 31.

Рэкамендацыі

Крэдыты і перанос крэдытаў

1. Крэдыты павінны прымацца як пазначэнне аб’ёму паспяхова завершанага навучання і працавыдаткаў па модулях навучальнай праграмы.
2. Калі замежная праграма выкарыстоўвае адрозную ад вашай крэдытную сістэму, вы павінны вылучыць базавыя прынцыпы замежнай крэдытнай сістэмы, такія як мінімальная колькасць крэдытаў, неабходная для завяршэння навучання ў межах праграмы і акадэмічнага года. Дзякуючы гэтаму вы зможаце вызначыць, якім чынам замежныя крэдыты будуць канвертавацца або інтэрпрэтавацца ў вашай нацыянальнай крэдытнай сістэме.

Прыклад 8.1 Привязванне замежных крэдытаў да вашай нацыянальнай крэдытнай сістэмы

Заяўнік з краіны Q прадстаўляе ступень бакалаўра, якая ўключае ў сябе 120 крэдытаў. Выяўляецца, што 30 крэдытаў краіны Q прысуджаюцца за 1 год акадэмічнага навучання. Такім чынам, супрацоўнік прыёмнай камісіі ў краіне P, дзе выкарыстоўваюцца крэдыты Еўрапейскай сістэмы пераносу і назапашвання крэдытаў (ECTS), вылічвае колькасць крэдытаў, выдаткаваных на галоўныя дысцыпліны ў рамках бакалаўрыяту краіны Q, і прыблізна канвертуе 1 Q-крэдыт у 2 крэдыта ECTS. Такага прыблізнага разліку павінны быць дастаткова, каб вызначыць працавыдаткі студэнта на розных этапах праграмы, не разбіваючы засвоеныя ім крэдыты на больш дробныя кампаненты (навучальныя або акадэмічныя гадзіны).

3. Правярце, ці не выкарыстоўваецца ў краіне заяўніка адначасова некалькі крэдытных сістэм, і, калі крэдытная сістэма там у пэўны момант часу была змененая на іншую, вызначце, якім чынам гэтыя сістэмы могуць узаемна канвертавацца і як адзнакі той сістэмы канвертуюцца ў сістэму адзнак вашай нацыянальнай крэдытнай сістэмы. Пераканаўцеся, што прымяняецца правільны каэфіцыент канвертацыі крэдытаў.

Прыклад 8.2 Канвертацыя старых крэдытных сістэм

Заяўнік падае на разгляд кваліфікацыю з краіны N, дзе крэдытная сістэма была змененая, і навучальныя балы (дзе 1 бал выражаў 1 тыдзень навучання, а акадэмічны год складаўся з 42 тыдняў) былі пераўтвораныя ў крэдыты Еўрапейскай сістэмы пераносу і назапашвання крэдытаў. Супрацоўнік прыёмнай камісіі высвятляе, што крэдыты, якія выкарыстоўваюцца ў пададзенай заяўнікам кваліфікацыі, з'яўляюцца былымі навучальнымі баламі і што ў краіне N каэфіцыент пераўтварэння $60/42 = 1,4$ выкарыстоўваўся для канвертацыі навучальных балаў у крэдыты ECTS. Такім чынам, супрацоўнік прыёмнай камісіі, які таксама працуе ў сістэме ECTS, прымяняе той жа каэфіцыент да крэдытаў, заробленых заяўнікам.

4. Улічвайце, на якім узроўні былі заробленыя крэдыты. Вось тыповыя выпадкі, калі ўзровень крэдытаў можа мець значэнне для ацэнкі замежнай кваліфікацыі:

- У праграмах, дзе студэнту дазваляецца пераносіць на новы курс абмежаваную колькасць крэдытаў з узроўню, ніжэйшага за ўзровень гэтага курса;
- У праграмах з выразнымі адрозненнямі паміж уводнымі курсамі першага года і паглыбленымі курсамі наступных гадоў навучання.

Вызначце, ці былі крэдыты, заробленыя студэнтам за галоўныя прадметы курса і неабходныя для паступлення на праграму вашай установы, засвоенымі на дастатковым узроўні.

Прыклад 8.3 Крэдыты, заробленыя на розных узроўнях

Заяўнік з краіны X падае заяўку на перанос крэдытаў у праграму магістра ў навучальнай установе ў краіне Y. Пры разглядзе яго Акадэмічнай даведкі вам становіцца відавочна, што заяўнік просіць пераносу крэдытаў, заробленых на двух узроўнях, - бакалаўра і магістра. Крэдыты з курса бакалаўра могуць быць перанесеныя, калі гэта дапускаецца правіламі магістарскай праграмы вашай установы. Адваротнае таксама магчыма: вы можаце не пераносіць крэдыты з узроўня бакалаўра на ўзровень магістра, калі ў вашай установе такое не дапускаецца.

Назапашванне крэдытаў

5. Пераканайцеся, што сабраныя разам крэдыты заяўніка складаюць суцэльную праграму (ці частку праграмы), супастаўную з колькасцю крэдытаў, якія магчыма камбінаваць студэнтам вашай краіны. Вы не абавязаны пераносіць любы збор набытых студэнтам крэдытаў, асабліва калі гэтыя крэдыты былі атрыманыя ў розных ВНУ і не з'яўляюцца часткамі адной праграмы.

Прыклад 8.4 Назапашванне крэдытаў

Заяўнік прадстаўляе Акадэмічную даведку, у якой пазначана, што ім/ёй было зароблена 180 крэдытаў з 180-ці магчымых цягам трохгадовага навучання па праграме бакалаўрыяту. Тым не менш, у прадстаўленай дакументацыі няма канчатковай кваліфікацыі і атрыманага звання і незразумела, ці паспяхова студэнт завяршыў праграму. Заяўнік, магчыма, зарабіў некалькі дадатковых крэдытаў на факультатыўных курсах, у той час як некаторыя абавязковыя прадметы ў яго/яе Акадэмічнай даведцы адсутнічаюць. Такім чынам, дакументацыя заяўніка засведчвае назапашванне ім/ёй 180 крэдытаў, але нічога не кажа пра паспяховае засваенне поўнай праграмы. Адпаведна, рашэнне па прызнанні прыпыняецца да атрымання канчатковай кваліфікацыі заяўніка або іншых відавочных доказаў атрымання кваліфікацыі.

Адзнакі

У залежнасці ад канкрэтнай сістэмы адукацыі, адзнакі могуць мець або не мець непасрэдны ўплыў на ацэнку кваліфікацыі. Пры разглядзе адзнак, атрыманых у рамках замежнай адукацыйнай сістэмы, вам неабходна:

6. Усведамляць, што і крытэры выстаўлення, і размеркаванне адзнак могуць вар'іравацца ў значнай ступені і параўнанне адзнак з розных сістэм будзе праблематычным. Такім чынам, можа аказацца разумным рашэннем выкарыстоўваць адзнакі толькі ў якасці паказчыка акадэмічнай паспяховасці студэнта ў цэлым, а не ў якасці інструмента падліку, адзінкі якога лёгка канвертаваць у адзінкі нацыянальнай сістэмы адзнак.

Прыклад 8.5 Адзнакі не ўплываюць на прызнанне

Заяўнік прадстаўляе кваліфікацыю і Акадэмічную даведку. Згодна пададзенай у іх інфармацыі пра шкалу адзнак, якая выкарыстоўваецца ў краіне заяўніка, акадэмічныя поспехі навучэнца не ўражваюць, паколькі па ўсіх прадметах ён меў самыя нізкія праходныя балы.

Тым не менш, студэнт засвоіў агульныя патрабаванні праграмы і атрымаў канчатковую кваліфікацыю. Такім чынам, рашэнне па прызнанні будзе адпаведным.

7. Вызначыць, ці маюць адзнакі заяўніка прамы ўплыў на звязаныя з замежнай кваліфікацыяй правы ў сістэме адукацыі яго/яе краіны. У залежнасці ад сітуацыі ў вашай нацыянальнай сістэме, вы можаце ўлічваць гэта ў ацэнцы і ў рашэнні па прызнанні.

Прыклад 8.6 Адзнакі маюць вялікае значэнне ў краіне заяўніка

У краіне P ступень бакалаўра з сярэднім балам 12 з 15-ці з'яўляецца ўмовай паступлення на магістарскія праграмы. Заяўнік запытвае допуск да магістарскай праграмы ў краіне Q і прадстаўляе дакументы на ступень бакалаўра з краіны P з сярэднім балам 11. Супрацоўнік прыёмнай камісіі можа паведаміць заяўніку пра наяўнасць істотнай розніцы паміж кваліфікацыямі, паколькі гэтая кваліфікацыя, відавочна, не дазволіла заяўніку паступіць на праграму магістра ў роднай краіне. З іншага боку, калі ўступныя патрабаванні праграмы ВНУ краіны Q грунтуюцца не на атрыманых адзнаках, супрацоўнік прыёмнай камісіі можа прыняць наступнае рашэнне: ступень бакалаўра сама па сабе ўяўляе сабой дастатковую тэарэтычную базу для асноўнай будучай праграмы, таму ён можа дапусціць заяўніка да навучання па праграме ў яго краіне.

8. Калі ўзровень адзнак непасрэдна ўплывае на магчымасці далейшага навучання ў вашай нацыянальнай сістэме адукацыі, вы можаце ўлічваць гэта ў ацэнцы замежных кваліфікацый. У гэтым выпадку, вы павінны параўноўваць замежныя шкалы з нацыянальнымі шкаламі статыстычнага размеркавання адзнак, а не засноўваць сваю ацэнку на лінейным параўнанні шкал адзнак.

У тых выпадках, калі дакументацыя заяўніка змяшчае надзейную інфармацыю пра статыстычнае размеркаванне адзнак па засвоенай праграме (напрыклад, у форме табліцы размеркавання адзнак Еўрапейскай сістэмы пераносу і назапашвання крэдытаў або аналагічнага інструмента), вы можаце выкарыстоўваць гэтую інфармацыю для больш дакладнай ацэнкі адзнак заяўніка. Гэта патрабуе наяўнасці аналагічнай табліцы размеркавання ў вашай установе - для параўнання замежных адзнак з нацыянальнымі. Калі ў вашым офісе ёсць такія табліцы, рэкамендуецца таксама зрабіць іх даступнымі для сваіх студэнтаў. Акрамя гэтага, праект [EGRACONS](#)⁹ распрацаваў зручную прыладу для канвертацыі адзнак у рэжыме онлайн.

⁹ Інструмент і сістэма канвертацыі адзнак Еўракамісіі

Прыклад 8.7 Выкарыстанне табліцы размеркавання адзнак (узятая з Кіраўніцтва па выкарыстанні Еўрапейскай сістэмы пераносу і назапашвання крэдытаў, 2009 г.)

Шкала адзнак А	адзнака у працэнтах	Шкала адзнак В	адзнака у працэнтах
30 з адзнакай	5,6%	1	20%
30	15.7%	2	35%
29	0.5%	3	25%
28	12.3%	4	20%
27	11.8%		
26	9.0%		
25	8.2%		
24	11.3%		
23	2.7%		
22	6.0%		
21	2.3%		
20	5.7%		
19	1.9%		
18	6.9%		
Сума:	100%		100%

З параўнання дзвюх шкал адзнак мы бачым, што адзнака “30” шкалы А павінна канвертавацца ў адзнаку “1” шкалы В. Адзнака “2” шкалы В канвертуецца ў адзнаку “26-29” (у сярэднім, 27) краіны або сістэмы А.

Крыніцы і спасылкі:

- Вэб-сайт Еўрапейскай камісіі Еўрапейскай сістэмы пераносу і назапашвання крэдытаў.

Спасылка: http://ec.europa.eu/education/tools/ects_en.htm;

- Вэб-сайт Еўрапейскай камісіі Еўрапейскай сістэмы крэдытаў для прафесійнай адукацыі і навучання (ECVET). Спасылка: http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm;

- Еўрапейскі інструмент і сістэма канвертацыі адзнак (EGRACONS). Спасылка:
<http://egracons.eu> (вэб-сайт) і <https://tool.egracons.eu/> (інструмент).

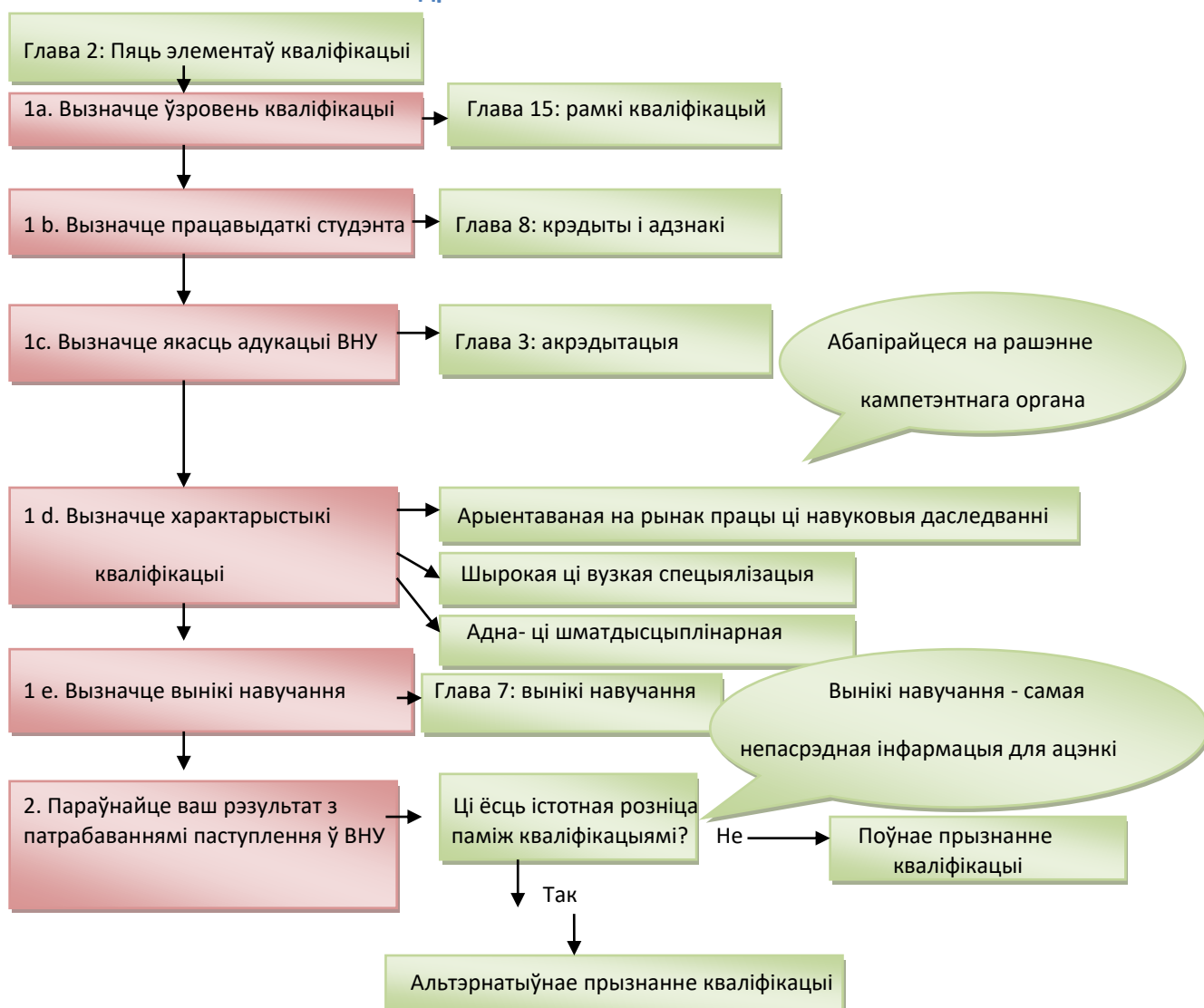
9. Істотныя і неістотныя адрозненні

Рэзюмэ

Адным з фундаментальных прынцыпаў Лісабонскай канвенцыі па прызнанні з'яўляецца тэзіс, што прызнанне павінна прадастаўляцца заяўніку, за выключэннем толькі тых выпадкаў, калі даказана істотная розніца паміж замежнай і нацыянальнай кваліфікацыямі. У гэтай главе вы знойдзеце рэкамендацыі, якія дапамогуць вам зразумець, ці з'яўляюцца адрозненні паміж кваліфікацыямі істотнымі, а таксама парады па тым, як паведаміць пра наяўнасць істотных адрозненняў заяўніку.

Блок-схема

Глава 9. Істотныя і неістотныя адрозненні

Уводзіны

Сутнасць істотных адрозненняў

Адным з асноватворных прынцыпаў Лісабонскай канвенцыі па прызнанні лічыцца наступны: “Замежныя кваліфікацыі павінныя прызнавацца заўсёды; за выключэннем выпадкаў, калі даказана наяўнасць істотнай розніцы паміж замежнай кваліфікацыяй, для якой запытваецца прызнанне, і адпаведнай кваліфікацыяй краіны, у якой хоча навучацца заяўнік”. Гэта значыць, што вы не павінны настойваць на абсалютнай ідэнтычнасці кваліфікацыі. Наадварот, неістотныя адрозненні паміж імі пажадана прымаць.

Вызначэнне істотных адрозненняў

Істотныя адрозненні - гэта адрозненні паміж замежнай і нацыянальнай кваліфікацыямі, якія настолькі значныя, што, хутчэй за ўсё, яны не дадуць заяўніку паспяхова навучацца на курс або займацца навукова-даследчай дзейнасцю.

Праца і выдаткі па выяўленні істотнай розніцы

Праца і выдаткі па выяўленні істотнай розніцы паміж кваліфікацыямі ляжаць на ВНУ, у якую заяўнік падае дакументы. Той факт, што вы не да канца разумееце сутнасць асобных кампанентаў або вынікаў кваліфікацыі, зусім не азначае, што вы павінны адмовіць у прызнанні. Пры вывучэнні дакументаў і выяўленні некаторых адрозненняў, калі ласка, памятайце, што:

- Не ўсе адрозненні павінны ўспрымацца як “істотныя”. З-за вялікай разнастайнасці праграм і курсаў паміж рознымі сістэмамі вышэйшай адукацыі пастаянна ўзнікаюць новыя адрозненні;
- Успрыняцце розніцы як істотнай датычыцца функцыі кваліфікацыі і мэты, для якой запытваецца прызнанне (глядзіце главу 6 “Мэта прызнання”);
- Адрозненне само па сабе можа падацца вам істотным, але ў кантэксце допуску да навучання па канкрэтнай праграме ўсю праграму ці курс можна будзе прыняць);
- Вы не абавязаны адмаўляць у прызнанні замежнай кваліфікацыі нават пры наяўнасці істотнага адрознення. Гэта, аднак, не азначае, што вы павінны адкрываць доступ у ВНУ некваліфікаваным заяўнікам. Вы павінны пераканацца, што заяўніку прапануюцца

раўнацэнныя шанцы на поспех (напрыклад, праз стварэнне сістэмы падтрымкі студэнтаў, якая дазволіць заяўніку хутка павысіць узровень сваіх ведаў да неабходнай ступені і працягнуць вучыцца па праграме), у той час як якасці праграм вашай установы нішто не пагражае.

Інтэрпрэтацыя істотных адрозненняў

Інтэрпрэтацыя істотных адрозненняў у вялікай ступені звязана з вынікамі навучання па кваліфікацыі, праграме і/або праграмных кампанентах, паколькі гэтыя кампаненты вызначаюць, наколькі заяўнік падрыхтаваны для далейшага навучання. Розніца, звязаная толькі з пачатковымі крытэрамі (напрыклад, працавыдаткамі па праграме), хутчэй за ўсё, не будзе мець прамога ўплыву на паспяховасць навучання заяўніка, і не павінна разглядацца як істотная.

Рэкамендацыі

Пры выяўленні істотнасці ці неістотнасці адрозненняў паміж кваліфікацыямі рэкамендуецца:

1. Вызначыць ключавыя элементы кваліфікацыі і суаднесці іх з уступнымі патрабаваннямі праграмы.

Пры выяўленні наяўнасці істотных адрозненняў, вы павінны ўлічваць пяць ключавых элементаў кваліфікацыі: узровень, працавыдаткі, якасць, характарыстыкі кваліфікацыі і вынікі навучання заяўніка (глядзіце главу 2 "Пяць элементаў кваліфікацыі"). Нават калі па адным з ключавых элементаў была выяўлена істотная розніца, вы ўсё роўна павінны вызначыць, ці прывядзе гэта да істотных адрозненняў у агульным выніку кваліфікацыі або кампенсуецца другім ключавым элементам кваліфікацыі. У першую чаргу вам трэба засяродзіцца на выніках навучання.

Пры ацэнцы кваліфікацыі могуць быць карысным вызначыць наступныя моманты:

- a. Які ўзровень кваліфікацыі і ці дае ён доступ да далейшага навучання ў краіне заяўніка?

Узровень кваліфікацыі адносіцца да яе пазіцыі ў рамках нацыянальнай сістэмы адукацыі і/або рамкі кваліфікацый (глядзіце главу 15 "Рамкі кваліфікацый"). Звычайна кваліфікацыі розных узроўняў (напрыклад, ступені бакалаўра, магістра і доктара) маюць істотна розныя вынікі.

- b. Якія працавыдаткі па праграме?

Працавыдаткі па праграме, як правіла, выражаюцца ў крэдытах (глядзіце главу 8 “Крэдыты, адзнакі, назапашванне і перанос крэдытаў”) і могуць быць выкарыстаныя для таго, каб даць уяўленне пра дасягнутыя вынікі навучання. Варта падкрэсліць, што крэдытныя сістэмы розных краін і сістэмы ў межах кожнай краіны адрозніваюцца паміж сабой. Такім чынам, рашэнне па наяўнасці або адсутнасці істотных адрозненняў павінна грунтавацца на дбайным вывучэнні крэдытнай сістэмы, якая выкарыстоўваецца. Істотныя адрозненні могуць узнікнуць, калі іншы аб’ём працавыдаткаў прыводзіць да розніцы ў агульным выніку кваліфікацыі. Калі гэта не так, кваліфікацыя павінна быць прызнаная. Глядзіце прыклад 9.4.

с. Што ўяўляе сабой якасць установы/праграмы, за якую была прысуджаная кваліфікацыя?

Калі была праведена ацэнка якасці праграмы або калі праграма была акрэдытавана кампетэнтным органам, вы павінны даверыцца таму, што яна адпавядае мінімальным стандартам якасці (глядзіце главу 3 “Акрэдытацыя і забеспячэнне якасці”). Калі нацыянальныя ўлады выразна размяжоўваюць якасць розных устаноў і/або кваліфікацый у рамках сваёй сістэмы адукацыі, вы можаце прыняць гэтую інфармацыю ва ўвагу ў працэсе ацэнкі. Тым не менш, прызнанне кваліфікацыі не павінна залежаць ад таго, ці была яна прысуджаная ўстановай, якая мае высокі рэйтынг у адным са шматлікіх міжнародных спісаў ранжыравання.

d. Якія характарыстыкі праграмы?

Ці створана праграма для падрыхтоўкі студэнта да працоўнай дзейнасці ў вызначанай прафесіі або для правядзення навуковых даследаванняў? Гэта шырокая праграма са шматдысцыплінарнымі курсамі з розных абласцей ведаў або гэта вузкасפעцыялізаваная праграма? Гэта праграма аднадысцыплінарная, мультыдысцыплінарная або міждысцыплінарная?

Істотная розніца можа ўзнікнуць, калі кваліфікацыя заяўніка мае характарыстыкі, якія вельмі адрозніваюцца ад характарыстык аналагічных праграм вашай краіны, паколькі ў гэтым выпадку кваліфікацыі можа не хапаць некаторых важных кампанентаў. Глядзіце прыклад 9.5 ніжэй.

e. Якія вынікі навучання па праграме?

Вынікі навучання апісваюць, што выпускнік ведае, разумее і здольны прадэманстраваць пасля атрымання канкрэтнай кваліфікацыі (глядзіце главу 7 “Вынікі навучання”). У тэорыі, вынікі навучання даюць самую непасрэдную інфармацыю, на

аснове якой можна рабіць выснову пра наяўнасць або адсутнасць істотных адрозненняў. Аднак, часта гэтай інфармацыі недастаткова, і яе цяжка інтэрпрэтаваць.

Прыклад 9.1 Важныя вынікі навучання павінны супадаць

Заяўнік атрымаў кваліфікацыю ў галіне машынабудавання, якая рыхтуе да прыёму ў дактарантуру ў сферы машынабудавання і забяспечвае прафесіяй у гэтай галіне. Заяўнік запытвае допуск да адпаведнай доктарскай праграмы ў вашай установе. Вам варта ацаніць яго/яе кваліфікацыю толькі на аснове вынікаў навучання, неабходных для прыёму ў дактарантуру, а не на аснове прафесійных праў.

2. Вызначыць, ці ў дастатковай ступені вынікі замежнай кваліфікацыі ахопліваюць асноўныя ўступныя патрабаванні праграмы.

Вам трэба параўнаць замежную кваліфікацыю з адпаведнай нацыянальнай кваліфікацыяй (або зборам кваліфікацый), неабходнай для паступлення на праграму. Дадзеная нацыянальная кваліфікацыя ахоплівае шырокі дыяпазон вынікаў, ад чыста тэарэтычных ведаў да практычных навыкаў. Амаль ва ўсіх выпадках замежная кваліфікацыя ахоплівае розны дыяпазон вынікаў; павінны супадаць не ўсе, а толькі тыя вынікі, якія з'яўляюцца істотнымі для паспяховага завяршэння праграмы навучання.

а. Калі вы выявілі неістотныя адрозненні, прымайце кваліфікацыю.

Калі вы выявілі, што няма істотных адрозненняў, якія маглі б стаць галоўнай перашкодай для паспяховага навучання студэнта па праграме, вы павінны цалкам прызнаць кваліфікацыю.

Прыклад 9.2 Прыняцце неістотных адрозненняў у выніках навучання па праграме

Калі заяўнік падае на разгляд кваліфікацыю, якая з пункту гледжання вынікаў навучання падыходзіць для навучання на наступным адукацыйным узроўні (напрыклад, прыём на праграму магістра ў галіне гісторыі на аснове ступені бакалаўра ў галіне гісторыі), хутчэй за ўсё, ніякіх істотных адрозненняў паміж замежнай і нацыянальнай кваліфікацыямі не будзе.

Відавочна, што адрозненні ў змесце праграм дзвюх розных краін абавязкова будуць, напрыклад, па прадметах, звязаных з нацыянальнай гісторыяй. Аднак гэтыя адрозненні не варта ўспрымаць як істотныя. У ходзе навучання заяўнікі будуць развіваць кампетэнцыі, якія дапамогуць ім з лёгкасцю пашырыць веды пра гісторыю любога перыяду любой краіны.

Прыклад 9.3 Прыняцце неістотных адрозненняў у характарыстыках кваліфікацыі

Калі заяўнік жадае працягнуць навучанне на ўзроўні магістра ў галіне, адрознай ад той, за якую яму была прысуджана ступень бакалаўра, гэта не абавязкова будзе сведчыць пра істотную розніцу паміж праграмамі, паколькі, у цэлым, агульныя акадэмічныя мэты гэтых дзвюх праграм могуць супадаць. Напрыклад, ступень бакалаўра па фізіцы можа ўяўляць сабой адпаведную базу для паступлення на праграму магістра ў галіне гісторыі навукі або філасофіі навукі. Калі заяўнік запытвае допуск да навучання ў больш аддаленай навуковай вобласці, яму або ёй могуць быць прадстаўленыя дадатковыя патрабаванні, напрыклад, праходжанне падрыхтоўчых курсаў.

Гэта патрабуецца і ад студэнтаў, якія вырашаюць працягнуць навучанне ў больш аддаленай навуковай вобласці на ўзроўні выпускніка ВНУ у сваёй краіне.

Прыклад 9.4 Прыняцце неістотных адрозненняў у працавыдатках

У многіх краінах сумарныя працавыдаткі паслядоўнага навучання па праграмах бакалаўра і магістра складаюць 300 крэдытаў Еўрапейскай сістэмы пераносу і назавання крэдытаў (звычайна за праграму бакалаўра даецца 180 крэдытаў ECTS і 120 крэдытаў - за праграму магістра). Тым не менш, існуюць краіны, дзе пасля праграмы бакалаўра ў 180 крэдытаў ідзе магістарская праграма, аб'ём якой вымяраецца ў 60-90 крэдытаў ECTS. Мэты і вынікі навучання такіх праграм магістра могуць быць супастаўнымі з 120-цю крэдытамі ECTS магістарскіх праграм, якія спецыялізуюцца ў адной з асноўных навукова-даследчых абласцей, навуковай падрыхтоўкі і падрыхтоўкі да паступлення на доктарскія праграмы. Такім чынам,

рознiца ў 30-60 крэдытаў ECTS памiж такімі магістарскімі праграмамі не павінна абавязкова разглядацца як iстотная рознiца.

Неабходна браць ва ўвагу усе элементы кваліфікацыі магістра (узровень, працавыдаткі, якасць, характарыстыкі кваліфікацыі і вынікі навучання) і ўлічваць толькі iстотныя адрозненні ў агульным выніку праграмы, якія могуць перашкаджаць заяўніку паспяхова вучыцца далей.

b. Калі былі выяўленыя iстотныя адрозненні памiж кваліфікацыямі, паведамце пра іх заяўніку і разгледзьце іншыя спосабы прызнання:

1) Калі вы знайшлі iстотныя адрозненні, якія ўяўляюць асноўную перашкоду для паспяховага далейшага навучання студэнта па дадзенай праграме, вы не павінны выдаваць яму/ёй поўнае прызнанне;

2) Праінфармуйце заяўніка пра прычыну адмовы ў прызнанні і пра характар выяўленых iстотных адрозненняў. Гэта дасць прэтэндэнту магчымасць або кампенсаваць гэтыя адрозненні, або падаць апеляцыю на пераацэнку кваліфікацыі.

Прыклад 9.5 Адмова ў поўным прызнанні азначае наяўнасць iстотных адрозненняў ва ўзроўні і выніках навучання

Заяўнік, які мае кваліфікацыю кароткага адукацыйнага цыклу ў галіне бізнэс-адміністравання, падае заяўку на паступленне ў магістратуру. Гэтая кваліфікацыя рыхтуе заяўніка да рынку працы і дазваляе паступаць на трэці курс праграмы бакалаўра ў бізнэс-адміністраванні ў краіне заяўніка. Аднак гэты тып кваліфікацыі мае асобны ўзровень у нацыянальнай рамцы кваліфікацый краіны студэнта, і гэты ўзровень на адну ступень ніжэйшы за ступень бакалаўра.

Супрацоўнік прыёмнай камісіі паведамляе пра наяўнасць iстотных адрозненняў ва ўзроўнях і выніках навучання кваліфікацый і вырашае, што допуск да магістарскай праграмы не ўяўляецца магчымым.

Разгледзьце магчымасць альтэрнатыўнага, частковага або ўмоўнага прызнання кваліфікацыі (глядзіце главу 10 “Альтэрнатыўнае прызнанне і права апеляцыі”).

10. Альтэрнатыўнае прызнанне і права апеляцыі

Рэзюмэ

Пасля ўважлівага разгляду замежнай кваліфікацыі вы робіце выснову, што ваша ўстанова не можа яе прызнаць. Гэтая глава пазнаёміць вас з альтэрнатыўнымі відамі прызнання і раскажа пра правы заяўнікаў на абскарджанне рашэння па прызнанні.

Блок-схема

Глава 10. Альтэрнатыўнае прызнанне і права апеляцыі

Уводзіны

Калі былі выяўленыя істотныя адрозненні паміж замежнай кваліфікацыяй заяўніка і кваліфікацыяй, допуск да якой ён/яна запытвае, супрацоўнік прыёмнай павінен вырашыць, якія варыянты дзеянняў можна прапанаваць студэнту: ад поўнай адмовы ў

прызнанні (што будзе правільным рашэннем у выпадку з кваліфікацыямі фабрык дыпламаў) да рэкамендацый, як ліквідаваць істотныя адрозненні (праз навучанне па праграмах і атрыманне кваліфікацый, якія забяспечаць студэнту допуск да пажаданай праграмы) або альтэрнатыўнага прызнання кваліфікацыі. Апошняе ў большасці выпадкаў азначае допуск да іншай праграмы ўстанова, навучанне ў якой запытваецца. Калі заяўнік згаджаецца з вынікамі прызнання, працэдура завершаная. Калі ж заяўнік нязгодны, ён ці яна мае права абскардзіць гэтае рашэнне. Працэдура абскарджання (апеляцыі) звычайна рэгулюецца нацыянальным заканадаўствам.

Рэкамендацыі

Альтэрнатыўнае прызнанне

Калі поўнае прызнанне не можа быць прадастаўлена заяўніку ў сувязі з істотнымі адрозненнямі паміж кваліфікацыямі, вы павінны разгледзець альтэрнатыўныя спосабы прызнання кваліфікацыі. Гэтыя альтэрнатыўныя формы прызнання павінны грунтавацца на выяўленых істотных адрозненнях. Яны могуць прымяняцца наступным чынам:

1. Прызнайце кваліфікацыю пры ўмове, што пэўныя патрабаванні будуць выкананыя заяўнікам на пазнейшым этапе (умоўнае прызнанне). Напрыклад, прапануйце заяўніку навучанне па праграме пры ўмове, што спачатку ён/яна выканае пэўныя патрабаванні (напрыклад, заробіць шэраг крэдытаў падчас навучання на абавязковых курсах гэтай праграмы). Такія курсы павінны мець істотнае значэнне і адсутнічаць у той праграме, якую заяўнік ужо засвоіў.

Прыклад 10.1 Умоўнае прызнанне

Уладальнік ступені бакалаўра ў галіне фізікі запытвае допуск да праграмы магістра ў галіне матэматыкі. У засвоенай ім праграме па фізіцы не хапае некаторых вынікаў навучання, якія неабходныя для засваення праграмы першага цыклу ў матэматыцы. Аднак спіс істотных дысцыплін праграмы па фізіцы супадае са спісам істотных дысцыплін праграмы ў матэматыцы. Паколькі заяўнік вучыўся на “выдатна” па праграме першага цыклу ў фізіцы, вы маеце ўсе падставы чакаць ад яго/яе паспяховага навучання і на ўзроўні магістра ў матэматыцы. Ваша ўстанова можа разгледзець магчымасць допуску студэнта да магістратуры пры ўмове, што ён ці яна дасягне неабходных на першым этапе праграмы вынікаў навучання.

2. Выдайце частковае прызнанне: напрыклад, прызнайце частку заробленых заяўнікам крэдытаў на курсе замежнай праграмы. Так абітурыент атрымае магчымасць запісацца

на адпаведную праграму, якую прапаноўвае ваша ўстанова, за выключэннем ужо засвоеных і прызнаных курсаў.

Прыклад 10.2 Частковае прызнанне

Уладальнік першай ступені кваліфікацыйнага цыклу падае заяўку на навучанне па праграме другога цыклу. Яго/яе кваліфікацыі не хапае некаторых істотных вынікаў навучання па праграме першага цыклу, без якіх заяўніку будзе вельмі цяжка дамагчыся поспеху ў праграме другога цыклу. Супрацоўнік прыёмнай камісіі можа прапанаваць заяўніку допуск да адпаведных праграм першага цыклу, за выключэннем ужо засвоеных і прызнаных курсаў замежнай праграмы.

3. Прымяняйце альтэрнатыўныя формы прызнання:

а. Ацаніце кваліфікацыю заяўніка як супастаўную з кваліфікацыяй іншага ўзроўню вашай нацыянальнай сістэмы адукацыі;

Прыклад 10.3 Прызнанне кваліфікацыі на іншым узроўні

Заяўнік са ступенню бакалаўра гуманітарных навук запытвае допуск да праграмы дактарантуры. Патрабаваннем для допуску з'яўляецца наяўнасць ступені магістра. Такім чынам, замест допуску да доктарскай праграмы, заяўніку прапануецца навучанне па праграме магістра.

б. Ацэньвайце кваліфікацыю заяўніка як супастаўную з праграмай жаданага ўзроўню, але з іншымі характарыстыкамі кваліфікацыі;

Прыклад 10.4 Допуск да праграмы з іншымі характарыстыкамі

Заяўнік запытвае допуск да праграмы магістра ў галіне хіміі ў навукова-даследчай сферы, для якой патрабуецца ступень бакалаўра ў хіміі ў гэтай жа сферы. Заяўнік атрымаў прыкладную ступень бакалаўра ў хімічных тэхналогіях, якая не дае дастатковай падрыхтоўкі да даследаванняў - ключавога элемента жаданай заяўнікам праграмы магістра. У якасці формы альтэрнатыўнага прызнання, супрацоўнік прыёмнай камісіі ацэньвае замежную кваліфікацыю як супастаўную з прыкладной кваліфікацыяй бакалаўра ў галіне хімічных тэхналогій. Такім чынам, заяўніку становіцца відавочна, якое месца займае яго/яе замежная кваліфікацыя ў нацыянальнай сістэме адукацыі дадзенай краіны. Цяпер супрацоўнік прыёмнай камісіі можа прапанаваць студэнту допуск да прафесійна арыентаванай праграмы магістра ў галіне хімічных тэхналогій, што будзе для яго/яе больш прыдатным выбарам.

с. Прапануйце заяўніку прайсці навучанне на пераходным курсе для кампенсацыі істотных адрозненняў паміж кваліфікацыямі.

Прыклад 10.5 Допуск да пераходнага курсу

Тэхнічны ўніверсітэт прапануе падрыхтоўчы курс для студэнтаў у сваёй краіне, якія хацелі б палепшыць веды ў галіне матэматыкі, фізікі і хіміі перад паступленнем на праграмы бакалаўра ў галіне машынабудавання. Такім чынам, калі супрацоўнік прыёмнай камісіі замежнага ўніверсітэта, які разглядае пададзеную на паступленне кваліфікацыю, выявіць істотныя адрозненні па гэтых прадметах, заяўнік можа быць запісаны на падрыхтоўчы курс для далейшага паступлення ў бакалаўрыят.

4. Калі вы не бачыце ніякай іншай магчымасці прызнання (альтэрнатыўнага, частковага або ўмоўнага), вы можаце адмовіць заяўніку ў прызнанні. Раствлумачце яму/ёй, чаму прызнанне не можа быць прадастаўлена і што ён/яна можа зрабіць, каб атрымаць кваліфікацыю, якая будзе задавальняць патрабаванням прыёму у дадзеную ВНУ.

Адмова ў прызнанні таксама можа быць формай “справядлівага прызнання”; асабліва ў выпадках, калі заяўнік прадставіў падрабленыя дакументы або кваліфікацыю, выдадзеную фабрыкай дыпламаў, або калі ступень заяўніка была прысуджаная непрызнамай ВНУ.

Прыклад 10.6 У выпадку выяўлення фабрыкі дыпламаў адмаўляйце ў прызнанні

Заяўнік робіць заяўку на допуск да праграмы магістра і прадстаўляе ступень бакалаўра. Супрацоўнік прыёмнай камісіі ўсталёўвае, што для атрымання кваліфікацыі не патрабавалася ніякага навучання і што ўстанова, якая выдала кваліфікацыю, з'яўляецца фабрыкай дыпламаў. У гэтым выпадку не варта разглядаць ніякай альтэрнатыўнай формы прызнання. Вы павінны адмовіць у прызнанні і растлумачыць заяўніку прычыны такога рашэння.

Права апеляцыі

5. Ва ўсіх выпадках, калі заяўнікі не згодныя з рашэннем, прынятым вашай арганізацыяй, па любым аспекце працэсу прызнання, яны павінны мець магчымасць абскардзіць ваша рашэнне. Ваша ўстанова павінна праінфармаваць заяўніка пра прычыну такога рашэння і пра магчымасць апеляцыі.

Прыклад 10.7 Паведамляйце заяўніку пра магчымасць апеляцыі

Заяўнік з сярэдняй спецыяльнай адукацыяй падае заяўку на навучанне ў чацвёртым семестры праграмы першага цыклу. Супрацоўнік прыёмнай камісіі вырашае прыняць заяўніка на трэці семестр навучання, тлумачыць сваё рашэнне ў лісце да заяўніка і інфармуе яго/яе пра магчымасць апеляцыі.

6. У выпадку апеляцыі, ваша ўстанова павінна яшчэ раз вывучыць першапачатковую дакументацыю заяўніка. Пры неабходнасці, вы можаце звярнуцца да заяўніка за доказамі, якія да гэтага часу не былі ім/ёй прадстаўленыя (або прадстаўленыя ў недастатковым аб'ёме), або можаце правесці больш глыбокі аналіз дакументаў.

Гэтая рэкамендацыя апісвае толькі першую інстанцыю, да якой можна апеляваць, - звычайна гэта ўнутраная працэдура абскарджання ВНУ. Другая інстанцыя часцей за ўсё апісаная ў асобным законе (напрыклад, у Адміністрацыйным кодэксе краіны).

Прыклад 10.8 У выпадку апеляцыі: паўторны разгляд дакументацыі

Заяўнік, які запытваў допуск да праграмы магістра, не згодны з рашэннем, прынятым ВНУ па яго справе. Студэнт падае апеляцыю, аргументуючы сваю пазіцыю наяўнасцю новых дакументаў (падрабязнае апісанне праграмы навучання, выдадзенае навучальнай установай, якая прысудзіла студэнту ступень бакалаўра, а таксама ліст ад Міністэрства адукацыі з інфармацыяй пра гэты тып кваліфікацыі). ВНУ разглядае дадзеную апеляцыю ў адпаведнасці з існуючымі правіламі: яна ўлічвае аргументы заяўніка, вывучае новую дакументацыю і нанова ацэньвае кваліфікацыю.

Калі першапачатковае рашэнне пакінута ў сіле, навучальная ўстанова адказвае на аргументы заяўніка ў тлумачальным лісце і пацвярджае сваё першапачатковае рашэнне.

7. Пры неабходнасці, заяўнік павінен быць праінфармаваны пра магчымасць знешняй апеляцыі. Некаторыя краіны маюць знешнія органы абскарджання спрэчак наконт рашэнняў па прызнанні, якія могуць складацца з прадстаўнікоў розных зацікаўленых бакоў, такіх як Міністэрства адукацыі, вышэйшыя навучальныя ўстановы, нацыянальны інфармацыйны цэнтр ENIC-NARIC, студэнцкія саюзы, працадаўцы і г.д.

Прыклад 10.9 Праінфармуйце заяўніка пра магчымасць знешняй апеляцыі

Заяўнік запытвае допуск да праграмы бакалаўра ў краіне X, і яго прымаюць на навучанне. Дагэтуль заяўнік засвоіў двухгадовую праграму бакалаўрыята ў краіне Y, а цяпер ён/яна хоча атрымаць допуск да трэцяга года навучання з мэтай завяршыць

праграму бакалаўра ў краіне X за меншы час. Універсітэт залічвае крэдыты студэнта за адзін год навучання і згаджаецца прыняць студэнта на другі год праграмы бакалаўра. Заяўнік не згодны з такім рашэннем.

Універсітэт інфармуе заяўніка пра магчымасць знешняй апеляцыі. Заяўнік падае апеляцыю супраць рашэння ВНУ у знешні орган абскарджання краіны X, які прымае рашэнне па прызнанні яшчэ аднаго семестра навучання заяўніка.

ЧАСТКА III

Практыкі інстытуцыйнага прызнання

У дадзенай частцы Кіраўніцтва разглядаюцца практыкі, неабходныя для бесперарыўнага і справядлівага працэсу прызнання. Гэта ўнутраная структура прызнання, закліканая палегчыць працэс і забяспечыць яго якасць, гарантаваць больш глыбокае разуменне працэдур інстытуцыйнага прызнання ў краіне і ва ўстанове (як часткі ўступных працэдур ВНУ). Акрамя таго, у главе пералічаныя абавязкі адукацыйнай установы ў адносінах да абітурыента ў пытаннях даступнасці інфармацыі і яе забеспячэння.

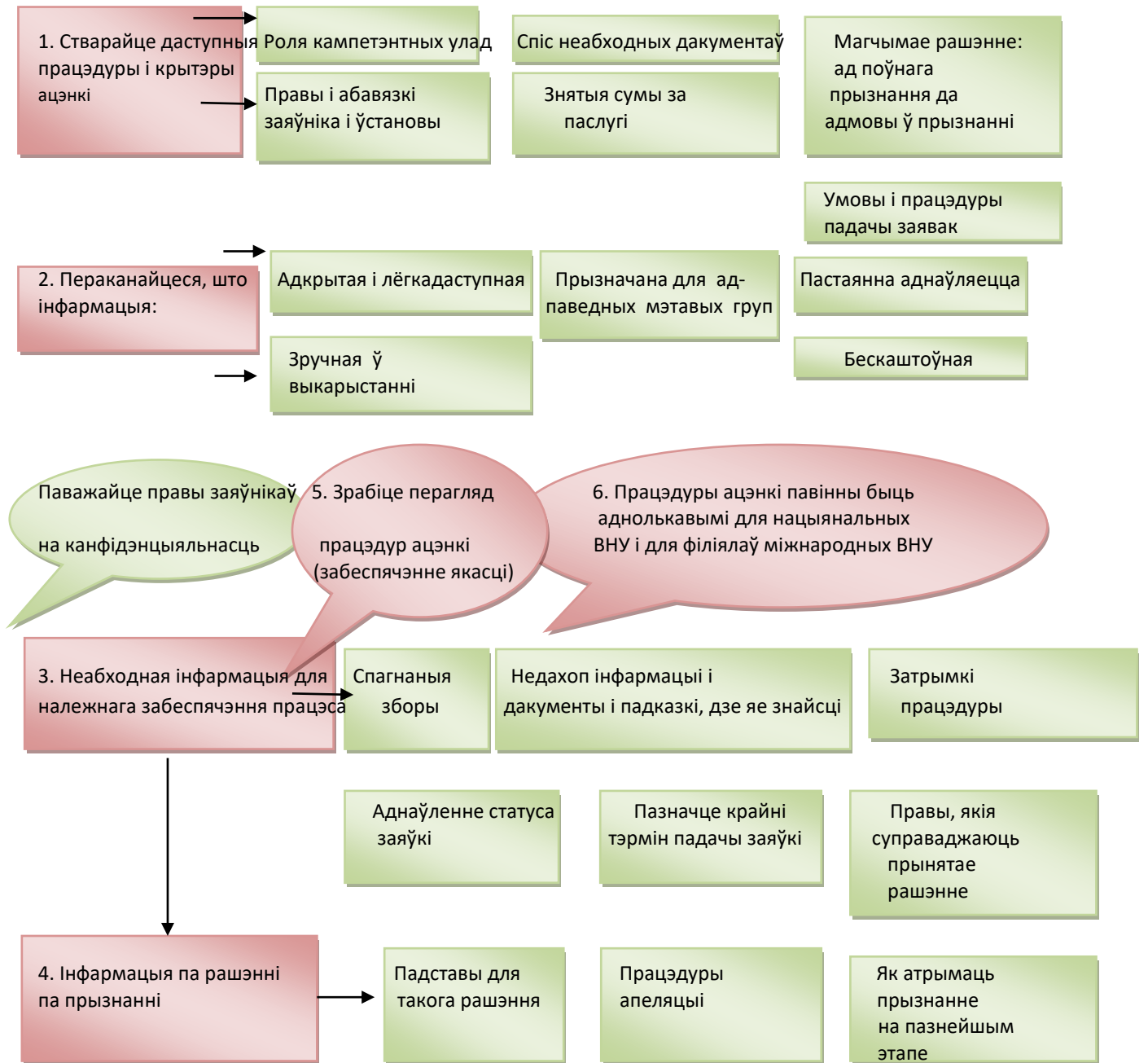
11. Даступнасць інфармацыі і яе забеспячэнне

Рэзюмэ

Калі студэнт падае заяўку на навучанне ў вашай адукацыйнай установе, для яго/яе (і для вас) вельмі важна, каб ён/яна атрымаў/-ла ўсю неабходную інфармацыю, якая датычыць працэдур паступлення і прызнання дакументаў. У тым выпадку, калі студэнтам будзе складана атрымліваць гэту інфармацыю, іх час будзе выдаткаваны марна, кар'ерныя планы - падрывацца, а рэпутацыя вашай установы пастаўлена пад пагрозу. Памятайце, што не толькі студэнтам, але і іх патэнцыйным спонсарам (працадаўцам, фінансуючым органам, бацькам) можа спатрэбіцца гэта важная інфармацыя.

Блок-схема

Глава 11. Даступнасць інфармацыі і яе забеспячэнне

Уводзіны

Даступнасць інфармацыі з'яўляецца адным з асноўных прынцыпаў Лісабонскай канвенцыі па прызнанні, які гарантуе заяўнікам атрыманне найбольш дакладнай,

дасціпнай і надзейнай інфармацыі па працэдурах і крытэрах прызнання ў краіне падачы заяўкі. Гэта з'яўляецца перадумовай справядлівага разгляду ўсіх заявак.

Для супрацоўніка прыёмнай камісіі адкрытасць заяўніку ўсёй інфармацыі павінна быць адной з галоўных турбот - пачынаючы з працэса прыёму заяўкі і да моманту прыняцця канчатковага рашэння. З аднаго боку, вы абавязаны абараняць асабістыя дадзеныя заяўнікаў, а з другога - разумець, што паміж празрыстасцю працэдуры і абаронай персанальных дадзеных няма ніякіх супярэчнасцяў.

Акрамя пытанняў даступнасці, у гэтай главе даюцца рэкамендацыі датычна забяспячэння інфармацыі вашай адукацыйнай установай. Гэта вельмі важна для стварэння і ўсталявання сістэмы адкрытых дадзеных. У цэлым, асаблівую ўвагу трэба надаваць не аб'ёму забяспечанай інфармацыі, а яе актуальнасці, дасціпнасці і даступнасці.

Акрамя таго, даступнасць інфармацыі і яе забяспячэнне звязаныя з правамі заяўніка на абскарджанне рашэнняў па прызнанні, прынятых ВНУ (глядзіце главу 10 "Альтэрнатыўнае прызнанне і права апеляцыі"). Гэтыя правы эфектыўна рэалізуюцца заяўнікам толькі ў тым выпадку, калі заяўнік можа сам дакладна вызначыць працэсуальныя недахопы з боку адукацыйнай установы. Менавіта з гэтай прычыны правільная арганізацыя даступнасці інфармацыі і яе забяспячэнне маюць важнае значэнне.

Рэкамендацыі, прадстаўленыя ў гэтай главе, дапаўняюць рэкамендацыі вашага нацыянальнага агенцтва па прызнанні, за дапамогай якога вы можаце звярнуцца па неабходную кансультацыю.

Рэкамендацыі

Для арганізацыі адкрытасці працэсу прызнання, ваша арганізацыя павінна:

1. Зрабіць свае працэдуры і крытэры для ацэнкі замежных кваліфікацый і перыядаў даследаванні дасціпнымі і лёгкадаступнымі. Гэта ўключае, па меншай меры, наступныя фактары:

- a. Агляд спосабаў прызнання замежных кваліфікацый;
- b. Роля кампетэнтных органаў прызнання і органаў прыняцця рашэнняў у працэсе прызнання;
- c. Правы і абавязкі кожнага з бакоў (ВНУ і заяўніка);

- d. Спіс неабходных дакументаў і правілы падачы дакументаў;
- e. Дыяпазон магчымых рашэнняў па прызнанні: поўнае прызнанне, частковае прызнанне, адмова ў прызнанні, і г.д.;
- f. Статус рашэння па прызнанні: рэкамендацыя або рашэнне, якое мае абавязковую юрыдычную сілу;
- g. Прыблізны час, неабходны для апрацоўкі заявак (абавязак установы разгледзець усе заяўкі на працягу аптымальна разумнага тэрміна);
- h. Любыя грашовыя зборы, якія спаганяюцца за апрацоўку заяўкі;
- i. Спасылкі на адпаведнае заканадаўства (нацыянальнае, міжнароднае, і г.д.);
- j. Умовы і працэдуры апеляцыі супраць рашэння па прызнанні;
- k. Спасылкі на іншыя карысныя лакальныя, нацыянальныя або міжнародныя крыніцы інфармацыі па прызнанні (напрыклад, нацыянальны офіс ENIC-NARIC).

Прыклад 11.1 Спіс неабходных дакументаў на вашым вэб-сайце

Спіс неабходных дакументаў, якія прадстаўляюцца заяўнікам, залежыць ад краіны, у якой была атрымана кваліфікацыя. Гэты спіс можа ўключаць у сябе:

- копію кваліфікацыі на мове арыгіналу;
- натарыяльна зацверджаны пераклад кваліфікацыі (толькі калі дакумент выдадзены не на распаўсюджанай міжнароднай мове);
- копію Дадатку да дыплама або аналагічны дакумент (напрыклад, Акадэмічная даведка);
- кароткую біяграфію (рэзюмэ);
- копію пашпарта або пасведчання асобы.

2. Пераканацца ў тым, што інфармацыя па працэсе і працэдурах прызнання:

- a. Лёгкадаступная і адкрытая;
- b. Зручная ў выкарыстанні (напрыклад, актуальная і прызначаная для недасведчаных карыстальнікаў з пункту гледжання зместу і мовы);

- c. Змяшчае неабходныя кантактныя дадзеныя (нумары тэлефонаў і адрасы электроннай пошты кантактных асоб);
- d. Прызначаная для ўсіх мэтавых груп (напрыклад, уладальнікаў кваліфікацый і, калі гэта магчыма, іншых груп, такіх як уцекачы, працадаўцы і г.д.);
- e. Даступная ў розных формах (напрыклад, у электронным выглядзе, па тэлефоне, па пошце, у індывідуальнай размове і/або на папяровым носьбіце, і г.д.);
- f. Прапануецца не толькі на дзяржаўнай мове, але і на другой міжнароднай мове, пажадана на ангельскай;
- g. Пастаянна аднаўляецца;
- h. Бескаштоўная.

Прыклад 11.2 Зручная ў выкарыстанні інфармацыя: агляд вынікаў ацэнкі

На сваім вэб-сайце вышэйшая навучальная ўстанова публікуе кароткі агляд вынікаў ацэнкі, зробленых раней супрацоўнікамі прыёмнай камісіі. Гэта спіс вынікаў ацэнкі замежных кваліфікацый, якія ВНУ рэгулярна атрымлівае ад заяўнікаў. Ён можа служыць у якасці кіраўніцтва для абітурыентаў, якое дасць ім прыкладнае ўяўленне пра вынікі падачы заявак на прыём у гэту адукацыйную ўстанову.

Дадзены спіс кваліфікацый рэгулярна аднаўляецца. У яго ўключаныя толькі станоўчыя вынікі ацэнак кваліфікацый, якія адпавядаюць актуальным стандартам ВНУ. На вэб-сайце выразна пазначана, што дадзеная інфармацыя з'яўляецца толькі агульным кіраўніцтвам.

3. Забяспечыць заяўніку наступную інфармацыю ў ходзе працэдур падачы заяўкі:
 - a. Пацвярджэнне атрымання заяўкі;
 - b. Пры неабходнасці - пазначыць дакументацыю і/або інфармацыю, якой не хапае, з выкарыстаннем тэрміналогіі краіны заяўніка;
 - c. Забяспечыць заяўніку неафіцыйную кансультацыю па тым, як атрымаць неабходную дакументацыю і/або інфармацыю;
 - d. Праінфармаваць заяўніка пра любыя змены ў статусе яго/яе заяўкі;
 - e. Пазначыць крайні тэрмін падачы заявак;

- f. Праінфармаваць заяўніка пра затрымкі працэдуры або спрэчныя пытанні, якія ўзніклі ў працэсе апрацоўкі заяўкі;
- g. Пераканацца ў тым, што інфармацыя заўсёды даступная для заяўніка ў друкаванай ці электроннай форме або па тэлефоне;
- h. Дапамагаць заяўнікам і забяспечваць ім усю неабходную інфармацыю ў межах вашых кампетэнцый;
- i. Паважаць канфідэнцыяльнасць заяўкі і нікому не выдаваць асабістыя дадзеныя заяўнікаў без іх згоды.

Прыклад 11.3 Інфармаванне заяўнікаў і кааперацыя з імі

Ваша ўстанова імкнецца завяршыць разгляд усіх заявак цягам 25 рабочых дзён. Вы працуеце над заяўкай з краіны Z; для таго, каб завяршыць ацэнку, вам патрабуецца пацверджанне статуса ўстановы, якая прысвоіла заяўніку кваліфікацыю. Вы звязваецеся з адпаведнымі органамі ў краіне Z для выяўлення статуса ўстановы, але чаканне адказу на ліст займае ў вас больш часу, чым вы разлічвалі.

Вы пішаце заяўніку і тлумачыце яму/ёй, што статус установы павінен быць пацверджаны. Растлумачце, які тып пацверджання вам патрабуецца (напрыклад, заява ад кампетэнтнага органа). Магчыма, заяўнік здолее сам/сама атрымаць неабходную вам інфармацыю ці палегчыць для вас яе атрыманне ад кампетэнтных уладаў.

- 4. Праінфармаваць заяўніка пра рашэнне па прызнанні і дапоўніць яго наступнай інфармацыяй:
 - a. Мэта, для якой запытвалася прызнанне;
 - б. Прычына (-ы) прыняцця такога рашэння;
 - с. Права, якія забяспечваюцца рашэннем па прызнанні ў вашай краіне;
 - d. У выпадку адмовы ў прызнанні - інфармацыю па працэдуры падачы апеляцыі, у тым ліку парадак дзеянняў і крайні тэрмін яе падачы (глядзіце главу 10 “Альтэрнатыўнае прызнанне і права апеляцыі);
 - e. Пры неабходнасці - кансультацыю адносна альтэрнатыўных форм прызнання або мер, якія заяўнік можа прадпрыняць для атрымання прызнання на далейшым этапе.

Прыклад 11.4 Паслядоўнасць у прыняцці рашэнняў па прызнанні

Некаторыя аддзяленні прыёмных камісій маюць у сваіх базах спісы кіруючых прынцыпаў і разнастайных стандартных падстаў непрадстаўлення поўнага прызнання. Яны выкарыстоўваюцца ў выпадку нечаканага выяўлення істотных адрозненняў у кваліфікацыі заяўніка. Гэтыя падставы адносяцца да крытэраў ацэнкі ВНУ, якія базуюцца на прынцыпах Лісабонскай канвенцыі па прызнанні. Супрацоўнікі прыёмных камісій могуць выбіраць з гэтага спісу адпаведныя фразы, якія найбольш адпавядаюць сітуацыі, у якой яны вымушаныя адмаўляць заяўнікам у прызнанні кваліфікацыі. Такі дакумент служыць для забеспячэння ўзгодненасці і эфектыўнасці працэдур прызнання.

5. Рэгулярна пераглядаць і аднаўляць працэдур і крытэры ацэнкі замежных кваліфікацый і перыядаў навучання для таго, каб забяспечваць іх адпаведнасць перадавым распрацоўкам у сферы вышэйшай адукацыі і найноўшым стандартам прызнання, адначасова гарантуючы іх непрадузятасць.

Прыклад 11.5 Агляд працэдур і крытэраў (1)

Найбольш лагічным варыянтам выканання гэтай рэкамендацыі будзе ўключэнне такіх пераглядаў у сістэму забеспячэння якасці вашай установы. Гэта можа быць зроблена ў форме штогадовага агляду, у якім вы будзеце аналізаваць эфектыўнасць і асноўныя вынікі вашых працэдур прызнання. Дадзенымі, якія варта ўключаць у агляд, могуць быць: унутраныя і знешнія праверкі дакументаў і справаздач, адміністрацыйныя акты і справаздачы, апытанні кліенцкай задаволенасці, ацэнкі адукацыйных паслуг вашай установы, а таксама скаргі ад заяўнікаў і зацікаўленых бакоў. Ваш агляд павінен быць накіраваны на распрацоўку прапаноў і мер па паляпшэнні працэдур і крытэраў ацэнкі, якія варта ўключыць у план дзеянняў на наступны год.

6. Ваша ўстанова павінна гарантаваць: пры перадачы права праводзіць уступныя працэдур і/або выносіць рашэнні па прызнанні філіялам міжнародных вышэйшых навучальных устаноў або падрадных арганізацый студэнтам будзе забяспечаная такая ж адкрытасць і дасціпнасць працэдур, будуць рэалізоўвацца тыя ж працэсы з той жа дакладнасцю і кантролем якасці, што і ў галоўнай ВНУ.

Прыклад 11.6 Агляд працэдур і крытэраў (2)

Ваша ўстанова можа знаходзіцца ў двух або больш месцах (магчыма ў розных краінах), у якіх дзейнічаюць асобныя офісы прыёмных камісій.

Прыём і допуск студэнтаў да навучання ў вашай установе можа быць праведзены і агенцтвамі. У такіх выпадках вельмі важна мець цэнтралізаваную сістэму інфармавання

ўсіх зацікаўленых бакоў і гарантаваць узгодненасць прымянення крытэраў прызнання (магчыма, з выкарыстаннем цэнтралізаванай ацэначнай базы дадзеных).

12. Практыкі інстытуцыйнага прызнання

Рэзюмэ

У гэтай главе апісваюцца паспяховыя практыкі прызнання кваліфікацый у ВНУ і даюцца рэкамендацыі па іх удасканаленні. Забеспячэнне якасці працэдур прызнання з'яўляецца важным інструментам павышэння якасці і ўзгодненасці рашэнняў па прызнанні. Акрамя таго, тут абмяркоўваюцца мадэлі супрацоўніцтва паміж інфармацыйнымі цэнтрамі ENIC-NARIC і офісамі прыёмных камісій.

Блок-схема

Глава 12. Практыкі інстытуцыйнага прызнання

Практыкі інстытуцыйнага прызнання

Згодна Справаздачы па апошніх тэндэнцыях у вышэйшай адукацыі за 2010 год, апублікаванай Еўрапейскай асацыяцыяй універсітэтаў, чым больш цэнтралізаваным з'яўляецца працэс прызнання кваліфікацый у ВНУ, тым больш верагоднасць таго, што ў студэнтаў не будзе ўзнікаць праблем з прызнаннем іх кваліфікацый. Такім чынам, Справаздача рэкамендуе стварыць у навучальных установах цэнтральныя аддзяленні па прызнанні, якія будуць займацца забеспячэннем эфектыўнага і паслядоўнага

працэсу прызнання замежных ступеняў і перыядаў навучання за мяжой. Дадзеныя аддзяленні павінны знаходзіцца ў межах студэнцкіх кампетэнцый.

Такое цэнтральнае аддзяленне па прызнанні павінна распрацоўваць адзіныя для ўсёй установы працэдуры прызнання і рабіць іх даступнымі для ўсяго акадэмічнага персаналу, уключанага ў працэсы ацэнкі і прызнання кваліфікацый. Для вэб-сайта ўніверсітэта лічыцца перадавой практыкай змяшчаць таксама ўкладку па працэдурах прызнання з падрабязнай блок-схемай, спісам крытэраў, спасылкай на Лісабонскую канвенцыю па прызнанні, парадамі па выкарыстанні вынікаў навучання, узорами лістоў студэнтам з інфармаваннем пра прызнанне і адмову ў прызнанні кваліфікацыі, а таксама спасылкай на Кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання па вышэйшай адукацыі.

Працэдуры

Для забеспячэння справядлівых працэдур прызнання вашай арганізацыі рэкамендуецца распрацаваць працэдуры і крытэры для:

- Падтрымкі сувязі з заяўнікамі (як гэта апісана ў главе 11 “Даступнасць інфармацыі і яе забеспячэнне”);
- Ацэнкі замежных кваліфікацый (на аснове працэсу ацэнкі, як гэта апісана ў частках II і V дадзенага Кіраўніцтва);
- Працэдуры апеляцыі (на аснове главы 10 “Альтэрнатыўнае прызнанне і права апеляцыі”).

Гэтыя працэдуры і крытэры павінны быць апублікаваныя вашай арганізацыяй і зробленыя лёгкадаступнымі для ўсіх зацікаўленых бакоў.

Кіраванне інфармацыяй

Кіраванне інфармацыяй, уключаючы стварэнне баз дадзеных і крыніц інфармацыі, - яшчэ адна неабходная перадумова для арганізацыі справядлівых рашэнняў па прызнанні.

Базы дадзеных

Рэкамендуецца стварэнне і выкарыстанне наступных баз дадзеных, якія могуць быць аб'яднаныя ў адну сістэму:

- База дадзеных, створаная з мэтай агульнага ўзгаднення інфармацыі. Уключае ў сябе вынікі ўсіх ранейшых працэдур прызнання, зробленых вашай установай. Магчымасць зверыцца з папярэднімі вынікамі мінімізуе колькасць вынясення самавольных рашэнняў, падтрымае на належным узроўні ўзгодненасць адпаведных працэсаў і зэканоіць вашым супрацоўнікам шмат часу, паколькі папярэднія рашэнні можна будзе з лёгкасцю прымяняць да будучых аналагічных выпадкаў;

- База дадзеных для верыфікацыі дакументаў, якая ўключае ў сябе прыклады кваліфікацый, ацэненых і прызнаных аўтэнтычнымі, прыклады сфальсіфікаваных дакументаў, гласарый міжнародных тэрмінаў на замежных мовах (глядзіце главу 5 “Аўтэнтычнасць”) і прыклады кваліфікацый з фабрык дыпламаў (глядзіце главу 4 “Фабрыкі дыпламаў і акрэдытацый”). Такая база дадзеных можа выкарыстоўвацца для параўнання новых кваліфікацый з папярэднімі і дапамогі ва ўсталяванні іх аўтэнтычнасці.

Звярніце ўвагу: з мэтай максімальнай аддачы, гэтыя базы дадзеных неабходна не проста стварыць, але і пастаянна аднаўляць і папаўняць новымі дадзенымі. Адным з такіх спосабаў з’яўляецца ўключэнне баз у вашы працэсы ацэнкі. Памятайце, аднак, што у любых абставінах захаванне канфідэнцыяльнасці дадзеных заяўнікаў павінна быць непарушным.

Прыклад 12.1 Эфектыўная база дадзеных па прызнанні

Офіс прыёмнай камісіі ВНУ распрацаваў ўласную базу дадзеных з наступнымі характарыстыкамі:

- Кандыдаты могуць зайсці ў яе на вэб-сайце навучальнай установы і загрузіць неабходныя дакументы ў сваю форму заяўкі;
- Праз базу дадзеных дасылаюцца па электроннай пошце (аўтаматычна або супрацоўнікам прыёмнай камісіі) паведамленні заяўнікам пра статус іх заявак, такія як пацверджанне атрымання заяўкі, укамплектаванасць дакументацыі, неабходнасць у дадатковых дакументах, рашэнне па прызнанні;
- Праз базу дадзеных можна загрузіць стандартны фармат ацэнкі, які змяшчае адпаведны спіс крытэраў (якасць, узровень, працавыдаткі, характарыстыкі кваліфікацыі і вынікі навучання). Гэты дакумент запоўняецца супрацоўнікам прыёмнай камісіі, што ў далейшым прыводзіць да прыняцця рашэння па прызнанні (з пункту гледжання істотных адрозненняў);

- База дадзеных змяшчае прыклады ацэнак аналагічных кваліфікацый (для забеспячэння ўзгодненасці прыняцця рашэнняў);

- Супрацоўнік прыёмнай камісіі можа таксама ажыццяўляць пошук у базе дадзеных папярэдніх ацэнак з дапамогай функцыі пошуку, выкарыстоўваючы такія параметры, як краіна, узровень, назва ўстановы, назва кваліфікацыі, назва праграмы;

- База дадзеных змяшчае размеркаваны па крайніх тэрмінах іх апрацоўкі спіс заявак, які можна выкарыстоўваць для раздзялення працы паміж супрацоўнікамі прыёмнай камісіі і нагляду за своечасовай апрацоўкай заявак.

У базе дадзеных можна знайсці розныя тыпы адміністратыўных актаў (на базе колькасці ацэнак заявак, прапускной здольнасці, кваліфікацый па краінах і г.д.).

Крыніцы

Сістэматызацыя крыніц інфармацыі і спасылак рэкамендуецца, паколькі гэта будзе спрыяць эфектыўнасці ўсяго працэсу прызнання ў вашай установе. Большасць крыніц і спасылак на неабходныя крыніцы інфармацыі можна знайсці ў частцы IV “Інфармацыйныя інструменты”.

Забеспячэнне якасці працэдур прызнання

У Бухарэсцкім камюніке² 2012 года ВНУ і агенцтвам па забеспячэнні якасці было прапанавана прывесці інстытуцыйныя працэдурны прызнання ў адпаведнасць мэтам унутранага і знешняга забеспячэння якасці.

Падставай для гэтай рэкамендацыі сталі заявы некаторых краін, што дзяржавы не ў стане забяспечыць адпаведнасць вышэйшых навучальных устаноў прынцыпам Лісабонскай канвенцыі па прызнанні, паколькі кожная адукацыйная ўстанова з’яўляецца аўтаномнай.

Праблема можа быць вырашана шляхам уключэння працэдур прызнання ва ўнутраныя механізмы забеспячэння якасці і іх належнага кантролю знешнімі агенцтвамі забеспячэння якасці.

Такое рашэнне дазволіць пазбегнуць стварэння дырэктывы для нацыянальных працэдур прызнання, але дазваляе самім ВНУ выбіраць найбольш прыдатныя для сябе працэдурны для захавання адпаведнасці сваёй установы нарматыўна-прававой базе Лісабонскай канвенцыі, адначасова захоўваючы акадэмічную аўтаномію.

Гэта рашэнне было ўхвалена ў нядаўна рэдагаваным варыянце Стандартаў і рэкамендацый забеспячэння якасці Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі. Стандарт 1.4 дадзенага дакумента патрабуе ад устаноў вышэйшай адукацыі “паслядоўна прымяняць загаддзя вызначаныя і апублікаваныя палажэнні, якія рэгулююць усе перыяды “жыццёвага цыклу” студэнта”, уключаючы працэсы прызнання і допуску да навучання ў ВНУ. Адпаведнае палажэнне Стандартаў паведамляе, што:

“Справядлівае прызнанне кваліфікацый вышэйшай адукацыі, перыядаў навучання і папярэдняга навучання, уключаючы прызнанне нефармальнай і інфармальнай адукацыі, з’яўляецца неад’емным кампанентам забеспячэння акадэмічнага прагрэсу студэнтаў, які спрыяе іх мабільнасці. Адпаведныя працэдуры прызнання абавязваюцца на:

- *Інстытуцыйныя практыкі прызнання кваліфікацый, узгодненых з прынцыпамі Лісабонскай канвенцыі па прызнанні;*
- *Супрацоўніцтва з іншымі адукацыйнымі ўстановамі і нацыянальным інфармацыйным цэнтрам ENIC/NARIC¹⁰ з мэтай забеспячэння ўзгодненасці прызнання кваліфікацый па ўсёй краіне.”*

Прынцыпы і рэкамендацыі, якія апісаныя ў дадзеным Кіраўніцтве Еўрапейскай зоны прызнання па вышэйшай адукацыі, грунтуюцца на Лісабонскай канвенцыі па прызнанні і агульнапрынятыя ў якасці перадавой практыкі, могуць выкарыстоўвацца для стварэння ў вашай ВНУ адпаведных працэдур унутранага забеспячэння якасці.

Інстытуцыйнае прызнанне на нацыянальнай глебе

Практыкі інстытуцыйнага прызнання вызначаюцца як спосабы рэалізацыі працэдур прызнання на нацыянальнай глебе. Звычайна гэта закладзена ў Дзяржаўным законе па адукацыі. Важным фактарам прызнання ў нацыянальным кантэксце з’яўляюцца спосабы супрацоўніцтва вышэйшых навучальных устаноў з нацыянальнымі інфармацыйнымі цэнтрамі ENIC-NARIC; а дакладней, ці маюць ацэнкі цэнтраў абавязковую юрыдычную сілу ці з’яўляюцца толькі рэкамендацыямі. Сустрэкаецца тры мадэлі практык прызнання:

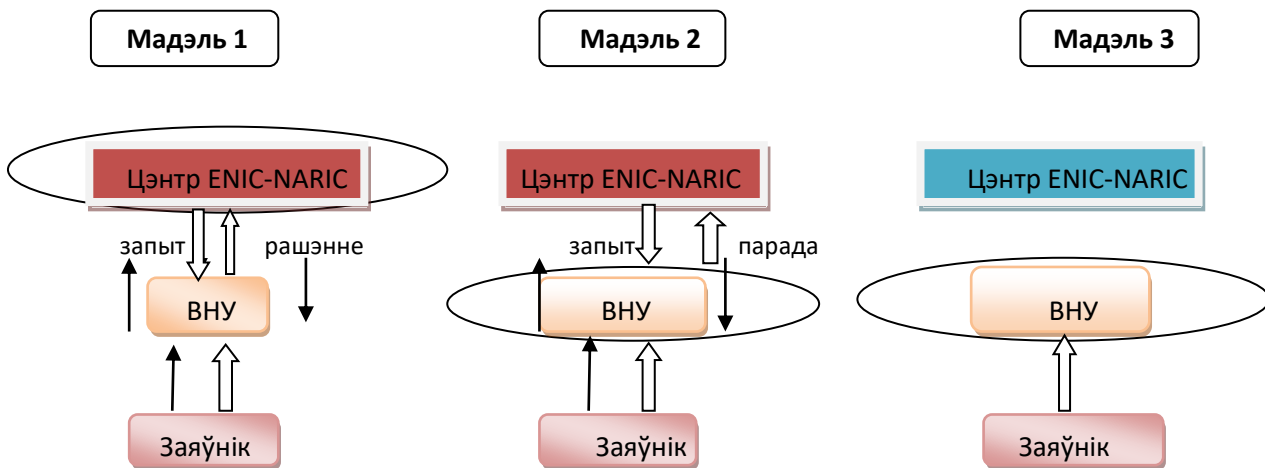
¹⁰ Сетка Еўрапейскіх інфармацыйных цэнтраў у Еўрапейскім рэгіёне і Нацыянальных інфармацыйных цэнтраў акадэмічнага прызнання ў Еўрапейскім саюзе

1. Аўтарытарная мадэль. Інфармацыйны цэнтр ENIC-NARIC выносіць рашэнне па прызнанні, якое мае абавязковую юрыдычную сілу. У гэтым выпадку ВНУ павінна зрабіць так, як прадпісана цэнтрам;

2. Кансультатыўная мадэль. Інфармацыйны цэнтр дае рэкамендацыі, і вышэйшая навучальная ўстанова сама выносіць рашэнне па прызнанні, заснаванае на вышэйзгаданых рэкамендацыях, але не абавязкова ў поўнай адпаведнасці з імі;

3. Метадалагічная даведачная мадэль. Цэнтр ENIC-NARIC не ацэньвае замежныя кваліфікацыі, а выдае пра іх абагульненую інфармацыю. У гэтым выпадку ВНУ сама ацэньвае кваліфікацыі і прымае рашэнні па прызнанні. Некаторыя навучальныя ўстановы могуць запытваць ацэнкі замежных кваліфікацый, зробленых службамі знешняй ацэнкі, якія не звязаныя з іх інфармацыйным цэнтрам.

Ніжэй прыведзена схема дзейнасці трох распаўсюджаных мадэляў супрацоўніцтва паміж інфармацыйнымі цэнтрамі ENIC-NARIC і вышэйшымі навучальнымі ўстановамі ў прыняцці рашэнняў па прызнанні: аўтарытарная, кансультатыўная і метадалагічная даведачная мадэль.

Ацэнка цэнтра мае абавязковую юрыдычную сілу.

Парады цэнтра. Канчатковае рашэнне застаецца за ВНУ.

Цэнтр не робіць ацэнак, ВНУ прымае рашэнне самастойна.

Часам бывае, што пункт гледжання на прызнанне вышэйшых навучальных устаноў адрозніваецца ад пункту гледжання цэнтраў ENIC-NARIC. Ацэнкі, якія выносяцца цэнтрам, у большасці выпадкаў з'яўляюцца стандартызаванымі параўнаннямі замежных кваліфікацый з аналагічнай нацыянальнай кваліфікацыяй. Яны, як правіла, не

ў поўнай меры ўлічваюць патрабаванні канкрэтнай праграмы або канкрэтных навыкаў або досведу заяўніка.

Калі ВНУ прымае рашэнне па прызнанні на падставе ацэнак свайго нацыянальнага цэнтра ENIC-NARIC, яна можа скарыстацца ўласным досведам ацэнак канкрэтных кваліфікацый і веданнем патрабаванняў праграм. Вынікам гэтага можа стаць канчатковае рашэнне адукацыйнай установы, якое не ў поўнай меры адпавядае першапачатковай ацэнцы. Такое рашэнне не абавязкова будзе больш спрыяльным для студэнта, чым абагульненая ацэнка цэнтра ENIC-NARIC, аднак, паколькі гэта ацэнка апраўданая і ўзгодненая з прынцыпамі Лісабонскай канвенцыі па прызнанні, яна не будзе ствараць праблем. Тым не менш, важна, каб вышэйшыя навучальныя ўстановы і інфармацыйныя цэнтры разумелі і ўсведамлялі важнасць адзін аднаго ў пытаннях прызнання і ацэнкі кваліфікацый і выразна падзялялі свае задачы і абавязкі. Акрамя таго, самі заяўнікі павінны дакладна ўсведамляць, у якую арганізацыю ім звяртацца пры ўзнікненні пытанняў па ацэнцы, а ў якую - за рашэннем па прызнанні.

Лічыцца паспяховай практыкай, каб ВНУ і цэнтры па прызнанні мелі наладжаныя сувязі для сумеснага вырашэння складаных пытанняў па прызнанні. Варта мець зваротную сувязь у выпадках супярэчнасцяў у ацэнках, паколькі цэнтр ENIC-NARIC можа ў далейшым перагледзець сваю практыку ацэнак пэўных кваліфікацый або сістэм вышэйшай адукацыі і адпаведна змяніць свае падыходы.

Наступныя прыклады ілюструюць розныя варыянты дзеянняў, якія ёсць у супрацоўнікаў прыёмных камісій і спецыялістаў цэнтраў ENIC-NARIC.

Прыклад 12.2 Параўнанне акадэмічнага зместу праграмы і вынікаў навучання

Заяўнік з краіны А са ступенню бакалаўра ў галіне сацыялогіі запытвае допуск да праграмы магістра ў галіне сацыялогіі ў краіне В. Супрацоўнік прыёмнай камісіі ВНУ з краіны В звязаўся з цэнтрам ENIC-NARIC і атрымаў ацэнку, у якой паведамляецца пра істотную розніцу ў характарыстыках кваліфікацый, паколькі кваліфікацыя краіны В прадугледжвае вывучэнне значнай колькасці прадметаў па-за рамкамі спецыялізацыі. Супрацоўнік прыёмнай камісіі пракансультаваўся таксама з супрацоўнікамі факультэта сацыялогіі, дзе вучыўся заяўнік. Выкладчыкі сацыялагічнага факультэта лічаць, што заяўнік дастаткова кваліфікаваны для навучання па праграме магістра. Акадэмічныя супрацоўнікі факультэта сацыялогіі зрабілі такую выснову, паколькі добра ведаюць змест навучання на ступень бакалаўра ў краіне А і таму, што заўважылі: крэдыты, заробленыя заяўнікам за іншыя прадметы падчас навучання па праграме бакалаўра, з'яўляюцца дастатковай падрыхтоўкай да паглыбленага вывучэння сацыялогіі.

Супрацоўнік прыёмнай камісіі вырашае прыняць ацэнку факультэта сацыялогіі, паколькі яна ў большай ступені заснавана на непасрэдных выніках навучання студэнта і, такім чынам, выключае магчымыя істотныя адрозненні ў характарыстыках кваліфікацыі. Супрацоўнік інфармуе цэнтр ENIC-NARIC пра падставы для прыняцця такога рашэння і нагадвае ім пра акадэмічную свабоду ВНУ у прыняцці рашэнняў.

Прыклад 12.3 Кансультацыя цэнтраў ENIC - NARIC

Заяўнік з краіны X запытвае допуск да праграмы на ступень магістра ў краіне Y у галіне машынабудавання. Ён/Яна з'яўляецца выпускніком універсітэта прыкладных навук, а не навукова-арыентаванага ўніверсітэта. Навучальная ўстанова, допуск у якую запытвае студэнт, з'яўляецца навукова-арыентаванай. Супрацоўнік прыёмнай камісіі звязваецца з нацыянальным інфармацыйным цэнтрам па прызнанні, які раіць выдаць студэнту ўмоўнае прызнанне. Гэтая рэкамендацыя заснаваная на тым факце, што ў краіне X прайшла адукацыйная рэформа, у адпаведнасці з якой студэнты атрымалі магчымасць пераходзіць з ВНУ прыкладнага напрамку ў вышэйшыя навучныя ўстановы навуковага профілю.

Умоўнасць такога прызнання грунтуецца на характарыстыках прыкладной праграмы бакалаўра. Заяўнік абавязаны запісацца на абавязковы курс па метадалогіі даследаванняў перад паступленнем у магістратуру.

Супрацоўнік прыёмнай камісіі звязваецца з факультэтам машынабудавання і атрымлівае адтуль мноства рэкамендацый адносна магчымых варыянтаў дзеянняў. Некаторыя навуковыя супрацоўнікі выказваюцца на карысць студэнта, іншыя - катэгарычна супраць прыёму любога заяўніка з універсітэта прыкладных навук. Супрацоўнік прымае рашэнне прыняць рэкамендацыю па ўмоўным прызнанні цэнтра ENIC-NARIC, паколькі такое рашэнне адпавядае прынцыпам Лісабонскай канвенцыі і дае заяўніку справядлівыя магчымасці дасягнуць поспеху ў навучанні.

Прызнанне і адбор студэнтаў у ВНУ: параўнанне паміж імі

Прызнанне і адбор з'яўляюцца дзвюма рознымі, але часткова звязанымі паміж сабой катэгорыямі прызнання, якія могуць часткова супадаць, паколькі з'яўляюцца неад'емнамі часткамі аднаго і таго ж працэсу - этапамі допуску да навучання кандыдатаў з замежным акадэмічным досведам. Аднак прызнанне канцэнтруецца на выяўленні дастатковага ўзроўню кваліфікацыі заяўніка для допуску на навучанне па

праграме, у той час як адбор засяроджваецца на іншых дадатковых патрабаваннях да патэнцыйных студэнтаў.

У розных краінах прымяняюцца розныя тыпы сістэм прыёму ў ВНУ, якія могуць быць адкрытымі або выбарачнымі, кіравацца цэнтралізавана або на ўзроўні факультэта. Розныя сістэмы прыёму могуць выкарыстоўвацца ў адной і той жа краіне, ці нават ў адным і тым жа ўніверсітэце. Ступень незалежнасці ВНУ ва ўсталяванні ўласных патрабаванняў паступлення таксама залежыць ад нацыянальнага кантэксту, а значыць, уступныя патрабаванні могуць загадзя вызначацца на нацыянальным узроўні. Напрыклад, можа існаваць уступнае патрабаванне для ўсіх кандыдатаў здаваць цэнтралізаваны ўступны іспыт. У іншых краінах навучальныя ўстановы могуць праводзіць адбор кандыдатаў на індывідуальнай аснове. Другія краіны маюць элементы абедзвюх сістэм, у залежнасці ад праграмы і/або крыніцы фінансавання.

Незалежна ад сістэм прыёму, існуюць патрабаванні, агульныя для ўсіх ВНУ.

Прызнанне ў кантэксце прыёму ў ВНУ

У працэсе паступлення ў ВНУ вызначаецца прыдатнасць розных кандыдатаў для навучання па пэўных праграмах і/або тыпах праграм. Працэс прызнання з мэтай паступлення ў ВНУ уключае наступныя характарыстыкі:

1. “Агульны доступ”, які вызначае, ці ёсць у заяўніка неабходныя дадзеныя для паступлення на праграмы пэўнага ўзроўню (напрыклад, кваліфікацыя, якая дазваляе паступаць на праграму бакалаўра);
2. “Доступ да пэўных тыпаў праграм”, які вызначае, ці задавальняе заяўнік канкрэтным патрабаванням: напрыклад, пэўным характарыстыкам кваліфікацыі, ведам і навыкам па пэўных прадметах або прадметных блоках, зададзеных ВНУ (напрыклад, веды ў біялогіі, хіміі і матэматыцы на адпаведным узроўні, якія адкрываюць доступ да праграмы бакалаўра ў медыцыне).

У выпадку станоўчага рашэння па прызнанні кандыдату, які задавальняе астатнім уступным патрабаванням (такім як веданне мовы выкладання), прадастаўляюцца наступныя магчымасці:

1. Адкрытая сістэма допуску (допуску на праграму ВНУ без абмежаванняў), ці
2. Удзелу ў выбарчым допуску на праграму.

У адкрытых сістэмах допуску паняцці доступу і допуску да навучання часткова супадаюць, паколькі да навучання дапускаюцца ўсе кандыдаты. Тым не менш, існуюць выбарчыя (селектыўныя) сістэмы прыёму ў ВНУ. Выбар (напрыклад, шляхам адбору абмежаванай колькасці кандыдатаў) можа быць характарыстыкай сістэмы ў цэлым ці прымяняцца толькі для канкрэтных праграм, на якія запісваецца кандыдатаў больш, чым прадугледжана навучальных месцаў.

У працэсе адбору складаецца спіс кандыдатаў, якія адпавядаюць умовам і крытэрам прыёму, з мэтай адбору абмежаванай колькасці студэнтаў на навучанне па праграме. Крытэры адбору могуць вар'іравацца ў залежнасці ад установы і ўключаць у сябе самыя розныя крытэры, такія як акадэмічныя крытэры, сярэдні бал (глядзіце главу 8 “Крэдыты, адзнакі, назапашванне і перанос крэдытаў”), рэзультаты адборачных тэстаў, звязаныя з асобай заяўніка крытэры (матывацыйныя лісты, паручыцельствы, інтэрв'ю і інш.).

Рэкамендацыі

1. Прызнанне і палітыка адбору

Вышэйшыя навучальныя ўстановы павінны распрацоўваць стандартную комплексную палітыку прызнання, якая ўключае ў сябе справядлівыя непрадузятыя працэдуры і крытэры прызнання і адбору і ў якой пададзены этапы працэса прыёму у ВНУ, іх вынікі, працэдуры апеляцыі і г.д. Дадзеныя працэдуры і крытэры прызнання павінны браць ва ўвагу прынцыпы Лісабонскай канвенцыі па прызнанні, яе дапаможныя тэксты і дадзенае Кіраўніцтва. Палітыка прыёму ў ВНУ павінна быць агульнадаступнай і рэалізоўвацца справядліва і паслядоўна (глядзіце главу 11 “Даступнасць інфармацыі і яе забеспячэнне”).

Вышэйшыя навучальныя ўстановы павінны таксама ўсведамляць адрозненні паміж прызнаннем і адборам, што неабходна адлюстроўваць у палітыцы прызнання:

а. У той час як палітыка ўсеагульнага доступу і крытэры адбору, у залежнасці ад інстытуцыйнай палітыкі і нацыянальнага кантэксту, могуць значна адрознівацца паміж сабой у розных установах і на розных факультэтах адной і той жа ўстановы, то працэдуры і крытэры прызнання павінны адпавядаць прынцыпам справядлівага прызнання і быць узгодненымі на інстытуцыйным і нацыянальным узроўнях;

б. У працэсе адбору ВНУ могуць ўлічваць не толькі акадэмічныя дадзеныя заяўнікаў, але і іншыя фактары, такія як асабістыя рысы заяўніка, яго/яе валоданне мовай навучання і, у некаторых выпадках, нават грамадзянства. Аднак рашэнне па прызнанні не павінна залежаць ад абставін, не звязаных з акадэмічнай кваліфікацыяй кандыдата.

Прыклад 12.4 Адрозненні паміж рашэннямі па прызнанні і адбору

Кандыдат запытвае допуск да навучальнай праграмы ў палітычных навуках у дзвюх установах (А і В) адной і той жа краіны, з аднолькавымі ўступнымі патрабаваннямі. Установа А, якая мае адкрытую сістэму допуску ў ВНУ, прымае станоўчае рашэнне па прыёму заяўніка на праграму. Установа В, якая адбірае кандыдатаў з найвышэйшым сярэднім балам, адмаўляе ў прыёме на навучанне. Аднак абедзве ўстановы прымаюць аднолькавае рашэнне па прызнанні, паколькі яны маюць аналагічныя патрабаванні допуску да навучання і прытрымліваюцца прынцыпаў справядлівага прызнання. Станоўчае рашэнне па прызнанні ўстановы А гарантуе студэнту прызнанне яго/яе кваліфікацыі, а адмова ў допуску ва ўстанове В забяспечвае заяўніку доступ да працэдуры адбору.

2. Практыкі прызнання і адбору

У рамках уступнага працэсу, з пункту гледжання практык прызнання і адбору, вышэйшым навучальным установам рэкамендуецца:

- a. Вызначыць адпаведнасць кандыдата агульным уступным патрабаванням;
- b. Вызначыць, ці адпавядае кандыдат канкрэтным патрабаванням праграмы;
- c. Прыняць на навучанне кандыдатаў, якія адпавядаюць агульным патрабаванням, або адабраць абмежаваную колькасць заяўнікаў з кола кандыдатаў, якія ўжо прайшлі адбор па іх адпаведнасці крытэрам паступлення.

Вышэйшыя навучальныя ўстановы павінны прымяняць індывідуальны падыход да вызначэння і ацэнкі адпаведнасці кандыдатаў з замежнымі кваліфікацыямі ўступным патрабаванням і крытэрам адбору, а таксама браць ва ўвагу адрозненні паміж нацыянальнымі сістэмамі адукацыі. ВНУ не павінны выстаўляць кандыдатам патрабаванні, якія складана ці немагчыма выканаць.

Прыклад 12.5 Улічвайце розныя нацыянальныя кантэксты

У краіне А, дзе ўведзена сістэма нацыянальных цэнтралізаваных выпускных школьных іспытаў, патрабаванні да абітурыентаў на праграму бакалаўра медыцыны грунтуюцца на выніках іспытаў па біялогіі, хіміі і матэматыцы. Заяўнік з сярэднім выпускным балам з краіны В, у якой не існуе нацыянальных выпускных іспытаў, запытвае допуск да дадзенай праграмы. Кандыдат скончыў неабходныя курсы ў якасці абавязковай

праграмы сярэдняй школы і мае адзнакі за кожны з вышэйпералічаных курсаў у школьным атэстаце. ВНУ, у якую заяўнік запытвае допуск, павінна прыняць да ўвагі той факт, што абітурыент не меў магчымасці здаць выпускныя школьныя іспыты ў краіне В. Таму адукацыйная ўстанова ўлічвае заробленыя заяўнікам адзнакі па неабходных прадметах замест вынікаў школьных іспытаў.

Вышэйшыя навучальныя ўстановы павінны забяспечваць дакладную і даступную інфармацыю па ўступных патрабаваннях і крытэрах адбору. Рэкамендуецца, калі гэта магчыма, вызначаць і публікаваць адпаведныя патрабаванні для заяўнікаў з іншых краін. Такім чынам, заяўнікі змогуць папярэдне ацаніць свае шанцы на паспяховае паступленне і не будуць мець неабгрунтаваныя чаканні.

Прыклад 12.6 Публікуйце адпаведныя ўступныя патрабаванні для заяўнікаў з іншых краін, калі гэта магчыма

Прыклады прадастаўлення інфармацыі па агульных уступных патрабаваннях да кандыдатаў з іншых краін:

- [Інфармацыя ўніверсітэта г.Калгары для міжнародных студэнтаў](#)

- Уступныя патрабаванні для замежных заяўнікаў [Дацкага агенцтва па ўніверсітэтах і інтэрнацыяналізацыі](#).

У той час як становіцца рашэнне па прызнанні не заўсёды азначае допуск да паступлення ў ВНУ, рэкамендуецца, каб рашэнне па адмове ў прызнанні таксама не абавязкова азначала адмове ў паступленні, паколькі вышэйшыя навучальныя ўстановы могуць прадаставіць магчымасць паступлення на аснове іншых дасягненняў. Яны могуць таксама залічваць нефармальнае і інфармальнае навучанне праз прызнанне папярэдняга навучання (глядзіце главу 17 “Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання індывідуальных адукацыйных траекторый”). У выпадку адмоўнага рашэння, заяўнік павінен быць падрабязна праінфармаваны пра вынікі розных этапаў працэсу допуску ў ВНУ і пра падставы для адмовы і вынікі розных этапаў, на якіх яму/ёй было адмоўлена ў допуску. Гэта дасць абітурыенту справядлівую магчымасць прыняць абгрунтаванае рашэнне па падачы апеляцыі.

Прыклад 12.7 Памятайце пра прызнанне нефармальнага або інфармальнага навучання

[Уступныя патрабаванні да абітурыентаў на паступленне на праграмы бакалаўра ва ўніверсітэце г.Мальме](#), якія ўключаюць прызнанне папярэдняга навучання для тых, хто не адпавядае фармальным патрабаванням да абітурыентаў.

ЧАСТКА IV

Інфармацыйныя інструменты

Частка IV Кіраўніцтва змяшчае інструменты і крыніцы, якія будуць выкарыстоўвацца ў працэсе ацэнкі. Гэтая частка разглядае спосабы і магчымасці пошуку надзейных крыніц інфармацыі і асобна прапануе да разгляду Дадатак да дыплама і рамкі кваліфікацыі як карысныя інфармацыйныя інструменты.

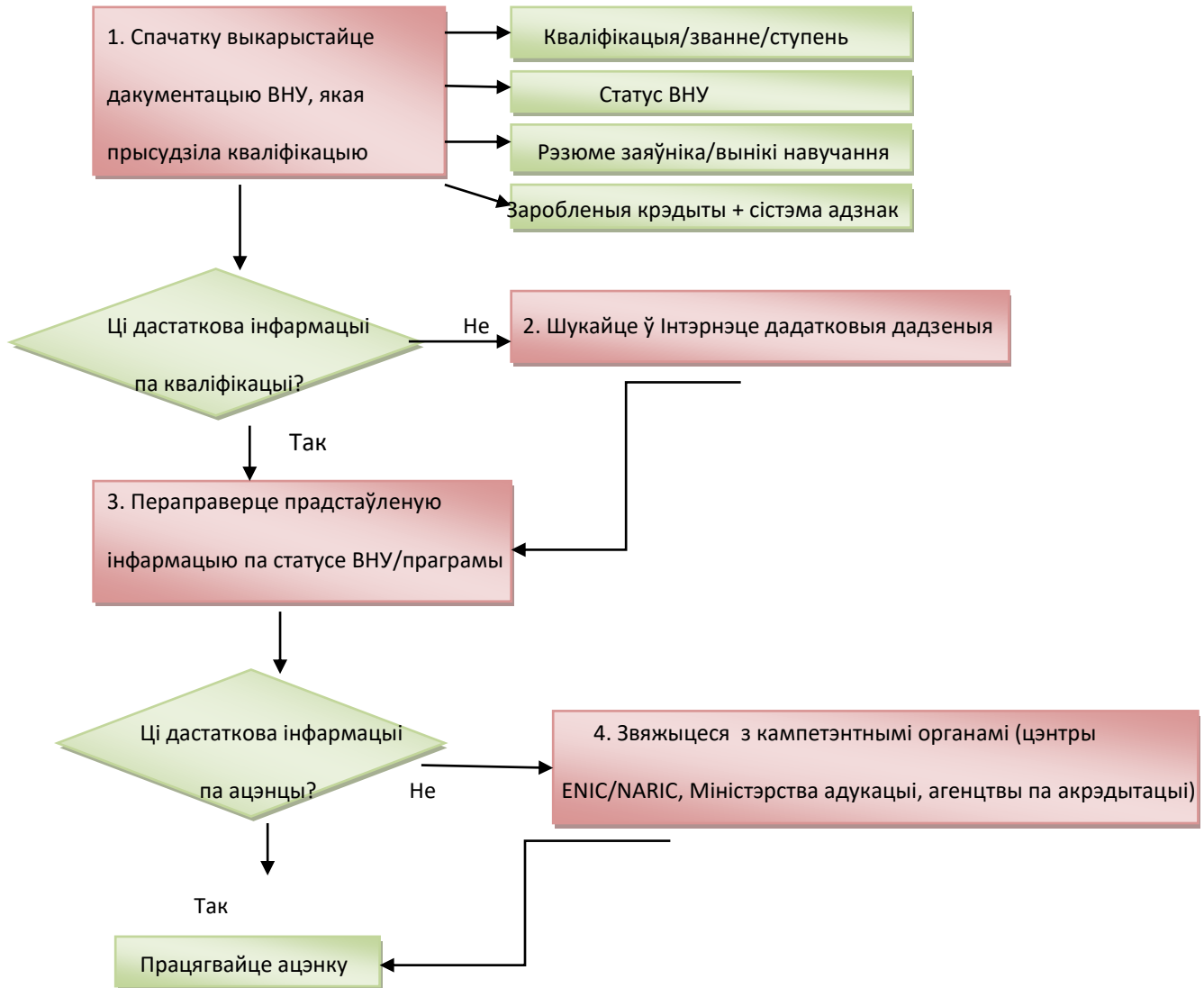
13. Як знайсці і выкарыстоўваць інфармацыю

Рэзюмэ

У гэтай главе даюцца карысныя крыніцы інфармацыі для ацэнкі замежных кваліфікацый і прыведзеныя рэкамендацыі па іх выкарыстанні.

Блок-схема

Глава 13. Як знайсці і выкарыстоўваць інфармацыю

Уводзіны

Для правільнай ацэнкі замежнай кваліфікацыі вам неабходна ўсталяваць статус адукацыйнай установы, якая прысудзіла кваліфікацыю, праверыць аўтэнтычнасць дакументаў заяўніка і ацаніць саму кваліфікацыю, г.зн. праверыць узровень адукацыі, працавыдаткі, доступ да далейшага навучання, характарыстыкі праграмы і вынікі навучання.

Для гэтага вам неабходна адпаведная, дакладная і афіцыйная інфармацыя пра ўсе вышэйзгаданыя аспекты. Вы можаце знайсці гэтую інфармацыю ў наступных крыніцах:

1. Дакументацыя, прадстаўленая адукацыйнай установай, якая прысудзіла кваліфікацыю

- Кваліфікацыя заяўніка;
- Пасведчанне/Сертыфікат, выдадзены ў якасці часовага доказу завяршэння адукацыі (у выпадках, калі фактычная кваліфікацыя выдаецца пазней);
- Акадэмічная даведка;
- Дадатак да дыплама (глядзіце главу 14 “Дадатак да дыплама (і іншыя інфармацыйныя інструменты);
- Характарыстыкі праграмы, па якой прысуджана ступень (пры наяўнасці);
- Вэб-сайт ВНУ.

2. Нацыянальныя афіцыйныя крыніцы

- Вэб-сайт Міністэрства адукацыі;
- Афіцыйныя публікацыі, датычныя нацыянальнай сістэмы адукацыі;
- Вэб-сайты органаў па акрэдытацыі/агенцтваў забеспячэння якасці;
- Вэб-сайты нацыянальных асацыяцый па акрэдытацыі/агенцтваў забеспячэння якасці;
- Вэб-сайт нацыянальнага офіса па прызнанні ENIC-NARIC.

3. Міжнародныя афіцыйныя крыніцы

- Вэб-сайты сетак па ацэнцы кваліфікацый, такіх як інфармацыйныя цэнтры ENIC і NARIC.
- Спасылка: www.enic-naric.net;

- Вэб-сайты міжнародных арганізацый, такіх як ЮНЕСКА. Спасылка: www.uis.unesco.org/DataCentre/Pages/regions.aspx;

- Публікацыі, якія змяшчаюць інфармацыю пра нацыянальную адукацыйную сістэму/пытанні акрэдытацыі і прызнання.

Рэкамендацыі

1. Спачатку выкарыстоўвайце дакументацыю, прадстаўленую адукацыйнай установай, якая прысудзіла кваліфікацыю. Дакументацыя заяўніка можа даць вам інфармацыю пра:

- Прысуджаную кваліфікацыю (у тым ліку ступень або назву кваліфікацыі);
- Статус ВНУ;
- Навучальны план;
- Крэдытную сістэму;
- Сістэму адзнак;
- Доступ да далейшага навучання на базе атрыманай кваліфікацыі;
- Вынікі навучання;
- Апісанне нацыянальнай сістэмы адукацыі.

Прыклад 13.1 Інфармацыя, атрыманая ад ВНУ: Дадатак да дыплама

Заяўнік запытвае допуск да праграмы магістра. Супрацоўнік прыёмнай камісіі хоча ведаць, ці забяспечвае кваліфікацыя студэнта доступ да магістарскіх праграм у яго/яе краіне. Дакументацыя, прадстаўленая заяўнікам, уключае ў сябе Дадатак да дыплама. У адпаведнасці з пунктам 5.1 Дадатку да дыплама, кваліфікацыя заяўніка дазваляе яму/ёй паступаць у аспірантуру, у тым ліку на магістарскія праграмы. Пасля праверкі статуса ВНУ, супрацоўнік прыёмнай камісіі вырашае аб апірацца на атрыманыя ад студэнта дадзеныя.

2. Дадатковыя магчымасці: пошук інфармацыі, якой недастае

Калі вам недастае істотнай інфармацыі пра кваліфікацыю заяўніка (у адпаведнасці з патрабаваннямі ўступных працэдур вашай установы), вы павінны запытаць неабходную вам інфармацыю ад студэнта. Аднак, калі яго/яе дакументацыя поўная, але вам трэба

атрымаць больш дадзеных пра некаторыя аспекты кваліфікацыі, вы можаце паспрабаваць самастойна знайсці гэтую інфармацыю. Часцей за ўсё гэта можна зрабіць праз вэб-сайт вышэйшай адукацыйнай установы, якая прысудзіла кваліфікацыю. Перавага пошуку ў Інтэрнэце - у тым, што вы можаце таксама пераправярыць некаторыя дадзеныя той дакументацыі, якую вам прадставілі заяўнік і ВНУ.

Прыклад 13.2 Пошук дадатковай інфармацыі

Пасля вывучэння прадстаўленай заяўнікам дакументацыі супрацоўнік прыёмнай камісіі бачыць, што яму не хапае дадзеных па выніках навучання і дадатковай інфармацыі для прыняцця рашэння, ці можа заяўнік быць дапушчаным да навучання па праграме магістра. Вэб-сайт вышэйшай адукацыйнай установы, якая прысудзіла абітурыенту кваліфікацыю, змяшчае падрабязную інфармацыю па адпаведнай праграме. Гэта дае супрацоўніку прыёмнай камісіі магчымасць вырашыць, ці дастаткова дасягнутых вынікаў навучання для допуску заяўніка да праграмы.

3. Двойчы правярайце інфармацыю пра статус навучальнай установы/праграмы або адукацыйную сістэму, у рамках якой была атрымана адукацыя, праз іншыя афіцыйныя крыніцы. Гэта неабходнасць звязана з тым фактам, што пасведчанні/сертыфікаты, якія выдаюць фабрыкі дыпламаў або іншыя нелегітымныя ўстановы, выглядаюць вельмі падобнымі на аўтэнтчныя (за больш падрабязнай інфармацыі звяртайцеся да главы 4 “Фабрыкі дыпламаў і акрэдытацый”).

Таму вам рэкамендуецца:

а. Спраўджвацца на вэб-сайтах нацыянальных афіцыйных крыніц.

Міністэрства адукацыі і органы акрэдытацыі/забеспячэння якасці з’яўляюцца вельмі надзейнымі крыніцамі, дзе вы можаце пацвердзіць статус дадзенай навучальнай установы і, у большасці выпадкаў, знайсці агульную інфармацыю пра нацыянальную сістэму адукацыі, у тым ліку спіс прызнаных вышэйшых навучальных устаноў.

Прыклад 13.3 Праверка інфармацыі пра сістэму адукацыі на нацыянальных афіцыйных вэб-сайтах

Заяўнік запытвае допуск да праграмы дактарантуры і падае дакументы на ступень магістра разам з Акадэмічнай даведкай. Адным з уступных патрабаванняў з’яўляецца наяўнасць высокага сярэдняга бала. Пасля дбайнага аналізу прадстаўленай дакументацыі супрацоўніку прыёмнай камісіі ўсё яшчэ не зразумела, на якім узроўні размяшчаецца кваліфікацыя студэнта ў нацыянальнай сістэме адукацыі і як трэба інтэрпрэтаваць яго/яе сярэдні бал. Адказ на гэтыя пытанні спецыяліст знаходзіць на

вэб-сайце Міністэрства адукацыі, дзе змяшчаецца падрабязнае апісанне сістэмы адукацыі краіны заяўніка і выкладзена інтэрпрэтацыя шкалы адзнак.

b. Звярайцеся з міжнароднымі афіцыйнымі крыніцамі інфармацыі.

Ёсць дастаткова карысных крыніц інфармацыі, дзе вы можаце пацвердзіць статус патрэбнай вам навучальнай установы і знайсці агульныя звесткі пра адпаведную сістэму адукацыі. У міжнародных базах дадзеных або датычных публікацыях вы можаце знайсці інфармацыю пра адукацыйныя сістэмы і/або спісы прызнаных устаноў з многіх краін;

Прыклад 13.4 Праверка інфармацыі пра сістэму адукацыі на міжнародных афіцыйных вэб-сайтах

Супрацоўнік прыёмнай камісіі, які разглядае заяўку на навучанне па праграме бакалаўра з прыкладзенай неабходнай дакументацыяй замежнай дзяржавы, незнаёмы з яе сістэмай адукацыі. Адзіная датычная нацыянальная інфармацыя, якая прысутнічае на сайце Міністэрства адукацыі, прадстаўленая там на мове краіны, невядомай супрацоўніку прыёмнай камісіі. Спецыяліст шукае патрэбную яму/ёй інфармацыю ў ніжэйпазначаных афіцыйных міжнародных крыніцах і нарэшце знаходзіць, прымаючы ў выніку правільнае рашэнне.

c. Заўсёды пераконвайцеся, што прадстаўленыя вам крыніцы інфармацыі з'яўляюцца афіцыйнымі і дакладна апісваюць перыяд часу, у які была прысвоена кваліфікацыя (гэта можа быць нядаўнім або больш аддаленым момантам у мінулым). Справа ў тым, што сістэмы адукацыі і статусы ўстаноў могуць трансфармавацца з цягам часу.

Акрамя таго, правярайце, ці маюць аўтар або арганізацыя, адказныя за выданне неабходнай вам публікацыі, дастатковы досвед у сваёй сферы дзейнасці.

Вы павінны памятаць, што прадстаўленая ў Інтэрнэце інфармацыя па адукацыйных сістэмах і легалізаваных інстытутах і праграмах можа лічыцца дакладнай толькі ў рамках сучаснага або нядаўня завершанага навучання. Калі вы ацэньваеце старэйшую кваліфікацыю, вам, верагодна, прыйдзецца звярнуцца да іншых крыніц. Пры выкарыстанні папяровых або электронных публікацый правярайце, ці ахопліваюць яны дату прысуджэння кваліфікацыі.

Калі вы не можаце знайсці ў даступных рэсурсах патрэбную вам інфармацыю, звярніцеся ў кампетэнтны орган адпаведнай краіны, напрыклад, цэнтр ENIC-NARIC, Міністэрства адукацыі, агенцтва акрэдытацыі або/і адукацыйную ўстанову, якая

присудзіла заяўніку кваліфікацыю. Вы можаце таксама звярнуцца ва ўласны нацыянальны цэнтр ENIC-NARIC, калі ён прысутнічае ў вашай краіне.

Прыклад 13.5 Вядзенне базы надзейных кантактаў

Лічыцца паспяховай практыкай стварыць базу дадзеных усіх значных і надзейных кантактных асоб і арганізацый, класіфікаваных па краінах і тыпу забяспечанай інфармацыі. Варта захоўваць гэту базу ў адным дасье, лёгкадаступным для ўсіх супрацоўнікаў вашага офіса. Кожны раз, калі вядомая вам кантактная інфармацыя змяняецца ці дадаецца новая, дасье павінна максімальна хутка аднаўляцца.

Крыніцы і спасылкі

Вэб-сайты рэгіянальных сетак па прызнанні

- Нацыянальныя сеткі па прызнанні ENIC-NARIC. Спасылка: www.enic-naric.net;
- Азіяцка-Ціхаакіянская сетка акадэмічнага прызнання. Спасылка: <http://www.aniccw.net>.

Публікацыі, якія змяшчаюць інфармацыю пра нацыянальныя сістэмы адукацыі:

У глабальным маштабе

- Пад эгідай ЮНЕСКА дзейнічаюць два парталы:
 - Партал для прызнаных ВНУ. Спасылка: www.unesco.org/new/en/education/resources/unesco-portal-to-recognized-higher-education-institutions;
 - Дасье па краінах. Спасылка: <http://www.ibe.unesco.org/en/worldwide.html>
- У рамках Міжнароднай асацыяцыі ўніверсітэтаў (IAU) дзейнічаюць два парталы:
 - База дадзеных па сістэмах вышэйшай адукацыі ва ўсім свеце. Спасылка: www.iauiau.net/content/he-systems;
 - Спіс універсітэтаў свету. Спасылка: <http://www.whed.net/home.php>;
- Характарыстыкі кваліфікацый па ўсім свеце публікуюцца канадскай арганізацыяй “Сусветныя адукацыйныя паслугі” (WES). Характарыстыкі кваліфікацый па

країнах уключаюць інфармацыю пра ўсе ўзроўні адукацыі і сістэмы адзнак абраных краін. Спасылка: www.wes.org/ca/wedb/ecountrylist.htm;

- Признанне і рэйтынг замежных адукацыйных сертыфікатаў (ANABIN)

- Ацэнкі кваліфікацый вышэйшай адукацыі, папярэднія адукацыйныя дакументы і інфармацыя пра сістэмы адзнак розных краін для паступлення ў ВНУ Германіі. Дадзеныя па прызнаных вышэйшых навучальных установах. Уся інфармацыя знаходзіцца ў Германіі. Спасылка: www.anabin.kmk.org/;

- Модулі па краінах. Інфармацыя пра сістэмы адукацыі ў больш як 60 краінах. Модулі па краінах прапаноўваюць шаблоны дакументаў і даюць рэкамендацыі па ацэнцы розных кваліфікацый у параўнанні з галандскімі. Спасылка: www.epnuffic.nl/en/diplomarecognition;

- Ірландская арганізацыя павышэння якасці і кваліфікацый (QQI). Міжнародная база кваліфікацый. Кансультацыі па супастаўнасці пэўнай колькасці замежных кваліфікацый з кваліфікацыямі Ірландыі. Спасылка: www.qualificationsrecognition.ie/qualification-recognition-servicedatabase.html;

- Міжнародныя супастаўленні кваліфікацый. Брытанскі офіс NARIC. Прадастаўляе інфармацыю пра адукацыйныя сістэмы, сістэмы адзнак і параўноўвае брытанскія кваліфікацыі з кваліфікацыямі вялікай колькасці краін. Таксама вэб-сайт змяшчае графічны агляд адукацыйных сістэм па краінах. Неабходная платная падпіска на сайт. Больш інфармацыі можна знайсці на вэб-сайце: www.naric.org.uk;

- Нацыянальнае бюро Аўстраліі па прызнанні замежных кваліфікацый (NOOSR). Яно забяспечвае падрабязную інфармацыю пра адукацыйныя сістэмы больш як 100 краін свету і дае рэкамендацыі па ацэнцы сусветных кваліфікацый у параўнанні з аўстралійскімі. Неабходная платная падпіска на сайт. Спасылка:

<https://internationaleducation.gov.au/Services---And---Resources/Services/Country---Education---Profiles/Access---CEP/Pages/default.aspx?ReturnUrl=%2fcep%2fPages%2fdefault.aspx>.

У еўрапейскім маштабе

- “Эўрыдыка”, праект Еўрыпедыі - Еўрапейскай энцыклапедыі па нацыянальных адукацыйных сістэмах. Праект ахоплівае 38 адукацыйных сістэм і рэформ Еўропы. Спасылка:

<https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php?title=Countries>

У Лацінскай Амерыцы

- Арганізацыя краін Лацінскай Амерыкі, якая ўключае адукацыйныя сістэмы лацінаамерыканскага рэгіёну. Спасылка: www.oei.es/quipu/

Вэб-сайты, якія змяшчаюць інфармацыю пра нацыянальныя органы акрэдытацыі/агенцтваў і асацыяцыі забеспячэння якасці

- Міжнародная сетка агенцтваў забеспячэння якасці ў сферы вышэйшай адукацыі (INQAAHE) прапануе міжнародны агляд сетак агенцтваў забеспячэння якасці. Спісам членаў гэтых сетак можна скарыстацца для пошуку нацыянальных агенцтваў акрэдытацыі/агенцтваў забеспячэння якасці. Спасылка: www.inqaahe.org/members/list-networks.php

- Еўрапейская асацыяцыя забеспячэння якасці вышэйшай адукацыі (ENQA). Спасылка: www.enga.eu;

- Еўрапейскі рэестр забеспячэння якасці вышэйшай адукацыі прапануе базу дадзеных агенцтваў забеспячэння якасці ў Еўропе. Спасылка: www.eqar.eu;

- База кваліфікацый акрэдытаваных і якасных праграм і ВНУ у еўрапейскім рэгіёне (Grossroads). Інфармацыя прадстаўлена па агенцтвах акрэдытацыі і агенцтвах забеспячэння якасці. Спасылка: www.grossroads.eu.

Іншыя крыніцы

- Інтэрнэт-архівы/Машына часу: дазваляе атрымліваць доступ да архіўных сайтаў, калі вам патрэбна інфармацыя пра старыя кваліфікацыі, праграмы навучання і г.д. Рэзультатыўнасць працы сайта залежыць ад таго, ці ёсць патрэбны вам сайт у архіве. Тым не менш, з'яўляецца вельмі каштоўным інструментам.

Спасылка:

<http://archive.org/web/>.

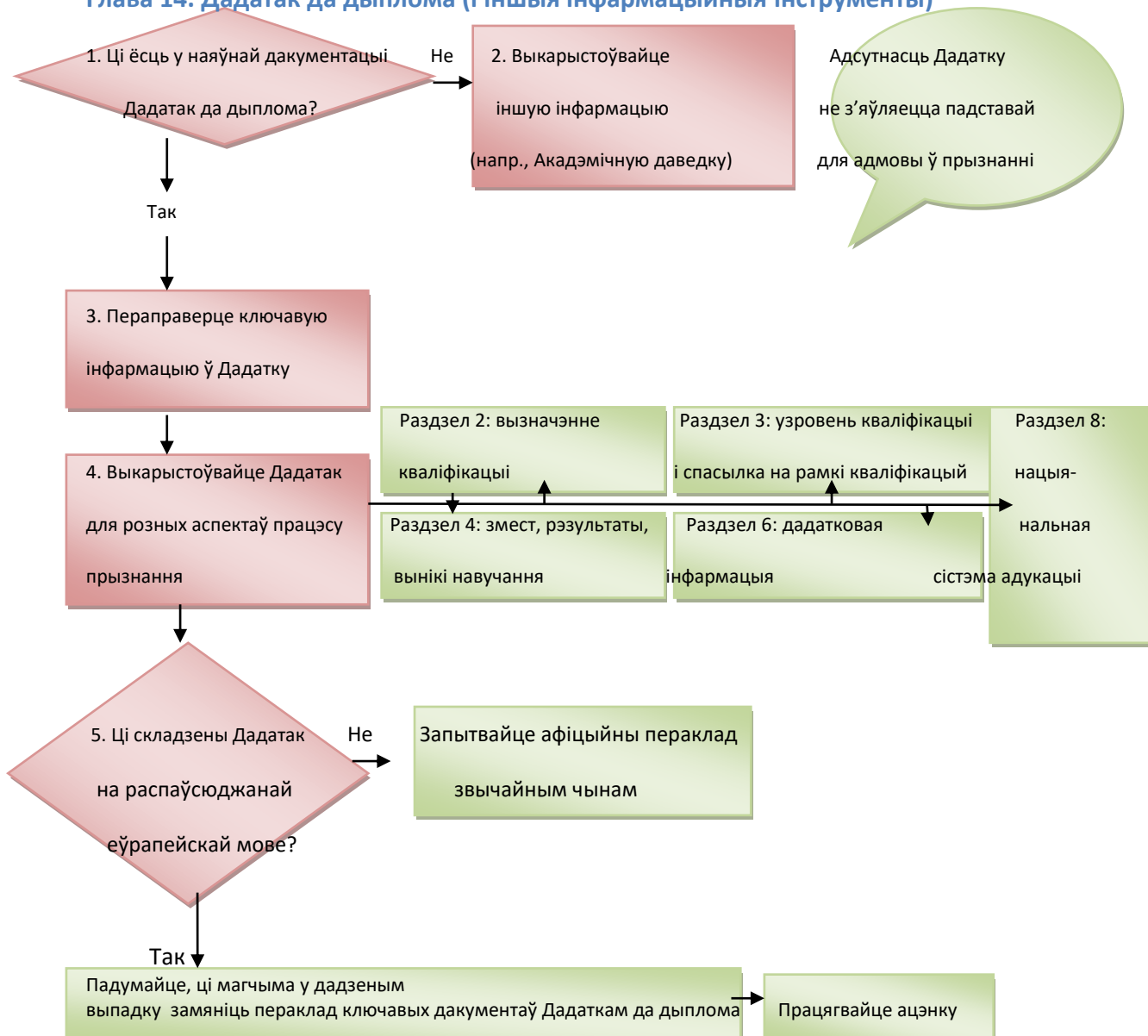
14. Дадатак да дыплама (і іншыя інфармацыйныя інструменты)

Рэзюмэ

Гэта глава ўводзіць паняцце Дадатку да дыплама ў якасці інструмента, які садзейнічае прызнанню замежных кваліфікацый. У главе прапануюцца рэкамендацыі па выкарыстанні Дадатку да дыплама, а таксама прапануюцца іншыя аналагічныя інструменты.

Блок-схема

Глава 14. Дадатак да дыплама (і іншыя інфармацыйныя інструменты)

Уводзіны

Дадатак да дыплама - дакумент, які апісвае атрыманую кваліфікацыю вышэйшай адукацыі і адукацыйную сістэму, да якой належыць гэта кваліфікацыя. Гэта інструмент адкрытасці інфармацыі, створаны для палягчэння разумення і прызнання кваліфікацыі. Дадатак да дыплама - адзін з самых важных інфармацыйных інструментаў, які забяспечвае дадзеныя па кваліфікацыі і адукацыйнай сістэме, у рамках якой была прысуджаная кваліфікацыя.

Дадатак да дыплама выдаецца ВНУ аўтаматычна па завяршэнні навучання па праграме на атрыманне ступені ці пазней па запыту ў краінах Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі¹¹. Не ўсе падпісанты Балонскай дэкларацыі выдаюць сваім студэнтам Дадаткі да дыплама.

Дадатак да дыплама дапаўняе кваліфікацыю і павінен таксама ўключаць у сябе Акадэмічную даведку, у якой пералічаныя ўсе навучальныя курсы і іншыя элементы праграмы, засвоенай заяўнікам (спіс глядзіце ніжэй).

Яшчэ адзін інфармацыйны інструмент, які мае аналагічнае прызначэнне з Дадаткам да дыплама, - Дадатак да сертыфіката/пасведчання па адукацыі. Ён выкарыстоўваецца ў краінах Еўрапейскай прасторы для забеспячэння інфармацыі па кваліфікацыях прафесійнай адукацыі і падрыхтоўкі. У краінах, якія не належаць да Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі, вышэйшыя навучальныя ўстановы таксама могуць выдаваць дадатковыя дакументы разам з прысуджанай кваліфікацыяй, з мэтай удакладнення характарыстык кваліфікацыі.

Рэкамендацыі

1. Запытвайце Дадатак да дыплама ў заяўнікаў, чые кваліфікацыі былі выдадзеныя ВНУ прасторы ЕНЕА. У тых аплікантаў, чые кваліфікацыі былі выдадзеныя ў іншых краінах або напярэдадні моманту ўвядзення ў іх краінах Дадатку да дыплама, не варта патрабаваць прадставіць Дадатак да дыплама. Таксама зазначце сабе, што адсутнасць дадатку не з'яўляецца падставай для адмовы ў прызнанні.

Прыклад 14.1 Атрыманне Дадатку да дыплама ад заяўніка

Супрацоўнік прыёмнай камісіі атрымлівае запыты на прызнанне кваліфікацыі ад двух заяўнікаў, кваліфікацыі якіх былі прысуджаныя адной і той жа ВНУ і ў адзін і той жа год.

¹¹ Каб даведацца, ці з'яўляецца краіна членам Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі, глядзіце вэб-сайт: www.ehea.org

Дакументацыя заяўніка А змяшчае копію Дадатку да дыплама, у той час як у другога заяўніка яна адсутнічае. Супрацоўнік прыёмнай камісіі дасылае ліст апошняму заяўніку з просьбай даслаць копію Дадатку да дыплама, на што атрымлівае адказ, што дакумент быў згублены, а яшчэ адзін Дадатак яго ВНУ не прадастаўляе. Супрацоўнік прыёмнай камісіі звязваецца з дадзенай навучальнай установай і высвятляе, што, сапраўды, студэнт з такімі дадзенымі атрымаў у іх кваліфікацыю, але яны не выдаюць копіі такіх дакументаў. Такім чынам, супрацоўнік камісіі працягвае ацэньваць кваліфікацыі абодвух заяўнікаў.

2. Калі заяўнік не прадставіў Дадатку да дыплама, выкарыстоўвайце іншую інфармацыю, прысутную ў яго/яе дакументацыі.

Многія ВНУ выдаюць дадатковыя дакументы, якая хаця б часткова замяняюць інфармацыю ў Дадатку (характарыстыкі ступені, Акадэмічная даведка або запісы пра ўсе пройдзеныя іспыты, інш.). Пры ацэнцы замежнай кваліфікацыі неабходна апрацоўваць вышэйпазначаную інфармацыю гэкім жа чынам, як і інфармацыю з Дадатку да дыплама.

Прыклад 14.2 Іншыя інфармацыйныя інструменты

Супрацоўнік прыёмнай камісіі атрымлівае заяўку на прызнанне кваліфікацыі з краіны, якая не ўваходзіць у Еўрапейскую прастору вышэйшай адукацыі. Разам з неабходнымі дадзенымі заяўнік прыклаў выдадзены яго ВНУ дакумент, які ўключае наступную інфармацыю:

- місія ВНУ;
- мэты засвоенай навучальнай праграмы;
- перспектывы далейшага навучання;
- магчымасці працаўладкавання выпускнікоў.

Пасля праверкі аўтэнтычнасці дакументацыі, статуса навучальнай установы і праграмы навучання супрацоўнік прыёмнай камісіі выкарыстоўвае вышэйпазначаныя дадзеныя для больш дакладнага разумення характарыстык кваліфікацыі і вынікаў навучання, што і выкарыстоўвае ў далейшай ацэнцы.

3. Выкарыстоўвайце Дадатак да дыплама як дапаможны інфармацыйны рэсурс.

Неабходна ўсведамляць: прысутнасць у дакументацыі Дадатку да дыплама не гарантуе, што статус ВНУ, прысуджаныя ёй ступені і адзнакі з'яўляюцца легальнымі і

аўтэнтчнымі, і не сведчыць пра прызнанне гэтай установы нацыянальнай сістэмай адукацыі. Нават калі Дадатак да дыплама змяшчае гэту інфармацыю, вам неабходна:

а. Заўсёды пільна правяраць праз іншыя рэсурсы статус адукацыйнай установы, а таксама - ці прызнаная кваліфікацыя ў роднай краіне заяўніка (глядзіце главу 3 “Акрэдытацыя і забеспячэнне якасці”).

б. Правяраць, ці супадае імя чалавека, які атрымаў кваліфікацыю, з імём уладальніка Дадатку да дыплама. У некаторых сістэмах адукацыі кваліфікацыі суправаджаюцца нумарам, які адлюстраваны ў Дадатку. Неабходна правяраць супадзенне гэтых нумароў. Пры выяўленні неадпаведнасцяў працягвайце ацэнку, як гэта апісана ў главе 5 “Аўтэнтычнасць”.

Прыклад 14.3 Праверка Дадатку да дыплама

Заяўнік падае на ацэнку кваліфікацыю з краіны Е, у дакументацыю якой уключаны падрабязны і граматына складзены Дадатак да дыплама з падрабязнай інфармацыяй пра статус ВНУ і засвоеную праграму. Згодна прыведзенай інфармацыі, установа прызнаная Міністэрствам адукацыі краіны Е, а навучальная праграма нядаўна атрымала акрэдытацыю на 6 гадоў ад Нацыянальнай арганізацыі па акрэдытацыі.

Супрацоўнік прыёмнай камісіі правярае прыведзеныя дадзеныя на вэб-сайтах Міністэрства адукацыі і Нацыянальнай арганізацыі па акрэдытацыі краіны Е. Аднак там ён/яна не знаходзіць ні ВНУ, ні праграмы і вырашае звязацца з нацыянальным інфармацыйным цэнтрам па прызнанні краіны Е. Там супрацоўнік дазнаецца, што кваліфікацыя была выдадзена фабрыкай ступеняў, якая спецыялізуецца на продажы фіктыўных кваліфікацый і падрыхтавала Дадаткаў да дыплама. У выніку, заяўка не прымаецца нават да разгляду.

2. Калі Дадатак да дыплама прысутнічае ў дакументацыі заяўніка, выкарыстоўвайце яго для розных аспектаў працэсу прызнання. Дадатак уяўляе сабой структураваны агляд усёй інфармацыі, датычнай ацэнкі і прызнання. Наступныя раздзелы і падраздзелы дадзенага дакумента з’яўляюцца асабліва інфармацыйна важнымі:

а. Раздзел 2. Датычная кваліфікацыі інфармацыя і адпаведныя раздзелы:

2.1 Назва кваліфікацыі і званне (пры яго наяўнасці) на нацыянальнай мове;

2.3 Назва і статус ВНУ, якая прысудзіла кваліфікацыю. За больш падрабязнай інфармацыяй звяртайцеся да главы 3 “Акрэдытацыя і забеспячэнне якасці”;

2.4 Назва і статус ВНУ, якая кіравала правядзеннем навучальных курсаў (калі гэта былі дзве розныя ВНУ).

Гэта асабліва важна ў тых выпадках, калі правядзеннем курсаў і выдачай кваліфікацый кіруюць розныя ВНУ (напрыклад, пры сумесных праграмах навучання ці памежным супрацоўніцтве адукацыйных устаноў). За больш падрабязнай інфармацыяй звяртайцеся да главы 19 “Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання сумесных праграм”.

b. Раздзел 3. Інфармацыя па ўзроўні кваліфікацыі і яе ўзроўні ў нацыянальных і міжнародных рамках кваліфікацый.

Гэта можа выкарыстоўвацца для знаходжання месца замежнай кваліфікацыі ў яе нацыянальным адукацыйным кантэксте і параўнання яе з кваліфікацыяй краіны, у ВНУ якой студэнт падае заяўку. За больш падрабязнай інфармацыяй звяртайцеся да главы 15 “Рамкі кваліфікацый”.

c. Раздзел 4 (і асабліва падраздзел 4.2) змяшчае інфармацыю пра змест і рэзультаты навучання,

з апорай на вынікі навучання. Калі вынікі навучання дакладна занатоўваюцца, працэс ацэнкі павінен іх улічваць, а працэс прызнання - грунтавацца на параўнанні вынікаў навучання і кампетэнцый. За больш падрабязнай інфармацыяй звяртайцеся да главы 7 “Вынікі навучання”.

d. Раздзел 6. Дадатковая інфармацыя. Тут разглядаюцца канкрэтныя выпадкі прызнання;

e. Раздзел 8. Інфармацыя па нацыянальнай сістэме адукацыі. Раздзел прапануе дадзеныя па сістэме вышэйшай адукацыі, агульных уступных патрабаваннях (пры іх наяўнасці), тыпах ВНУ і сістэмах забеспячэння якасці ці сістэмах акрэдытацыі.

Прыклад 14.4 Выкарыстанне Дадатку да дыплама

Супрацоўнік прыёмнай камісіі атрымлівае заяўку са складанай да ацэнкі дакументацыяй, прыкладзенай да яе. Дакументацыя паходзіць з краіны X, якая мае нязначны досвед прызнання. Заяўка ўключае навучанне па сумеснай навучальнай праграме, навучанне па якой было праведзена дзвюма ВНУ розных тыпаў, а акрэдытаваная праграма была ў маленькім прыватным агенцтве па акрэдытацыі. Прысуджаная ступень называецца не “бакалаўр” і не “магістр”, і супрацоўнік прыёмнай камісіі не можа зразумець выкарыстаную ў краіне X сістэму адзнак і крэдытаў.

Аднак ён/яна не піша доўгі ліст з падрабязным спісам пытанняў у нацыянальны цэнтр па прызнанні краіны X. Замест гэтага спецыяліст па кроках праходзіць увесь парадак адпаведных працэдур Дадатку да дыплама, які ёсць у дакументацыі заяўніка. Дадатак дае яму выразную інфармацыю па арганізацыі сумесных праграм у краіне X, сістэмах і агенцтвах акрэдытацыі, нацыянальнай і Еўрапейскай рамках кваліфікацый і выніках навучання па кваліфікацыі, а таксама па самой нацыянальнай адукацыйнай сістэме (уключаючы адзнакі і крэдыты). Акрамя таго, Дадатак да дыплама змяшчае інфармацыйныя крыніцы, у якіх можна знайсці неабходную інфармацыю. Так, цягам некалькіх хвілін, супрацоўнік прыёмнай камісіі атрымлівае ўсе дадзеныя, якіх яму/ёй не хапала для далейшай праверкі і канчатковай ацэнкі кваліфікацыі.

5. Калі Дадатак да дыплама выкладзены на распаўсюджанай міжнароднай мове, падумайце, ці магчыма замяніць ім пераклад ключавых дакументаў.

Уся інфармацыя ў Дадатку да дыплама павінна быць прадстаўлена на мове краіны, якая прысудзіла заяўніку кваліфікацыю, і на распаўсюджанай міжнароднай мове (звычайна, на ангельскай мове). Для тых моў, пераклад з якіх прынята натарыяльна завяраць, вы можаце выкарыстаць пераклад з Дадатку да дыплама. Гэта зэканоміць заяўніку грошы за аплату пераклада і паскорыць працэс прызнання.

Прыклад 14.5 Прыняцце перакладу з Дадатку да дыплама

Супрацоўнік прыёмнай камісіі атрымлівае кваліфікацыю на мове, пераклад з якой прынята натарыяльна завяраць у адпаведнасці з працэдурай прызнання дадзенай ВНУ. Дакументацыя заяўніка амаль поўная, але афіцыйны спіс засвоеных студэнтам дысцыплін прадастаўлены толькі на нацыянальнай мове. Прыкладзены да дакументаў і прадстаўлены на ангельскай мове Дадатак да дыплама таксама ўключае спіс засвоеных прадметаў. І, паколькі ў супрацоўніка няма ніякіх сумневаў адносна аўтэнтычнасці кваліфікацыі, ён/яна вырашае выкарыстаць спіс прадметаў з Дадатку да дыплама, не патрабуючы ад заяўніка асобнага натарыяльна заверанага перакладу спісу дысцыплін.

Крыніцы і спасылкі

- Узор Дадатку да дыплама на вэб-сайце Еўрапейскай камісіі.

Спасылка: http://ec.europa.eu/education/resources/diploma-supplement_en

- Вэб-сайт нацыянальных цэнтраў студэнцкай мабільнасці Еўрапас (Europass).

Спасылка: <http://http://europass.cedefop.europa.eu/about/national-europass-centres>

15. Рамкі кваліфікацый

Рэзюмэ

Рамкі кваліфікацый з'яўляюцца карысным інструментам для разгляду кваліфікацый у іх сувязі з рознымі ўзроўнямі нацыянальных адукацыйных сістэм, працавыдаткаў, якасці і вынікаў навучання. У гэтай главе змяшчаюцца рэкамендацыі па прымяненні рамак кваліфікацый у працэсе прызнання.

Блок-схема

Глава 15. Рамкі кваліфікацый

1. Выкарыстоўвайце нацыянальныя рамкі кваліфікацый для высвятлення:

Узроўню

Працавыдаткаў

Вынікаў навучання

Якасці

2. Кваліфікацыі, якія адносяцца да аднаго ўзроўню ўсеабымнай рамкі кваліфікацый, у большасці супастаўныя.

Аднак рамкі кваліфікацый не гарантуюць аўтаматычнага прызнання

3. Кваліфікацыя выдадзена ў еўрапейскай сістэме?

Так

Праверце, да якой з рамак адносіцца нацыянальная рамка кваліфікацый - да Рамкі кваліфікацый Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі або Еўрапейскай рамкі кваліфікацый для навучання на працягу ўсяго жыцця

4. У выпадку старэйшых кваліфікацый, праверце, ці ўключаныя яны ў нацыянальную рамку кваліфікацый.

5. Адсутнасць у краіне нацыянальнай рамкі кваліфікацый не павінна быць перашкодай да прызнання кваліфікацыі.

Уводзіны

Мэта нацыянальных рамак кваліфікацый

Нацыянальныя рамкі кваліфікацый з'яўляюцца інструментам класіфікацыі кваліфікацый нацыянальнай сістэмы адукацыі. Яны апісваюць сувязь паміж рознымі ўзроўнямі нацыянальнай сістэмы адукацыі і асноўнымі тыпамі яе кваліфікацый, а таксама пазначае агульныя вынікі навучання для ўсіх сваіх узроўняў. Усеабдымная рамка кваліфікацый ахоплівае ўсе ўзроўні і віды адукацыі, як акадэмічныя, так і прафесійныя. Іншыя віды рамак могуць ахопліваць толькі абмежаваны набор узроўняў, такіх як узроўні вышэйшай адукацыі. Рамкі кваліфікацый таксама могуць быць распрацаванымі для ніжэйшых узроўняў.

Выкарыстанне нацыянальных рамак кваліфікацый у працэсе прызнання

Нацыянальныя рамкі кваліфікацый даюць магчымасць параўноўваць кваліфікацыі з улікам іх узроўню, працавыдаткаў, якасці і вынікаў навучання. Таксама яны дапамагаюць убачыць падабенства паміж кваліфікацыямі. У гэтым сэнсе, яны таксама могуць быць выкарыстаны ў працэсе прызнання памежных кваліфікацый. Такім чынам, нацыянальныя рамкі кваліфікацый з'яўляюцца карысным інструментам для высвятлення тыпаў замежных кваліфікацый, у прыватнасці, забеспячэння магчымасцяў далейшага навучэння.

Усеабдымныя рамкі кваліфікацый і сістэмы класіфікацыі

Акрамя нацыянальных рамак кваліфікацый, існуюць таксама міжнародныя ўсеабдымныя рамкі, такія як Еўрапейская рамка кваліфікацый для навучання на працягу ўсяго жыцця, якая забяспечвае агульнаеўрапейскую даведачную базу, і Рамка кваліфікацый Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі, таксама вядомая як Балонская рамка. Дзве вышэйпазначаныя рамкі з'яўляюцца ўсеабдымнымі структурамі, мэтай якіх з'яўляецца палягчэнне ўзаемнага разумення кваліфікацый у Еўрапейскай эканамічнай зоне і краінах Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі, адпаведна. Яны спрыяюць лепшаму параўнанню сістэм і ўзроўняў адукацыі.

Нацыянальныя рамкі кваліфікацый могуць спасылацца на міжнародныя ўсеабдымныя рамкі, апісваючы, такім чынам, адпаведныя супастаўныя ўзроўні нацыянальнай і ўсеабдымнай рамак (глядзіце прыклад 15.4).

Існуюць таксама больш агульныя міжнародныя сістэмы класіфікацыі, якія не варта блытаць з кваліфікацыйнымі рамкамі. Прыкладам можа служыць Міжнародная

стандартная класіфікацыя адукацыі, якая можа быць выкарыстана для атрымання дадатковай інфармацыі пра кваліфікацыю, з мэтай пазначэння ўзроўняў і сфер адукацыі ў пэўнай краіне. Такія класіфікацыі можна скарыстаць з агульнымі мэтамі, каб зразумець розныя ўзроўні сістэм адукацыі і іх кваліфікацый.

Рэкамендацыі

Прымяненне рамак кваліфікацый у працэсе ацэнкі

Што датычыцца прымянення рамак кваліфікацый у практыцы прызнання, пры гэтым неабходна прытрымлівацца прынцыпаў, выкладзеных у дапаможным тэксце Лісабонскай канвенцыі па прызнанні, - “Рэкамендацыі па выкарыстанні рамак кваліфікацый у прызнанні замежных кваліфікацый”. Такім чынам, на практыцы прызнання рэкамендуецца:

1. Выкарыстоўваць нацыянальныя рамкі для атрымання дадатковай інфармацыі пра кваліфікацыю - вызначэння ўзроўню, вынікаў навучання, якасці і працавыдаткаў па замежных кваліфікацыях.

У выпадку, калі кваліфікацыя суадносіцца ці пацвярджаецца тым жа ўзроўнем кваліфікацыі ва ўсёабдымных рамках, вы павінны прыняць гэтыя кваліфікацыі як большасцю супастаўныя.

Прыклад 15.1 Выкарыстанне нацыянальных рамак кваліфікацый для атрымання дадатковай інфармацыі пра кваліфікацыю

Супрацоўнік прыёмнай камісіі ўпершыню атрымлівае кваліфікацыю з Уэльса. Ён праглядае Інтэрнэт у пошуках нацыянальных рамак кваліфікацый Злучанага Каралеўства і высвятляе, што для Уэльса была распрацаваная асобная рамка кваліфікацый - Рамка крэдытаў і кваліфікацый Уэльса. Прыгожая дыяграма ў выглядзе веера паказвае восем узроўняў гэтай Рамкі крэдытаў, уключаючы ўступны ўзровень, а таксама траекторыі навучання і акадэмічнага прагрэсу. Кіраўніцтва па рамцы кваліфікацый Уэльса змяшчае падрабязную інфармацыю пра вынікі навучання ўсіх узроўняў.

З іншага боку, рамка кваліфікацый не павінна разглядацца ў якасці гаранта аўтаматычнага прызнання замежных кваліфікацый.

Прыклад 15.2 Інтэрпрэтацыя ўзроўняў нацыянальнай рамкі кваліфікацый

Ёсць некалькі прычын, па якіх ацэнка замежных кваліфікацый толькі на аснове іх узроўню ў нацыянальнай рамцы кваліфікацый не з'яўляецца рэкамендаванай практыкай справядлівага прызнання, якой бы простаай формай “аўтаматычнага прызнання” гэта ні здавалася:

- У кожнай нацыянальнай рамцы прысутнічаюць некалькі тыпаў кваліфікацый, кожная з якіх мае свае мэты і вынікі навучання. Яны могуць быць згрупаваныя на розных узроўнях, уключаючы кваліфікацыі, прысвоеныя за завяршэнне кароткіх навучальных курсаў, якія могуць быць звязаныя з больш высокім адукацыйным узроўнем;

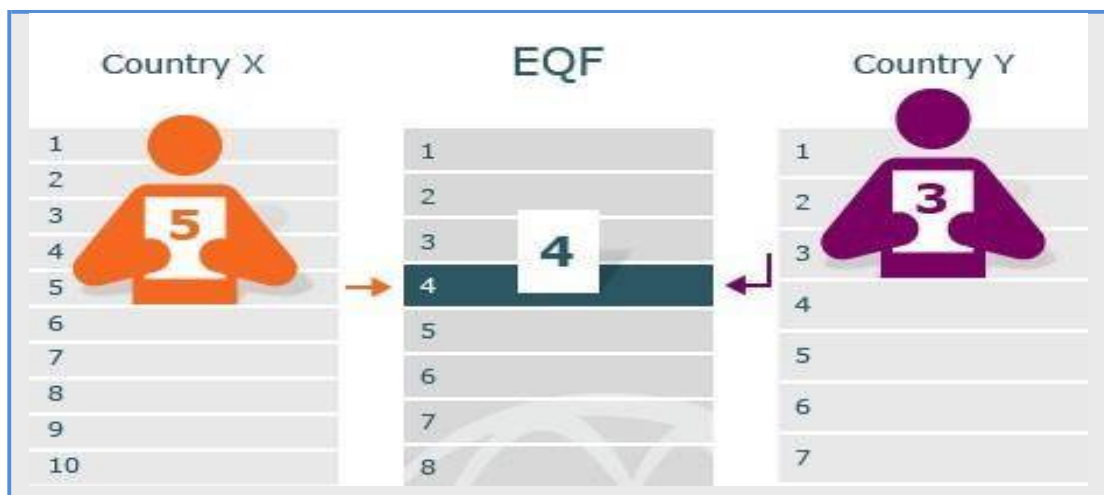
- Нават калі замежная кваліфікацыя пэўнага ўзроўню рамкі кваліфікацый добра супастаўляецца з нацыянальнай кваліфікацыяй таго ж узроўню, супрацоўнік прыёмнай павінен яшчэ ацаніць, ці адпавядае характарыстыка замежнай кваліфікацыі мэтам прызнання (напрыклад, допуск да праграмы магістра ў галіне ядзернай фізікі).

Прымяненне Еўрапейскай рамкі кваліфікацый для навучання на працягу ўсяго жыцця і Рамкі кваліфікацый Еўрапейскай прасторы для ацэнкі еўрапейскіх кваліфікацый

2. Пры ацэнцы кваліфікацый з краін Еўропы вы павінны праверыць, ці суадносіцца нацыянальная рамка краіны, у якой была атрымана кваліфікацыя, з вышэпазначанымі еўрапейскімі кваліфікацыйнымі рамкамі. Еўрапейская камісія запусціла партал Еўрапейскіх рамак кваліфікацый, дзе нацыянальныя рамкі краін, якія суадносяць свае кваліфікацыі з Еўрапейскай рамкай кваліфікацый, могуць быць параўнаныя паміж сабой. Прыладай для пераўтварэння кваліфікацый службыць Еўрапейская рамка кваліфікацый (глядзіце прыклад ніжэй). Таму пажадана, каб вы адсочвалі трансфармацыю адукацыйных сістэм еўрапейскіх краін.

Прыклад 15.3 Параўнанне ўзроўняў розных нацыянальных кваліфікацыйных рамак

Краіны распрацавалі нацыянальныя рамкі кваліфікацый з рознымі структурамі і рознай колькасцю ўзроўняў, якія пасуюць іх нацыянальным сістэмам адукацыі. Напрыклад, кваліфікацыя ў галіне сацыяльнай працы можа размяшчацца на ўзроўні 5 нацыянальнай кваліфікацыйнай рамкі краіны X і на ўзроўні 3 - кваліфікацыйнай рамкі краіны Y. Для параўнання ўзроўняў гэтых дзвюх розных структур можа выкарыстоўвацца Еўрапейская рамка кваліфікацый, пры ўмове, што нацыянальныя кваліфікацыйныя рамкі абедзвюх краін былі прывязаныя да дадзенай еўрапейскай рамкі.

Краіна X

Еўрапейская рамка кваліфікацый

Краіна Y

Прыклад 15.4 Выкарыстанне мета-рамак для пераўтварэння ўзроўняў нацыянальных рамак

Ступень брытанскага дыплама бакалаўра з адзнакай размяшчаецца на ўзроўні 6 брытанскай нацыянальнай рамкі кваліфікацый і суадносіцца з узроўнем 6 Еўрапейскай рамкі кваліфікацый для навучання на працягу ўсяго жыцця. Ступень ірландскага дыплама бакалаўра з адзнакай знаходзіцца на ўзроўні 8 ірландскай нацыянальнай рамкі кваліфікацый і спасылаецца, у сваю чаргу, на ўзровень 6 Еўрапейскай рамкі кваліфікацый. У выпадку, калі супрацоўнік прыёмнай камісіі павінен будзе ацаніць і параўнаць гэтыя дзве кваліфікацыі, выкарыстанне Еўрапейскай рамкі кваліфікацый можа быць карысным для разумення іх адпаведных узроўняў.

Ацэнка кваліфікацый, прысуджаных у рамках папярэдніх структур

3. У выпадках, калі кваліфікацыя была прысуджана папярэднімі структурамі і, значыць, не з'яўляецца часткай нацыянальнай рамкі кваліфікацый, вам варта звярнуцца па статус кваліфікацыі ў краіну выдачы дыплама. Калі ў дадзенай краіне існуе свая нацыянальная рамка, неабходна ўсталяваць, ці былі ў яе ўключаныя папярэднія кваліфікацыі.

Прыклад 15.5 Кваліфікацыі, прысуджаныя ў рамках папярэдніх структур

Як падабраць патрэбны ўзровень для старэйшай кваліфікацыі (спадчыннай узнагароды) у адпаведнай рамцы кваліфікацый? Для гэтага супрацоўніку прыёмнай камісіі неабходна высвятліць, ці ўключаныя гэтыя кваліфікацыі ў нацыянальную

кваліфікацыйную рамку адпаведнай краіны. Калі гэта так, то супрацоўніку неабходна прыняць узровень кваліфікацыі ў якасці важнага параметра для канчатковай ацэнкі. Калі кваліфікацыі не ўключаныя ў нацыянальную кваліфікацыйную рамку, трэба ўсталяваць, ці існуе іншая афіцыйная дакументацыя датычна ўзроўню гэтых кваліфікацый, і далейшая ацэнка павінна грунтавацца на гэтых дадзеных.

Адсутнасць рамок кваліфікацый

4. У выпадку, калі ў дадзенай краіне адсутнічае нацыянальная рамка кваліфікацый ці прысутнічае рамка кваліфікацый ніжэйшага ўзроўню, гэта не павінна ніякім чынам перашкаджаць працэсу прызнання згаданай кваліфікацыі.

Прыклад 15.6 Кваліфікацыі з краін без нацыянальных рамак кваліфікацый

Супрацоўнік прыёмнай камісіі ў краіне В атрымлівае заяўку на допуск да трэцяга году навучання па прафесійна арыентаванай праграме бакалаўра ў галіне бізнес-даследаванняў, на аснове кваліфікацыі вышэйшай адукацыі з краіны С. Краіна В мае нацыянальную рамку кваліфікацый, у якой узгаданая кваліфікацыя размешчана на ўзроўні 5 (ступень коледжа). Краіна С не мае нацыянальнай рамок, таму супрацоўнік прыёмнай камісіі правярае дадзеныя па нацыянальнай сістэме адукацыі краіны С, у тым ліку яе структуру, атрыманыя ім з інфармацыйнага цэнтра па прызнанні краіны С. Выяўляецца, што дадзеная кваліфікацыя мае супастаўныя мэты і вынікі навучання з узроўнем 5 ступені коледжа ў краіне В. Гэта праграма кароткага цыклу, па завяршэнні якой выдаецца працоўная кваліфікацыя і якая забяспечвае пераход на 3-ці год праграмы бакалаўра. Такім чынам, супрацоўнік прыёмнай камісіі вырашае, што ўзровень замежнай кваліфікацыі, хоць фармальна ён не пазначаны ў якасці прамежкавага ўзроўню ў галіне вышэйшай адукацыі, адказвае патрабаванням прызнання.

Крыніцы і спасылкі

Рэкамендуецца сачыць за трансфармацыямі кваліфікацыйных рамак, паколькі яны з'яўляюцца адносна новай з'явай і перманентна змяняюцца. Карыснымі крыніцамі інфармацыі пра Еўрапейскую рамку кваліфікацый з'яўляюцца Еўрапейскі бюлетэнь, які змяшчае аднаўленні ўсіх нацыянальных рамак кваліфікацый, супастаўных з Еўрапейскай рамкай, а таксама вэб-сайт Еўрапейскага цэнтра развіцця прафесійнай адукацыі *CEDEFOP*. Першы можа быць спампаваны з вэб-сайта http://ec.europa.eu/eqf/newsletter_en.htm. Інфармацыю па рамках кваліфікацый на глабальным узроўні можна знайсці на вэб-сайце Еўрапейскага фонду адукацыі (www.etf.europa.eu).

Нацыянальныя рамкі кваліфікацый

- Аўстралійская рамка кваліфікацый. Спасылка: www.aqf.edu.au/;
- Рамка кваліфікацый Бутана. Спасылка: <http://www.education.gov.bt/documents/10180/39040/Inside+BQF.pdf/653a0952-567e-4032-b918-1fd9bdfe7349?version=1.0>;
- Камбаджыйская рамка кваліфікацый (CQF). Спасылка: <http://119.82.251.165:8080/xmlui/handle/123456789/287>;
- Канадская рамка кваліфікацый. Спасылка: <http://cicic.ca/1286/Pan--Canadian--qualifications--frameworks/index.canada>;
- Еўрапейскі рэгіён:
 - Нацыянальныя рамкі кваліфікацый, супастаўныя з Рамкай кваліфікацый Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі. Спасылка: <http://enic--naric.net/index.aspx?s=n&r=ena&d=qf>;
 - Нацыянальныя рамкі кваліфікацый, супастаўныя з Еўрапейскай рамкай кваліфікацый для навучання на працягу ўсяго жыцця. Спасылка: http://ec.europa.eu/eqf/compare/select_en.htm;
- Рамка кваліфікацый Ганконга. Спасылка: www.hkqf.gov.hk/guie/hkqf.asp;
- Рамка кваліфікацый Малайзіі. Спасылка: www.mqa.gov.my/mqr/english/ePengenalanMQF.cfm;
- Рамка кваліфікацый в.Маурыкій. Спасылка: <http://www.mqa.mu/English/Pages/Framework%20Services/NQF.aspx>;
- Рамка кваліфікацый Новай Зеландыі. Спасылка: www.nzqa.govt.nz/studying--in--new--zealand/nzqf/;
- Рамка кваліфікацый Філіпін. Спасылка: <http://222.127.142.72/>;
- Рамка кваліфікацый Руанды. Спасылка: www.hec.gov.rw/IMG/pdf/Rwanda_National_Qualifications_Framework_for_Higher_Education_Institutions-2.pdf;
- Рамка кваліфікацый Сейшэльскіх астравоў. Спасылка: <http://www.sqa.sc/pages/NQF/Nqf.aspx>;

- Паўднёваафрыканская рамка кваліфікацый. Спасылка: www.saqa.org.za/list.php?e=NQF;
- Нацыянальная рамка кваліфікацый Шры-Ланкі па рэформе практычнага навучання. Спасылка: www.adb.org/publications/national-qualifications-framework-skills-training-reform-sri-lanka;
- Нацыянальная рамка кваліфікацый Танзаніі. Спасылка: www.idea-phd.net/files/8113/5773/7871/TCU_NQF_Final_Report_March_2010.pdf;
- Нацыянальная рамка кваліфікацый Тайланда для сферы вышэйшай адукацыі. Спасылка: www.mua.go.th/users/tgf--hed/news/FilesNews/FilesNews8/NQF--HEd.pdf;
- Нацыянальная рамка кваліфікацый Турцыі для сферы вышэйшай адукацыі. Спасылка: <http://tyyc.yok.gov.tr/?pid=31&dil=eng>;
- Рамка кваліфікацый Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў. Спасылка: <https://www.nqa.gov.ae/en/QFEmirates/QualificationsFramework/Pages/default.aspx>.

Прыклады рэгіянальных рамак кваліфікацый

- Вэб-сайт партала Еўрапейскай рамкі кваліфікацый для навучання на працягу ўсяго жыцця (параўнанне кваліфікацыйных рамак) ад Еўрапейскай камісіі. Спасылка: http://ec.europa.eu/eqf/home_en.htm;
- Кваліфікацыйная рамка Ціхаакіянскага рэгіёна. Спасылка: <http://www.egap.org.fj/getattachment/Our-Work/Projects/Pacific-Register-for-Qualifications-Standards/2---PQF-booklet-FINAL.pdf.aspx>;
- Кваліфікацыйная рамка Карыбскай супольнасці (CARICOM). Спасылка: <https://www.collegesinstitutes.ca/wp-content/uploads/2014/05/CARICOM-Qualifications-Framework.pdf>.

ЧАСТКА V

Асаблівыя віды кваліфікацый

Частка V Кіраўніцтва прадстаўляе асаблівыя віды кваліфікацый, якія могуць напаткацца спецыялістам па прызнанні. Гэта сумесныя ступені і кваліфікацыі, якія ўключаюць у сябе індывідуальныя траекторыі навучання, а таксама віды транснацыянальнай адукацыі. Такія кваліфікацыі павінны разглядацца і апрацоўвацца як “звычайныя кваліфікацыі”, але для іх ацэнкі можа спатрэбіцца дадатковае даследванне.

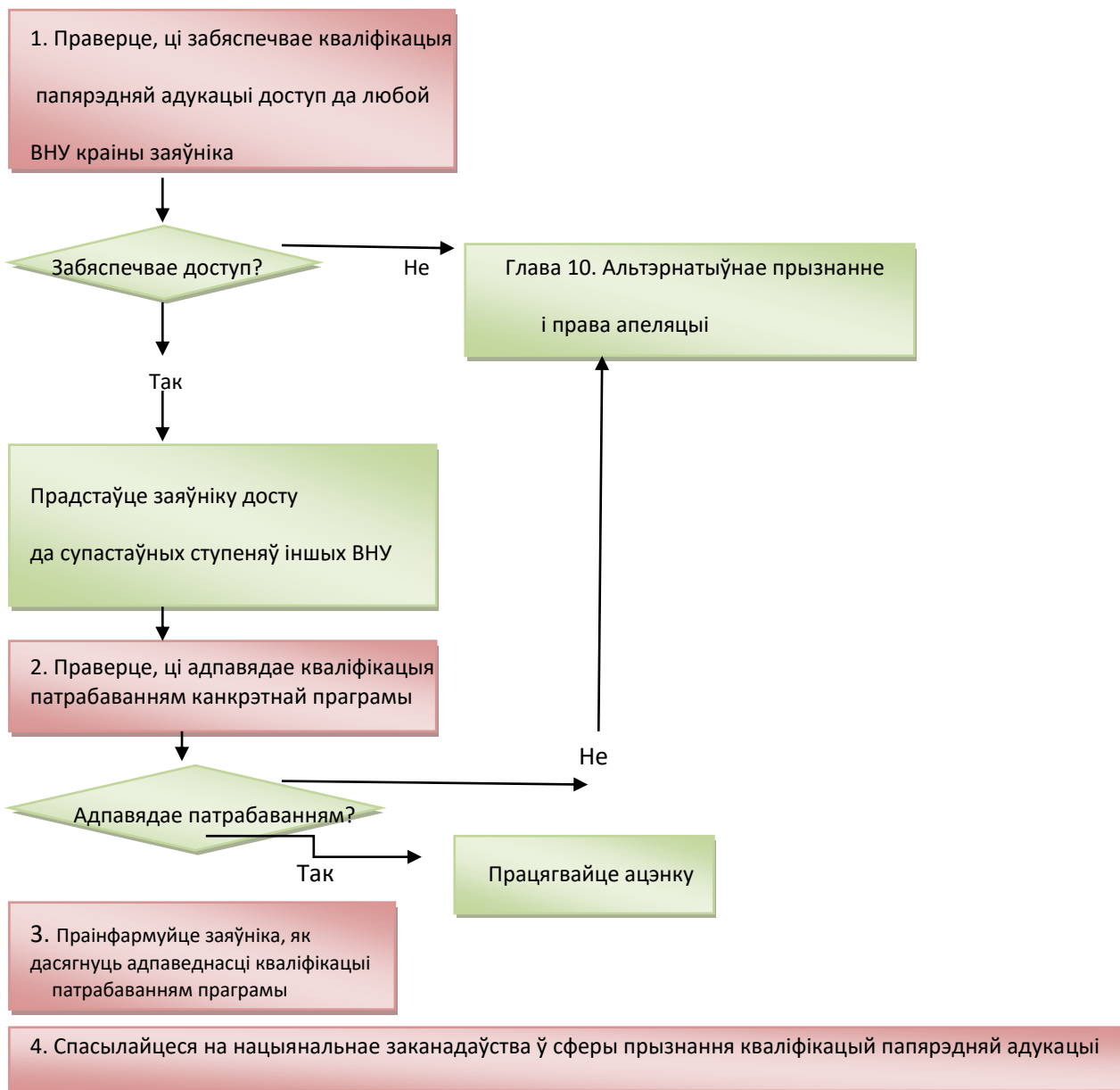
16. Кваліфікацыі папярэдняй адукацыі

Рэзюмэ

У гэтай главе будзе прадстаўлена інфармацыя і дадзены рэкамендацыі па апрацоўцы кваліфікацый папярэдняй адукацыі ў працэсе прызнання. Адпраўной кропкай гэтага працэсу з'яўляецца раздзел Лісабонскай канвенцыі па прызнанні кваліфікацый, якія даюць доступ да вышэйшай адукацыі.

Блок-схема

Глава 16. Кваліфікацыі папярэдняй адукацыі

Уводзіны

Кваліфікацыі папярэдняй адукацыі з'яўляюцца кваліфікацыямі, якія забяспечваюць доступ да вышэйшай адукацыі ў краіне прысуджэння кваліфікацыі.

Існуюць тры тыпы кваліфікацый папярэдняй адукацыі:

1. **Нацыянальныя кваліфікацыі папярэдняй адукацыі** (у гэтай главе яны разглядаюцца як кваліфікацыі папярэдняй замежнай адукацыі) прысуджаюцца па заканчэнні сярэдняй адукацыі ў краіне заяўніка.

2. **Міжнародныя кваліфікацыі папярэдняй адукацыі** прысуджаюцца па засваенні праграм сярэдняй адукацыі, якія адрозніваюцца ад праграм нацыянальных сістэм адукацыі. У адпаведнасці з вызначэннем, пададзеным у Рэкамендацыі для міжнародных кваліфікацый папярэдняй адукацыі, такія кваліфікацыі даюць агульны доступ да вышэйшай адукацыі і кіруюцца адным ці некалькімі органамі, знешнімі ў адносінах да нацыянальных сістэм адукацыі. Прыкладамі міжнародных кваліфікацый папярэдняй адукацыі з'яўляюцца Міжнародны бакалаўрыят і Еўрапейскі бакалаўрыят.

3. **Кваліфікацыі папярэдняй адукацыі**, якія служаць у якасці пераходу ад нацыянальнай сістэмы адукацыі (не лічачы сярэдняю адукацыю, напрыклад, прафесійную або тэхнічную) або механізму для палягчэння доступа ў ВНУ для асобных мэтавых груп, такіх як уцекачы або дарослыя навучэнцы.

Разнастайнасць адукацыйных сістэм па ўсім свеце знаходзіць сваё адлюстраванне ва ўступных патрабаваннях вышэйшых навучальных устаноў. Гэта адносіцца і да рознай працягласці навучання ў пачатковай школе, і розных тыпаў сярэдняй адукацыі.

Для паступлення ў свае вышэйшыя навучальныя ўстановы многія краіны патрабуюць засваення 12-гадовай праграмы сярэдняй школы, у той час як іншыя запытваюць заканчэнне 11- або 13-гадовай праграм. Некаторыя краіны часта прапануюць агульныя сярэднеадукацыйныя кваліфікацыі, іншыя - шырокі дыяпазон прафесійных кваліфікацый і/або кваліфікацыі сярэдняй адукацыі, якія ўключаюць у сябе дысцыпліны прафесійнай спецыялізацыі і агульнаадукацыйныя прадметы. У шэрагу краін патрабуецца нацыянальны ўступны іспыт. У іншых краінах, навучальныя ўстановы могуць самастойна выбіраць дысцыпліны для ўступных іспытаў, або іспыты ўвогуле адсутнічаюць.

Пры ацэнцы магчымасцяў замежнай кваліфікацыі ў забеспячэнні доступу да пэўнай навучальнай праграмы сваёй установы, супрацоўнік прыёмнай камісіі можа спачатку

вывучыць тыпы праграм і вышэйшых навучальных устаноў, паступленне ў якія забяспечвае дадзеная кваліфікацыя папярэдняй адукацыі ў краіне яе прысуджэння.

Акрамя таго, важна азнаёміцца з заканадаўствам сваёй краіны ў пытаннях доступу да вышэйшай адукацыі і забеспячэння нацыянальнымі ўладамі рэкамендацый і дадзеных па прыёму замежных студэнтаў з кваліфікацыямі папярэдняй адукацыі. У некаторых краінах нацыянальныя органы па прызнанні склалі абагульненыя ацэнкі замежных і міжнародных кваліфікацый сярэдняй адукацыі для выкарыстання іх у паступленні ў ВНУ; іншыя краіны патрабуюць ад заяўнікаў наяўнасці ацэнкі іх сярэднеадукацыйнай кваліфікацыі нацыянальнымі органамі па прызнанні.

Рэкамендацыі

1. Пераканайцеся, ці забяспечвае кваліфікацыя папярэдняй адукацыі доступ да пэўных ВНУ або праграм у краіне выдачы кваліфікацыі.

Калі гэта так, вам варта выдаць заяўніку доступ да супастаўных устаноў або праграм вашай краіны - пры адсутнасці істотных адрозненняў паміж кваліфікацыямі (глядзіце главу 9 “Істотныя і неістотныя адрозненні”).

Прыклад 16.1 Доступ да пэўных устаноў і праграм

Краіны X і Y маюць розныя сістэмы сярэдняй школы з рознымі відамі атэстатаў і выпускных іспытаў на розных этапах навучання. Некаторыя з гэтых атэстатаў даюць доступ да вышэйшай адукацыі, некаторыя - да прафесійна-тэхнічнай адукацыі, а некаторыя толькі да прафесійных стажыровак. Гэтыя краіны маюць таксама розныя тыпы ВНУ і іншых устаноў вышэйшай школы. Калі выпускнікі такіх сістэм падаюць заяўкі на допуск да навучання ў краінах з уніфікаванымі навучальнымі сістэмамі, паўстае пытанне: на якім адукацыйным узроўні размясціць кваліфікацыі такіх студэнтаў? Адваротнае таксама з’яўляецца правамерным, калі выпускнікі краін з уніфікаванымі школьнымі сістэмамі імкнуцца атрымаць допуск да вышэйшай адукацыі ў краіне з рознаўзроўневай вышэйшай школай.

ВНУ павінны імкнуцца адчуваць розніцу паміж рознымі сістэмамі адукацыі і распрацоўваць працэдуры і практыкі, якія будуць палягчаць справядлівае прызнанне кваліфікацый выпускнікоў па-рознаму структураваных сістэм. Калі заяўніку не можа быць прадастаўлены агульны допуск да навучання, ён/яна павінны, па меншай меры, мець права на атрыманне ўмоўнага допуску да праграмы або допуску да адукацыйнай праграмы вашай сістэмы, якая будзе супастаўная з праграмай яго/яе нацыянальнай сістэмы.

2. Правярце, ці адпавядае кваліфікацыя папярэдняй адукацыі асаблівым патрабаванням вашай установы.

Калі праграма навучання вашай адукацыйнай установы мае асаблівыя патрабаванні да абітурыентаў, вы павінны праверыць, ці адпавядае ім заяўнік. У залежнасці ад арганізацыі працэсу паступлення ў вашай установе, вам можа спатрэбіцца дапамога выкладчыкаў. Калі заяўнік не адпавядае некаторым важным спецыфічным патрабаванням, вы можаце паведаміць пра наяўнасць істотных адрозненняў (глядзіце главу 9 "Істотныя і неістотныя адрозненні").

Прыклад 16.2 Асаблівыя патрабаванні да паступлення

Для паступлення на праграму бакалаўра ў галіне хіміі ў краіне С ёсць патрабаванне: абітурыент павінен мець у атэстаце сярэдняй школы адзнакі за выпускныя іспыты па матэматыцы, фізіцы і хіміі. Варта ўсталяваць уступныя патрабаванні да замежных студэнтаў адносна вышэйпазначаных прадметаў. Патрабаванні не павінны быць занадта жорсткімі з пункту гледжання зместу навучальнага плану, паколькі трэба памятаць пра наяўнасць неістотных адрозненняў паміж адукацыйнымі сістэмамі.

У выпадку адсутнасці адзнак па адным або некалькіх з гэтых прадметаў, заяўнікі могуць звярнуцца ва ўстанову, дзе яны змаглі б прайсці дадатковы курс, які дазволіць запоўніць недахопы ва ўступных патрабаваннях патрэбнай ім праграмы.

3. Вызначце, якім чынам заяўнік можа задаволіць агульным і асаблівым уступным патрабаванням праграмы вышэйшай адукацыі ў вашай установе.

Інфармацыя пра агульныя і асаблівыя патрабаванні да паступлення на дадзеную навучальную праграму вашай установы павінна быць адкрытай і лёгкадаступнай для ўсіх заяўнікаў. Вы павінны таксама вызначыць, якім чынам заяўнікі могуць задаволіць агульным і асаблівым уступным патрабаванням. Калі нацыянальныя кампетэнтныя органы склалі спіс мінімальнага ўступнага патрабавання ў ВНУ вашай краіны, вы павінны даць на яго спасылку. Калі такога спіса няма, то вы павінны самастойна вызначыць для абітурыентаў гэтыя агульныя і асаблівыя ўступныя патрабаванні. Не забудзьцеся праінфармаваць патэнцыйнага заяўніка пра неабходнасць прайсці дадатковыя курсы - у выпадку, калі вы не разглядаеце кваліфікацыю папярэдняй адукацыі заяўніка як супастаўную з кваліфікацыяй папярэдняй адукацыі вашай краіны.

Прыклад 16.3 Публікуйце ўступныя патрабаванні да праграм вашай ВНУ

У Швецыі Рада ўніверсітэта апублікавала спіс кваліфікацый папярэдняга навучання для абраных краін з інфармацыяй пра агульныя патрабаванні для іх па паступленні ў ВНУ Швецыі. Акрамя таго, спіс кваліфікацый уключае ў сябе інфармацыю пра тое, як заяўнік можа атрымаць неабходныя веды па пэўнай дысцыпліне, каб гэтыя веды адпавядалі ўзроўню паступлення ў вышэйшыя адукацыйныя ўстановы Швецыі.

4. Рабіце спасылкі на нацыянальнае заканадаўства.

Калі ў вашай краіне існуе заканадаўства па ўступных патрабаваннях для замежных заяўнікаў з кваліфікацыямі папярэдняй адукацыі, вам варта зрабіць спасылку на гэтае заканадаўства для абітурыентаў. Калі заканадаўства вашай краіны дазваляе абскарджваць рашэнні па допуску да навучання, прынятыя вышэйшымі навучальнымі ўстановамі, вы таксама павінны апублікаваць гэтую інфармацыю.

Прыклад 16.4 Нацыянальнае заканадаўства па кваліфікацыях папярэдняй адукацыі

Многія краіны маюць двухбаковыя пагадненні па прызнанні кваліфікацый з іншымі краінамі. Такія пагадненні могуць ўключаць палажэнні па прызнанні асаблівых кваліфікацый з іншых краін, у тым ліку кваліфікацый папярэдняй адукацыі. Такая інфармацыя вельмі важная і для заяўнікаў, і для супрацоўнікаў прыёмных камісій, таму, безумоўна, яна павінна публікавацца на вэб-сайце вашай ВНУ.

Крыніцы і спасылкі

- EP - Nuffic⁵. Модулі па краінах. Спасылка: <https://www.nuffic.nl/en/diploma-recognition/foreign-education-systems>

- “Эўрыпедыя”, Еўрапейская энцыклапедыя па нацыянальных сістэмах адукацыі.

Спасылка: <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Home.17>.

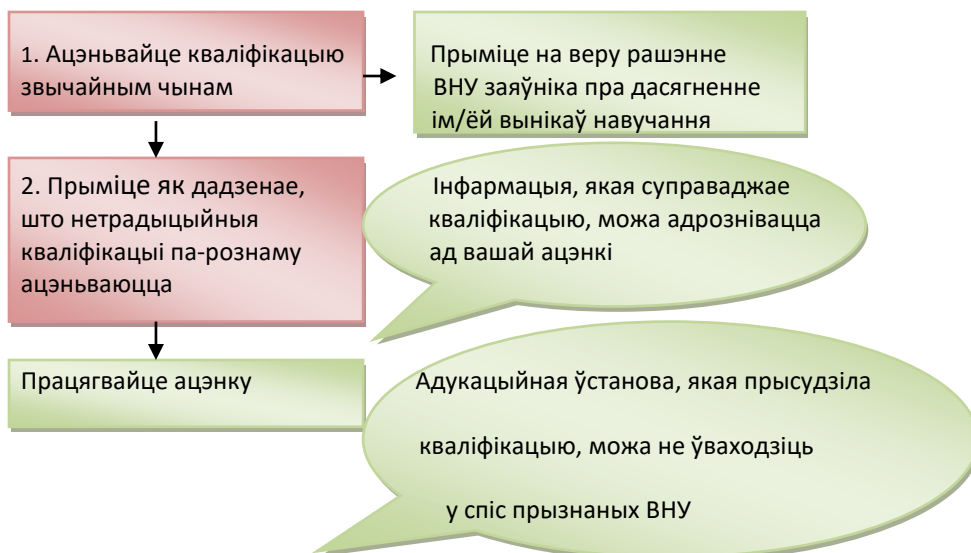
17. Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання індывідуальных адукацыйных траекторый.

Рэзюмэ

У гэтай главе прыводзіцца інфармацыя пра індывідуальныя адукацыйныя траекторыі і даюцца рэкамендацыі па ацэнцы кваліфікацый, прысуджаных за межамі аўдыторый або класаў.

Блок-схема

Глава 17. Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання індывідуальных адукацыйных траекторый.

Уводзіны

Паколькі канцэпцыя бесперарыўнага навучання набывае ўсё большае значэнне (вазьміце, да прыкладу, Еўрапейскую рамку кваліфікацый для навучання на працягу ўсяго жыцця), такі тып адукацыі будзе ўсё больш распаўсюджвацца, паколькі гэта дазваляе атрымліваць кваліфікацыі індывідуальным чынам. Індывідуальная (гнуткая) адукацыйная траекторыя датычыцца любой сітуацыі, у якой выпускнік атрымаў кваліфікацыю нестандартным шляхам, адрозным ад традыцыйных адукацыйных траекторый.

Прыкладамі індывідуальных адукацыйных траекторый з'яўляюцца:

- Сітуацыі, калі доступ і паступленне на праграму грунтуецца не на стандартных уступных патрабаваннях (напрыклад, патрабаванне наяўнасці атэстата па заканчэнні сярэдняй школы);
- Сітуацыі, калі дапаўненне недастаючых ведаў па частках адукацыйнай праграмы грунтуецца на раней атрыманых кваліфікацыях або перыядах навучання;
- Сітуацыі, калі дапаўненне недастаючых ведаў па частках адукацыйнай праграмы або па праграме ў цэлым грунтуецца на нефармальнай або інфармальнай адукацыі;
- Сітуацыі, калі праграма або частка праграмы былі засвоеныя праз дыстанцыйнае навучанне і онлайн-навучанне.

Ацэнка індывідуальных адукацыйных траекторый звычайна заснаваная на методыцы прызнання папярэдняга навучання.

Карысная тэрміналогія

У Кіраўніцтве па выкарыстанні Еўрапейскай сістэмы пераносу і назапашванні крэдытаў за 2015 год даюцца вызначэнні наступных паняццяў:

Фармальнае навучанне - навучанне, якое звычайна рэалізуецца ўстановай адукацыі або навучальнай падрыхтоўкі; мае выразную структуру з пункту гледжання мэтай і тэрмінаў навучання або навучальнага забеспячэння. Па завяршэнні адукацыі выдаецца афіцыйны дакумент ці сертыфікат. Фармальнае навучанне з'яўляецца наўмысным з пункту гледжання навучэнца.

Інфармальнае навучанне - навучанне, атрыманае ў выніку паўсядзённай дзейнасці, звязанай з працай, у сям'і, у вольны час. Такое навучанне не з'яўляецца арганізаваным або структураваным з пункту гледжання мэтай, часу або навучальнага забеспячэння; яно можа быць ненаўмысным з пункту гледжання навучэнца.

Нефармальнае навучанне - навучанне, якое праходзіць як запланаваная дзейнасць (з пункту гледжання мэтай і часу навучання), пры наяўнасці любой формы падтрымкі ў навучанні (напрыклад, дапамогі настаўніка). Найбольш распаўсюджаныя варыянты нефармальнага навучання ўключаюць унутрыкарпаратыўныя трэнінгі, структураванае онлайн-навучанне і курсы арганізацый грамадзянскай супольнасці.

Прызнанне нефармальнага і інфармальнага навучання - працэс, у рамках якога адукацыйная ўстанова афіцыйна пацвярджае, што вынікі навучання, дасягнутыя і

ацэненыя ў іншым кантэксце (нефармальным або інфармальным), задавальняюць, цалкам або часткова, патрабаванням канкрэтнай праграмы, яе кампанента або кваліфікацыі.

Прызнанне папярэдняга навучання

Прызнанне папярэдняга навучання адносіцца да працэсу, з дапамогай якога кампетэнтны орган або навучальная ўстанова ацэньвае веды, навыкі і кампетэнцыі, якія засвойвае навучэнец у выніку:

- Навучання, набытага ў нефармальным ці інфармальным кантэксце;
- Навучання, якое не прывяло да прысуджэння кваліфікацыі;
- Навучання, набытага ў рамках прафесійнай дзейнасці;
- Навучання, атрыманага ў выніку незакончанага адукацыі ў прызнанай навучальнай установе.

Існуе шырокі спектр тэрмінаў, якія адносяцца да працэсу вызначэння, ацэнкі і афіцыйнага прызнання папярэдняга навучання і досведу (прыкладамі з'яўляюцца акрэдытацыя папярэдняга навучання, валідацыя папярэдняга навучання і акрэдытацыя папярэдняга эксперыментальнага навучання. У гэтым Кіраўніцтве мы карыстаемся тэрмінам “прызнанне папярэдняга навучання” для ахопу ўсіх магчымых адценняў гэтага тэрміна.

Папярэдняе навучанне можа мець сваім рэзультатам вынікі навучання, супастаўныя з вынікамі, набытымі шляхам традыцыйнага адукацыі. Прызнанне такога навучання з'яўляецца важным фактарам у палягчэнні доступу да далейшай адукацыі або ў пераносе крэдытаў, паколькі навучэнцы, якія атрымалі адукацыю нетрадыцыйным шляхам, павінны карыстацца тымі ж прынцыпамі інфармацыйнай даступнасці, мабільнасці і справядлівага прызнання, як і традыцыйныя навучэнцы.

Рэкамендацыі

Пры ацэнцы кваліфікацыі, часткова або поўнасцю атрыманых праз індывідуальныя адукацыйныя траекторыі, вам неабходна:

1. Ацэньваць гэтыя кваліфікацыі гэтакім жа чынам, як супастаўныя з імі традыцыйныя кваліфікацыі.

Прыміце на веру, што ўстанова, якая прысвоіла кваліфікацыю на аснове індывідуальнай адукацыйнай траекторыі, правільна вызначыла дасягненне студэнтам вынікаў навучання па кваліфікацыі.

Адпаведная сістэма забеспячэння якасці гарантуе, што вызначаная мінімальная якасць праграмы і/або ўстановы адпавядае выстаўленым стандартам, незалежна ад віду індывідуальнай адукацыйнай траекторыі навучання.

Прыклад 17.1 Ацэнка кваліфікацыі, прысуджанай на аснове прызнання папярэдняга навучання

Заяўнік звяртаецца ў краіну X за прызнаннем французскай кваліфікацыі - дыплама вышэйшага тэхнічнага спецыяліста. Кваліфікацыя была яму/ёй прысуджана, большай часткай, на аснове прызнання папярэдняга навучання кампетэнтнымі органамі ў Францыі. Кваліфікацыя павінна быць прызнана кампетэнтным органам у краіне X у адпаведнасці з дакладна тымі ж стандартам, якія прымяняюцца ў дадзенай краіне пры ацэнцы фармальнай французскай адукацыі.

2. Прыміце як дадзенае, што кваліфікацыі, атрыманыя праз прызнанне папярэдняга навучання, могуць адрознівацца ад кваліфікацый, дасягнутых традыцыйным спосабам, асабліва ў тым, што датычыць дадзеных па кваліфікацыі (такіх як працавыдаткі, крэдыты, змест праграмы).

Майце на ўвазе, што кампетэнтныя органы, якія прысудзілі такую кваліфікацыю, не абавязкова павінны прысутнічаць у афіцыйных спісах прызнаных вышэйшых навучальных устаноў. Калі вы не можаце знайсці гэтую інфармацыю, калі ласка, звяжыцеся з інфармацыйным цэнтрам ENIC-NARIC або нацыянальным цэнтрам па прызнанні краіны, дзе была атрымана кваліфікацыя.

Прыклад 17.2 Прызнанне кваліфікацыі папярэдняга навучання, якая мае нестандартны фармат

Заяўнік прадставіў прызнаную кваліфікацыю, якая была прысуджана выключна на аснове прызнання папярэдняга навучання. У прыкладзенай дакументацыі адсутнічае Акадэмічная даведка і апісанне кваліфікацыі ў традыцыйных тэрмінах працавыдаткаў і зместу праграмы, - дадзеныя, якія звычайна прымаюцца ва ўвагу ў рашэннях па прызнанні. Тым не менш, вы павінны верыць, што кваліфікацыя была прысуджана яе ўладальніку на аснове дасягнутых кампетэнцый, зададзеных для гэтай кваліфікацыі. Вы

павінны засноўваць сваю ацэнку на існуючай інфармацыі пра агульныя і канкрэтныя вынікі навучання для гэтага ўзроўню і/або тыпу кваліфікацыі.

Крыніцы і спасылкі

Наступныя інфармацыйныя інструменты могуць дапамагчы вам у працэсе прызнання:

- Дадатак да дыплама, які павінен даць інфармацыю датычна індывідуальных адукацыйных траекторый у патрэбнай вам сістэме вышэйшай адукацыі, калі гэта магчыма (глядзіце главу 14 “Дадатак да дыплама (і іншыя інфармацыйныя інструменты)”);
- Справаздачы па самасертыфікацыі краін-удзельніц Балонскага працэсу, у якіх прадастаўлена інфармацыя адносна індывідуальных адукацыйных траекторый і вынікаў навучання ў сістэме вышэйшай адукацыі. Справаздачы па самасертыфікацыі апублікаваныя на дадзеным сайце: www.enic-naric.net/index.aspx?s=n&r=ena&d=qf;
- Рэкамендацыйныя лісты/спасылкі і дакументы мабільнасці, такія як Дадатак да пашпарту мабільнасці “Еўрапас”, у якім удакладняюцца вынікі навучання, атрыманыя падчас навучання за мяжой;
- Еўрапейская рамка кваліфікацый для навучання на працягу ўсяго жыцця адносіцца да ўсіх відаў адукацыі, а таксама спрыяе валідацыі нефармальнай і інфармальнай адукацыі. Вынікі нетрадыцыйнага навучання можна параўнаць з дэскрыптарамі вынікаў навучання васьмі супастаўных узроўняў Еўрапейскай рамкі кваліфікацый для навучання на працягу ўсяго жыцця.

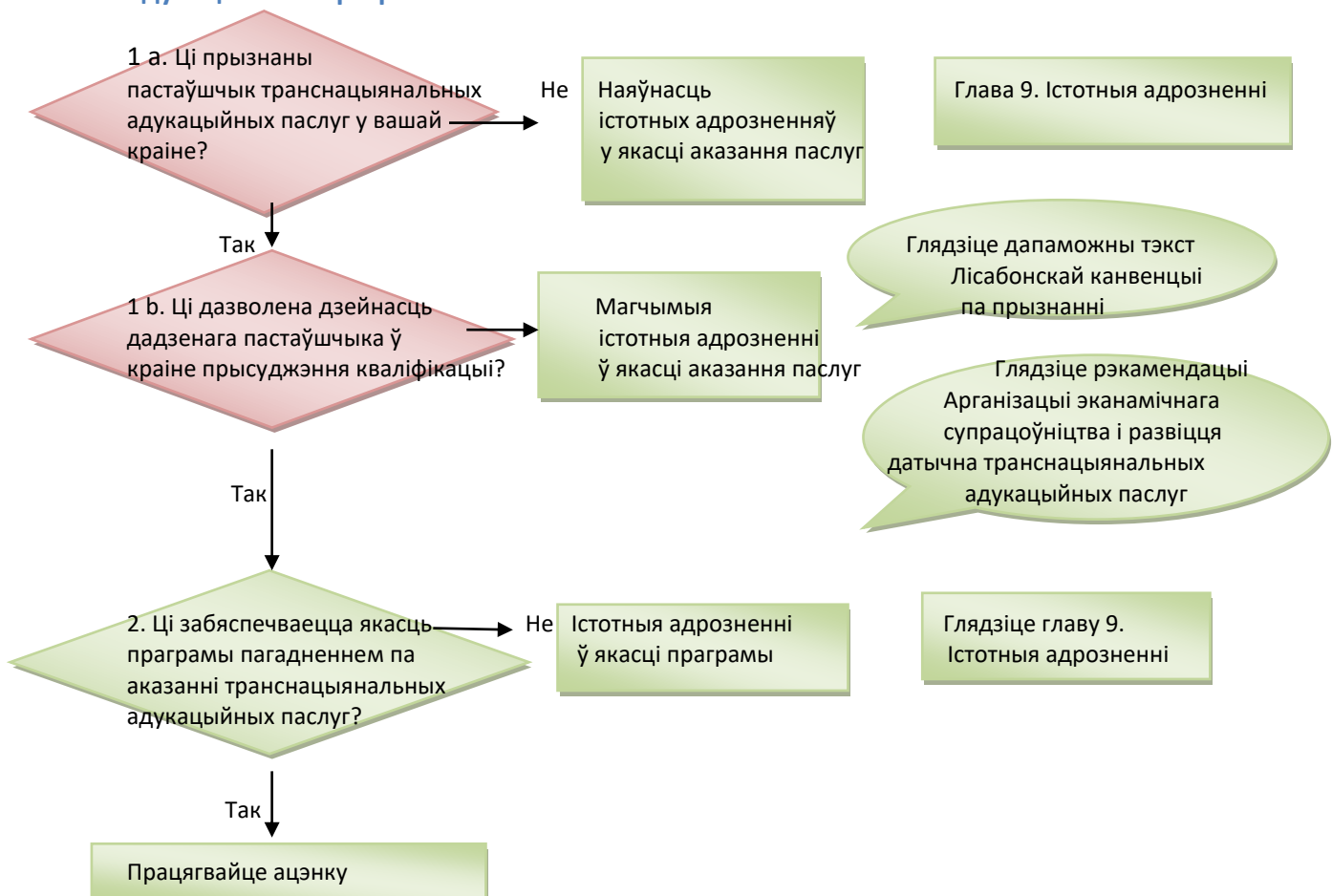
18. Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання транснацыянальных адукацыйных праграм

Рэзюмэ

Рост транснацыянальнай адукацыі, або памежнага прадстаўлення адукацыйных паслуг за апошні час уражвае сваіх размахам. Гэта стала магчымым дзякуючы тэхнічнаму прагрэсу і большай мабільнасці ў забеспячэнні адукацыйных паслуг ва ўмовах глабальнай эканомікі. Асноўным фактарам у прыняцці рашэння, прызнаваць ці не прызнаваць транснацыянальную кваліфікацыю, з'яўляецца праверка статусу кваліфікацыі. Ён павінен быць пацверджаны больш чым у адной краіне.

Блок-схема

Глава 18. Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання транснацыянальных адукацыйных праграм

Уводзіны

Транснацыянальная адукацыя (таксама вядомая як памежная адукацыя) з'яўляецца адносна новай з'явай у сістэме вышэйшай адукацыі. Гэта датычыцца арганізацыі аказання навучальных паслуг у сферы вышэйшай адукацыі, у тым ліку дыстанцыйнай, калі навучэнцы і ўстанова, якая прысуджае кваліфікацыю, знаходзяцца ў розных краінах. Гэты від адукацыі адрозніваецца ад транснацыянальных сумесных праграм (глядзіце главу 19 “Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання сумесных праграм”), у якіх навучанне студэнта і прысуджэнне яму/ёй ступені арганізуецца сумесна некалькімі ВНУ у розных краінах.

Часта бывае цяжка вызначыць “родную” краіну студэнта, ВНУ якой прысуджае яму/ёй кваліфікацыю, і кампетэнтны орган, адказны за працэс прызнання і/або акрэдытацыю навучальнай установы і/або яе праграм.

Арганізацыя праграм транснацыянальнай адукацыі адбываецца пасродкам транснацыянальных пагадненняў, якія бываюць двух тыпаў:

1. **Сумесныя пагадненні**, у якіх навучальныя праграмы ўстановы, якая прысуджае кваліфікацыю, выкладаюцца іншай, партнёрскай адукацыйнай установай (напрыклад, ВНУ з краіны X дазваляе ВНУ з краіны Y выкладаць сваю праграму, а кваліфікацыю прысуджае сама ўстанова з краіны X);
2. **Адасобленыя пагадненні**, у якіх навучальныя праграмы выкладаюцца непасрэдна ўстановай, якая прысуджае кваліфікацыю, на памежнай аснове (напрыклад, універсітэт з краіны X мае філіял у краіне Y, дзе ён забяспечвае выкладанне сваёй навучальнай праграмы і сам прысуджае кваліфікацыю).

Рэкамендацыі

Як ужо згадвалася ў главе 3 (“Акрэдытацыя і забеспячэнне якасці”), некаторыя віды кваліфікацый могуць патрабаваць дадатковага даследвання з мэтай усталяваць, ці з'яўляюцца яны належным чынам акрэдытаваныя або прызнаныя. Пры ацэнцы кваліфікацый, атрыманых у выніку транснацыянальнай адукацыі, рэкамендуецца:

1. Праверыць статус установы, адказнай за прадстаўленне адукацыйных паслуг па транснацыянальнай праграме;
 - a. Пераканацца ў тым, што пастаўшчык адукацыйных паслуг з'яўляецца прызнанай/акрэдытаванай установай у сваёй краіне;

b. Калі гэта магчыма, пераканайцеся, што пастаўшчыку паслуг дазволена (кампетэнтнымі органамі “роднай” краіны і краіны, якая прымае студэнта) адукацыйная дзейнасць у краіне, дзе студэнту прапануецца навучанне.

Больш падрабязную інфармацыю пра прынцыпы, якіх павінны прытрымлівацца пастаўшчыкі транснацыянальных адукацыйных паслуг, можна знайсці ў наступных крыніцах:

a) Кодэкс належнай практыкі ў прадастаўленні транснацыянальных адукацыйных паслуг (дапаможны тэкст Лісабонскай канвенцыі па прызнанні);

b) Рэкамендацыі Арганізацыі эканамічнага супрацоўніцтва і развіцця па забеспячэнні якасці прадастаўлення памежных адукацыйных паслуг у сферы вышэйшай адукацыі.

Прыклад 18.1 Махлярскія “памежныя адукацыйныя паслугі”

Транснацыянальную адукацыю прынята ўспрымаць як карысны дадатак да нацыянальнай сістэмы адукацыі, асабліва ў краінах, дзе вышэйшыя навучальныя ўстановы маюць недастатковыя магчымасці для ахопу адукацыйнымі паслугамі ўсяго студэнцкага насельніцтва краіны. Тым не менш, недахоп адпаведнай інфармацыі і выразнага адукацыйнага заканадаўства для арганізацыі такога тыпа навучання часам прыводзіць да сітуацый, калі махляры спрабуюць прадаставіць адукацыйныя паслугі сумніўнай якасці ў абыход заканадаўства.

З гэтай прычыны, варта арганізоўваць дадатковыя праверкі легітымнасці транснацыянальных пагадненняў, асабліва, калі адсутнічае інфармацыя пра статус акрэдытацыі транснацыянальнай праграмы. У такіх выпадках нават факт прызнання ўстановы-пастаўшчыка вышэйшых адукацыйных паслуг у краіне заяўніка не заўсёды гарантуе якасць праграмы, якая выкладаецца ў іншай краіне.

2. Правярайце якасць праграмы, якая прапануецца за кошт транснацыянальнага пагаднення паміж установамі.

Вы павінны пераканацца, што праграма транснацыянальнай адукацыі з’яўляецца акрэдытаванай у сваёй краіне або прызнанай ці акрэдытаванай - у краіне, якая прымае заяўніка. Аднаго з гэтых варыянтаў, як правіла, бывае дастаткова.

Прыклад 18.2 Праверка кваліфікацыі транснацыянальнай адукацыі

Супрацоўнік прыёмнай камісіі даследуе кваліфікацыю, якая была прысуджана прызнанай навучальнай установай краіны А праз яе філіял у краіне В. У філіяла

ўстановы няма афіцыйнага статусу прызнанай вышэйшай навучальнай установы ў краіне В. Супрацоўнік камісіі высвятляе, што адукацыйныя праграмы філіяла былі акрэдытаваныя ў краіне А, якая мае сістэму праграмнай акрэдытацыі.

У выніку, супрацоўнік прыёмнай камісіі прыходзіць да высновы, што доказаў якасці праграмы дастаткова, і працягвае ацэнку кваліфікацыі.

Калі пастаўшчык паслуг і/або праграма не адпавядаюць патрабаванням двух вышэйпазначаных рэкамендацый, вы не можаце зрабіць ацэнку якасці праграмы транснацыянальнай адукацыі за адсутнасцю доказаў. Глядзіце рэкамендацыю 3 главы 3 (“Акрэдытацыя і забеспячэнне якасці”), дзе вы знойдзеце варыянты далейшых дзеянняў, якімі трэба працягнуць працэс прызнання.

19. Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання сумесных праграм

Рэзюмэ

Нядаўна прыняты Еўрапейскі падыход, які пачаў ажыццяўляць механізмы сумеснага забеспячэння якасці сумесных праграм, павышае даступнасць інфармацыі і палягчае прызнанне кваліфікацый, прысуджаных пасля завяршэння такіх праграм. Аднак, часта прызнанне такіх кваліфікацый па-ранейшаму ўключае ў сябе кваліфікацыі, прысуджаныя па-за рамкамі гэтай структуры, і можа запатрабаваць больш падрабязнага вывучэння адукацыйнай праграмы і статуту ўстаноў, уключаных у гэты працэс. У ацэнцы такіх кваліфікацый, у пэўнай ступені, рэкамендуецца прымяняць індывідуальны падыход, паколькі нацыянальнае заканадаўства многіх краін можа адставаць ад найноўшых адукацыйных тэндэнцый належнага прызнання і прысуджэння сумесных кваліфікацый.

У гэтай главе даюцца парады па найлепшым спосабе разгляду і ацэнкі такіх кваліфікацый.

Блок-схема

Глава 19. Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання сумесных праграм

Уводзіны

Сумесная праграма - гэта праграма, якая прапануецца сумесна некалькімі вышэйшымі навучальнымі ўстановамі, што ўтвараюць кансорцыум сумесных праграм. Такая праграма не абавязкова мае на мэце выдачу сумесных ступеняў; ступень - гэта толькі адна з магчымых узнагарод. Пасля завяршэння сумеснай праграмы выпускнік можа атрымаць: адзіную нацыянальную кваліфікацыю, некалькі асобных кваліфікацый, якія называюць двойнымі або множнымі кваліфікацыямі, і/або адзіны дакумент, якім прысуджаецца сумесная кваліфікацыя.

Кваліфікацыя (-і) сумесных праграм адрознівае (-ю) цца ад замежных нацыянальных кваліфікацый тым, што яны лічацца або прыналежнымі больш чым адной нацыянальнай сістэме, або не належнымі цалкам ні да адной нацыянальнай сістэмы. Адсюль вынікае неабходнасць браць ва ўвагу некаторыя дадатковыя элементы такіх кваліфікацый пры іх ацэнцы.

Дадатковым фактарам, які ўскладняе сітуацыю, з'яўляецца тое, што выкладанне (міжнародных) сумесных праграм і прысуджэнне сумесных кваліфікацый за іх абцяжарваецца разнастайнасцю адпаведных нацыянальных юрыдычных палажэнняў у партнёраў кансорцыума. Так, такія палажэнні могуць або ўвогуле адсутнічаць, або перашкаджаць належнаму аказанню адукацыйных паслуг, або супярэчыць адно аднаму ў некаторых пунктах. Для вырашэння гэтай праблемы агенцтва забеспячэння якасці выступаюць за дастатковасць засведчання якасці сумеснай праграмы адной надзейнай арганізацыяй па акрэдытацыі.

У траўні 2015 года еўрапейскія міністры, адказныя за сферу вышэйшай адукацыі, адаптавалі Еўрапейскі падыход да забеспячэння якасці сумесных праграм у мэтах палягчэння знешняга забеспячэння якасці гэтых праграм. Еўрапейскі падыход стварае структуру для сумеснага забеспячэння якасці сумесных праграм, забяспечваючы механізм і стандарты, якія грунтуюцца на ўзгодненых інструментах Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі (без неабходнасці ўжывання дадатковых нацыянальных крытэраў). Гэты падыход вызначае, што вышэйшыя навучальныя ўстановы кансорцыума павінны сумесна абіраць належнае зарэгістраванае агенцтва забеспячэння якасці са спісу Еўрапейскага рэестра забеспячэння якасці вышэйшай адукацыі. Гэта агенцтва павінна выкарыстоўваць стандарты і працэдурныя згаданыя ў рамках Еўрапейскага падыходу, для правядзення сумеснай ацэнкі або акрэдытацыі ўсёй сумеснай праграмы. Рэзультатам гэтых дзеянняў, як чакаецца, становіцца

прыняцце такой кваліфікацыі ва ўсіх краінах Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі.

У адсутнасць дакладнага статусу акрэдытацыі ў рамках Еўрапейскага падыходу доказы якасці сумеснай праграмы варта шукаць праз статус партнёраў кансорцыума і іх праграм.

Рэкамендацыі

Як ужо згадвалася ў главе 3 (“Акрэдытацыя і забеспячэнне якасці”), некаторыя канкрэтныя віды кваліфікацый могуць патрабаваць дадатковага даследвання з мэтай усталяваць, ці з’яўляюцца яны належным чынам акрэдытаванымі або прызнанымі. Пры ацэнцы кваліфікацыі, прысуджанай у рамках сумесных праграм, вам рэкамендуецца:

1. Праверыць, ці прымяняўся Еўрапейскі падыход падчас акрэдытацыі праграмы.

Станоўчы адказ на гэтае пытанне азначае, што ў адносінах да праграмы быў прыменены комплексны падыход забеспячэння якасці, праграма была акрэдытаваная ў кожнай з устаноў - партнёраў кансорцыума, і таму ніякіх далейшых праверак не патрабуецца.

2. Пры адсутнасці такой акрэдытацыі, праверыць, ці цалкам сумесная праграма была акрэдытаваная надзейнай (нацыянальнай) арганізацыяй па акрэдытацыі. Звычайна такая арганізацыя знаходзіцца ў краіне-партнёры кансорцыума. У гэтым выпадку вы будзеце мець дастатковыя доказы агульнай якасці праграмы, і далейшых праверак статуса партнёраў кансорцыума не спатрэбіцца.

Прыклад 19.1 Акрэдытаваная сумесная праграма

Заяўнік падае на ацэнку ступень магістра ў галіне еўрапейскіх даследаванняў, прысуджаную кансорцыумам з сямі вышэйшых навучальных устаноў. Ступень заяўніку была прысуджана да прыняцця Еўрапейскага падыходу, але ў Дадатку да дыплама (глядзіце главу 14 “Дадатак да дыплама (і іншыя інфармацыйныя інструменты)”) гэты выпадак тлумачыцца тым, што сумесная праграма была акрэдытаваная нацыянальнай арганізацыяй па акрэдытацыі адной з краін-партнёраў кансорцыума, і таму кваліфікацыя павінна быць прызнанай аўтэнтчнай. Супрацоўнік прыёмнай камісіі правярае статус акрэдытацыі сумеснай праграмы і працягвае ацэнку кваліфікацыі без дадатковай праверкі статуса ўсіх сямі членаў кансорцыума.

3. Пры адсутнасці акрэдытацыі ўсёй праграмы, праверце статус акрэдытацыі/прызнання партнёраў кансорцыума або, у краінах з сістэмай акрэдытацыі

на праграмным узроўні, акрэдытацыйнага статусу частак праграмы для дастатковых доказаў яе якасці.

Гэта можа быць даволі складанай і працаёмкай задачай, калі вы ацэньваеце сумесную праграму, якая выкладалася кансорцыумам з вялікай колькасці навучальных устаноў. Статус акрэдытацыі часткі праграмы, выкладзенай адной з устаноў кансорцыума, можа аказацца асабліва цяжка праверыць у большасці сістэм адукацыі. Таму ў гэтым аспекце ацэнкі сумеснай кваліфікацыі рэкамендуецца выкарыстоўваць індыўідуальны падыход: вы не павінны правяраць кожны пункт акрэдытацыі праграмы да таго часу, пакуль у вас будуць дастатковыя доказы агульнай яе якасці.

Прыклад 19.2 Праверка статусу акрэдытацыі/прызнання партнёраў кансорцыума

Заяўнік падае на ацэнку ступень магістра ў нейралінгвістыцы, прысуджанай яму/ёй кансорцыумам з пяці ВНУ. Сумесная праграма не акрэдытаваная цалкам нацыянальнай арганізацыяй па акрэдытацыі, таму супрацоўнік прыёмнай камісіі пачынае правяраць статус акрэдытацыі/прызнання ўсяго кансорцыума і высвятляе, што дзве партнёрскіх установы прызнаныя вышэйшымі навучальнымі ўстановамі ў рамках сваіх нацыянальных сістэм, у той час як тры астатнія ўстановы дзейнічаюць у нацыянальных сістэмах на базе праграм акрэдытацыі. Супрацоўнік камісіі не можа знайсці ніякай інфармацыі пра статус акрэдытацыі частак сумеснай праграмы, выкладзенай вышэйпералічанымі трыма ўстановамі, але ўсе яны маюць акрэдытаваную нацыянальную праграму ў галіне нейралінгвістыкі.

Такім чынам, супрацоўнік прыёмнай камісіі робіць выснову пра наяўнасць дастатковых доказаў якасці праграмы і працягвае ацэнку кваліфікацыі.

4. Прыміце як дадзенае: кансорцыумы, якія забяспечваюць выкладанне сумесных праграм, могуць уключаць у сябе непрызнаныя вышэйшыя навучальныя ўстановы, паколькі прызнаныя ўстановы кансорцыума бяруць на сябе адказнасць за агульную якасць сумеснай праграмы.

Выкладанне сумесных праграм з'яўляецца, у нейкай ступені, эксперыентам (асабліва ў рамках Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі) - з мэтай стварэння новых форм праграм вышэйшай адукацыі. Такім чынам, кансорцыумы могуць уключаць у сябе партнёраў па-за рамкамі афіцыйна прызнаных ВНУ. Гэта могуць быць навукова-даследчыя інстытуты або камерцыйныя арганізацыі, якія могуць прапаноўваць студэнтам адмысловыя веды або навыкі, важныя для засваення новых сумесных праграм.

Прыклад 19.3 Непрызнаныя ўстановы ў складзе кансорцыума

Заяўнік падае на разгляд ступень магістра ў галіне міжнароднага маркетынгу, якая была выдадзена яму/ёй кансорцыумам з дзвюх вышэйшых навучальных устаноў і буйной міжнароднай маркетынгавай кампаніяй. Уся сумесная праграма не мае акрэдытацыі ад нацыянальнай арганізацыі па акрэдытацыі. Супрацоўнік прыёмнай камісіі правярае статус акрэдытацыі/прызнання кансорцыума і высвятляе, што дзве яго ВНУ прызнаныя ў сваіх нацыянальных сістэмах і прапануюць шэраг нацыянальных адукацыйных праграм магістратуры ў галіне бізнес-даследаванняў, маркетынгу і камунікацый. Міжнародная маркетынгавая кампанія не з'яўляецца прызнанай ВНУ і яе праграмы неакрэдытаваныя.

Сумесная праграма навучання арганізавана такім чынам, што дзве вышэйшых навучальных установы адказваюць за ўзгодненасць усіх кампанентаў праграмы і іспытаў па ёй, у той час як маркетынгавая кампанія забяспечвае практычнае навучанне на канкрэтных прыкладах са сферы бізнесу, а таксама кіруе навучальнымі стажыроўкамі студэнтаў.

Супрацоўнік прыёмнай камісіі робіць выснову пра наяўнасць дастатковых доказаў якасці праграмы і працягвае ацэнку кваліфікацыі.

Калі сумесная праграма і кансорцыум устаноў не адказваюць патрабаванням вышэйзгаданых рэкамендацый, вы не можаце ацаніць праграму за недахопам доказаў яе якасці. Глядзіце рэкамендацыю 3 главы 3 (“Акрэдытацыя і забеспячэнне якасці”) для варыянтаў далейшых дзеянняў.

Інфармацыйныя інструменты

Больш падрабязную інфармацыю пра сумесныя праграмы і кваліфікацыі (сумесныя ступені) вы можаце знайсці ў Дадатку да дыплама па сумеснай ступені. Канкрэтную інфармацыю па сумесных праграмах можна таксама знайсці ў наступных крыніцах:

- Афіцыйны вэб-сайт вышэйшых навучальных устаноў, якія прапануюць сумесную праграму;
 - Пагадненне паміж адукацыйнымі ўстановамі, якія прапануюць сумесную праграму;
 - Вэб-сайт Еўрапейскага кансорцыума па акрэдытацыі (Ecapedia), у тым ліку вынікі праекта JOQAR: “Сумесныя праграмы: забеспячэнне якасці і прызнанне ступеняў”.
- Спасылка: http://ecahe.eu/w/index.php/Main_Page

- Еўрапейскі падыход да забеспячэння якасці сумесных праграм. Спасылка:
<https://www.egar.eu/projects/joint-programmes.html>

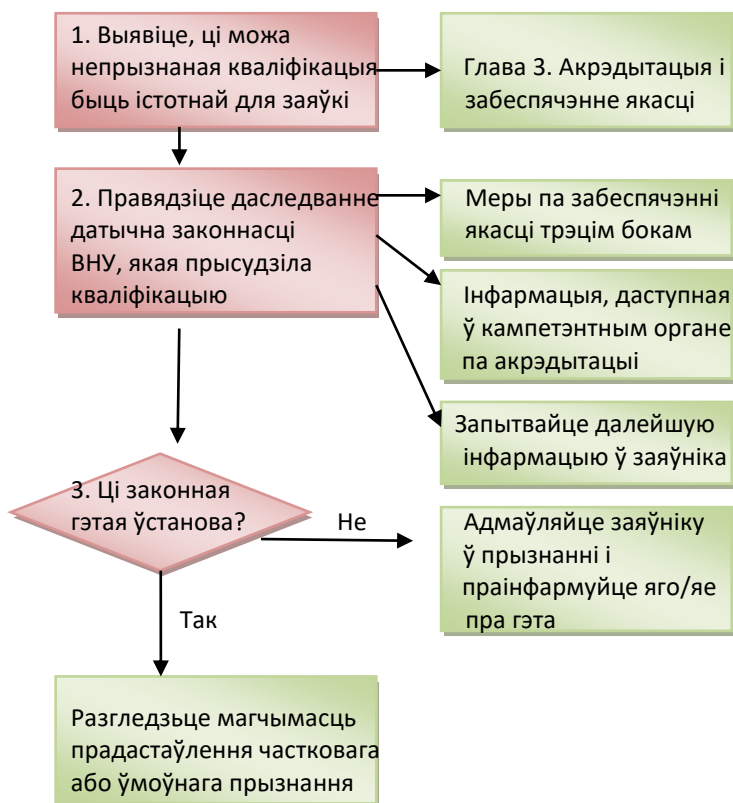
20. Кваліфікацыі, прысуджаныя адукацыйнымі ўстановамі, якія не прызнаныя нацыянальнымі органамі адукацыі

Рэзюмэ

У гэтай главе апісваецца, як працаваць з кваліфікацыямі, якія былі прысуджаныя навучальнымі ўстановамі, афіцыйна не прызнанымі сваёй нацыянальнай сістэмай вышэйшай адукацыі. Гэтыя ўстановы, аднак, маюць права на законных падставах выкладаць адукацыйныя праграмы, якія ацэньваюцца звычайным чынам.

Блок-схема

Глава 20. Кваліфікацыі, прысуджаныя адукацыйнымі ўстановамі, якія не прызнаныя нацыянальнымі органамі адукацыі

Уводзіны

Статус навучальнай установы, якая прысудзіла ступень (глядзіце главу 3 “Акрэдытацыя і забеспячэнне якасці”), з’яўляецца важным элементам, які неабходна прымаць ва ўвагу ў наступных выпадках:

- Калі ўстанова прызнаная ў сваёй нацыянальнай сістэме: так кваліфікацыя можа быць ацэненай і прызнанай у адпаведнасці з Лісабонскай канвенцыі па прызнанні;

- Калі ўстанова не прызнана афіцыйна ці не знаходзіцца ў спісе ВНУ на вэб-сайтах кампетэнтных адукацыйных органаў: праверце, ці не прызнаная ўстанова законнай іншымі кампетэнтнымі органамі або ёсць іншыя акалічнасці, якія могуць апраўдаць ацэнку дадзенай кваліфікацыі.

Непрызнаныя, але законныя навучальныя ўстановы можна падзяліць на некалькі асобных груп:

1. Установы, якім забаронена прызнанне ці якія самі абралі непрызнанне.

Да гэтай катэгорыі адносяцца легітымныя ўстановы, праграмы і кваліфікацыі якіх могуць быць афіцыйна прызнанымі дзяржаўнымі органамі, іншымі вышэйшымі навучальнымі ўстановамі і працадаўцамі, але афармленне якіх не адпавядае стандартам у сферы заканадаўства ці юрыдыдыкцыі, а не ў сферы якасці праграм¹²;

2. Пастаўшчыкі паслуг вышэйшай адукацыі, якія не адпавядаюць вызначаным тэхнічным стандартам.

Да гэтай катэгорыі адносяцца ўстановы, якія не адпавядаюць стандартам адукацыйных органаў. Гэтыя ўстановы прапануюць аўтэнтычныя навучальныя праграмы, якія, па розных прычынах, не адпавядаюць тэхнічным крытэрам, вызначаным для афіцыйнай акрэдытацыі або прызнання. Гэтыя ўстановы не могуць быць ацэненыя як цалкам прызнаныя, але пры пэўных умовах ВНУ і інфармацыйныя цэнтры па прызнанні ENIC - NARIC могуць часткова ацэньваць іх кваліфікацыі або даваць рэкамендацыі выпускнікам па тым, як задаволіць прынятым стандартам прызнання іх кваліфікацый.

Варта адзначыць, што нацыянальныя працэдурны забеспячэння якасці і прызнання ў розных краінах могуць адрознівацца адна ад адной, што часам прыводзіць да немагчымасці прызнання пэўных тыпаў устаноў або праграм. Нават калі легітымныя адрозненні робяць поўнае прызнанне немагчымым, ёсць верагоднасць выдачы заяўніку частковай або ўмоўнай формы прызнання, або прапановы яму/ёй карысных парад і рэкамендацый.

¹² Такія ўстановы, як правіла, уключаюць у сябе дзяржаўныя або ваенныя навучальныя ўстановы, рэлігійныя інстытуты і семінарыі і пастаўшчыкоў паслуг бесперарыўнай адукацыі для дарослых. Некаторыя з іх могуць таксама належаць да пастаўшчыкоў транснацыянальных адукацыйных паслуг (глядзіце главу 18 “Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання транснацыянальных адукацыйных праграм”).

Рэкамендацыі

1. Вам рэкамендуецца дамагчыся высвятліць, ці можа ўстанова лічыцца законным пастаўшчыком адукацыйных паслуг, нават калі яна афіцыйна не прызнаная. Аднак, з пункту гледжання эфектыўнасці вашай працы, варта абмяжоўваць занадта глыбокія даследаванні такіх кваліфікацый, якія, верагодна, маюць непасрэднае дачыненне да заяўкі і якія вы маглі б нейкім чынам уключыць у вашу ацэнку.

Прыклад 20.1 Высвятленне законнасці пастаўшчыка паслуг

Супрацоўнік прыёмнай камісіі атрымлівае кваліфікацыю, прысуджаную Паліцэйскай акадэміяй, якая не з'яўляецца прызнанай вышэйшай навучальнай установай. Заяўнік запытвае допуск да праграмы другога цыклу ў галіне даследавання злачынстваў на месцы здарэння. Паколькі вынікі навучання па кваліфікацыі, хутчэй за ўсё, будуць адпавядаць мэтам заяўленай праграмы, супрацоўнік прыёмнай камісіі прымае рашэнне далей разглядаць на адпаведнасць навучальную ўстанову і засвоеную кваліфікацыю, а не адхіляць заяўку на фармальных падставах.

2. Каб высвятліць, ці з'яўляецца непрызнаная навучальная ўстанова легітымнай, вам рэкамендуецца:

а. Правесці даследаванне легітымнасці ўстановы і кваліфікацыі і высвятліць, якія (нацыянальныя) органы ўлады нясуць адказнасць за іх законнасць, якое прызначэнне кваліфікацыі ў краіне заяўніка?

б. Зварніце асаблівую ўвагу на любыя меры забеспячэння якасці, якія могуць прадпрымаць трэція бакі, а таксама на любую інфармацыю, даступную ў нацыянальным органе па акрэдытацыі;

в. Запытайце ў заяўніка дадатковую інфармацыю пра яго/яе ВНУ, калі гэта неабходна.

Прыклад 20.2 Атрыманая інфармацыя пра законнага пастаўшчыка адукацыйных паслуг

Супрацоўнік прыёмнай камісіі з папярэдняга прыкладу шукае ў Інтэрнэце адпаведную інфармацыю пра кваліфікацыю, прысуджаную Паліцэйскай акадэміяй, і знаходзіць наступныя дадзеныя:

- забеспячэнне якасці адукацыі Паліцэйскай акадэміі падпадае пад адказнасць не Міністэрства вышэйшай адукацыі, але Міністэрства ўнутраных спраў;

- допуск да праграмы заснаваны на тых жа кваліфікацыях сярэдняй адукацыі, якія забяспечваюць доступ да ўніверсітэцкіх праграм у роднай краіне заяўніка;
- вынікі навучання па 3-гадовай адукацыйнай праграме, верагодна, адносяцца да прафесійна-арыентаваных праграм бакалаўрыяту, якія прадастаўляюць універсітэты прыкладных навук;
- некаторыя ВНУ у краіне заяўніка дапускаюць выпускнікоў Паліцэйскай акадэміі да апошняга году навучання па праграме бакалаўрыяту ў адпаведнай вобласці.

3. Калі вы высветлілі, што пастаўшчык адукацыйных паслуг з'яўляецца легітымным, разгледзьце магчымасць частковага або ўмоўнага прызнання кваліфікацыі.

Прыклад 20.3 Частковае або ўмоўнае прызнанне кваліфікацыі

Супрацоўнік прыёмнай камісіі з двух папярэдніх прыкладаў вырашае, што знайшоў дастаткова інфармацыі, каб прызнаць легітымнасць Паліцэйскай акадэміі і якасць дадзенай кваліфікацыі. Ён прымае рашэнне частковага прызнання кваліфікацыі, што было б самым верагодным выйсцем з дадзенай сітуацыі ў краіне заяўніка (допуск да апошняга году навучання па праграме бакалаўрыята ў галіне судовай медыцыны).

4. Калі кваліфікацыі нельга выдаць ніякага віду прызнання, праінфармуйце заяўніка пра падставы для такога рашэння.

21. Уладальнікі кваліфікацый без адпаведных дакументаў

Рэзюмэ

Уцекачы або асобы, якія знаходзяцца ў становішчы ўцекачоў, могуць не мець адпаведных дакументаў па кваліфікацыі для правядзення ацэнкі. Артыкул VII Лісабонскай канвенцыі па прызнанні абавязвае кампетэнтныя органы ацэньваць такія кваліфікацыі.

Пры адсутнасці патрэбнай дакументацыі, кваліфікацыя можа быць разгледжана з дапамогай рэканструявання акадэмічных дасягненняў праз т.зв. “дапаможныя дакументы” і ў выніку атрымаць належную ацэнку.

Блок-схема

21. Уладальнікі кваліфікацый без адпаведных дакументаў

Уводзіны

Уцекачы або асобы, якія знаходзяцца ў становішчы ўцекачоў і атрымалі фармальную адукацыю прызнанай і/або акрэдытаванай навучальнай установы, а таксама іншыя асобы, якія па важкіх прычынах не могуць пацвердзіць сваю кваліфікацыю, маюць права на ацэнку кваліфікацыі пры падачы заяўкі на допуск да навучальнай праграмы.

Артыкул VII Лісабонскай канвенцыі па прызнанні абавязвае органы па прызнанні распрацоўваць працэдур, якія дазваляць справядліва і хутка праводзіць ацэнку кваліфікацыі ўцекачоў або асоб, якія знаходзяцца ў становішчы ўцекачоў і не могуць пацвердзіць аўтэнтычнасць сваіх кваліфікацый, адпаведнасці ўступным патрабаванням праграм вышэйшай адукацыі. Да гэтых працэдур прымяняюцца агульныя прынцыпы Лісабонскай канвенцыі па прызнанні.

Ацэнка кваліфікацыі ўцекачоў можа быць складаным працэсам, паколькі іх дакументацыя бывае няпоўнай і цяжка праверыць або ўдакладніць інфармацыю пра сістэму адукацыі, у рамках якой была прысуджана кваліфікацыя, з-за палітычнай сітуацыі ў роднай краіне заяўніка.

Для забеспячэння справядлівага працэсу ацэнкі вам рэкамендуецца апісваць працэдуру ацэнкі і ўключаць гэта апісанне ў працэдур прызнання вашага аддзела або ўстановы.

Рэкамендацыі

Калі вы атрымалі заяўку ад уцекача або асобы, якая знаходзіцца ў становішчы ўцекача, без адпаведных дакументаў, якія пацвярджаюць яго/яе кваліфікацыю (-і), першапачаткова вам неабходна высвятліць, ці адпавядае заяўнік асноўным патрабаванням допуску да праграмы навучання. Гэтыя патрабаванні ўключаюць:

1. Вы павінны прыняць як дадзенае, што інфармацыя, прадстаўленая заяўнікам, не з'яўляецца поўнай, і спрабуеце рэканструяваць яго/яе акадэмічныя дасягненні на аснове альтэрнатыўнай інфармацыі, прадстаўленай у “дапаможным дакуменце”. Дапаможны дакумент уяўляе сабой дасье, якое можа ўключаць:

а. Падрабязную інфармацыю пра змест, узровень і глыбіню адукацыі заяўніка:

- персанальныя дадзеныя заяўніка: імя і прозвішча, дата і месца нараджэння і г.д.

- назва атрыманай (-ых) кваліфікацыі (-ый);

- назва ўстановы (-ў), дзе была (-і) атрымана (-ыя) кваліфікацыя (-і);

- узровень (-ўні) атрыманай (-ых) кваліфікацыі (-ый);
- працягласць праграмы (праграм) навучання;
- год (гады), у які (-я) была (-і) атрымана (-ыя) кваліфікацыя (-і);
- назва праграмы (праграм);
- апісанне зместу праграмы (праграм), у тым ліку курсаў і працавыдаткаў (калі Дадатак да дыплому недаступны);
- пацверджанне ад заяўніка, што прадстаўленая інфармацыя праўдзівая.

Дадатковая інфармацыя, якая тычыцца прафесійнага досведу абітурыента, можа таксама ўваходзіць у дадзены спіс, асабліва калі досвед звязаны з яго/яе адукацыяй.

b. Дакументы і пацвярджальныя дадзеныя, прадстаўленыя заяўнікам, якія могуць дапамагчы ў засведчанні вышэйпазначанай інфармацыі:

- студэнцкі нумар (-ы) або пацвярджальны код (пры іх наяўнасці);
- дакументы па праходжанні адукацыі (Акадэмічная (-ыя) даведка (-і), школьны атэстат і інш.);
- заява (-ы) ад установы (-ў), што кваліфікацыя была прысуджана заяўніку;
- пацверджанні працоўнага досведу (калі гэта магчыма);
- любыя іншыя доказы і сведчанні, такія як прозвішчы і імёны выкладчыкаў, апісанне курсаў і г.д.

Памятайце пра тое, што вам трэба заахвочваць заяўніка ўключаць у свае дакументы як мага больш важных і датычных прызнання дапаможных дадзеных.

c. Агульныя дадзеныя пра сістэму (-ы) адукацыі, у рамках якой (-іх) была прысуджаная кваліфікацыя; ваш нацыянальны орган па прызнанні можа таксама забяспечыць карысную інфармацыю пра патрэбную (-ыя) кваліфікацыю (-і).

Заўважце, што ёсць верагоднасць:

- напаткаць заяўнікаў, якія падаюць на разгляд дапаможны дакумент (падрыхтаваны, напрыклад, вашым нацыянальным інфармацыйным цэнтрам ENIC-NARIC) замест звычайных дакументаў заяўкі;

- атрымаць ад заяўніка запыт пра дапамогу ў стварэнні дапаможнага дакумента.

Прыклад 21.1 Стварайце шаблон дапаможнага дакумента

З мэтай эканоміі свайго часу і часу заяўнікаў, супрацоўнік прыёмнай камісіі ўстанова Х распрацоўвае шаблон дапаможнага дакумента, які будзе ў далейшым перадавацца на запаўненне заяўнікам.

Офіс дадзенай прыёмнай камісіі выкарыстоўвае ўзор Дадатку да дыплама (<http://europass.cedefop.europa.eu/en/documents/european->; глядзіце главу 14 "Дадатак да дыплама (і іншыя інфармацыйныя інструменты)") для распрацоўкі шаблона гэтага дакумента, не ўключаючы ў дадзены шаблон толькі вузкасפעцыяльныя падраздзелы Дадатку, якія заяўнік, хутчэй за ўсё, будзе не ў стане запоўніць.

Офіс прыёмнай камісіі забяспечвае заяўнікаў дакладнымі інструкцыямі падчас запаўнення дапаможнага дакумента, каб быць цалкам упэўненым, што заяўнікі прадставяць важную і адпаведную іх адукацыі інфармацыю.

Супрацоўнік прыёмнай камісіі самастойна ўключае ў дапаможны дакумент заяўніка толькі дадзеныя пра яго/яе сістэму адукацыі і кваліфікацыю (1с) і завяршае, такім чынам, запаўненне дакумента.

Прыклад 21.2 Узор запаўнення дапаможнага дакумента

Адукацыя	
Кваліфікацыя	Афіцыйнае пацверджанне наяўнасці кваліфікацыі
Сярэдняя адукацыя	Атэстат
Першая ступень вышэйшай адукацыі	Ідэнтыфікацыйны нумар студэнта + Акадэмічная даведка за першы год навучання
Другая ступень вышэйшай адукацыі	Афіцыйнае пацверджанне адсутнічае, але ёсць сведчанне выкладчыка

	+ кантракт найму
	+ доказ фармальнай і нефармальнай адукацыі

2. Вы павінны паспрабаваць ацаніць кваліфікацыю (-і) на аснове інфармацыі, прадстаўленай у дапаможным дакуменце. Сканцэнтруйцеся на індывідуальных асаблівасцях заяўніка; памятайце, што не ўсе неабходныя дакументы і не ўся важная інфармацыя па адукацыі можа прысутнічаць у дакументах заяўкі. Засяродзьцеся на высвятленні таго, ці змога заяўнік дамагчыся поспеху ў дасягненні навучальных мэтай, за аснову чаго трэба ўзяць пяць элементаў кваліфікацыі: якасць, узровень, працавыдаткі, характарыстыкі кваліфікацыі і вынікі навучання.

Калі гэта магчыма, выкарыстоўвайце папярэднія заяўкі з той жа адукацыйнай установы або па той жа навучальнай праграме (напрыклад, Акадэмічныя даведкі) для збору інфармацыі пра пяць элементаў дадзенай кваліфікацыі і/або звярніцеся да цэнтра па прызнанні ENIC - NARIC за больш поўнай інфармацыяй. Вы таксама можаце выкарыстоўваць дадзеныя папярэдніх заяўках для перакрываванага кантролю ўзгодненасці інфармацыі.

Прыміце як дадзенае, што вы не заўсёды зможце рэканструяваць усе пяць элементаў кваліфікацыі, нягледзячы на ўсе свае намаганні. Памятайце, часта здараецца так, што заяўнік раптоўна прад'яўляе арыгіналы дакументаў, асабліва калі гаворка ідзе пра вынікі навучання.

Заўважце, што рэкамендуецца захоўваць базу дадзеных папярэдніх рашэнняў па прызнанні, якая можа паслужыць добрай асновай для апрацоўкі будучых заявак.

Калі ў вас ёсць сумневы ў аўтэнтычнасці дакументаў, звярніцеся да цэнтра па прызнанні ENIC - NARIC (глядзіце главу 5 “Аўтэнтычнасць”).

Прыклад 21.3 Прымяняйце індывідуальны падыход у прызнанні, калі вы атрымалі няпоўную дакументацыю заяўніка

Заяўнік-уцякач робіць запыт на навучанне па праграме магістра ў галіне машынабудавання ўстановы X. Адзіная наяўная дакументацыя заяўніка - гэта яго/яе Акадэмічная даведка. Супрацоўнік прыёмнай камісіі прымае заяўку да апрацоўкі і на базе Акадэмічнай даведкі заключае, што заяўнік мае кваліфікацыю на ўзроўні бакалаўра машынабудавання, атрыманую ў акрэдытаванай навучальнай установе. Гэта кваліфікацыя прадстаўляе яму/ёй доступ да навучання пра праграме магістратуры.

Акрамя таго, Акадэмічная даведка дае каштоўную інфармацыю пра працавыдаткі і характарыстыкі праграмы заяўніка. Супрацоўнік прыёмнай камісіі прымае рашэнне па прызнанні дадзенай кваліфікацыі.

Прыклад 21.4 Дапаможны дакумент, падрыхтаваны цэнтрам па прызнанні ENIC-NARIC, як аснова для ацэнкі кваліфікацый уцекачоў

Заяўнік-уцякач запытвае допуск да навучання па праграме магістра ў галіне камп'ютэрных навук на аснове кваліфікацыі бакалаўра ў той жа вобласці. У заяўніка няма ні дыплама, ні сертыфіката, які б пацвярджаў засваенне адукацыйнай праграмы. Цэнтр па прызнанні ENIC-NARIC падрыхтаваў дапаможны дакумент, які апісвае адукацыю студэнта на падставе інфармацыі пра кваліфікацыю, апісання навучальных курсаў, працоўнага досведу і дакументацыі, прадстаўленай заяўнікам. Дзякуючы гэтым дадзеным, супрацоўнік прыёмнай камісіі прымае рашэнне па прызнанні кваліфікацыі бакалаўра і прадастаўляе заяўніку допуск да магістарскай праграмы.

3. У любым выпадку, працэс апрацоўкі заяўкі можа ўключаць у сябе і працэдуру ацэнкі. Гэта залежыць ад інфармацыі, якую вы змаглі ці не змаглі здабыць з дапаможнага дакумента.

а. Абярыце метады ацэнкі, які падыходзіць для мэты канкрэтнай кваліфікацыі і які магчыма прымяніць. Прыкладамі такіх метадаў з'яўляюцца:

- існуючыя інструменты, такія як кампетэнтная размова і ўступныя іспыты (у прыватнасці, для доступу да праграм бакалаўрыяту), якія магчыма адаптаваць да мэт канкрэтнай праграмы, каб пазбегнуць празмерна складаных іспытаў;

- інтэрв'ю з супрацоўнікамі прыёмнай камісіі (для праверкі ўзгодненасці праграм) і супрацоўнікамі адпаведнага факультэта вашай ВНУ;

- сведчанне заяўніка пад прысягай перад кампетэнтным юрыдычным органам.

б. Пры правядзенні ацэнкі заяўкі важна засяродзіцца на агульных выніках навучання, неабходных заяўніку ў пэўнай вобласці;

с. Пераканайцеся ў тым, што ваша ўстанова паслядоўна прымяняе ўзаемаўзгодненыя метады ацэнкі і гарантуе іх якасць.

4. Фармулюйце рашэнне па прызнанні на аснове вынікаў адпаведнасці патрабаванням вышэйпазначаных пунктаў 2 і 3.

Прыклад 21.5 Субяседванне з заяўнікам у форме своеасаблівага іспыту

Заяўнік-уцякач робіць запыт на допуск да праграмы магістратуры ў галіне машынабудавання ўстанова Х. Адзіная наяўная дакументацыя заяўніка - гэта запіс пра яго/яе ступень бакалаўра, перакладзены на ангельскую мову. Спецыяліст па прызнанні кваліфікацый праводзіць субяседванне з заяўнікам разам з выкладчыкамі дадзенай навучальнай установы. Студэнту задаюць пытанні пра змест і вынікі навучання па праграмах, якія ён/яна засвоіў/-ла, пра падручнікі, па якіх ён/яна вучыўся падчас курсу бакалаўрыята, і пра пройдзеныя іспыты. Заяўнік таксама распавядае пра метады навучання, якія прымяняліся ў яго/яе навучальнай установе, і выкананыя ім/ёй падчас навучання праекты. Супрацоўнік прыёмнай камісіі разам з выкладчыкамі ВНУ збіраюць усю атрыманую такім чынам інфармацыю заяўніка ў дапаможным дакуменце і на аснове гэтага прымаюць рашэнне па прызнанні.

Прыклад 21.6 Параўнанне з папярэднімі заяўкамі

Заяўнік-уцякач запытвае допуск да навучання па магістарскай праграме ў галіне сацыялогіі ва ўстанове Х, аднак у яго/яе адсутнічаюць усе дакументы. Супрацоўнік прыёмнай камісіі прымае заяўку да апрацоўкі і высвятляе, што яго ўстанова Х раней ужо атрымлівала заяўку разам з дакументамі па той жа праграме. Такім чынам, спецыяліст параўноўвае апісанне кваліфікацыі, прадстаўленай студэнтам у дапаможным дакуменце, з інфармацыяй у Акадэмічнай даведцы папярэдняй заяўкі і пераконваецца ў тым, што дадзеныя супадаюць. Акрамя таго, змест праграмы і працавыдаткі па ранейшай заяўцы даюць супрацоўніку прыёмнай камісіі дастаткова інфармацыі для паўнаважнай ацэнкі заяўкі. У завяршэнне, супрацоўнік камісіі арганізуе субяседванне з заяўнікам у форме іспыту, як гэта пазначана ў прыкладзе 21.5.

Прыклад 21.7 Афіцыйнае апісанне кваліфікацыі для прызнання папярэдняга навучання

Заяўнік-уцякач запытвае допуск да праграмы магістра гісторыі, але яго/яе дакументаў настолькі мала, што спецыяліст па ацэнцы кваліфікацый не ў стане прыступіць да звычайнай працэдуры ацэнкі. Па запыту яго ВНУ, інфармацыйны цэнтр па прызнанні ENIC-NARIC распрацоўвае афіцыйнае апісанне кваліфікацыі, якую, гіпатэтычна, мае заяўнік. Гэта апісанне грунтуецца на:

- інфармацыі заяўніка пра яго/яе навучальныя дасягненні;
- дадзеных цэнтра ENIC-NARIC пра сістэму адукацыі краіны заяўніка, а таксама
- іншых дакументах, прадстаўленых у якасці сведчання наяўнасці кваліфікацыі (-ый).

Афіцыйнае апісанне ўключае ў сябе агульную ацэнку кваліфікацыі заяўніка або ацэнку цэнтрам ENIC-NARIC гэтага тыпу кваліфікацыі ў цэлым.

Афіцыйнае апісанне кваліфікацыі можа быць выкарыстана ў рамках афіцыйнай працэдуры прызнання папярэдняга навучання, дзе кампетэнцыі заяўніка разглядаюцца больш падрабязна.

Прыклад 21.8 Засяродзьцеся на выніках навучання

Супрацоўнік прыёмнай камісіі ўстановы X арганізуе суб'ядванне з заяўнікам, на якое запрашае і выкладчыкаў, каб усебакова ацаніць інфармацыю ў дапаможным дакуменце заяўніка-ўцекача. У выніку суб'ядвання супрацоўнік камісіі прымае рашэнне адмовіць у прызнанні, таму што ў засвоенай заяўнікам праграме выкарыстоўваліся падручнікі, адрозныя ад падручнікаў аналагічнай праграмы ва ўстанове X. Гэта рашэнне, аднак, не адпавядае прынцыпам Лісабонскай канвенцыі па прызнанні; асноўная ўвага падчас ацэнкі павінна засяроджвацца на выніках навучання, каб спецыяліст па прызнанні меў магчымасць вызначыць, ці ў дастатковай меры заяўнік падрыхтаваны да праграмы.

Інфармацыйныя інструменты

- Еўрапейская камісія запусціла вэб-сайт “Адукацыя і перасяленцы”, мэтай дзейнасці якога з’яўляецца паскарэнне інтэграцыі ў новыя грамадствы людзей, якія ўцякаюць з непрыдатных для жыцця родных мясцін. Спасылка: http://ec.europa.eu/education/policy/migration/index_en.htm?pk_campaign=Email-Jan2016&pk_kwd=News2

- Еўрапейская асацыяцыя ўніверсітэтаў распрацавала інтэрактыўную вітальную мапу для ўцекачоў, на якой усе вышэйшыя навучальныя ўстановы запрашаюцца да размяшчэння сваіх праектаў і ініцыятыў. Спасылка: <http://www.eua.be/activities--services/eua--campaigns/refugees--welcome--map/>

- Сетка ENIC-NARIC.net прысвяціла вэб-старонку прызнанню кваліфікацый уцекачоў. Спасылка: <http://www.enic--naric.net/recognise--qualifications--held--by--refugees.aspx>

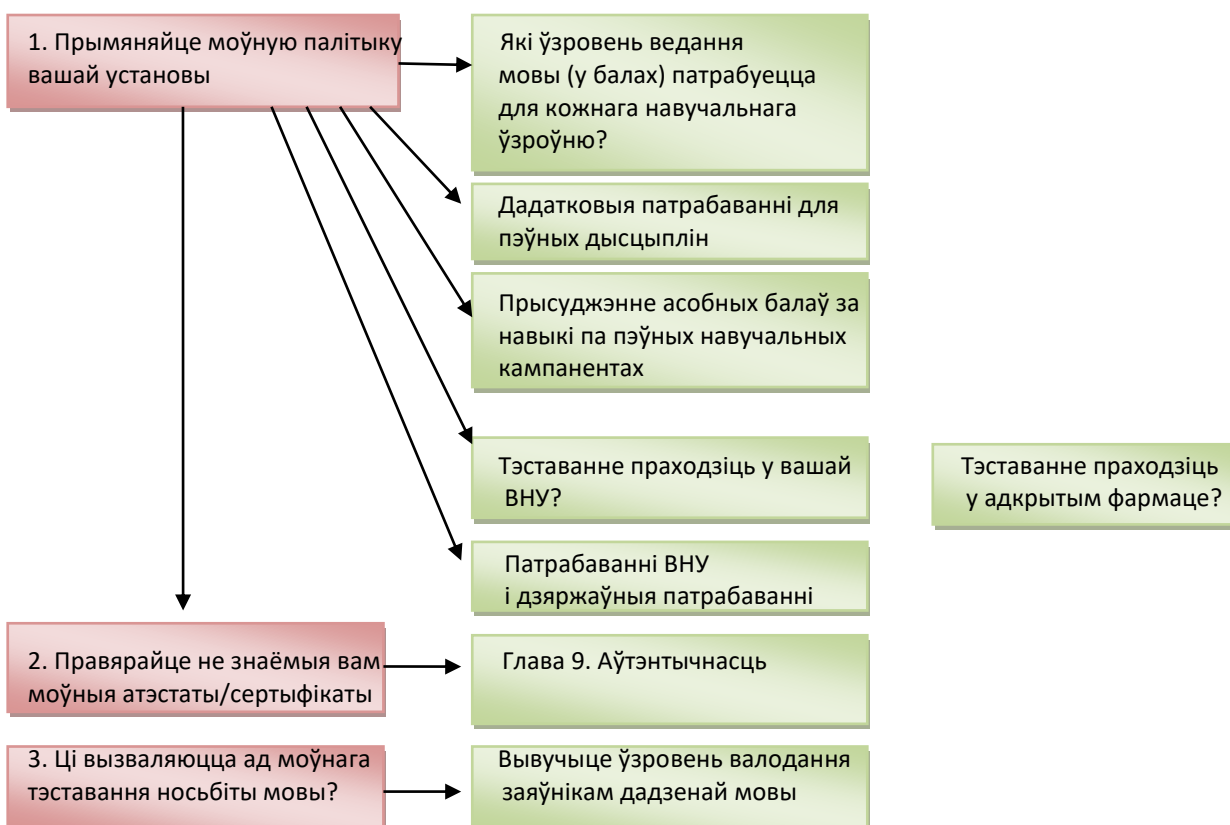
22. Моўныя тэсты

Рэзюмэ

Моўнае тэставанне з'яўляецца звычайнай практыкай уступных патрабаваннях вышэйшых навучальных устаноў. Патрабаванні да ведання мовы могуць усталёўвацца ўрадамі краін, службамі іміграцыйнага кантролю, а таксама навучальнымі ўстановамі - у якасці перадумовы паступлення. А з улікам значнага росту аб'ёмаў памежнай мабільнасці, роля моўных тэстаў сёння становіцца ўсё больш значнай, і большасць еўрапейскіх краін, якія прымаюць на навучанне ўцекачоў, выкарыстоўваюць пэўныя тыпы тэстаў. Гэтыя тэсты распрацоўваюцца і рэгулююцца ў пэўнай ступені "афіцыйнымі" органамі, якія добра зарэкамендавалі сябе і карыстаюцца даверам у акадэмічным асяроддзі.

Блок-схема

Глава 22. Моўныя тэсты

Уводзіны

Прававая аснова для ўвядзення моўных тэстаў

Фармулёўка Лісабонскай канвенцыі па прызнанні сцвярджае, што кандыдаты на навучанне па акадэмічных праграмах не павінны падвяргацца дыскрымінацыі па моўнай прыкмеце. Аднак артыкул 4.7 удакладняе, што патрабаваць ад прэтэндэнтаў прадэманстраваць “дастатковую кампетэнтнасць у веданні мовы або моў навучання адпаведнай установы, або іншых пазначаных моў” з’яўляецца законным.

Моўныя тэсты могуць усталёўвацца ўрадам (яго консульскай службай або Міністэрствам міграцыі) у якасці ўмовы для ўезду заяўніка ў краіну, у якой знаходзіцца ВНУ яго/яе будучага навучання. Тэсты могуць таксама арганізоўвацца самой навучальнай установай, у якасці перадумовы да паступлення на канкрэтную праграму. Калі ж тэставанне арганізуецца адначасова і ўрадам краіны, і адукацыйнай установай, гэта зусім не абавязкова азначае, што патрабаванні абодвух бакоў будуць аднолькавымі.

Характарыстыкі моўных тэстаў

У цэлым, моўныя тэсты з’яўляюцца перадумовай да паступлення ў ВНУ і не падлягаюць абмеркаванню. Яны ўсталёўваюць, ці мае кандыдат мінімальныя навыкі, неабходныя для паступлення на навучальны курс і яго паспяховага завяршэння. Безумоўна, навучальныя ўстановы могуць чакаць ад сваіх студэнтаў паляпшэння моўных кампетэнцый у працэсе адукацыі. Для навучэнцаў кароткатэрміновых праграм мабільнасці, якія фінансуюцца, напрыклад, праграмай “Эразмус”¹³, гэта адна з відавочных мэтаў іх праграм навучання. У сувязі з гэтым, некаторыя ўстановы самастойна вырашаюць, ці дапускаць да навучання па праграме студэнтаў, якія не дасягнулі ўсталяванага моўнага ўзроўню.

Гэтыя меркаванні, верагодна, будуць мець не такое вялікае значэнне для ўрадаў і консульскіх служб, чые патрабаванні, аднак, бываюць даволі высокімі. Вы як спецыяліст павінны ведаць розныя ўзроўні валодання мовай, якія суадносяцца з узроўнямі нацыянальных рамак кваліфікацый, а таксама быць знаёмымі з сістэмамі квот і любымі двухбаковымі пагадненнямі, падпісанымі паміж вашай і іншымі краінамі.

Тыпы моўных тэстаў

¹³ “Эразмус” (Erasmus, Еўрапейская рэгіянальная схема дзеянняў для мабільнасці ўніверсітэцкіх студэнтаў) - праграма абмену студэнтамі Еўрапейскага саюза, створаная ў 1987 годзе.

Некаторыя моўныя тэсты вядомыя на міжнародным узроўні, напрыклад, тэсты на ўзровень валодання ангельскай мовай - Cambridge Proficiency, IELTS і TOEFL. Яны выкарыстоўваюцца пры наборы студэнтаў і супрацоўнікаў не толькі на праграмы ў англамоўных краінах, але і на курсы, якія выкладаюцца на ангельскай мове, у неангламоўных краінах. Іншыя еўрапейскія мовы маюць шырока прызнаныя і рэкамендаваныя ўрадамі і ВНУ тэсты на ўзровень валодання мовай: напрыклад, тэст на ўзровень ведання галандскай мовы NT2, французскай мовы - TCF і TCF - DAP, нямецкай мовы - TestDaF і DSH, італьянскай - CILS, іспанскай - DELE, і шведскай мовы - TISUS. Большасць тэстаў вызначаюць агульны ўзровень валодання мовай, плюс выстаўляюць асобныя азнакі за навыкі чытання, пісьма, разумення вуснай мовы і гутарковыя навыкі.

Моўныя рамкі

Урады і ўстановы могуць спасылацца на Агульнаеўрапейскую шкалу моўных кампетэнцый, створаную Радай Еўропы. Гэта трохузроўневая шкала ўзроўняў дасягненняў (з падузроўнямі) была распрацавана для падтрымкі функцыянавання Еўрапейскага моўнага партфолію. Парфолію было ўдасканалена Еўрапейскай моўнай радай спецыяльна для выкарыстання ў сістэме вышэйшай адукацыі. Яно заснавана на самастойнай ацэнцы заяўнікам моўных кампетэнцый і складаецца з моўнага пашпарта, моўнай біяграфіі і моўнага дасье.

Аспекты ацэнкі моўных тэстаў

Моўныя тэсты могуць выклікаць у вас менш цяжкасцяў, чым дысцыплінарныя патрабаванні да навучання заяўніка на курсе. Пытанні могуць з'явіцца, напрыклад, калі кандыдат абвясчае сябе носьбітам мовы, ці што ён/яна мае сваякоў - носьбітаў мовы, ці што ён/яна засвоіў/-іла ўвесь або частку папярэдняга курса навучання на дадзенай мове, ці што ён/яна мае сертыфікат/дыплом ведання мовы, які ўжо страціў законнасць. З іншага боку, высвятленне аўтэнтычнасці сертыфікатаў на практыцы не стварае шмат праблем, паколькі галоўныя кампетэнтныя органы, якія праводзяць і правяраюць рэзультаты моўных тэстаў, маюць дастатковыя фінансы, тэхнічную падрыхтаванасць і матывацыю для барацьбы з махлярствам у вобласці ідэнтыфікацыі асобы.

Рэкамендацыі

1. Вы павінны добра ведаць і прымяняць моўную палітыку да абітурыентаў вашай навучальнай установы:

а. Якія адзнакі за які (-я) тэст (-ы) патрабуюцца для ўзроўняў бакалаўра, магістра і доктара навук? Якія дадатковыя патрабаванні існуюць для асобных дысцыплін? Ці ёсць

асобныя патрабаванні да канкрэтных навыкаў студэнта (напрыклад, да гутарковых навыкаў і навыкаў пісьма)? Ці з'яўляецца дасягненне дастатковага моўнага ўзроўню абавязковай перадумовай для паступлення або ваша ўстанова прадстаўляе студэнту магчымасць палепшыць свае моўныя навыкі падчас навучання?

b. Ці распрацоўваюцца і правяраюцца тэсты спецыяльна вашай установай, або вы выкарыстоўваеце стандартныя агульнадаступныя моўныя тэсты?

c. Як дасягненне патрэбнага моўнага ўзроўню ў вашай ВНУ супастаўляецца з моўнымі патрабаваннямі вашага ўрада (калі такія прысутнічаюць)? І якія існуюць механізмы сувязі паміж вашай установай і міграцыйнымі ўладамі?

Прыклад 22.1 Свабода дзеянняў ВНУ ва ўсталяванні ўступных патрабаванняў

Перадумовай да паступлення на праграму бакалаўра ў пэўнай ВНУ з'яўляюцца моўныя кампетэнцыі на ўзроўні 6.0 тэставай сістэмы IELTS. Установа таксама прапануе падрыхтоўчыя курсы, падчас якіх студэнты рыхтуюцца да паступлення на праграмы бакалаўрыяту. Выпускнікі гэтых падрыхтоўчых курсаў прымаюцца на навучанне з балам па шкале IELTS, ніжэйшым за 6.0, паколькі падрыхтоўка ўжо ўключае навучанне ангельскай мове. Такім чынам, для выпускнікоў такіх праграм (даўжынёй у 6 - 12 месяцаў) прымяняецца мінімальнае патрабаванне ў 5.0 балаў па шкале IELTS.

Прыклад 22.2 Механізмы сувязі з міграцыйнымі органамі

У краіне N урад выставіў падпісанне Кодэкса паводзін вышэйшымі навучальнымі ўстановамі ў якасці перадумовы для прадастаўлення віду на жыхарства асобам - неграмадзянам дадзенай краіны, якія запытваюць навучанне на ўзроўні вышэйшай адукацыі. Сярод іншых патрабаванняў Кодэкса, у ім выразна пазначаныя ўзроўні валодання мовай для розных тыпаў праграм. Супрацоўнікі прыёмных камісій у краіне N павінны быць добра дасведчаныя пра змест гэтага Кодэкса паводзін і сачыць за выкананнем яго мінімальных патрабаванняў да моўных кампетэнцый заяўнікаў. У адваротным выпадку іх студэнтам, якія не з'яўляюцца грамадзянамі дадзенай краіны, не будзе выдавацца дазвол на жыхарства, нават калі самі ВНУ прымуць іх на навучанне.

2. Калі заяўнік прадстаўляе сертыфікат валодання мовай, выдадзены не знаёмым вам кампетэнтным органам, звяртайцеся да главы 5 "Аўтэнтычнасць".

У прыватнасці, заахвочвайце вашу ўстанову і яе інстытуцыйных партнёраў распрацоўваць розныя віды Еўрапейскага моўнага партфолію;

3. Калі заяўнік просіць вызваліць яго/яе ад моўнага тэсту на падставе таго, што ён/яна з'яўляецца носьбітам дадзенай мовы, вывучыце яго/яе ўзровень валодання дадзенай мовай (родная мова, мова навучання ў адукацыйных установах) і папярэднія кваліфікацыі для атрымання дастатковых доказаў.

На ўзроўні навучальнай установы, у вас ёсць некалькі варыянтаў: вы можаце вызваліць заяўніка ад моўнага іспыту, запытаць у яго/яе Еўрапейскае моўнае партфоліо, правесці тэст, у які ўключыць канкрэтныя пытанні па валоданні мовай (калі гэта дазваляюць абставіны), ці настойваць на афіцыйным іспыце. Што датычыцца дзяржаўных патрабаванняў, тут могуць быць выключэнні для кандыдатаў з дзяржаў, з якімі ў вашай краіны падпісаныя двухбаковыя пагадненні.

Спасылкі

- Агульнаеўрапейская шкала моўных кампетэнцый, заснаваная Радай Еўропы:
www.coe.int/t/dg4/linguistic/Cadre1_en.asp

- Падрабязнасці Еўрапейскага моўнага партфоліо (ELP) можна знайсці тут:
www.coe.int/t/dg4/education/elp/

ЧАСТКА VI

Крэдытная мабільнасць у кантэксце студэнцкага абмену

Частка VI Кіраўніцтва змяшчае рэкамендацыі, якія датычаць перыядаў навучання за мяжой. У адрозненне ад папярэдніх глаў, прысвечаных галоўным чынам дыпломнай мабільнасці, у гэтай частцы разглядаецца крэдытная мабільнасць.

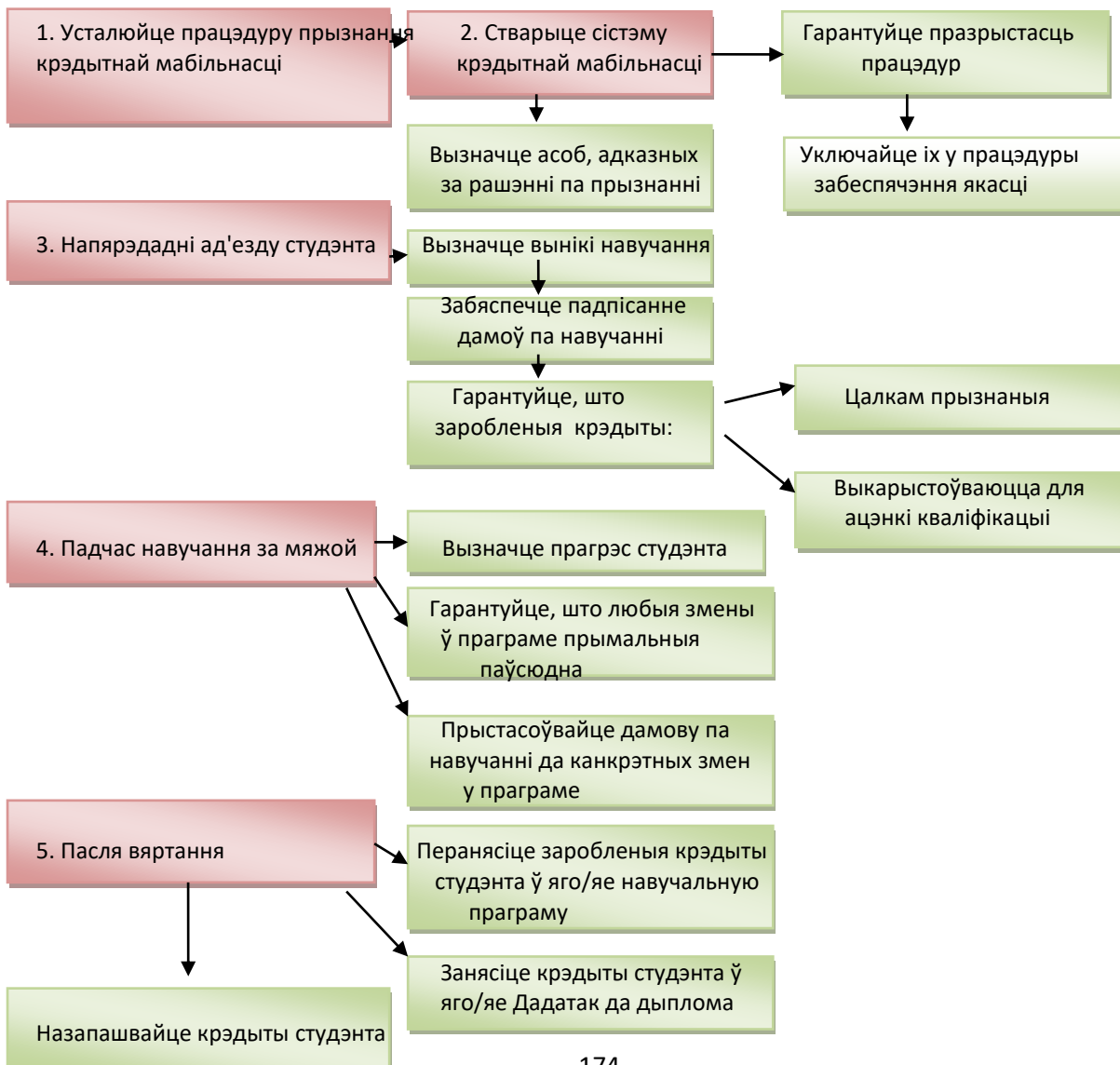
23. Прызнанне перыядаў навучання за мяжой

Рэзюмэ

У гэтай главе асноўная ўвага надаецца працэдурам прызнання крэдытаў, заробленых за кароткатэрміновыя курсы навучання ў іншай установе. Такое навучанне называюць “крэдытнай мабільнасцю”. Для палягчэння прызнання крэдытаў, заробленых такім чынам, у гэтай главе разглядаюцца этапы напярэдадні, падчас і пасля студэнцкай мабільнасці.

Блок-схема

Глава 23. Прызнанне перыядаў навучання за мяжой

Уводзіны

Крэдытная мабільнасць можа быць апісана як мабільнасць студэнтаў, якія часова навучаюцца ў іншай, часта замежнай, установе і вяртаюцца ў ВНУ на радзіме для завяршэння адукацыі. Крэдыты, атрыманыя студэнтам у іншай установе, павінны быць прызнаныя. Калі яны не прызнаюцца, далейшае навучанне або працоўная стажыроўка студэнта будуць няпоўнымі, а яго/яе акадэмічныя, культурныя і моўныя кампетэнцыі, верагодна, не змогуць цалкам рэалізавацца.

Праграма студэнцкіх абменаў "Эразмус" з'яўляецца адным з прыкладаў кредытнай мабільнасці, але гэты прыклад ні ў якім разе не адзіны. Трансатлантычныя праграмы абмену таксама ўключаюць у сябе кредытную мабільнасць. Гэта датычыць і студэнцкіх абменаў, арганізаваных групамі рэгіянальных краін, такіх як праграма краін Балтыі і Скандынавіі "Нордплюс"¹⁴, а таксама многіх праектаў сумесных ступеняў, распрацаваных установамі-партнёрамі ў Еўропе. Праекты сумесных ступеняў, аднак, заслугоўваюць асобнага разгляду (глядзіце главу 19 "Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання сумесных праграм"), паколькі ў іх рамках, часцей за ўсё, падпісваюцца дамовы па шматбаковай, а не двухбаковай мабільнасці. Нарэшце, кароткатэрміновая мабільнасць, якая можа ўключаць у сябе працоўныя і навучальныя стажыроўкі, і прысуджаныя за яе кредыты таксама павінны быць прызнаныя.

Лісабонская канвенцыя па прызнанні

Крэдытная мабільнасць уваходзіць у сферу кампетэнцыі Лісабонскай канвенцыі па прызнанні, дзе яна ўключана ў асобную главу, прысвечаную прызнанню перыядаў навучання.

Іншымі словамі, фармальнае прызнанне - у сілу ўсталяванага парадку або па запыту - з'яўляецца звычайным вынікам кароткатэрміновага перыяду навучання ў іншай установе. Гэтак жа, як і ў выпадку дыпломнай мабільнасці, прызнанне за кредытную мабільнасць павінна прадастаўляцца заўсёды, за выключэннем выпадкаў, калі можа быць даказана наяўнасць істотных адрозненняў паміж кваліфікацыямі. У гэтай сувязі, глава 9 "Істотныя і неістотныя адрозненні" дае падрабязнае тлумачэнне паняцця істотных адрозненняў.

¹⁴ Праграма вышэйшай адукацыі *Nordplus* - сеткавая праграма мабільнасці Паўночнай Еўропы і Балтыі ў сектары вышэйшай адукацыі для ўзроўняў бакалаўра і магістра.

Базаваея дакументацыя

Крэдытная мабільнасць абавязкова на шэраг важных дакументаў:

1. Універсітэцкая хартыя “Эразмус”¹⁵. Гэта хартыя, прыставальная толькі да праграмы “Эразмус”, з’яўляецца абавязковай да выканання яе навучальнымі ўстановамі-падпісантамі. Дакумент апісвае прынцыпы дзейнасці, якіх павінны прытрымлівацца ўсе адукацыйныя ўстановы-удзельнікі. Гэтыя прынцыпы ўключаюць патрабаванне таго, што “поўнае прызнанне павінна прадстаўляцца студэнтам за здавальняючае выкананне розных відаў акадэмічнай дзейнасці, пазначаных у абавязковых Пагадненнях пра навучанне”;
2. Каталог курса. Вельмі важна, каб студэнты, якія запытваюць навучанне за мяжой, былі праінфармаваныя пра любыя магчымасці навучання ў тых ВНУ, дзе яны змогуць вучыцца;
3. Форма заяўкі. Не менш важна, каб студэнты-замежнікі падавалі патэнцыйным адукацыйным установам поўную інфармацыю пра свой акадэмічны досвед і біяграфію, а таксама свае мэты навучання;
4. Пагадненне пра навучанне/падрыхтоўку. Такое пагадненне падпісваецца паміж студэнтам, установай, якая дасылае студэнта на навучанне за мяжу, і ўстановай, якая запрашае студэнта. Гэты дакумент усталёўвае абавязкі кожнага з бакоў і перад перыядам мабільнасці вызначае: якія модулі будуць вывучацца; ці з’яўляюцца вынікі навучання мэтазгоднымі; ці будзе і, калі так, то якім чынам будзе арганізаваная стажыроўка на працоўным месцы, і колькі крэдытаў будуць заробленыя. Пасля таго як заяўка на мабільнае навучанне прынятая, усе бакі (студэнт, установа, якая дасылае студэнта на навучанне за мяжу, і ўстанова, якая запрашае студэнта) падпісваюць пагадненне пра навучанне/падрыхтоўку. Гэты працэс павінен завяршыцца перад ад’ездам студэнта з ВНУ на радзіме. У Пагадненне можна ўносіць папраўкі цягам усяго перыяду мабільнасці, са згоды ўсіх бакоў;
5. Акадэмічная даведка. Па завяршэнні навучальнай стажыроўкі навучальная ўстанова, якая запрасіла студэнта, выдае студэнту Акадэмічную даведку з занатаваннем усіх курсаў, якія студэнт прайшоў і паспяхова засвоіў. Гэтыя курсы павінны быць папярэдне ўключаныя ў Пагадненне пра навучанне і ў выніку быць перададзеныя ВНУ, якая

¹⁵ Хартыя “Эразмус” (Erasmus University Charter) забяспечвае агульную аснову для супрацоўніцтва ў Еўропе, якое могуць ажыццяўляць ВНУ у рамках праграмы “Эразмус”.

даслала студэнта на навучанне. Адукацыйная ўстанова на радзіме студэнта абавязана прызнаць засвоеныя модулі;

6. Дадатак да дыплама. Пасля таго, як студэнт завяршыў поўную праграму курса на атрыманне ступені, установа, якая прысуджае кваліфікацыю, павінна прадставіць дакладную інфармацыю па перыядах навучання за мяжой, крэдытах і заробленых адзнаках. Глядзіце главу 14 "Дадатак да дыплама (і іншыя інфармацыйныя інструменты)".

Перанос адзнак

Сістэмы адзнак у Еўропе моцна адрозніваюцца паміж сабой, таму вельмі важна загадзя вызначыць належны метады, каб перанос адзнак з адной адукацыйнай сістэмы ў другую праходзіў гладка і ўзгоднена.

Неабходна дакладна растлумачыць спецыялістам па прызнанні ў ВНУ, якая запрасіла студэнта, нацыянальную шкалу і статыстычнае размеркаванне адзнак, каб забяспечыць іх належны перанос і разуменне самой сістэмы. Калі гэта магчыма, варта выкарыстоўваць шкалу адзнак Еўрапейскай сістэмы пераносу і назапашвання крэдытаў. Папярэдне ўсталяваныя табліцы пераўтварэння адзнак павінны выкарыстоўвацца толькі ў рамках інтэграваных двайных/множных/сумесных курсаў на атрыманне ступені.

Перашкоды на шляху да прызнання

Нягледзячы на тое, што працэдуры і структура прызнання становяцца ўсё больш выразна акрэсленымі і што ёсць некалькі інструментаў, якія дапамагаюць гарантаваць поўнае прызнанне кароткатэрміновых перыядаў навучання за мяжой, некаторыя студэнты па-ранейшаму сутыкаюцца з цяжкасцямі падчас прызнання заробленых крэдытаў. Дзвюма самымі распаўсюджанымі праблемамі з'яўляюцца:

1. Няздольнасць установаў, якая запрасіла студэнта на навучанне, прызначыць належнай асобе паўнамоцтвы па прызнанні пасяхова завершаных замежных курсаў (на ўзроўні ўстановаў, факультэта або аддзялення);
2. Калі асоба, якая займаецца прызнаннем (паўнамоцна ці не), настойвае на тым, каб засвоеныя за мяжой курсы былі ідэнтычнымі курсам, засвоеным на радзіме. Гэта значыць, эквівалентнасць блытаецца з супастаўнасцю вынікаў навучання.

Забеспячэнне якасці

Цяжкасці, падобныя гэтым, можна вызначыць і выправіць, дзякуючы працэдурам унутранага забеспячэння якасці. Тым не менш, на еўрапейскім узроўні пакуль не створана адназначных рэкамендацый на гэты конт. Праект EMQT¹⁶ склаў збор адпаведных інструментаў і належных практык забеспячэння якасці (глядзіце ніжэй у “Крыніцах і спасылках”).

Сумесныя ступені

У выпадку праграм шматбаковых сумесных ступеняў са строга вызначанымі навучальнымі планамі, тут няма неабходнасці ў індывідуальных Пагадненнях пра навучанне/падрыхтоўку, дастаткова проста фармальнага пагаднення на інстытуцыйным узроўні. Тым не менш, існуе вялікая колькасць розных відаў сумесных ступеняў: яны могуць быць двухбаковымі або шматбаковымі, мабільнасць іх праграм - абавязковай або факультатывнай, сама ступень можа быць прысуджанай усім складам кансорцыума або асобна адным ці некалькімі яго членамі, а навучальныя планы - інтэграванымі ў большай ці меншай ступені. Усе датычныя прызнання аспекты павінны, тым не менш, быць афіцыйна занатаванымі ў адпаведнай дакументацыі.

Рэкамендацыі

1. Стварыце працэдуры прызнання крэдытнай мабільнасці на ўзроўні вашай установы, якія будуць уключаць у сябе апісаныя ніжэй дзеянні і з'яўляцца часткай вашай сістэмы забеспячэння якасці;
2. Стварыце сістэму крэдытнай мабільнасці для вашай установы:
 - Стварыце сістэму крэдытнай мабільнасці, здольную збіраць дадзеныя і выдаваць адпаведныя дакументы са спісу, пазначанага ніжэй: Універсітэцкая хартыя “Эразмус”, каталог курсаў, форма заяўкі, Пагадненне пра навучанне/падрыхтоўку, Акадэмічная даведка і Дадатак да дыплама;
 - Пераканайцеся, што гэтая сістэма з'яўляецца адкрытай для ўсіх карыстальнікаў і што яна дзейнічае ў рамках працэдур унутранага забеспячэння якасці;
 - Абярыце з ліку выкладчыкаў і/або адміністрацыйнага персаналу асоб, адказных за прыняцце рашэнняў па прызнанні, датычна канкрэтных студэнтаў або груп студэнтаў.

¹⁶ Інструменты якасці ў праграмах мабільнасці праекта “Эразмус”

3. Перад ад'ездам студэнта за мяжу, адказны за яго/яе мабільнасць супрацоўнік павінны:

- Задаць вынікі навучання за розныя кампаненты будучай навучальнай стажыроўкі студэнта;
- Дапамагчы студэнту ў выбары адпаведнай ВНУ, якая будзе яго/яе прымаць, працягласці стажыроўкі і зместу навучальнага курса;
- Забяспечыць студэнту належную падтрымку ў культурных, моўных і матэрыяльна-тэхнічных аспектах;
- Пераканацца, што ўсе бакі падпісалі Пагадненне пра навучанне/падрыхтоўку;
- Гарантаваць, што ўсе крэдыты, заробленыя ў рамках зацверджанай праграмы мабільнасці, будуць цалкам прызнаныя, перанесеныя ў праграму ВНУ на радзіме студэнта і выкарыстаныя для выканання патрабаванняў да кваліфікацыі.

Прыклад 23.1 Выбар дысцыплін

Пры выбары дысцыплін, якія будуць засвоеныя ў замежнай установе і ўключаныя ў Пагадненне пра навучанне, спецыяліст па прызнанні не павінен імкнуцца дасягнуць максімальнай ідэнтычнасці навучальных планаў дзвюх адукацыйных устаноў. У рэшце рэшт, перыяд мабільнасці навучэнца прапануе яму/ёй магчымасць засвоіць курсы, якія ВНУ радзімы не забяспечвае. Да той пары, пакуль асноўныя вынікі навучання студэнта ў замежнай установе будуць супадаць з яго/яе вынікамі навучання ў ВНУ роднай краіны, Пагадненне пра навучанне павінна прымацца на радзіме студэнта.

4. У працэсе навучальнай стажыроўкі супрацоўнікі, адказныя за мабільнасць навучальных праграм на радзіме і за мяжой, павінны разам са студэнтам:

- Сачыць за яго/яе ўдзелам у розных відах акадэмічнай дзейнасці і яго/яе навучальным прагрэсам;
- Пераканацца, што любыя змяненні ў змесце Пагаднення пра навучанне/падрыхтоўку прымальныя для ўсіх бакоў і што прадугледжана працэдура хуткай карэктыроўкі Пагаднення;
- Пацвярджаць у пісьмовай форме згоду на карэктыроўку Пагаднення пра навучанне/падрыхтоўку.

Прыклад 23.2 Хуткае прызнанне карэктыровак у Пагадненні і курсаў на замену

Бакалаўр з краіны А запытвае допуск да навучання па абмену цягам аднаго семестра ў вышэйшай навучальнай установе краіны В. Студэнт плануе ўсё загадзя, і Пагадненне пра навучанне/падрыхтоўку падпісана ў яго/яе задоўга да пачатку перыяду абмену. Калі ж студэнт прыязджае ў замежную ВНУ на пачатку новага навучальнага года, высвятляецца, што некаторыя з узгодненых курсаў, якія былі пералічаныя ў яго/яе Пагадненні пра навучанне і спіс якіх засноўваўся на праграме курса мінулага года, у гэтым годзе ўжо не прапануюцца.

Студэнт звязваецца з супрацоўнікам, адказным за праграмы мабільнасці ўстановы, якая яго/яе запрасіла, і разам яны скаладаюць спіс альтэрнатыўных курсаў з вынікамі навучання, супастаўнымі першапачаткова абраным курсам. Затым студэнт звязваецца са спецыялістам па мабільнасці ВНУ на радзіме і паведамляе пра ўнесеныя ў Пагадненне змяненні. Спецыяліст прымае належныя меры, каб новы спіс курсаў падыходзіў для ўсіх бакоў, і Пагадненне пра навучанне/падрыхтоўку супольна падпісваецца цягам некалькіх дзён. Такім чынам, студэнт не губляе час у чаканні прыняцця рашэння, а акрамя таго, ён/яна пераконваецца, што засвоеныя за мяжой курсы будуць прызнаныя пры вяртанні на радзіму.

5. Пасля вяртання студэнта на радзіму, спецыяліст, адказны за прызнанне і звязаныя з ім рашэнні, павінен:

- Перанесці ўсе крэдыты з іх арыгінальнымі назвамі, заробленыя ў рамках зацверджанай праграмы мабільнасці (у адпаведнасці з Акадэмічнай даведкай) у афіцыйную праграму студэнта на радзіме, і пазначыць там віды навучальнай/падрыхтоўчай дзейнасці, да якой яны адносяцца;

- Занесці ўсе па парадку крэдыты ў Дадатак да дыплама, з пазначэннем установы ці арганізацыі, у якой яны былі заробленыя;

- Назапашваць крэдыты для задавальнення канкрэтным патрабаванням навучальных планаў, як і было папярэдне ўзгоднена ў Пагадненні пра навучанне/падрыхтоўку. Прызнанне заробленых за мяжой крэдытаў у якасці “дадатковых” не адпавядае прынцыпам поўнага акадэмічнага прызнання і дапускаецца толькі ў тым выпадку, калі студэнт зарабіў большую колькасць крэдытаў, чым было пазначана ў Пагадненні.

6. У выпадку, калі належная працэдура падпісання адсутнічала і/або Пагадненне ўвогуле не было падпісана (нягледзячы на ўхваленне замены курсаў абедзвюма навучальнымі ўстановамі), то першапачатковым намаганнем ВНУ на радзіме студэнта

заўсёды павінна быць прызнанне заробленых за мяжой крэдытаў, паколькі гэта адпавядае прынцыпу Лісабонскай канвенцыі “заўсёды прызнаваць крэдыты пры адсутнасці істотных адрозненняў” (глядзіце главу 9 “Істотныя і неістотныя адрозненні”).

Для таго, каб выявіць наяўнасць або адсутнасць істотнай розніцы, рэкамендуецца разгледзець вынікі навучання па праграме і прызнаць усе крэдыты, калі зададзеныя па іх вынікі навучання былі дасягнутыя.

Крыніцы і спасылкі

Кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання па вышэйшай адукацыі грунтуецца на Лісабонскай канвенцыі па прызнанні, яе дапаможных тэкстах і далейшых праектах (у тым ліку праекце Кіраўніцтва Еўрапейскай зоны прызнання), а таксама на публікацыях экспертаў па прызнанні. Ніжэй прадстаўленыя асноўныя і дадатковыя крыніцы для больш падрабязнага азнаямлення з тэмай кожнай главы.

Глава 1. Уводзіны ў прызнанне

- Канвенцыя па прызнанні кваліфікацый, якія адносяцца да вышэйшай адукацыі, у Еўрапейскім рэгіёне. Гэтыя кваліфікацыі амаль заўсёды згадваюцца ў сувязі з Лісабонскай канвенцыяй па прызнанні. Спасылка:

<http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=165&CM=1&DF=26/01/2010&CL=ENG>;

- Сетка інфармацыйных цэнтраў па прызнанні ENIC-NARIC. Спасылка: <http://enic-naric.net>;

- Bergan S., Recognition issues in the Bologna process, Council of Europe 2003.

Спасылка:

http://book.coe.int/EN/ficheouvrage.php?PAGEID=36&lang=EN&produit_aliasid=1618;

- Rauhvargers, A. and A. Rusakova, Improving recognition in the European Higher Education Area: an analysis of national action plans, Council of Europe 2010.

Спасылка:

http://book.coe.int/EN/ficheouvrage.php?PAGEID=36&lang=EN&produit_aliasid=2469.

Глава 2. Пяць элементаў кваліфікацыі

- Bergan S., Qualifications - Introduction to a concept, Council of Europe 2007.

Спасылка:

http://book.coe.int/EN/ficheouvrage.php?PAGEID=36&lang=EN&produit_aliasid=2212;

- Кіраўніцтва па выкарыстанні Еўрапейскай сістэмы пераносу і назапашвання крэдытаў, 2015 г. Спасылка: http://ec.europa.eu/education/library/publications/2015/ects--users--guide_en.pdf.

Глава 3. Акрэдытацыя і забеспячэнне якасці

- Доклад Камісіі Еўрапейскаму парламенту, Радзе, Еўрапейскаму эканамічнаму і сацыяльнаму камітэту і Камітэту рэгіёнаў. Тэма даклада: “Выкананне рэкамендацыі Рады Еўракамісіі 98/561/ЕК ад 24 верасня 1998 г. па еўрапейскім супрацоўніцтве ў забеспячэнні якасці вышэйшай адукацыі”. Спасылка: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52004DC0620:EN:HTML>;

- Еўрапейская асацыяцыя забеспячэння якасці вышэйшай адукацыі (ENQA). Спасылка: www.enqa.eu;

- Еўрапейскі рэестр забеспячэння якасці вышэйшай адукацыі (EQAR). Спасылка: www.eqar.eu.

Глава 4. Фабрыкі дыпламаў і акрэдытацый

- Brown, G. M., Fighting Credential Fraud. In: World Education News & Reviews, 2005.

Спасылка: www.wes.org/eWENR/05oct/feature.htm;

- Kearny, R., Detecting Forged Credentials in a High Tech World. In: World Education News & Reviews, 1994.

Спасылка: www.wes.org/ewenr/wenrarchive/FBC_DetectForgedCredsFall94.pdf.

Глава 5. Аўтэнтычнасць

- “Дэкларацыя г.Гронінген” (Дэкларацыя прыхільнасці найлепшаму забеспячэнню акадэмічных і прафесійных патрэбаў мабільнасці грамадзян па ўсім свеце - праз захоўванне і перанос іх лічбавых дадзеных; Groningen Declaration). Спасылка: <http://groningendeclaration.net/>.

Глава 7. Вынікі навучання

- Adam S., An introduction to learning outcomes: A consideration of the nature, function and position of learning outcomes in the creation of the European Higher Education Area. In: EUA Bologna Handbook, 2006.

Спасылка: http://is.muni.cz/do/1499/metodika/rozvoj/kvalita/Adam_IH_LP.pdf;

- Lokhoff, J. et al., A guide to formulating degree programme profiles. Including programme competences and programme learning outcomes. Bilbao, Groningen, The Hague 2010.

Спасылка: www.core-project.eu/documents/Tuning_Guide_Publicada_CoRe.pdf.

Глава 8. Крэдыты, адзнакі, назапашванне і перанос крэдытаў

- Кіраўніцтва па выкарыстанні Еўрапейскай сістэмы пераносу і назапашвання крэдытаў, 2015 г. (ECTS Users 'Guide 2015). Спасылка: http://ec.europa.eu/education/library/publications/2015/ects--users--guide_en.pdf;

- Кіраўніцтва па выкарыстанні Еўрапейскай сістэмы пераносу і назапашвання крэдытаў, 2009 г. (ECTS Users 'Guide 2009). Спасылка: http://ec.europa.eu/education/tools/docs/ects--guide_en.pdf;

- Еўрапейскі інструмент і сістэма канвертацыі адзнак (EGRACONS). Спасылка: <http://egracons.eu/>.

Глава 9. Істотныя і неістотныя адрозненні

- Bergan S. and E.S. Hunt (eds.), Developing attitudes to recognition: substantial differences in an age of globalization, Council of Europe 2009.

Спасылка:

http://book.coe.int/EN/ficheouvrage.php?PAGEID=36&lang=EN&produit_aliasid=2478.

Глава 12. Практыкі інстытуцыйнага прызнання

- Еўрапейская асацыяцыя ўніверсітэтаў. Справаздача па апошніх тэндэнцыях у вышэйшай адукацыі за 2015 год, “Навучанне і выкладанне ў еўрапейскіх універсітэтах”.

Спасылка: http://www.eua.be/Libraries/publications--homepage--list/EUA_Trends_2015_web

- Стандарты і рэкамендацыі забеспячэння якасці ў Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі, 2015 г. Спасылка: <http://www.enqa.eu/index.php/home/esg/>;

- Еўрапейская асацыяцыя ўніверсітэтаў. Справаздача па апошніх тэндэнцыях у вышэйшай адукацыі за 2010 год. “Дзесяцігоддзе перамен у еўрапейскай вышэйшай адукацыі”. Спасылка: <http://www.eua.be/Libraries/publications--homepage--list/Trends2010>.

Глава 14. Дадатак да дыплама

- Aelterman G. et al., Study on the Diploma Supplement as seen by its users, 2008. Спасылка: www.ciep.fr/publi_educ/docs/diploma-supplement-as-seen-by-its-users.pdf;

- Рада Еўропы і ЮНЕСКА. Тлумачальная нататка да Сумеснага еўрапейскага дадатку да дыплама, 2007 г. Спасылка: www.aic.lv/ace/ace_disk/Dipl_Sup/DS_expl_nt_rev2007.pdf;

- Rauhvargers, A., The renewed approach to the Diploma Supplement in the context of the developments of recent years, Rauhvargers, A. In: ‘New challenges in recognition’, Council of Europe 2008.a

Спасылка:

http://book.coe.int/EN/ficheouvrage.php?PAGEID=36&lang=EN&produit_aliasid=2285.

Глава 15. Рамкі кваліфікацый

- Рада Еўропы і ЮНЕСКА. Рэкамендацыі па выкарыстанні рамак кваліфікацый у прызнанні замежных кваліфікацый. Тлумачальны мемарандум да дапаможнага тэкста Лісабонскай канвенцыі па прызнанні; рэдагавана ў 2013 г. Спасылка: http://www.enic-naric.net/fileusers/DGIIEDUHE_2013_15_Rev_01_FINAL_-_Explanatory_memorandum_on_LRC_Supplementary_Text_on_the_Use_of_QFs_ENGLISH.pdf;

- Еўрапейская камісія. Еўрапейская рамка кваліфікацый для навучання на працягу ўсяго жыцця (EQF - LLL). Спасылка: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc44_en.htm.

Глава 16. Кваліфікацыі папярэдняй адукацыі

- Рада Еўропы і ЮНЕСКА. Рэкамендацыя для міжнародных кваліфікацый папярэдняй адукацыі, 1999 г. Спасылка: www.coe.int/t/dg4/highereducation/recognition/International%20Access%20Qualifications_EN.asp.

Глава 17. Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання індывідуальных адукацыйных траекторый.

- Кіраўніцтва па выкарыстанні Еўрапейскай сістэмы пераносу і назапашвання крэдытаў, 2015 г. (ECTS Users 'Guide 2015). Спасылка: http://ec.europa.eu/education/library/publications/2015/ects--users--guide_en.pdf;

- Nuffic et al., Recognition of Non-formal and Informal Learning: Learning Outcomes. Final report, The Hague 2009.

Спасылка:

http://eacea.ec.europa.eu/LLp/projects/public_parts/documents/naric2008/refnillo-recognition_of_formal_non_and_informal_learning_use_of_learning_outcomes.pdf;

- Nuffic et al., Formal recognition of non-formal and informal learning. A study exploring the possibilities of formal recognition of non-formal and informal learning, The Hague 2008.

Спасылка:

http://ecctis.co.uk/NARIC/documents/contributions/StudyonFormalRecognitionof_nov2008_def.pdf.

Глава 18. Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання транснацыянальных адукацыйных праграм

- Арганізацыя эканамічнага супрацоўніцтва і развіцця. Рэкамендацыі па забеспячэнні якасці ў прадастаўленні памежных адукацыйных паслуг у сферы вышэйшай адукацыі, 2005 г. Спасылка: www.oecd.org/education/educationeconomyandsociety/35779480.pdf;

- Рада Еўропы і ЮНЕСКА. Адноўлены Кодэкс належнай практыкі ў прадастаўленні транснацыянальных адукацыйных паслуг, 2007 г. Спасылка: www.oecd.org/education/educationeconomyandsociety/35779480.pdf;

Глава 19. Кваліфікацыі, прысуджаныя пасля праходжання сумесных праграм

- Рада Еўропы/ЮНЕСКА - СЕПЕС (Еўрапейскі цэнтр па вышэйшай адукацыі). Перапрацаваная рэкамендацыя па прызнанні сумесных ступеняў, 2016 г. Спасылка: <http://www.enic--naric.net/the--lisbon--recognition--convention--97.aspx>

- Еўрапейскі падыход да забеспячэння якасці сумесных праграм, 2015 г. Спасылка: <https://www.eqar.eu/projects/joint--programmes.html>;

- Aerden, A. and J. Lokhoff, Framework for Fair Recognition of Joint Degrees. European Consortium for Accreditation. ECA 2013.

Спасылка:

http://ecahe.eu/w/index.php/Framework_for_Fair_Recognition_of_Joint_Degrees;

- Aerden, A. and H. Reczulska, The recognition of qualifications awarded by joint programmes, ECA 2010.

Спасылка: <http://ecahe.eu/w/images/4/47/Eca-Publication----the-recognition-of-qualifications-awarded-by-joint-programmes----2010.pdf>;

Глава 20. Кваліфікацыі, прысуджаныя адукацыйнымі ўстановамі, якія не прызнаныя нацыянальнымі органамі адукацыі

- Qualifications from Non-Recognized Institutions: An Overview of the Issue, E.S. Hunt and S. Bergan, in 'Developing attitudes to recognition: substantial differences in an age of globalization – Council of Europe higher education series' No.13, Council of Europe, 2009.

Спасылка:

http://book.coe.int/EN/ficheouvrage.php?PAGEID=36&lang=EN&produit_aliasid=2478.

Глава 21. Уладальнікі кваліфікацый без адпаведных дакументаў

- Вэб-сайт інфармацыйных цэнтраў ENIC-NARIC: кіраўніцтва па пытаннях ацэнкі кваліфікацый уцекачоў. Спасылкі: <http://www.enic--naric.net/recognise--qualifications--held--by--refugees.aspx>

- Andrea Lundgren, Godkjenning av utenlandsk hoyere utdanning for flyktninger med mangelfull dokumentasjon. Rapport fra pilotsprojetet varen, NOKUT 2004 (in Norwegian).

Спасылка:

<http://www.nokut.no/Documents/NOKUT/Artikkelbibliotek/Kunnskapsbasen/Rapporter/UA/2004/pilotprosjektet2004.pdf>.

Кансорцыумы вышэйшых навучальных устаноў Еўрапейскай зоны прызнання і праекта STREAM

Дадзеная публікацыя з'яўляецца рэзультатам дзейнасці праекта Вышэйшых навучальных устаноў Еўрапейскай зоны прызнання. Перапрацаванае другое выданне выйшла пад аўтарствам кансорцыума STREAM⁴. Члены кансорцыума пералічаныя ніжэй.

Каманда праекта

Праектная група складалася са спецыялістаў па прызнанні кваліфікацый з ніжэйпералічаных нацыянальных інфармацыйных цэнтраў акадэмічнага прызнання ў Еўрапейскім саюзе (цэнтры NARIC) і з Еўрапейскай сеткі інфармацыйных цэнтраў у Еўрапейскім рэгіёне (цэнтры ENIC), а таксама з асацыяцыяй вышэйшых навучальных устаноў:

Вышэйшыя навучальныя ўстановы Еўрапейскай зоны прызнання

- Акадэмічны інфармацыйны цэнтр (Akadēmiskās informācijas centrs, цэнтр ENIC – NARIC Латвіі)
- Міжнародны цэнтр педагагічных даследаванняў CIEP (Centre international d'études pédagogiques, цэнтр ENIC - NARIC Францыі)
- Якасць і кваліфікацыі Ірландыі (Dearbhú Cáilíochta agus Cáilíochtaí Éireann, цэнтр ENIC - NARIC Ірландыі)
- Еўрапейская асацыяцыя ўніверсітэтаў (EUA)
- Міністэрства навукі і вышэйшай адукацыі, Дэпартамент арганізацыі і нагляду за вышэйшай адукацыяй (Ministerstwo Nauki I Szkolnictwa Wyzszego, цэнтр ENIC - NARIC Польшчы)
- Галандская арганізацыя інтэрнацыяналізацыі вышэйшай адукацыі Nuffic (цэнтр ENIC - NARIC Нідэрландаў)
- Цэнтр забеспячэння якасці вышэйшай адукацыі SKCV (Studiju kokybės vertinimo centras, цэнтр ENIC - NARIC Літвы)
- Дацкае агенцтва вышэйшай адукацыі (Styrelsen for Videregående Uddannelser, цэнтр ENIC - NARIC Даніі)

- Узаеманаладжванне еўрапейскіх адукацыйных структур (TES)

Праект STREAM

- Акадэмічны інфармацыйны цэнтр (цэнтр ENIC – NARIC Латвіі)
- Міжнародны цэнтр педагагічных даследаванняў CIEP (цэнтр ENIC - NARIC Францыі)
- Інфармацыйны цэнтр акадэмічнай мабільнасці і эквівалентнасці адукацыйных дакументаў CIMEA (Centro Informazioni Mobilita Equivalenze Accademiche, цэнтр ENIC - NARIC Італіі)
- Якасць і кваліфікацыі Ірландыі (цэнтр ENIC - NARIC Ірландыі)
- Еўрапейская асацыяцыя ўніверсітэтаў EUA
- Галандская арганізацыя інтэрнацыяналізацыі вышэйшай адукацыі Nuffic (цэнтр ENIC - NARIC Нідэрландаў)
- Цэнтр забеспячэння якасці вышэйшай адукацыі SKCV (цэнтр ENIC - NARIC Літвы)
- Дацкае агенцтва вышэйшай адукацыі (цэнтр ENIC - NARIC Даніі)

Кансультатыўная рада

Вышэйшыя навучальныя ўстановы Еўрапейскай зоны прызнання

- Каріта Бломквіст, старшыня Камітэта Лісабонскай канвенцыі па прызнанні (у 2007 - 2013 гг.), Фінская нацыянальная рада па пытаннях адукацыі (цэнтр ENIC - NARIC Фінляндыі).
- Алан Бруун Педерсен, старшыня Камітэта інфармацыйных цэнтраў (у 2011 - 2013 гг.), віцэ-прэзідэнт Камітэта Лісабонскай канвенцыі па прызнанні (з 2013 г.), Дацкае агенцтва па вышэйшай адукацыі (цэнтр ENIC - NARIC Даніі).
- Андрэйс Раухваргерс, старэйшы кансультант Еўрапейскай асацыяцыі ўніверсітэтаў (EUA).
- Эрл Стэфан Хант, спецыяльны дарадчык сеткі ЗША па пытаннях адукацыйнай інфармацыі USNEI (цэнтр ENIC Злучаных Штатаў Амерыкі).
- Крысціан Таух, кіраўнік аддзела адукацыі Нямецкай асацыяцыі дзяржаўных і прызнаных універсітэтаў ("Канферэнцыя рэктараў вышэйшай школы", HRK).
- Рок Прыможыч, віцэ-старшыня (у 2012 - 2013 гг.) і старшыня (у 2013 - 2014 гг.) Еўрапейскага студэнцкага саюза (ESU).
- Роберт Вагенар, аб'яднаны каардынатар праекту Узаеманаладжвання еўрапейскіх адукацыйных структур (TES).

STREAM

- Алан Бруун Педерсен, старшыня Камітэта інфармацыйных цэнтраў (у 2011 - 2013 гг.), віцэ-прэзідэнт Камітэта Лісабонскай канвенцыі па прызнанні (з 2013 г.), Дацкае агенцтва па вышэйшай адукацыі (цэнтр ENIC - NARIC Даніі).
- Андрэйс Раухваргерс, старэйшы кансультант Еўрапейскай асацыяцыі ўніверсітэтаў (EUA).
- Эрл Стэфан Хант, спецыяльны дарадчык сеткі ЗША па пытаннях адукацыйнай інфармацыі USNEI (цэнтр ENIC Злучаных Штатаў Амерыкі).
- Крысціан Таух, кіраўнік аддзела адукацыі Нямецкай асацыяцыі дзяржаўных і прызнаных універсітэтаў ("Канферэнцыя рэктараў вышэйшай школы", HRK).

- Караліна Петкевіч, Еўрапейскі студэнцкі саюз (ESU).

- Роберт Вагенар, аб'яднаны каардынатар праекту Узаеманаладжвання еўрапейскіх адукацыйных структур (TES).

Каардынацыя

Праект Вышэйшых навучальных устаноў Еўрапейскай зоны прызнання і праект STREAM каардынуюцца офісам галандскай арганізацыі міжнароднага супрацоўніцтва ў сферы адукацыі EP-Nuffic.

Кантактная асоба: сп-ня Люсі дэ Бруін, старшыня Міжнароднага дэпартаменту па прызнанні.

А/с 29777, 2502 LT Гаага, Нідэрланды

Email: lbruin@epnuffic.nl / Вэб-сайт: www.nuffic.nl